

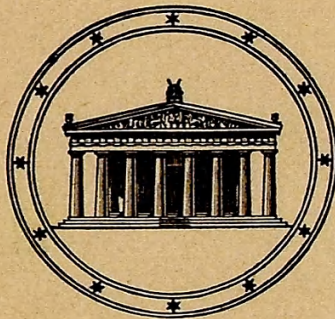
ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1893

(ΜΕΤΑ ΔΥΟ ΠΙΝΑΚΩΝ)

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1895

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΡΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΡΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΡΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΡΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΡΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΡΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΡΑΥΛΟΣ ΡΑΥΛΟΡΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

THE EN ATHNAIS

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τῇ 20 Φεβρουαρίου 1894, ἡμέρα Κυριακῆ ὥρα 10 1/4 π. μ. συνελθόντων ἐταίρων εἴκοσι καὶ τῶν συμβούλων, πλὴν τοῦ Προέδρου Α. Κοντοσταύλου καὶ τῶν Στ. Δραγούμη καὶ Δ. Τσιβανοπούλου, προήδρευσεν ὁ ἀντιπρόεδρος Σπ. Φιντικλῆς, καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα εἶπεν·

Ἀξιότιμοι κ. Ἐταῖροι,

Ὁ σεβαστὸς πρόεδρος Ἀλ. Κοντόσταυλος ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου 1893 ἐπέστειλε πρὸς τὸ συμβούλιον τῆς Ἐταιρίας τὴν ἐξῆς ἐγγραφὸν παραίτησίν του ἀπὸ τῆς προεδρείας· «Ἐνδίδων εἰς τὴν λυπηρὰν ἀνάγκην, εἰς ἣν περιέστην ἕνεκα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβον, ὅπως παραιτηθῶ τῆς θέσεως τοῦ Προέδου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἀνήνεγκον τὰ περὶ αὐτῆς εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο διὰ τοῦ ἀξιοτίμου ταμίου τῆς Ἐταιρίας κ. Γ. Νικολαΐδου. Ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ τεθῆ πως ἐν ἀμφιβολίᾳ, ἢ περὶ ἧς πρόκειται παραίτησίς μου, ὡς προφορικῶς μόνον ὑποβληθεῖσα, ἐπαναλαμβάνω αὐτὴν καὶ διὰ τῆς παρούσης ἐκφράζων ἐνταυτῷ τὴν βαθυτάτην λύπην μου ἐπὶ τῇ οὕτως ἐπερχομένῃ λήξει τῆς μετὰ τῶν ἀξιοτίμων μελῶν

τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας, τῶν καὶ ἀτομικῶς πολυτίμων φίλων μου, ἀπὸ μακροῦ ἤδη χρόνου ἐξακολουθούσης συνεργασίας. Παρακαλῶ δὲ ὅπως ἐν καιρῷ ἀνακοινωθῶσι τῇ σεβαστῇ Συνελεύσει τῶν ἐταίρων αἱ ἐγκάρδιοι εὐχαριστίαι καὶ ἡ αἰδῖος εὐγνωμοσύνη μου ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτῶν ἐπανειλημμένως ἀπονεμηθείσῃ μοι τιμῇ τῆς ἐκλογῆς μου ὡς προέδρου. Ἐπὶ τούτοις διατελῶ ὁ μέχρι τοῦδε πρόεδρος.

A. A. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ

Τὸ συμβούλιον, Κύριοι, πάραυτα ἐξέφρασεν ὁμοθυμῶς τὴν γνώμην του, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν καὶ ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ πρὸς τὸν κ. Κοντόσταυλον τὸ ἐξῆς ἔγγραφον, ὃ ἀπεστάλη αὐτῷ τῇ 21 Ἰουλίου 1893 :

« Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας ἡ ἀπὸ 1 Ἰουλίου ἐπιστολὴ ὑμῶν δι' ἧς ἐδηλώσατε τὴν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τῆς προεδρίας παραίτησιν Σας. Σπεύδομεν ν' ἀνακοινώσωμεν Ὑμῖν, ὅτι τὸ συμβούλιον ὁμόθυμον καὶ μετὰ βαθυτάτης λύπης ἤκουσε τὴν ἀπόφασιν ὑμῶν ταύτην ἐν νῷ ἔχον πάντοτε τὰς ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἐνδεδεχεῖς μερίμνας καὶ τὴν κατὰ πάντα ἀγάπης καὶ τιμῆς ἀξίαν μακροχρόνιον ὑμετέραν προεδρίαν. Ἄλλὰ ὡς καὶ Ὑμεῖς ἀναγνωρίζετε, μὴ ὄν τὸ Συμβούλιον ἀρμόδιον ν' ἀποδεχθῇ τὴν παραίτησιν Σας, θέλει τὴν ὑποβάλλῃ ἐν καιρῷ εἰς τὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, καὶ πέποιθεν ὅτι καὶ ἡ Συνέλευσις τῶν ἐταίρων ὑπὸ τῶν αὐτῶν κατεχομένη αἰσθημάτων δὲν θέλει ἀποδεχθῇ ταύτην ». Διὰ ταῦτα ἀναπληρῶν τὸν πρόεδρον σήμερον ἐγὼ ἀναγγέλλω τοῖς ἐταίροις, ὅτι σκοπὸς τῆς σημερινῆς συνελεύσεως εἶναι ἡ ἀκρόασις τῆς λογοδοσίας τοῦ Συμβουλίου, ἢν θ' ἀναγνώσῃ ὁ γραμματεὺς καὶ ἡ ἐκλογὴ τῆς ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς ».

Πρὶν ἀνέλθῃ εἰς τὸ βῆμα ὁ γραμματεὺς, ἐν' ἀναγνώσῃ τὴν λογοδοσίαν ὁ ἐταῖρος Π. Παπαναστασίου ζητήσας τὸν λόγον εἶπεν ὅτι κακῶς τὸ Συμβούλιον ἔπραξε μὴ καλέσαν ἀμέσως τότε τὴν συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, ἵνα ὑποβάλλῃ

εἰς αὐτὴν τὴν παραίτησιν τοῦ Προέδρου καὶ ἔμεινεν οὕτως ἡ Ἑταιρία ἀκέφαλος Γενομένων τινῶν ἀντιρρήσεων καὶ προσθέσαντος τοῦ Παπαναστασίου, ὅτι προτείνει νὰ κληθῆ εἰδικὴ συνέλευσις πρὸ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἵνα ἀποφανθῆ περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ Προέδρου, ὁ Προεδρεύων ἠρώτησε τὴν Συνέλευσιν, ἣτις ἀπεφάνθη ὅτι ἔργον τῆς δευτέρας συνελεύσεως εἶναι ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ προέδρου καὶ ὅτι νῦν πρέπει νὰ ἀναγνωσθῆ ἡ λογοδοσία τοῦ Συμβουλίου.

Ἐπὶ τούτοις ὁ γραμματεὺς Στέφανος Α. Κουμανούδης ἀνέγνω τὴν λογοδοσίαν ἔχουσαν ὡς ἐξῆς :

Κύριοι,

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἑταῖροι νέοι ἐνεγράφησαν εἰς τὸ μητρώον ἡμῶν δεκαοκτώ, ἐξ ὧν οἱ δύο Γάλλοι τὸ γένος, εἰς Οὐγγρος.

Ἐξέλιπον δὲ διὰ τοῦ θανάτου δύο ἐκ τῶν παλαιῶν ἑταίρων, οἱ ἱατροὶ καὶ καθηγηταὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν πανεπιστημίου Θεόδωρος Ἀρεταῖος καὶ Θεόδωρος Ἀφεντούλης.

Συδρομὴν τακτικὴν διὰ τὸ ἔτος μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρίου 1893, ὅτε ἔκλεισαν οἱ λογαριασμοί, κατέβαλον ἑταῖροι 97, ἐξ ὧν ἡ τοῦ Ν. Ι. Κοντογιαννάκη ἦτο δραχμῶν ἑκατόν, ἡ συνήθης αὐτῶ ἀπὸ πενταετίας

Μετ' εὐχαριστίας δὲ ἀναφέρομεν καὶ μίαν ἔκτακτον ἐκ δραχμῶν δύο χιλιάδων προσφορὰν τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ ὁμογενοῦς Στεφάνου Ζαφειροπούλου, τοῦ καὶ πρὸ ἐτῶν εὐεργετήσαντος τὴν Ἑταιρίαν καὶ ἀναγεγραμμένου ἔκτοτε ἐν τῇ στήλῃ τῶν αὐτῆς εὐεργετῶν.

Τὰ τῆς ἐν γένει χρηματικῆς καὶ κτηματικῆς καταστάσεως τῆς Ἑταιρίας διαλαμβάνει ὁ ὑπ' ὄψιν σας ἐντυπος ἰσολογισμὸς καὶ ὁ ταμίας περὶ αὐτῶν μετ' ὀλίγον τὰς δεούσας θὰ δώσῃ πληροφορίας.

Ἔργα ἀρχαιολογικὰ χρήμασι τῆς Ἑταιρίας διεξήγαγε τὸ Συμβούλιον, πρῶτον ἀνασκαφὰς εἰς 7 διάφορα μέρη τοῦ βασι-

λείου, 2 μὲν ἐν Πελοποννήσῳ, 4 δὲ ἐν Ἀττικῇ, 1 ἐν Θήβαις. Πλὴν τῶν ἐν Ἀττικῇ αἱ ἄλλαι ἐγένοντο κατ' ἐξακολουθήσειν ἐκ προτέρων ἐτῶν, καὶ ἐδαπανήθη εἰς αὐτάς ἐν τῷ ἔτει τὸ ὀλικὸν ποσὸν δραχμῶν 44,908,15. Προστιθεμένου δὲ καὶ ἐνὸς κονδυλίου 2400 δραχμῶν, ὅπερ ἐν τῷ ἐντύπῳ τοῦ ἔτους ἰσολογισμῶ εἶναι σημειωμένον ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «γενικαὶ ἀνασκαφαὶ» καὶ εἶναι ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐργεπιστάτου Ἑλ. Καμπάνη, τοῦ πότ' ἐδῶ καὶ πότ' ἐκεῖ μεταβαίνοντος κατὰ τὰς ἐκάστοτε χρείας, ἀναβαίνει τὸ ὅλον ποσὸν εἰς δραχ. 47,308,15.

Πρώτη τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ἀνασκαφῶν ἦτο ἡ τῶν *Μυκηναῶν*. Ὁ ἐπιστατήσας αὐτῆς ἔφορος Χρ. Τσουντας ὑπέβαλεν εἰς τὸ Συμβούλιον τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν·

Ἐπὶ πέντε σχεδὸν μῆνας, ἦτοι ἀπὸ τῆς 22 Ἰουλίου μέχρι τῶν μέσων Δεκεμβρίου, ἐσκάψαμεν ἐν Μυκῆναις ἐν τε τῇ ἀκροπόλει καὶ ἔξω αὐτῆς. Ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐκαθαρίσθησαν ἰδίως τὰ περὶ τὴν βορείαν πύλην μέρη εἰς ἰκανὴν ἔκτασιν, ἀνεκαλύφθη δὲ αὐτόθι ὁδὸς ἀνηφορικὴ ἄγουσα ἀπὸ τῆς πύλης πρὸς τὰ ἐνδότερα μεταξὺ τοῦ τείχους τῆς ἀκροπόλεως καὶ ἐνὸς ἀναλήμματος ἐξ ὄγκολίθων· ἐπίσης ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἐρείπια πολλῶν οἰκημάτων μυκηναίας ἐποχῆς. Εὐρήματα εἰς τὰ μέρη ταῦτα δὲν εἶχομεν πολλά· πλὴν τῶν συνήθων πηλίνων ἀγγείων εὐρέθησαν δύο τεμάχια μαρμάρων μετὰ ποικίλων γεγλυμμένων κοσμημάτων, κεφαλὴ μικρὰ βοῦς ἐκ κυάνου καὶ μικρὸν πήλινον εἰδῶλιον πιθήκου.

Ἐξω τῆς ἀκροπόλεως ἔσκαψα διαφόρους τάφους, ὧν εἰς, θολωτός, ἦτο ἤδη γνωστός, οἱ δ' ἄλλοι ἀνεκαλύφθησαν ὑφ' ἡμῶν διὰ δοκιμῶν. Ὁ θολωτός εἶχε συληθῆ ἤδη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὥστε δὲν εὕρομεν ἡμεῖς ἐν αὐτῷ ἢ τεμάχια ἀγγείων καὶ εἰδωλίων ὑστερωτέρων χρόνων· ὡς μνημεῖον ὁμῶς ἀρχιτεκτονικὸν εἶναι ὁ τάφος ἀξιολόγος, ἂν καὶ δὲν διατηρεῖται καλῶς· διότι ἡ κορυφὴ τῆς θόλου ἔχει πρὸ πολλοῦ καταπέσει. Οἱ νῦν δὲ πρῶτον ἀνεκαλυφθέντες τάφοι, δεκαεξὶ ἐν ὄλῳ, εἶναι πάντες ἐσκαμμένοι ἐν τῷ βράχῳ, μεγεθῶν δὲ διαφόρων· τοῦ μεγίστου ὁ θάλαμος ἔχει ἑμβαδὸν τεσσαράκοντα περίπου τετραγωνικῶν μέτρων. Εὐρήματα

ἐν αὐτοῖς ἐγένοντο ποικίλα, ἤτοι ἀγγεῖα πῆλινα, κοσμήματα χρυσᾶ καὶ ἐξ ὑελώδους μάζης, φύλλα χρυσᾶ καὶ τὰ τοιαῦτα· πλὴν τούτων ὁμως ἀνεκαλύφθησαν καὶ πέντε λίθοι ἐγγεγλυμμένοι, ἐφ' ὧν παριστῶνται ἄνθρωποι καὶ ζῶα, ἔπειτα δύο δακτύλιοι χρυσοῖ, ὧν ὁ μὲν φέρει γεγλυμμένους δύο γρυῖπας, ὁ δὲ γυναικᾶ καθημένην ἐπὶ θρόνου καὶ πρὸ αὐτῆς ἄνδρα κρατοῦντα δόρυ· πρὸς τούτοις σφενδόνη ἄλλου δακτυλίου ἐπιχρύσου, ἐφ' ἧς εἰκονίζονται τρεῖς γυναικες προσερχόμεναι πρὸς ναόν. Ἄλλα ἄξια μνείας εἶναι μικρὸν χρυσοῦν εἰδώλιον λέοντος, ὁμοίον εἰδώλιον βοός, ἀπὸ τῶν κεράτων τοῦ ὁποίου ἐκρέμαντο (καὶ κρέμανται ἀκόμη τινὰ) χρυσᾶ δισκάρια, καὶ τρίτον ἐπίσης χρυσοῦν εἰδώλιον γυναικὸς φορούσης χιτῶνα, οὐ αἱ συνήθεις ἐν τῇ ἐσθῆτι τῆς μυκηναίας ἐποχῆς στολίδες δηλοῦνται διὰ κοκκιδωτῶν γραμμῶν. Τέλος ἀναφέρω πλάκα πωρίνην, ὕψους 0,90 μ., ἐφ' ἧς σώζονται λείψανα γραφῶν πολυχρῶμων διατεθειμένων εἰς δύο, ὡς φαίνεται, ζώνας, δὲν διακρίνεται ὁμως σήμερον εἰμὴ ζῶον, ἴσως ἵππος, εἰς τὴν κάτω ζώνην· ἀλλ' ἐὰν καθαρισθῇ ἐπιμελῶς ἡ πλάξ, ὑπάρχει ἐλπίς ὅτι θ' ἀναφανῶσι καὶ ἄλλαι μορφαί. Ἡ πλάξ αὕτη εἶναι ἀναμφιβόλως ἐπιτυμβία, ἔνεκα τούτου μοναδική, διότι αἱ ἄλλαι μέχρι τοῦδε ἐκ Μυκηνῶν γνωσταὶ ἔχουσι πᾶσαι τὰς παραστάσεις γλυπτὰς.

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

Ἐδαπανήθησαν εἰς ταύτην τὴν ἀνασκαφὴν δρ. 5,548,80.

Ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῷ ἐν τῇ Ἐπιδαυρίᾳ τῇ Ἀργολικῇ, ἔχοντος μὲν κυρίως τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Π. Καββαδία, γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μεταβαίνοντος ἐκ διαλειμμάτων ἐκεῖσε, ἐπιτηροῦντος δὲ διαρκῶς ἐπὶ τόπου τὰς ἐργασίας τοῦ Ἐπαμ. Κορομάντζου. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Π. Καββαδία ἔχει ὡδε·

Περὶ τῶν ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἀνασκαφῶν.

Αἱ ἐν Ἐπιδαυρίᾳ, ἐν τῷ Ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀνασκαφαὶ ἐξηκολούθησαν ὁλόκληρον τὸ λῆξαν ἔτος 1893. Ἀπεκαλύφθη

δὲ διὰ τῶν ἐργασιῶν τούτων ὀλόκληρον τὸ δάπεδον καὶ ὁ περίξ
χωρος τοῦ πέρυσιν ἀνακαλυφθέντος *Προπύλου*, δι' οὗ εἰσέρχοντο
εἰς τὸ Ἱερὸν οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως Ἐπιδαύρου ἀνιόντες. Τῶν εὐ-
ρεθέντων δὲ τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν
ἐνδιαφέροντα εἶνε κορινθιακὰ κιονόκρανα ἐκ πωρίνου λίθου καὶ
μαρμάρηαι λεοντοκεφαλαὶ ἐκ τῆς ὑδρορρόης. Τὰ κιονόκρανα καὶ
αἱ λεοντοκεφαλαὶ αὐταὶ ὁμοιάζουσι ταῖς τῆς θόλου τοῦ Πολυκλεί-
του, ὥστε φαίνεται ὅτι κατ' ἀπομίμησιν τούτων ἐποιήθησαν.

Δευτέρα σκαφή ἐγένετο ἐν τῷ χώρῳ τῷ ἀπέναντι τοῦ θεάτρου.
Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη μέγα τετράγωνον οἰκοδόμημα περικλειῶν
στοᾶς καὶ δωμάτια καὶ ὁμοιάζον ἐν γένει ὡς πρὸς τὸ μέγεθος
καὶ τὴν ἐσωτερικὴν διαίρεσιν τῷ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀπο-
καλυφθέντι παρὰ τὸ Στάδιον μεγάλῳ Γυμνασίῳ.

Ἐγένετο δὲ καὶ τρίτη σκαφή βορειοανατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ
Ἀσκληπιοῦ δι' ἧς ἀποκαλύπτεται μέγα καὶ περιέργον ὑδραυλι-
κὸν οἰκοδόμημα, ὃ δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ διὰ τῆς περαιτέρω
κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος γινομένης ἀνασκαφῆς. Καὶ βάρη δὲ
ἀγαλμάτων πολλὰ ἀπεκαλύφθησαν ἐκεῖ κατὰ χώραν κείμενα.

Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὐρέθη μεγάλη πλάξ ἐν ἣ εἶνε
ἀναγεγραμμένα δεκαπέντε περίπου τιμητικὰ ψηφίσματα τῶν
τῆς Δ'. π.Χ. ἑκατονταετηρίδος χρόνων· θὰ ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ
ὅτι ἐπὶ τῆς πλακὸς ταύτης εἶνε ἀναγεγραμμένη περίληψις τῶν
Πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἐπιδαυρίων ὀνομαζούσης πολίτας
διαφόρων πόλεων προξένους ἑαυτῆς καὶ θεαροδόκους τοῦ Ἀσκλη-
πιοῦ. Εὐρέθησαν πρὸς τούτους καὶ πολλαὶ ἀναθηματικαὶ ἐπιγρα-
φαί, δι' ὧν μανθάνομεν ὅτι πρὸς τοῖς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τοῦ
ἔτους 1892 μνημονευομένοις θεοῖς ἐλατρεύοντο ἐν τῷ Ἱερῷ καὶ
ὁ Μαχάων, ὁ Σέραπις, ἡ Ἴσις, ὁ Ἄμμων, ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ
Ἥφαιστος.

Τῇ 9 Φεβρουαρίου 1894

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Ἐδαπανήθησαν δραχ. 8,465,50.

Ἐν Ἐλευσίνι, ἐπιστατοῦντος τοῦ συμβούλου Δ. Φιλίου ἄνευ ἀμοιβῆς χρηματικῆς ὡς καὶ ἀπὸ ἐπτὰ ἡδὴ ἐτῶν. Ἡ ἔκθεσις του ἔχει ὧδε.

Ἀνασκαφαὶ Ἐλευσῖνος.

Καὶ ἐν Ἐλευσίνι εἰργάσθημεν καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἔτος καὶ ἂν δὲν ἐκωλυόμεθα ἐκ τῶν μῆπω ἀγορασθέντων οἰκῶν τὸ ἔργον θὰ εἶχεν ἡδὴ προχωρήσει ἐπὶ πολὺ καὶ θὰ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ τέρμα του. Ἐσκάψαμεν οὐδὲν ἤττον οὐ μόνον τὰ ἐπικληθέντα παρ' ἐμοῦ *Buzantinà χαλάσματα* εἰς τὸ προσήκον βάθος, ἀλλὰ καὶ τὰ οἰκήματα ἐκεῖνα τὰ πρὸς δυσμὰς τῶν μεγάλων Προπουλαίων, ἔνθα αἱ Ῥωμαϊκαὶ τοιχογραφίαι, ἐκαθαρίσαμεν δὲ τέλεον ἡδὴ τὸ Καλλίχορον φρέαρ ἀναδείξαντες πανταχοῦ, ὅπου σφίζεται, καὶ τὸν ἀρχαῖον τοῖχον τοῦ ἐξωτερικοῦ Περιβόλου, περὶ οὗ καὶ πέρυσιν ἐγένετο λόγος. Ἐπίσης τὰ κατὰ τὸν Φραγκικὸν Πύργον ἐρείπια ἀνεσκάψαμεν ὡς εἶδει καὶ περὶ τῶν ἐκεῖ σφζομένων κτισμάτων θὰ γίνῃ μακρότερος λόγος ὅταν ἐκπονηθῇ καὶ τούτων τὸ ἀναγκαῖον διάγραμμα· ἀνεζητήσαμεν δὲ καὶ αὐθις τὸ θέατρον, ὅπου ἐνομιζομεν ὅτι ἠδύναντο νὰ σφζωνται αὐτοῦ λείψανα, ἀλλ' εἰς μάτην καὶ ἴσως ἦτο καὶ τοῦτο ἐξ ὑλικοῦ εὐθραύστου καὶ οὐδὲν ὑπελείφθη αὐτοῦ ἔχνος· ἠρευνήσαμεν δὲ καὶ τὰ τοῦ τείχους τοῦ Περιβόλου ἀναδείξαντες ἐτι μᾶλλον τὸν κατὰ τὴν μεσημβρινοανατολικὴν γωνίαν στρογγύλον Πύργον καὶ ἐν γένει ἀνεσκάψαμεν σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν τὸν τόπον, ὃν ἠδυνάμεθα ἀκωλύτως νὰ ἐρευνήσωμεν, καὶ νέα τινὰ ἀνεύρομεν ἀρχαῖα λείψανα ἐκεῖ, ἔνθα δὲν ἠλπίζομεν, περὶ ὧν ὅμως ὁ προσήκων θὰ γίνῃ λόγος ὅταν ἐκπονηθῇ καὶ τὸ διάγραμμα αὐτῶν. Ἀλλὰ, περιττὸν καὶ νὰ τὸ εἶπω, τὸ ἔργον ὅπως ἀποπερατωθῇ ἀνάγκη νὰ ἐξαγορασθῶσι καὶ ὅσοι πρὸ πολλοῦ ἐκρίθησαν ἐξαγοραστέοι οἰκίσκοι καὶ οἰκόπεδα.

Πλὴν δὲ τῶν κυρίως ἀνασκαφικῶν ἔργων, πολλοὺς ἀπησχόλησεν ἐργάτας καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ τακτοποιήσις καὶ διευθέτησις τῶν πολλῶν καὶ ὀγκωδῶν ἀρχιτεκτονικῶν λίθων, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐτέθησαν καὶ οὗτοι εἰς τὸν προσήκοντα τόπον, ὥστε νὰ ὦσι νῦν εὐλήπητα καὶ εἰς τοὺς ἀπλουστέρους τὰ σφζόμενα λεί-

φανα τοῦ ἐν Ἐλευσίνοι ἱεροῦ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν ἐσχάτων Ρωμαϊκῶν χρόνων.

Εὐρήματα δὲν ἔσχομεν ἢ ὀλίγα, ἀλλ' ὄχι καὶ εὐκαταφρόνητα· ἄξιον ἰδίως λόγου εἶναι ἀνάγλυφον εἰκονίζον τὰς δύο θεάς, εὐρεθὲν δὲ κατὰ τὰ Βυζαντινὰ χαλάσματα ὡς σκέπασμα ὑδραγωγοῦ· περὶ αὐτοῦ ἐκδοθησομένου καὶ μετ' εἰκόνοσ θὰ γίνῃ ἀλλαχοῦ ὁ προσήκων λόγος. Ἐπίσης καὶ τῶν εὐρεθέντων ἐνεπιγράφων λίθων εἶναι τινες λόγου ἄξιοι, οἱ μὲν συμπληροῦντες ἄλλους πρότερον ἤδη εὐρεθέντας, ἄλλοι δὲ νέα τινα διδάσκοντες περὶ τῶν κτισμάτων τοῦ ἱεροῦ ἢ ἄλλας προσπορίζοντες ἡμῖν καθόλου γνώσεις περὶ τῶν χρόνων εἰς οὓς ἀνάγονται.

Ἐν Ἀθήναισ τῇ 19 Φεβρουαρίου 1894

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

Ἐδαπανήθησαν δραχ. 17,234,95.

Ἐν Ἐφορικῷ Βραυρωῶν καὶ Πρασιαῖσ ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Βαλ. Στάνη, οὗ ἡ ἔκθεσις ἔχει ὡδε·

Ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐφορικῷ.

Ἡ ἀνακάλυψις πρό τινων ἐτῶν προϊστορικοῦ τινὸς τάφου θολωτοῦ ἐν Ἐφορικῷ, καὶ δὴ πλησίον τῆσ κορυφῆσ τοῦ κωνοειδοῦσ ὁμωνύμου ὄρους (νῦν Βελλετοῦρι καλουμένου) ἐγένετο ἡ ἀφορμὴ ἵνα μοι χορηγηθῇ ἡ αἰτηθεῖσα ἄδεια τῆσ ἀναλώμασι τῆσ Ἐταιρίας ἐνεργηθείσῃ ἐκεῖ κατὰ τὸ παρελθὸν θέροσ ἐπὶ τριμηνίαν καὶ πλέον ἀνασκαφῆσ. Πρῶτη φυσικῶσ τῶν ἐργασιῶν ἦτο ἡ ἔρευνα τοῦ γνωστοῦ τάφου, ὃν τυμβωρύχοι εἶχον ἀνασκαλεύσει, ἡ γενικὴ ἐφορεία δὲ ἄλλοτε (κατὰ τὸ 1888) δι' ἐμοῦ προχειρῶσ μόνον ἐξετάσει. Ἀνεσκάφη δ' οὗτος τὰ νῦν καὶ πάλιν οὐχὶ καθ' ὀλοκληρίαν, διότι οἱ πλάγιοι κτιστοὶ αὐτοῦ τοῖχοι ἐπεκρέμαντο οὕτωσ, ὥστε πᾶσα ἀπόπειρα πρὸσ ἀφαίρεισιν τοῦ κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ ὑπάρχοντος χώματος θὰ συνεπέφερε πάντωσ τὴν κατάπτωσιν τῶν τοίχων, εἰ μὴ προηγείτο ἡ διὰ σιδηρῶν δοκῶν ὑποστή-

ριξίς αὐτῶν· πρὸς τοῦτο ὁμως ἐδεόμεθα μηχανικῶν μέσων, ὧν δυσχερὴς ἦτο ἡ προμήθεια. Ἀνεσκάψαμεν ὁμως τὰ δύο τρίτα τοῦ τάφου, μείναντος κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἐνὸς τρίτου ἀνεξερευνητοῦ, κατεδείχθη δὲ καὶ ἐκ τούτου ὅτι ὁ τάφος ἦτο σεσυλημένος κατ' ἀρχαιοτέρους χρόνους, οὐδὲν δὲ ἄλλο εὐρέθη ἢ τεμάχια ἀγγείων τῆς νεωτέρας μυκηναίας περιόδου. Τὸ ἀξιωματικόν τουτοῦ τάφου εἶνε τὸ σχῆμά του. Διότι παραδόξως δὲν εἶνε κυκλικόν, ὅπως πάντες οἱ μέχρι τοῦδε γνωστοὶ θολωτοὶ τάφοι, ἀλλ' ἐλλειψοειδὲς μήκους 9 μέτρων καὶ πλάτους $3\frac{1}{2}$. Τοιούτοτρόπως ἡ κορυφή αὐτοῦ ἀπετέλει σάγμα ἐπίμηκες, κατεσκευασμένον διὰ συσφηνώσεως, οὕτως εἰπεῖν, μεγάλων λίθων. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὁμοιάζει τοὺς λοιποὺς γνωστοὺς τάφους τοῦ εἶδους τούτου.

Ἡ ὑπαρξίς τοῦ τάφου τούτου ἤγαγέ με εἰς ἀναζήτησιν ἑτέρων τάφων τῆς αὐτῆς περιόδου, ἀνεῦρον δὲ ὄντως καὶ ἕτερον τοιοῦτον κατὰ τὴν ἀνατολικὴν κλιτὸν τοῦ ὄρους, ἄγνωστον τέως. Ὁ τάφος οὗτος (Πιν. Β) εἶνε σχήματος κυκλοτεροῦς ὅμοιος τοῖς ἐν Μενιδίῳ καὶ Δημιδίῳ ἀνασκαφεῖσι κατὰ τὴν κατασκευὴν, κτιστὸς ἦτοι κατὰ κυψελοειδῆ τρόπον δι' ἀργῶν λίθων σχετικῶς μικρῶν.

Ἡ κορυφή τοῦ τάφου εἶχε καταπέσει, ἡ τοῦ δρόμου δὲ εἰς αὐτὸν εἴσοδος (α) καὶ ἡ θύρα (α') εὐρέθησαν ἐμπεφραγμέναι διὰ τοίχου ἐξ ἀργῶν λίθων, ὡς εἶθιστο κατὰ τὴν χρονικὴν ἐκείνην περίοδον. Ὁ τάφος ὁμως ἀνασκαφεῖς εὐρέθη σεσυλημένος κατὰ παλαιότερους χρόνους, πιθανῶς ῥωμαϊκούς. Ἡ σύλλησις δὲ τούτου ἐγένετο, ὡς φαίνεται, δι' ὅπῃς ἐκ τῆς κορυφῆς, πρὸ τῆς καταπτώσεως ταύτης, διότι, ὡς εἶπομεν, ἡ εἴσοδος καὶ ἡ θύρα (α, α') τοῦ τάφου ἦσαν πεφραγμέναι διὰ τοίχου. Τὸ παράδοξον τοῦ θολωτοῦ τούτου μνημείου εἶνε ὅτι ἐπὶ τοῦ κυκλικοῦ αὐτοῦ βραχώδους δαπέδου ὑπάρχουσιν ἐκτισμένοι δύο τετράγωνοι μικροὶ τάφοι, ὑπερέμεινοι τοῦ ἐδάφους, ἀνά εἰς ἑκατέρωθεν τῆς θύρας (β καὶ β'). Τοῦτο ἐν οὐδενὶ τῶν γνωστῶν μέχρι τοῦδε παρεμφερῶν μνημείων παρατηρήθη. Πλὴν τῶν τάφων τούτων ὑπῆρχον ἐπὶ τοῦ δαπέδου τρεῖς λάκκοι (γ. δ. ε.) λελαξευμένοι ἐν τῷ βράχῳ, κεκαλυμμένοι δὲ διὰ μεγάλων πλακῶν. Ἐν τῷ

θολωτῶ λοιπὸν κτίσματι τούτῳ, τῷ προωρισμένῳ εἰς ταφὴν προνομιοῦχου τινὸς οἰκογενείας τῆς μυκηναίας χρονικῆς περιόδου, ὑπῆρχον πέντε τάφοι, δύο κτιστοὶ καὶ τρεῖς ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένοι.

Τῶν πέντε τούτων τάφων οἱ τέσσαρες εἶχον συληθῆ ἑπομένως οὐδὲν εὐρέθη ἐν αὐτοῖς. Ἦσαν δὲ οἱ μὲν κτιστοὶ κατηρειπωμένοι, οἱ ἐν τῷ βράχῳ δὲ λάκκοι ἀφηρημένοι ἐν μέρει τὰς στεγαζούσας πλάκας αὐτῶν. Ὁ εἰς μόνον τῶν τριῶν λάκκων (ε') διέφυγε τὴν σύλησιν, ἅτε κείμενος κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τὸν ἕτερον τῶν κτιστῶν. Αἱ πλάκες τοῦ τάφου τούτου ἦσαν ἐν τῇ θέσει των, εὐρέθη δὲ καὶ ὁ ἐν αὐτῷ σκελετός, διατετηρημένος ἄριστα, εἰς ἣν θέσιν ἀκριβῶς ὁ νεκρὸς εἶχε τεθῆ. Παραδόξως ὁμως οὐδὲν κτέρισμα περιεῖχεν ὁ τάφος οὗτος. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ διαστάσεις τούτου εἶνε πολὺ μικρότεραι τῶν λοιπῶν τάφων τοῦ θολωτοῦ μνημείου, εἰκάζομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐτάφη δοῦλός τις τῆς οἰκογενείας, προσφιλὴς αὐτῇ. Ἡ θέσις τοῦ τάφου τούτου κειμένου κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τὸν κτιστόν, μαρτυρεῖ ὅτι οἱ κτιστοὶ τάφοι κατεσκευάσθησαν μετὰ τοὺς ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένους λάκκους, ἐν ᾧ φυσικὸν ἦτο νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι τὸ θολωτὸν κτίριον προώριστο κυρίως διὰ τοὺς ἐν τοῖς κτιστοῖς ταφέντας. Αἱ διαστάσεις τῶν τάφων τούτων ἔχουσιν οὕτω: Τάφος β 2 1/2 μ. μῆκος, 1,30 πλ. ὕψ. 1; Τάφος β' 2,70 μ. μῆκος πλ. 1,10 ὕψ. 1 μετρ.; Τάφος γ. δ. 2,10 μηκ. πλ. 1, ὕψ. 1. Τάφος ε, μῆκος 1,40, πλ. 0,60 ὕψ. 0,40.

Πλησίον τῶν κτιστῶν τάφων ἐπὶ τοῦ κυκλικοῦ δαπέδου ἐσπαρμένα εὑρομεν τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα, ὧν τινὰ μὲν διέφυγον πάντως τὴν ἔρευναν τῶν συλητῶν, τινὰ δὲ ἀπερρίφθησαν, ἅτε ἄχρηστα αὐτοῖς ἦτοι τέσσαρα ἀγγεῖα (συγκολληθέντα ἐκ τεμαχίων) ὧν τὸ ἓν, τὸ μέγιστον τῶν εὐρεθέντων μέχρι τοῦδε ἀγγείων τῆς μυκηναίας χρονικῆς περιόδου, εἶνε πολλοῦ ἄξιον. Χρυσοῦν πῶμα πυξίδος διπέταλον. Χρυσοῦν δακτύλιον ἀπλοῦν. Ὅρμους τινὰς περιδεραίου ὀστείνους καὶ λιθίνους. Χαλκοῦν κατοπτρον. Δίσκον μολύβδινον περιηλειμμένον γάνωμα λευκὸν μετ' ἐρυθρῶν κύκλων καὶ στιγμῶν. Τὸ ἥμισυ κυκλοτεροῦς πυξίδος ἐξ ἐλεφαντόδοντος μετ' ἐγγεγλυμμένων κοσμημάτων σπειροειδῶν. Ρόδακας ἐξ ὑα-

λίνης μάζης, λίθινα βέλη και ἕτερα ἥττονος λόγου ἄξια ἀντικείμενα. Αἱ διαστάσεις τοῦ θολωτοῦ τούτου μνημείου ἔχουσιν οὕτω· Διάμετρος τοῦ κύκλου 9 μ, 15, ὕψος 6. Πλάτος θύρας 1,55. Μῆκος δρόμου 8,20 πλάτος 2,80. Παράδοξον εἶνε ἐν τῷ μνημείῳ τούτῳ ὅτι ὁ δρόμος δὲν κατεσκευάσθη καθέτως ἐπὶ τῆς κλιτύος, ὡς συνήθως, ἀλλ' ὀριζοντίως, οὕτως ὥστε ἡ εἴσοδος τοῦ τάφου εἶνε προσιτὴ μόνον ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕψους τοῦ δαπέδου τῆς θόλου και δὴ ἐξ ἄρκτου μᾶλλον ἢ ἐξ ἀνατολῶν, ὡς ἔχει ἡ θέσις τοῦ τάφου ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐσκαφῆς τοῦ τάφου τούτου ἐπεχειρήσαμεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἔνθα ὄρατὰ ἦσαν ἔχνη παναρχαίου φρουρίου, ἐρεύνας πρὸς εὔρεσιν τυχὸν λειψάνων οἰκημάτων ἢ και μεγάρου συγχρόνου τινὸς τοῖς τάφοις ἐποχῆς. Ἄλλ' ἡ κορυφή τοῦ ὄρους Πιν. Β'. Κ ἀπολήγουσα εἰς ἀπότομον κωνοειδῆ βράχον, μικρὸν σχετικῶς παρῆχε χῶρον πρὸς οἰκοδομὴν μεγάρων ἢ πολυτελῶν οἰκημάτων. Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὁμως ἀπεκαλύφθησαν τοῖχοι οἰκοδομημάτων ἀρχαιοτάτων, ἐν οἷς πλεῖστα εὐρίσκοντο λείψανα τῆς μυκηναίας χρονικῆς περιόδου, τεμάχια ἀγγείων ἰδίως τοῦ μυκηναίου ρυθμοῦ. Ἐξηκολουθήσαμεν τότε τὴν ἀποκάλυψιν τῶν οἰκημάτων τούτων ἐπὶ ἐκτάσεως μῆκους 20 μέτρων και πλάτους 25 ἐνιαχοῦ, βάρους δὲ 2-4 μέτρων. Τὰ ἐξαγόμενα τῆς σκαφῆς ταύτης, ἅτινα ἀλλαχοῦ θὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερέστερον, ἔχουσιν ἐν ὀλίγοις ὡς ἐξῆς. Ἐν τοῖς ἐρειπίοις τούτοις ἐβεβαιώθησαν ἔχνη δύο οἰκῆσεων, μιᾶς παναρχαίας, και ἑτέρας σχετικῶς νεωτέρας, τῆς συγχρόνου τῇ μυκηναίᾳ, εἰς ἣν πάντως ἀνῆκον οἱ ἐπὶ τῆς κλιτύος ἀνασκαφέντες θολωτοὶ τάφοι. Οὐ μόνον δὲ ἐκ τῶν γενομένων εὐρημάτων πιστοῦται ἡ διπλῆ αὕτη οἰκῆσις τῆς κορυφῆς τοῦ Θορικοῦ, ἀλλὰ και ἐκ τῶν λειψάνων τῶν οἰκοδομημάτων, ἅτινα εὐχερῶς, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς τοιχοδομίας, διακρίνονται εἰς δύο κατηγορίας (ἴδ. σχ. Π. Β.) τὴν ἀρχαιοτέραν, ὀδλουμένην ἐν τῷ σχ. διὰ ταινίας ἀπλῆς, καθ' ἣν ἐχρησιμοποιήθησαν και ὀγκώδεις λίθοι, ὧν τινες μάλιστα και προσφύονται τῷ βράχῳ μὴ ἀποσπασθέντες, και τὴν σχετικῶς νεωτέραν, ὀδλουμένην ἐν τῷ σχεδ. διὰ σταυροειδοῦς ταινίας, καθ' ἣν διὰ μικροτέρων λίθων ἐκτίζον, ὁμοίως ὡς ἐν τῇ τοιχοδομίᾳ

τῶν θολωτῶν τάφων. Τὰ ἀρχαιότερα οἰκήματα ἐρειδόμενα ἐπὶ κυκλοτεροῦς τείχους ἢ κρηπιδώματος (Τ. Τ. Τ.) κατὰ τρεῖς περιόδους κτισθέντος ἢ ἐπιδιορθωθέντος, κατεστράφησαν οὕτως, ὥστε ἀδύνατος εἶνε ἡ καὶ κατὰ φαντασίαν ἔστω ἀναπαράστασις αὐτῶν. Ἐνιαχοῦ μόνον ἐσώθη ἡ διὰ μεγάλων πλακῶν ἐπίστρωσις αὐτῶν (τὸ δάπεδον) ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀπεκαλύφθησαν λάκκοι (Δ) κυκλοτερεῖς ἢ καὶ τετράγωνοι, χρησιμεύσαντες ὡς τάφοι τῶν οἰκούντων ἐν αὐτοῖς. Ἐν τοῖς κυκλοτερεσὶ εὐρομεν πολλαχοῦ μεγάλα πιθοειδῆ ἀγγεῖα (τεθραυσμένα) φέροντα κύκλω ζώνας ἀναγλύπτου ζητσειδοῦς κοσμήματος, ὅμοια τοῖς ὁποίοις εὐρέθησαν ἐν Κρήτῃ καὶ Τίρυνθι καὶ τὰ ὅποια πάντως ἐχρησίμωσαν εἰς ταφὴν ἐν αὐτοῖς τῶν νεκρῶν, διότι ἐντὸς αὐτῶν εὐρομεν βέβαια ἔχνη ἀνθρωπίνων ὀστέων, πλησίον δὲ αὐτῶν, καὶ συνήθως ἐντὸς ὁπῶν ὑπὸ τὸν βράχον, μικρὰ χειροποίητα ἀγγεῖα, ἅτινα δι' οὐδένα ἄλλον λόγον ἠδύναντο νὰ ὦσι κεκρυμμένα ὑπὸ τοὺς βράχους ἢ ὅπως ἀνήκωσιν ὡς δῶρα εἰς τὸν νεκρόν, πλησίον τοῦ ὁποίου ἦσαν τεθειμένα. Ἐκτὸς τῶν μεγάλων τούτων πιθοειδῶν ἀγγείων εὐρέθησαν τεμάχια πλεῖστα ἀγγείων μονοχρῶων μελάνων στυλινῶν, οἷς ὅμοια εὐρέθησαν ἐν Ὀρχομενῷ τῆς Βοιωτίας, ἐν Κρήτῃ καὶ ἄλλαις νήσοις τοῦ ἀρχιπελάγους.

Τῆς νεωτέρας οἰκήσεως τὰ οἰκήματα σώζονται σχετικῶς καλλίτερον, ἀλλὰ καὶ ταῦτα δυστυχῶς οὕτως, ὥστε ἀδύνατος εἶνε ἡ ἀναπαράστασις ὅλου τινός, καθόσον τὰ σωζόμενα μέρη τῶν οἰκοδομῶν ἀποτελοῦνται κυρίως ἐξ ὑπογείων, κρημισθέντος ἐντελῶς τοῦ ἄνω ὀρόφου, ὅστις δυνατὸν εἶνε νὰ εἶχε καὶ τὸ σχῆμα τῶν γνωστῶν ἡμῖν παναρχαίων μεγάρων. Τὰ εὐρήματα ἐν τῇ νεωτέρᾳ ταύτῃ οἰκῆσει, ἀποτελούμενα κυρίως ἐκ τεμαχιῶν ἀγγείων, ἀνήκουσιν εἰς τὰς μυκηναίας περιόδους, βεβαιοῦντα τὴν σχέσιν τῆς οἰκήσεως ταύτης χρονικῶς πρὸς τοὺς ἀποκαλυφθέντας θολωτοὺς τάφους τῆς κλιτύος.

Μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην ἐπεχειρήσαμεν τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ καὶ ἄλλοτε ἀνασκαφέντος ἐν μέρει μεγάλου οἰκοδομήματος τοῦ κειμένου ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Θορικοῦ κάτωθεν τοῦ θεάτρου, τὸ ὅποιον τινὲς μὲν ὀνομάζουσι στοᾶν ἕτεροι δὲ ἀγοράν, ναὸν κττ. Τὸ οἰκοδόμημα ὅπερ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν οὐδὲ ὅπως ἐφαίνετο

ἔνεκεν ἔντελοῦς αὐτοῦ νέας ἐπιχώσεως, ἐδημοσιεύθη ἄλλοτε ἐν τῷ συγγράμματι τῶν Dilettanti (Antiqu. of Athens cap. 9) μεθ' ἱκανῆς ἀκριθείας. Εἶνε ἐπίμηκες κτίριον ἔχον περιστάσιν ἐκ 38 κιόνων δωρικοῦ ρυθμοῦ (14×7) ἄνευ ραβδώσεων (ἐξαιρέσει τῶν ἄκρων αὐτῶν πρὸς τὴν βᾶσιν καὶ τὸ κιονόκρανον) ἔχει δὲ δύο εἰσοδοὺς κατὰ τὸ μέσον τῶν μειζόνων αὐτοῦ πλευρῶν! Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ οἰκοδομήματος δὲν ἦτο ἐστρωμένον διὰ πλακῶν, ἄγνωστον δὲ εἶνε ἂν εἶχε σηκόν, διότι, τοῦ χώρου ἀνήκοντος εἰς πολλοὺς ἰδιοκτητάς, δὲν μοι ἐπετράπη ἢ ἐν τῷ μέσῳ ἀνασκαφῆ τοῦ κτιρίου. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο δὲν ἔχει βεβαίως τὸ σχῆμα ναοῦ τῶν χρόνων εἰς οὓς ἀνήκει (τῶν ἀρχῶν τοῦ ε'. π. X. αἰῶνος) πάντως ὅμως ἦτο ἱερόν τι, διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους. Πρῶτον ἀπεκαλύφθη ἑκατέρωθεν τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ εἰσοδοῦ κατὰ χώραν ἀνὰ ἐν βᾶθρον ἀγάλματος (B B) ὧν τὸ ἕτερον φέρει ἐφθαρμένην μὲν ἄλλ' ὅμως βεβαίαν τὴν ἐπιγραφὴν: «ἀνέθηκεν». Δεύτερον εὐρέθη πλησίον τοῦ ἐτέρου τῶν βᾶθρων τούτων τεμάχιον γυναικείου ἀρχαίκοῦ ἀγάλματος (ὁμοίου τοῖς ἐν Ἀκροπόλει τῶν κορῶν) τὸ ὁποῖον βεβαίως ἴδρυτο ποτὲ ἐπὶ τοῦ βᾶθρου τούτου. Τρίτον εὐρέθη πρό τινων χρόνων ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου Ἄντ. Γ. Λούτση ἐκ Κερατέας πλησίον ἐκεῖ ἐπιγραφὴ ἔχουσα οὕτω: **HOPOS TEMENONS TOIN THEOIN.** Ἡ ἐπιγραφὴ δὲ αὕτη σχετίζεται βεβαίως πρὸς τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ἐπειδὴ δὲ ἀναφέρει αὕτη τέμενος θεῶν καὶ οὐχὶ θεοῦ, εἰκάζομεν, ἐν συνδυασμῷ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθειμένων λόγων, ὅτι τὸ κτίριον τοῦτο θὰ ἦτο ἱερόν τι τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, αἵτινες γνωστὸν εἶνε καὶ ἐκ παραδόσεως ὅτι ἐλατρεύοντο ἐν Θορικῷ. Τὸ οἰκοδόμημα ἔχει μῆκος 31,96 καὶ πλάτος 14,70.

Τελευταῖον ἀνεσκάψαμεν κατὰ τὴν ἀρχαίαν Βραυρῶνα πλησίον τοῦ ναοῦ τῆς βραυρωνίας Ἀρτέμιδος (νῦν Ἄγ. Γεώργιος) καὶ ἐν Πρασιαῖς (πλησίον τοῦ λιμένος Ράφτη) περὶ τοὺς δώδεκα προϊστορικοὺς σπηλαιοειδεῖς τάφους, ὁμοίους τοῖς ἐν Ναυπλίῳ καὶ ἀλλαγῷ ἀνασκαφεῖσι, ἐν οἷς εὐρομεν περὶ τὰ τριάκοντα ἀγγεῖα ἓνα χρυσοῦν δακτύλιον μικρόν, ἐν χαλκοῦν ξυρὸν καὶ διάφορα μικρὰ ἀντικείμενα, ἅτινα κατεθέσαμεν εἰς τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον μετὰ τῶν ἐκ Θορικοῦ εὐρημάτων.

B. ΣΤΑΗΣ

Ἐδαπανήθησαν ἐν Θορικῷ μὲν 3,922,30, ἐν Βραυρωνί δὲ καὶ Πρασιαῖς δραχ. 326,35. Ἐν τοῖς τρισὶ τόποις ὁμοῦ δραχ. 4,248,65.

Ἐν Θήβαις, ἐπιστατοῦντος τοῦ φιλαρχαίου δικηγόρου Εὐστρ. Καλόπαιδος, ἄνευ ἀμοιβῆς χρηματικῆς, ὡς καὶ πρότερον. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ ἡ ἐπιδοθεῖσα εἰς τὸ Προεδρεῖον, ἔχει ὧδε·

Κύριε Πρόεδρε,

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 378 τῆς 30 Νοεμβρίου 1892 ὑμέτερον ἔγγραφον, μεθ' οὗ μοι ἀπεστείλατε τὰς κατὰ τὸ 1892 δαπανηθείσας εἰς σκαφὰς δραχ. 323 καὶ 50/100, ἐξηκολούθησα τὰς σκαφικὰς ἐρεῦνας. Καὶ πρῶτον εἰς τὸ παρὰ τὸν οἰκοδομηθησόμενον σιδηροδρομικὸν σταθμὸν μέρος, ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ ὁποῖου ἀπεκάλυψε θεμέλια τοίχου ἐξ ἀπλῆς σειρᾶς κανονικῶν καὶ ἰσοῦσῶν ὀγκολίθων, πλάτους 80 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, τεθειμένων κατὰ μῆκος ἐπὶ μικρὸν λελαξευμένου βραχύδους ἐδάφους, χωροῦντος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εὐθέως ἐπὶ 32 μέτρα· καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲν ἄδηλον ἐπὶ πόσον ἔτι ἐχώρει, διότι ἐλλείπουσιν οἱ λίθοι, πρὸς δυσμὰς δὲ σχηματίζων γωνίαν μικρὸν ἀμβλείαν στρέφει πρὸς νότον καὶ χωρεῖ κατὰ τὸ αὐτὸ πάχος καὶ ὕψος σχεδὸν εὐθέως καὶ πως τοξοειδῶς, ἐπὶ δέκα μέτρα, μεθ' ἧς ἀνευρέθη φρέαρ ἐσκαμμένον ἐν τῷ βράχῳ καὶ πλήρες χώματος, ὅμοια τῷ ὁποίῳ τρία ἄλλα, βάθους 8—10 μέτρων, κενά, εἶχεν ἀποκαλύψει ὀλίγον ἀπωτέρω πρὸς νότον ἢ παρὰ τῆς Ἑταιρίας τοῦ Σιδηροδρόμου πρὸ πολλοῦ γενομένη ἐκχωμάτως. Τὸ κτίριον αὐτὸ ἐμμένω νομίζων, ὡς περιέγραφον Ὑμῖν, ὅτι ἀπετέλει μέρος τῆς βάσεως στοᾶς τινος τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἀγορᾷ, πιθανώτατα ἡμικυκλίου. Μετὰ δὲ τὴν σκαφὴν ταύτην, ἣν ἀτυχῶς ἔνεκα τῆς παρεμπιπτούσης ὁδοῦ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐπεκτείνω πρὸς νότον, ἀνέσκαψα ἰκανὸν μέρος ἐκ τῆς βορείας πλευρᾶς τῶν τειχῶν τοῦ ἀρχαίου περιβόλου μικρὸν πρὸς δυσμὰς τῆς νῦν κοίτης τοῦ Ἰσμηνοῦ. Ἡ πλευρὰ αὕτη διέρχεται εἰς τὸ μέρος αὐτὸ 115 μέτρα ἀκριβῶς πρὸς βορρᾶν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τὰ δὲ τείχη

αὐτῆς ἀνευρέθησαν εἰς βάθος μέτρου ἔχοντα πάχος τριῶν καὶ ἡμίσεος μέτρων καὶ ἀποτελούμενα ἐξ ὀγκωδεδστάτων, κανονικῶν καὶ σκληρῶν λίθων, οἷτινες εἰς τὸ μέρος αὐτὸ εἶναι αὐτοὶ οἱ θεμέλιοι τεθειμένοι ἐπὶ λελαξυμένου βραχώδους ἐδάφους· τὸ μέρος δ' αὐτό, 15 περίπου μέτρων μήκους, ἐκατέρωθεν μέχρι τοῦ βραχώδους ἐδάφους σκαφὴν ἠναγκάσθηεν νὰ ἐπιχώσω μετ' οὐ πολὺ, ἅτε κείμενον ἐν κήπῳ ἰδιοκότητι, οὐ ἐπέκειτο ἢ καλλιέργεια. Ἀνέσκαψα δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἴσμηνοῦ διερχόμενον τμήμα τῆς αὐτῆς πλευρᾶς, ὅπερ φαίνεται βαθύτερον καὶ πολλῶ πλατύτερον τοῦ πρώτου, διότι ἴσως ἴσατο ἐκεῖ πύργος ἢ ἐσχηματίζετο στροφή τοῦ τείχους· καὶ τὸ μέρος δ' αὐτὸ ἐκαλύφθη κατόπιν ὑπὸ ἄμμου μετὰ πολυομβρίαν. Ἀνασκάψας εἶτα περὶ τὰ δέκα μέτρα πλησίον καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἴσμηνοῦ ἀνεῦρον τὸ διὰ τεμαχίων κεράμων ἐστρωμένον καὶ κονιατὸν ἔδαφος δωματίου χωροῦντος ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον περὶ τὰ τρία μέτρα, ἐν ᾧ εἶναι κεχωσμένος παχὺς ἐκ σκληροῦ λίθου κύλινδρος, ὡς σπόνδυλος στύλου, διαμέτρου μὲν 80 ἑκατοστῶν, ἐξέχων δὲ τοῦ ἐδάφους 50 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, οὔτινος ἢ ἄνω ἐπιφάνεια φέρει ἐν τῷ κέντρῳ τετράγωνον κοιλότητα πλάτους καὶ βάθους 15 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου· πιθανῶς ἦτο ἐκεῖ μυλὼν ἢ ἐλαιοτριβεῖον. Δὲν ἠρεύνησα δὲ εἰσέτι καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ δωματίου, ἵνα μὴ καταστρέψω τὴν ἐπ' αὐτοῦ διερχομένην κοινοτάτην ἀγροτικὴν καὶ ἀμαξιτὸν ὁδόν. Εἶτα χωρῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἴσμηνοῦ ἠρεύνησα διάφορα σποράδην σημεῖα, ὅπου μοὶ ἐπετρέπετο ἢ σκαφὴ ἄνευ βλάβης κτημάτων καλλιεργημένων, πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς συνεχείας τῆς γραμμῆς τοῦ περιβόλου καὶ τῆς πρὸς νότον στροφῆς αὐτῆς· ἔνεκα δὲ τοῦ πρανοῦς τοῦ ἐδάφους ὑπάρχει βαθὺ ἐπίχωμα καὶ τὰ τείχη ἐνιαχοῦ ἀνευρίσκονται τρία ὑπὸ τὸ ἔδαφος μέτρα.

Μετὰ δὲ τὰ ἀνωτέρω μέρη καὶ μετὰ μείζονος ἐπιμονῆς ἀνέσκαψα εὐρύτατον χώρον (περὶ τὰ 25 μέτρα κατὰ μῆκος καὶ περὶ τὰ 15 κατὰ πλάτος) μέχρις αὐτοῦ τοῦ βραχώδους ἐδάφους καὶ εἰς βάθος πολλαχοῦ ὑπὲρ τὰ τρία μέτρα, ἐκ τοῦ νοτιοανατολικοῦ ἄκρου τοῦ περιβόλου, ἔνθα, ὡς ἔγραφον Ὑμῖν κατὰ τὸ

παρελθὸν ἔτος, πρὸ πολλοῦ πέπεισμαι ὅτι ἴσταντο αἱ Ὀμολωίδες πύλαι. Εὐτυχῶς δὲ ἡ σκαφή, καίπερ ἀτελής εἰσέτι καὶ μέχρι τοῦδε σχεδὸν τὰ πάντα κατεστραμμένα δεικνύουσα, οὐχ ἦτον κυροὶ τὴν περὶ τῆς θέσεως τῶν πυλῶν αὐτῶν πεποιθήσιν μου.

Τῆς σκαφῆς ταύτης ἠρξάμην ἀπὸ τοῦ πρὸς ἕω χθαμαλωτέρου καὶ ὀμαλοῦ ἐδάφους χωρῶν βορειοδυτικῶς καὶ ἀποκομιζῶν διὰ χειραμαξίων τὰ ἀνασκαπτόμενα χῶματα καὶ πολλὰ συντρίμματα λίθων εἰς τὰς πρὸς ἀνατολὰς καὶ νότον κλιτύας. Καὶ πρῶτον ἀπεκαλύφθη συνεχές στρῶμα βραχῶδες, πλάτους 5 μέτρων, καθέτως καὶ εἰς βάθος ἑκατέρωθεν λελαξευμένον, ὀμαλῶς δὲ καὶ ἐπιεικῶς ἀνιὸν βορειοδυτικῶς, οἷα ἀνάπτης καὶ εὐθεία πρὸς τὸν περιβόλον ὁδός, ἐπὶ 15 μέτρα διῆκον, πρὸς δὲ τὸ τέρμα ἡμιόλιον μέτρου ἐξέχον τοῦ λοιποῦ ἐδάφους. Ἐκεῖ δὲ τὸ μὲν πεντάμετρον πλάτος τελευτᾷ, τὸ δὲ βραχῶδες στρῶμα ἐξακολουθεῖ συνεχές, καθέτως καὶ ἰσοβαθῶς λελαξευμένον καὶ ὑπὸ ὀρθῆς γωνίας ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐκτεινόμενον εὐθείως, ἐπιεικῶς δὲ καὶ ὀμαλῶς ἀνερχόμενον μὲν πρὸς νότον, κατερχόμενον δὲ πρὸς βορρᾶν, καὶ οἰοεὶ ἀποτελοῦν τὰς βάσεις ἢ ἀνάλημμα τοῦ περιβόλου. Εἶτα δὲ βαθμηδὸν πρὸς τὰ ἔνδον χωρούσης τῆς σκαφῆς ἀπεκαλύφθησαν πρὸς νότον μὲν οὐδὲν ἄλλο ἢ συντρίμματα κανονικῶν ὀγκολίθων ἀτάκτως ἐρριμμένων ἐπὶ τοῦ βραχῶδους, ὀμαλῶς λελαξευμένου καὶ ἡρέμα νοτιοδυτικῶς ἀνιόντος ἐδάφους· ἐνδοτέρω δὲ καὶ ἀπέναντι τῆς ὁδοῦ ἔδαφος βραχῶδες, κανονικῶς λελαξευμένον κατὰ διαφοροὺς διευθύνσεις, καὶ οἰοεὶ πρὸς θεμελίωσιν, ὀγκόλιθοι κανονικοὶ ἐκ τῶν τειχῶν ἀτάκτως ἐρριμμένοι, οἱ πλείστοι δὲ καὶ τεθραυσμένοι καὶ τεμάχια μεγάλων κεράμων. Πρὸς βορρᾶν δὲ ἐκτὸς μὲν τοῦ λελαξευμένου βράχου ἀτάκτως ἐκείσε ἐρριμμένοι τρεῖς μεγάλοι, ἰσοπαχεῖς, εὐθρυπτοὶ καὶ κυρτῶς λελαξευμένοι λίθοι, ἀνήκοντες βεβαίως εἰς τὰς ἀψίδας τῶν πυλῶν· ἐντὸς δὲ πρὸς μὲν τὸ ἄκρον καὶ περὶ τὰ δέκα μέτρα βορειότερον τῆς ὁδοῦ, φρέαρ κανονικῶς ἐν τῇ βράχῳ ἰσκαμμένον, περὶ τὰ 7 μέτρα βαθύ, κενοῦ ὑπογείου ὑδραγωγείου χωροῦντος βορειοδυτικῶς. Ἐσωτέρω δὲ καὶ πρὸς δυσμᾶς περὶ τὰ ἐπτὰ μέτρα, ὑπὸ σωροῦς ἀτάκτως ἐρριμμένων κανονικῶν ὀγκολίθων, τῶν

πλείστων τεθραυσμένων και εἰς βάθος περι τὰ τρία μέτρα ἐπὶ βραχῶδους ἐδάφους ἐξωμαλισμένου μέγα κυκλοειδὲς λάξευμα, μήπω ὄλον ἀνασκαφέν, βάθους μέχρις ἡμίσεος και πλάτους ἐνὸς και ἡμίσεος μέτρου, ἐν ᾧ πιθανώτατα ἐθεμελιούτο κυκλικῶς ὁ ἕτερος τῶν πυλῶν πύργος, τεμάχια παχειῶν κεράμων κιτρίνη κεχρωματισμένων βαφῆ, πρὸς δὲ τρεῖς ἥλιοι και δύο τεμάχια σκληρῶν λίθων ἐκ παραστάδων βεβαίως τῶν πυλῶν και ταῦτα διότι φέρουσιν ἐντομάς και κοιλότητας τῶν ἐλλειπόντων στροφῶν.

Ἐκ τῆς ἄχρι τοῦδε γενομένης ἐκεῖσε σκαφῆς και τῶν εὐρεθέντων λίθων οὐδεμία μὲν ἀπομένει ἀμφιβολία περι τῆς ἐκεῖ στάσεως τῶν πυλῶν· ἐκ δὲ τῆς ἀταξίας και τῶν θέσεων ἐν αἷς ἀνεύρισκονται οἱ λίθοι και τὰ περιβάλλοντα αὐτοὺς στρώματα χωμάτων τε και συντριμμάτων ἀναμίξ, φαίνεται πρῶτον μὲν ὅτι οὗτοι ἐρρίφθησαν ἐκεῖ ἀποκιλυνθῆντες ἐκ τοῦ μικρὸν (δύο ἢ τρία τὸ πολὺ μέτρα) ἐσωτέρω πρὸς δυσμὰς και ἀσκάφου ἔτι μέρους, ὑφ' ὃ καλύπτονται ἔτι αἱ βάσεις τῶν τε πυλῶν και τῶν τειχῶν, εἶτα δὲ ὅτι μετὰ τὰς πρῶτας καταστροφὰς και τὸ μέρος αὐτὸ ἀνεσκάφη και οἱ πλείστοι τῶν ἐκεῖ ἐρριμένων λίθων και μάλιστα οἱ στερεώτεροι και εὐχρηστότεροι ἀφῆρέθησαν κατὰ καιροὺς, πολλοὶ δὲ δυσμετακόμιστοι, ἐν οἷς και τινες εἰς τόξα ἀνήκοντες, ἐθραύσθησαν.

Ἐν ἀρχῇ τῆς εἰς τὸ μέρος αὐτὸ σκαφῆς και μάλιστα μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ὁδοῦ και τοῦ μετ' αὐτὴν ἐκατέρωθεν ἐξακολουθοῦντος λελαξευμένου βραχῶδους ἐδάφους, ἤλπιζον ὅτι τὰς βάσεις τῶν πυλῶν ἤθελον ἀνεῦρει ἐνδοτέρω μὲν πάντοτε, πλὴν κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ χωρῶν· διὸ και πρῶτον τοιαύτην εἶχε φορὰν ἢ σκαφὴν μέχρι τῆς βραχῶδους βάσεως· εἶτα δὲ ἐτράπη ἀριστερᾶ πρὸς νότον και τελευταῖον δεξιᾶ πρὸς βορρᾶν και πολὺ βαθύτερον και εὐρύτερον, ὅπου ἀνεῦρον και τὸ μήπω ὄλον ἀνασκαφέν εὐρὺ κυκλοειδὲς λάξευμα· διὸ και ἀνεσκάφη εὐρύτερος τοῦ ἀρχῆθεν ὑπολογισθέντος χωρὸς μέχρι τοῦ βραχῶδους ἐδάφους, ἢ δὲ ἐργασία ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς πέμπτης ὑπερμεσοῦντος, διότι και ὁ καιρὸς ἔτυχεν ἕως τότε εὐνοϊκὸς και εὐκαιρία μοι ἐδόθη· τούτων δ' ἕνεκα και τοῦ ζήλου τῆς ἀνευρέ-

σεως τῶν πυλῶν αὐξομένου καὶ αἱ δαπάναι ὑπερέβησαν τὸ διπλάσιον τῆς παρ' ἐμοὶ προκαταβολῆς.

Ἐν τέλει παρακαλῶ θερμῶς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἵνα εὐαρεστούμενον ἐγκρίνη μὲν τὴν ἐπὶ πλέον τῆς προκαταβολῆς γενομένην δαπάνην, ἐξακολουθήσῃ δὲ τὰς ἐνταῦθα σκαφικὰς ἐρεύνας, καὶ κυρίως συμπληρώσῃ τὰς τοῦ τελευταίου μέρους πρὸς ἀποκάλυψιν τῶν βάσεων τῶν πυλῶν.

Ἐν Ἐθναῖς, τῇ 16 Δεκεμβρίου 1893.

ΕΥΣΤ. ΚΑΛΟΠΑΙΣ

Ἐδαπανήθησαν δραχ. 633,35.

Τέλη Μαΐου τοῦ 1893 ἐλήφθη ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου, ἣν ἤτησεν ἡ Ἑταιρία ἵνα δι' ἀνασκαφῆς ἐξετάσῃ τὴν κοίτην τοῦ Ἰλισσοῦ κατὰ τὴν θέσιν τὴν καλουμένην κοινῶς Καλλιρρόην, δηλ. ὑπὸ τὸν ἐκεῖ ἀποτόμως καταπίπτοντα βράχον καὶ κάτωθεν τοῦ ἐκκλησιδίου τῆς ἀγίας Φωτεινῆς. Τοῦ ἔργου τούτου, ἐφορευούσης καὶ ἐπιτροπῆς ἐκ συμβούλων, ἐπεστάτησεν ἰδίως ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρίας διατελῶν Ἀ. Σκιᾶς, ὅστις συνέταξεν ἔκθεσιν (1).

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην δρ. 8,576,90.

Ἐπισκευὴ ἀρχαίου μνημείου, κριθεῖσα πρὸ πολλοῦ ἀναγκαία, ἐξετελέσθη τὸ ἔτος τοῦτο ἑστερεώθη τοῦ ἐν *Μυκῆναις* λεγομένου τάφου τῆς Κλυταιμῆστρας τὸ θύρωμα ἀσφαλῶς, κατὰ σχέδιον ἐκπονηθὲν ὑπὸ τοῦ νομομηχανικοῦ Ἀργολίδος Α. Πετσάλη, δαπανηθεισῶν εἰς τὸ ἔργον δρ. 2,507,15, ἐν ᾧ ποσῶ συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ ἔξοδα τὰ γενόμενα διὰ μεταβάσεις ἐκεῖσε τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Μούση καὶ ἐπιτροπῶν ἐκ τοῦ Συμβουλίου πρὸς ἐπιθεώρησιν. Ἐν τούτῳ τῷ ἔτει ἐπληρώθη καὶ ἡ τελευταία δό-

(1) Ἀντὶ τῆς ἐν τῇ συνελεύσει τῶν ἑταίρων ἀναγνωσθείσης συντόμου ἐκθέσεως δημοσιεύεται ἕτερα διεξοδικωτέρα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τεύχους.

σις εἰς τὸν ἐργολάβον τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ἐπιστυλίου τοῦ Ὀλυμπίου, δρ. 2,599,54.

Καὶ ἄλλο δὲ ὅμοιον ἔργον ἀνέλαβε τὸ Συμβούλιον τὸ ἔτος τοῦτο, τὴν ἐπισκευὴν εἰκόνων τινῶν ψηφιδωτῶν τοῦ ναοῦ τῆς μονῆς *Δαφρίου*, ἀφοῦ ὁ πέρυσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μετακληθεῖς ἐξ Ἰταλίας εὐδόκιμος ψηφοθέτης *Νοβο* ἐκτελέσας τινὰς ἐν τῷ τρούλλῳ ἐπισκευάς, ἔμελλε, λήξαντος τοῦ χρόνου τῆς μετ' αὐτοῦ συμφωνίας, ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἐνῶ ἔμεναν ἀνεπισκευάστοι καὶ ἀπειλούμενοι ὑπὸ φθορᾶς ἀνεπανορθώτου ἄλλαι τινὲς ἔτι εἰκόνες τοῦ ναοῦ, πολὺ πλεόν, κατὰ τὴν κρίσιν εἰδημόνων, διασώσεως ἄξιαι διὰ τὴν εὐτεχνίαν των. Ὅθεν τὸ Συμβούλιον δι' ἐπιτροπῆς του ἦλθεν εἰς συμφωνίαν νέαν μετὰ τοῦ *Νοβο* καὶ ἐπανελήφθησαν αἱ διακοπεῖσαι ἐργασίαι. Ὁρίσθη δι' αὐτὰς τὸ πρῶτον ἡ δαπάνη εἰς τέσσαρας περίπου χιλιάδας δραχμῶν, ὕστερον ηὔξηθη δὲ καὶ μέχρι ἐπτὰ χιλιάδων. Προχωρήσαντος οὕτω τοῦ ἔργου ἔδαπανήθησαν εἰς αὐτὸ μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρίου 1893 δραχμαὶ 4,716,40.

Ἄγοραὶ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος μέτριαι, δαπανηθεισῶν εἰς αὐτὰς δραχμῶν 4,241,30. Ἐκ τούτων αἰ 1,503,50 ἐδόθησαν διὰ νομίσματα.

Τῶν ἀγορασθέντων πάντων ὡς καὶ τῶν ὀλίγων δωρηθέντων τῇ Ἐταιρίᾳ ἀρχαίων μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν δωρητῶν θὰ προστεθῇ κατάλογος ἐν τῷ τυπωθησομένῳ τεύχει τῆς λογοδοσίας ταύτης.

Πάντα δὲ τὰ ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1858 ἀναβιώσεως τῆς Ἐταιρίας κτηθέντα ἀρχαῖα, πλὴν τινῶν κοινοτάτων καὶ ἀσημάντων, εἶναι καταγεγραμμένα ἐν χειρογράφοις καταλόγοις, τηρουμένων ἐν τῷ Μετσοβίῳ καὶ προσιτοῖς εἰς τὸν βουλούμενον νὰ λάβῃ αὐτῶν γνῶσιν. Ὁ γενικὸς ἀριθμὸς τῶν καταγεγραμμένων συμποσῶνται νῦν εἰς 21,361 (1). Ἡ καταγραφή αὕτη γίνεται ἀπὸ

(1) Σύγκειται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ἕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν: Λιθίνων 5026, χαλκῶν 1507 (ἐξ ὧν 119 σταθμά), σιδηρῶν 97, μολυβδίνων 3225 (ἐξ ὧν 1412 σύμβολα, 445 σταθμά, 803 μολυβδόβουλλα), ἀργυρῶν 90, χρυσῶν 293, ὀστεινῶν 160, θαλίμων 429, διαφόρων ὑλῶν 349, πηλίνων ἀγγείων 5938, πηλίνων μορφῶν 2140, πηλίνων λύχνων 1409, πηλίνων μητρῶν 242, πηλίνων σκευῶν

ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας Ἀθανασίου Σ. Κουμανούδη, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ πρὸ τετραετίας ἐπὶ τούτῳ προσληφθέντος Ἴω. Γιαννικάκη διδάκτορος τῆς φιλολογίας.

Ἡ εἰς τὸ Ἐθνικὸν κεντρικὸν Μουσεῖον παράδοσις τῶν ἐν μιᾷ τῶν αἰθουσῶν τοῦ Μετσοβίου ἀποκειμένων ἀρχαίων τῶν Μυκηνῶν, Σπάτα, Μενιδίου, Ναυπλίου, Βαφειοῦ, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἐν τῇ περυσινῇ λογοδοσίᾳ ὡς ἀρξάμενης, λέγομεν σήμερον ὅτι συνετελέσθη τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1893.

Τέλη δὲ Ἰουλίου μᾶς ἦλθεν ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου παιδείας περὶ παραδόσεως πάντων τῶν ἀρχαίων τῆς Ἑταιρίας εἰς τὸν ἔφορον ἀρχαιοτήτων Β. Ι. Λεονάρδον, ἵνα συμφώνως τῷ ἰγ' ἄρθρῳ τοῦ τῆς Ἑταιρίας ὀργανισμοῦ κατατεθῶσιν εἰς τὸ Ἐθνικὸν κεντρικὸν Μουσεῖον, οὗ ἡ οἰκοδομὴ συνετελέσθη. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ γίνῃ ἡ παράδοσις καὶ ἐγράψαμεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅτι καὶ τὰς θήκας μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν καὶ ἄλλ-

305, πηλίνων πυραμιδοειδῶν 119, πηλίνων ἀρτοειδῶν 28, πηλίνων λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. — Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπιγράφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας, ἀποκείμεναι ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ Βαρβακειοῦ, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Alb. Dumontl ἐν τῷ βιβλίῳ *Inscriptions céramiques de Grèce*. Paris, 1871.

Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσι (Ἑλληνικά, Ῥωμαϊκά, Βυζαντινά, Μεσαιωνικά καὶ Νεώτερα):

Χρυσᾶ.....	4
Ἄργυρᾶ.....	73
Χαλκᾶ (ἐν οἷς καὶ τὰ ἐκ κράματος).....	2660
Τουρκικοὶ παράδες.....	508
Τὸ ὅλον.....	3245

καὶ εἶνε πάντα ἀκριβῶς καταγεγραμμένα ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ. Ἐτι σημειοῦμεν, ὅτι τῶν πηλίνων ἀγγείων τῆς Ἑταιρίας ὑπάρχει Γαλλιστί ἐκδοδομένος κατάλογος ὑπὸ M. Collignon, τυπωθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1878, τῶν δὲ πηλίνων μορφῶν ὡσαύτως Γαλλιστί ὑπὸ J. Martha, ἐν Παρισίοις 1880. Ἐν δὲ τῷ βιβλίῳ τοῦ L. von Sybel τῷ ἐπιγραφομένῳ *Katalog der Sculpturen zu Athen*. Marburg, 1881, καὶ τὰ τῆς Ἑταιρίας ὅσα ἕως τότε εἶχε λίθινα γλυπτὰ, περιεγράφησαν σχεδὸν πάντα. Ἀναφέρομεν καὶ τὸν ἐξῆς ἐπίτομον κατάλογον τῶν Ἀθηνησι Μουσείων *Die Museen Athens*, von Arthur Milchhöfer. Athen, K. Wilberg, 1881.

λων μικροτέρων σκευῶν, χρησίμων πρὸς ἔκθεσιν τῶν ἀρχαίων δωρεΐται τῇ Κυβερνήσει ἡ Ἑταιρία. Αἱ θῆκαι αὐταὶ πολυτελεῖς οὔσαι (ἀρμάρια, τράπεζαι καὶ βάθρα) ἐκτείνονται εἰς μῆκος 148 μέτρων, καὶ ἔδαπανήθησαν εἰς αὐτὰς πλέον τῶν 55 χιλ. δραχμῶν. Ἀφοῦ δὲ ὑπὸ ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου ἐκανονίσθη καὶ ὁ τρόπος τῆς παραδόσεως, ἤρχισεν τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1893, γενομένης ἀρχῆς ἀπὸ τῶν ἀγγείων, ἐξ ὧν παρεδόθησαν μέχρι σήμερον 6452. Συντάσσονται δέ, ὡς εἰκός, ἐκάστοτε πρωτόκολλα ὑπὸ τοῦ παραδίδοντος Ἀθ. Σ. Κουμανούδη καὶ τοῦ παραλαμβάνοντος Β. Ι. Λεονάρδου.

Εἰς τὰ διάφορα κυρίως εἰπεῖν Μουσειακὰ ἔργα ἔδαπανήθησαν δραχ. 3,675,80.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ἠὺξήθη κατὰ τὸ ἔτος διὰ δαπάνης δραχ. 3009,80, ἐν αἷς καὶ τὰ δετικά τῶν ἀγορασθέντων βιβλίων. Πίναξ ἐμφαινῶν τὰ τε ἀγορασθέντα καὶ τὰ δωρηθέντα ἢ κατ' ἀνταλλαγὴν τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρίας εἰσελθόντα βιβλία θὰ προστεθῆ ταύτῃ τῇ ἐκθέσει. Πάντων δὲ τῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑταιρίας κτηθέντων βιβλίων ὑπάρχει κατάλογος ἀκριβῆς ἐν δελτίοις. Ἦδη δὲ καὶ ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ ἀντιγράφεται κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τῶν ὀνομάτων τῶν συγγραφέων.

Ἐτροποποίησε τὸ Συμβούλιον τὸν τοῦ 1885 κανονισμὸν ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος. Ἀντὶ τῆς πρῆνις τριμελοῦς ἐξελέχθη πενταμελὴς ἐπιτροπὴ ἐπιμελουμένη τὰ τῆς ἐκδόσεως, ἐκ συμβούλων συγκειμένη τῶν κ.κ. Σ. Φιντικλέους, Π. Καββαδία, Γ. Νικολαΐδου, Δ. Μακκᾶ καὶ Κ. Μυλωνᾶ, τελούντων τὸ ἔργον τῶν ἄνευ χρηματικῆς ἀμοιβῆς, ἐκδότης δὲ τῆς Ἐφημερίδος ἐκ τῶν πέντε ὀνομάσθη ὁ κ. Μυλωνᾶς. Ὁ κανονισμὸς ὁ νέος ἀνεγράφη ὀλόκληρος ἐν τοῖς χειρογράφοις πρακτικοῖς τῆς συνεδριάσεως τῆς 30 Ἰουλίου 1893. Ἐπι ἐδέχθη τὸ Συμβούλιον νὰ καταρτισθῆ γραφεῖον τῆς Ἐφημερίδος ἐν τινὶ τῶν ἰσογείων δωματίων τῆς Ἀκαδημίας, ὃ καὶ κατηρτίσθη μετὰ θηκῶν, ἐπίπλων καὶ σκευῶν.

Κατὰ τὸν εἰρημένον κανονισμὸν ἐξεδόθησαν τὰ τοῦ ἔτους 1893 τέσσαρα τεύχη.

Τῆς Ἐφημερίδος ὑπάρχουσιν ἐν μὲν τῇ ἀποθήκῃ σώματα 1681 τῶν ἐτῶν 1883—1893, παρὰ δὲ τῷ βιβλιοπώλῃ πρὸς πώλησιν 220 (28 τῶν ἐτῶν 1883—1892, καὶ 192 τοῦ ἔτους 1893), ἧτοι ἐν ὄλῳ σώματα ἀπώλητα κατὰ τὴν σημείωσιν τοῦ κ. Μυλωνᾶ, ἧτις ἔμελλε μὲν νὰ διανεμηθῇ ἔντυπος μετὰ τοῦ νῦν ὑπ' ὄψιν σας ἰσολογισμοῦ, ἀλλ' ἔνεκα βραδύτητος, προελθούσης ἐξ ἀσθενείας τοῦ βιβλιοπώλου, δὲν ἐτυπώθη ἐγκαίρως. Θὰ κα-
ταχωρισθῇ ὁμως ἐν τοῖς Πρακτικοῖς καὶ νῦν ἐν χειρογράφῳ θὰ ὑποβληθῇ μετὰ τῶν ἄλλων λογαριασμῶν εἰς τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν.

Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου ἐπληρώνοντο ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας καθ' ὅλον μὲν τὸ ἔτος φύλακες ἀρχαιοτήτων ἐν Ἑλευσίνι, Ῥαμνοῦντι, Ἀμφιαρείῳ τῷ Ὠρωπίῳ, Θεσπιαῖς, Τανάγρα, Ἐπιδαύρῳ τῇ Ἀργολικῇ, Μυκῆναις, Τύρινθι καὶ Ἀμυκλαίῳ τῆς Λακωνικῆς, ἐν δὲ τῷ ἐνταῦθα Διπύλῳ ἀπὸ τῆς 25 Νοεμβρίου 1893 ἡ Ἑταιρία ἔπαυσε τοῦ νὰ πληρῶνῃ ἀρχαιοφύλακα καὶ ἐγνωστοποίησε τοῦτο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας. Ἐπιδόματα δὲ μισθοῦ καὶ ὁδοιπορικὰ τὰ συνήθη ἐδόθησαν κατὰ τὸ ἔτος εἰς δύο ἐφόρους ἀρχαιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως ἐπιστατήσαντας εἰς τὰς τῆς Ἑταιρίας ἀνασκαφάς, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸν ἐπιτηρητὴν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῆς Ἐπ. Κορομάντζον

Ἠγοράσθησαν χρήμασι τῆς Ἑταιρίας ἀγροὶ δύο ὀλιγότιμοι ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως Ἑλευσίνος, ὁ εἰς τοῦ Ἀναστ. Παπανικολάου, ὁ ἄλλος τῆς Σωτήρας Στάθῃ, ὡς κριθέντος ἀναγκαίου νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν ἔκει ἀνασκαπτόμενον χῶρον. Τίμημα καὶ ἔξοδα τῶν δύο ὁμοῦ δρ. 119.

Ἐγράψαμεν δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον παιδείας δι' ἕν ἄλλο κτῆμα τοῦ ἐν Ἑλευσίνι Ἰω. Σ. Βασιλῆ, παρακαλοῦντες νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ κατὰ τὸν περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως νόμον.

Ὡσαύτως διεβιβάσαμεν εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον ἀναφοράς δύο τῶν ἐδῶ κατοίκων, τοῦ Σταμ. Ἀθ. Βασιλείου καὶ τοῦ Ν. Γενήσαρλη, αἰτούντων νὰ ἐξαγορασθῶσι κτῆματά των, τοῦ μὲν Σ. Α. Βασιλείου ἀγρὸς 4 στρεμμάτων κατὰ τὴν θέσιν Πνύκα, ἐνθα ἔσκαψεν ὁ καθηγητῆς κ. Δθέρπηφελδ, τοῦ δὲ Γενήσαρλη ἐρ-

γαστήριον ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ ἀσκάπτου ἔτι τῆς μεγάλης Ῥωμαϊκῆς οἰκοδομῆς, ἥτοι τῆς παλαιᾶς πυρποληθείσης ἀγορᾶς καὶ συνεστήσαμεν τὰς αἰτήσεις τῶν δύο τούτων πολιτῶν.

Ἐγράψαμεν ἔτι εἰς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον ἐν μηνὶ Μαίῳ, παρακαλοῦντες νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ἐνταῦθα Ὀλυμπιεῖου τόπον ἀπὸ τῶν ἐκεῖ ὑπαρχόντων τριῶν καφείων, ἵνα ἐξακολουθήσωμεν καὶ φέρωμεν εἰς τέλος τὴν ἀπὸ ἐτῶν ἐκεῖ ἀρξαμένην καὶ διακοπεῖσαν ἀνασκαφὴν.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας δι' ἐγγράφου του τῆς 11 Ἰουνίου 93 ἐγνωστοποίησε τῇ Ἐταιρίᾳ, ὅτι, «ἐπειδὴ τὸ κράτος δὲν δύναται τώρα ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν δυσχεριῶν, νὰ διαθέτῃ τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ διὰ τὰς ἐργασίας τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας ἐξ ἰδίων πόρων, δεόν νὰ ληφθῶσιν οὗτοι οἱ πόροι ἐκ τῶν τοῦ ἀρχαιολογ. Λαχείου, οὕτως ὥστε περιορίζουσα ἡ Ἐταιρία κατὰ τι τὰς ἐργασίας της νὰ δύναται νὰ θέτῃ εἰς διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου τὸ ἥμισυ τῶν ἐκ τοῦ Λαχείου καθαρῶν ἐσόδων, καὶ τὸ μέτρον τοῦτο θὰ εἶναι προσωρινόν». Διὰ πέντε ψήφων κατὰ τριῶν δὲν ἐδέχθη τὸ Συμβούλιον τὴν ὑπουργικὴν ταύτην πρότασιν καὶ ἐστάλη ἀπάντησις τοιαύδε· ὅτι «ἡ Ἐταιρία πάντοτε μὲν ἤλθεν ἐπίκουρος εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους καὶ ἀπόδειξις, ὅτι καὶ νῦν ἔτι ἔχει νὰ λαμβάνῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως δρ. 83 χιλ. προκαταβληθείσας ἀπὸ ἐτῶν ἀτόκως, ἐξακολουθεῖ δὲ καταβάλλουσα εἰς μισθοὺς διαφόρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διοριζομένων φυλάκων τῶν ἐπαρχιακῶν μουσεῖων καὶ ἀρχαιολογικῶν τινῶν τόπων καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ πρωτευσούσῃ ποσὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον ἐτησίως, καὶ ἡ ἀναγκασμένη εἶναι ἕνεκα αὐτῶν τούτων τῶν οἰκονομικῶν δυσχεριῶν τοῦ Κράτους οὐ μόνον Μουσεῖα νὰ κτίζῃ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὡς ἐν Τανάγρα, Ἐλευσίνι καὶ Ἐπιδαύρῳ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἰδίων νὰ ἐξαγοράζῃ αὐτὴ καὶ τόπους τινὰς ἔνθα ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργοῦνται ἀνασκαφαί, αἵτινες ἀνάγκη εἶναι νὰ ἀποπερατωθῶσιν. Πρὸς τούτοις οἱ ἄλλοι πόροι τῆς Ἐταιρίας οἱ ἐκ συνδρομῶν καὶ τόκων οὐσιωδῶς ἠλαττώθησαν ἕνεκα τῆς ἐπικρατησάσης οἰκονομικῆς κρίσεως. Ὅθεν τὸ Συμβούλιον ἀναγκάζεται νὰ μὴ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλως δέ, καὶ ἂν

δὲν ὑπῆρχον οἱ ἀνωτέρω λόγοι, πάλιν τὸ Συμβούλιον θεωρεῖ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ περὶ ἐκχωρήσεως μέρους τῶν πόρων τῆς Ἑταιρίας».

Ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παιδείας ἔπεμψεν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑταιρίας (ἐπειδὴ οὕτως ἦτο ἐπιγεγραμμένον) ἓν δέμα ἐνσφράγιστον, σταλὲν ἐξ Αἰγύπτου, ὅπερ ἀφοῦ ἠνοιχθῆ, εἶδομεν ὅτι περιεῖχε νομίσματα τῆς συλλογῆς τοῦ μακαρίτου Ἰω. Δημητρίου τοῦ ἐκ Λήμνου, καὶ ἦσαν ταῦτα ἐν ἀργυροῦν καὶ τρία χρυσᾶ. Ἐπέμψαμεν δὲ αὐτὰ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 81 τῆς Ἑταιρίας ἐγγράφου μετὰ περιγραφῆς καὶ δηλώσεως τοῦ βάρους τῶν χρυσῶν.

Ἐχει ἔτι τὸ Συμβούλιον νὰ ἀναφέρῃ καὶ περὶ τῶν ἐξῆς· Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς α' καὶ τῆς γ' Μαρτίου 1893 ἐξήτασε τὸ Συμβούλιον τὰς παρατηρήσεις καὶ προτάσεις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν τοῦ ἔτους 1892 λογαριασμῶν καὶ τινὰς μὲν τούτων παρεδέχθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ βληθῶσιν εἰς ἐνέργειαν, ὡς τὸ νὰ συντάσσεται τοῦ λοιποῦ ἀναλυτικώτερον ὁ ἰσολογισμὸς καὶ τινὰ ἄλλα, εἰς τινὰς δὲ παρατηρήσεις ἔκρινεν ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ κάμῃ ἀντιπαρατηρήσεις, καὶ συγχρόνως ἀπεφάσισε τὰ ἐν ταῖς εἰρημέναις δυσὶ συνεδριάσεσι διεξετασθέντα νὰ τυπωθῶσιν ἐν τῷ τεύχει τῶν Πρακτικῶν τοῦ 1892, ὅπως καὶ ἐγένετο ἤδη ἐν τῷ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν δημοσιευθέντι τεύχει σελ. 81—84. Περὶ δύο δὲ τῶν τότε παραδεκτῶν γενομένων, ἦτοι περὶ κατασκευῆς κτηματολογίου τῆς Ἑταιρίας καὶ περὶ δαπανηθέντος ὀλικῶς ποσοῦ εἰς ἀγορὰν βιβλίων ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τῆς Ἑταιρίας, τὸ Συμβούλιον ὕστερον ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 2 Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους τούτου διασκεφθὲν ἐκ νέου, ἀπεφάσισε νὰ ρηθῆ ἐν τῇ σημερινῇ λογοδοσίᾳ, ὅτι «ἡ τοῦ κτηματολογίου κατασκευὴ ἀπαιτεῖ χρόνον καὶ ἐγένετο μὲν προκαταρκτικὴ ἐργασία δι' αὐτό, θὰ συνεχισθῆ δὲ ἀπὸ τὸ προσεχὲς Συμβούλιον», ἔτι δέ, ὅτι «ἡ σημεῖωσις τοῦ διὰ βιβλία ποσοῦ τῶν προτέρων ἐτῶν ἀναβάλλεται», ὃ δὴ καὶ λέγομεν σήμερον ἐνώπιόν σας.

Τὸ Συμβούλιον ἔδωκε συνδρομὴν εἰς τὸν Π. Καββαδῖαν διὰ 40 σῶματα τοῦ Γαλλιστὶ ἐκδοθέντος συγγράμματός του «Fouilles d'Épidaure» δραχμὰς 4677.

᾿Ωσαύτως εἰς τὸν Χρ. Τσουνταν διὰ 50 σώματα τοῦ Ἑλληνιστὶ ἐκδοθέντος συγγράμματός του «Μυκηναῖος πολιτισμὸς» δρ. 2000.

᾿Ωσαύτως εἰς τὸν Γερ. Μαυρογιάννην διὰ 30 σώματα τοῦ περὶ Βυζαντινῆς τέχνης Ἑλληνιστὶ ἐκδοθέντος συγγράμματός του, δραχ. 300.

Τὰ βιβλία ταῦτα, ὡς καὶ τὰ ὑπολειπόμενα ἔτι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑταιρίας ἀντίτυπα τοῦ περὶ τῶν τῆς Κρήτης νομισμάτων βιβλίου τοῦ Ἴω Σβορώνου ἔκρινε τὸ Συμβούλιον καλὸν νὰ τὰ διανεῖμη δωρεὰν εἰς τινὰ τῶν ἐν τῷ βασιλείῳ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ Ἑλληνικὰ καθιδρύματα καὶ σωματεῖα ὡς καὶ τινὰς λογίους ἀρχαιολογοῦντας καὶ διενεμήθησαν οὕτως ὅπως ἀνεγράφησαν λεπτομερῶς καὶ ὀνομαστὶ ἐν τοῖς τηρουμένοις χειρογράφοις Πρακτικοῖς τοῦ Συμβουλίου καὶ δὴ ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτοῦ τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1893.

Ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου εἰς τὸν ἀπολυθέντα συγκολλητὴν τοῦ τῆς Ἑταιρίας Μουσείου Ἴω. Χαρωνιάκην ἐφάπαξ ὡς ἀμοιβὴ διὰ τὴν πολυετῆ ὑπηρεσίαν του τὸ ποσὸν δραχμῶν διακοσίων.

Εἰς δὲ τὸν ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου παιδείας διδάκτορα Δ. Σταυρόπουλον ἐνέκρινε τὸ Συμβούλιον τῇ 13 Ἀπριλίου 1893 νὰ δίδεται ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας χρηματικὴ βοήθεια δραχμῶν 90 κατὰ μῆνα, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ, ἕνεκα τοῦ ἀνεπαρκοῦς του μισθοῦ, νὰ καταλίπη τὰς ἀρχαιολογικὰς του μελέτας καὶ δίδεται ἔκτοτε.

Παραλείποντες νῦν ὅσα συνήθως ἐπαναλαμβάνει τὸ Συμβούλιον ἐν τέλει τῶν λογοδοσιῶν του, εὐχὰς καὶ ἐκείας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅποιαι πέρυσιν ἐξηνέχθησαν πολλαί, ἀναφέροντες μετὰ δυσφορίας ἰδίως τὸ ὅτι εἰς τὰς δύο αὐτοῦ ἐγγράφους διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ἐν μηνὶ Μαίῳ τοῦ 1892 κακῶς ἀνοιχθείσης ὁδοῦ διὰ ἐπιχώσεως ἀνεσκαμμένου ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας χώρου ἐν τῷ καλουμένῳ ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων τετραγώνῳ τοῦ Ἀδριανοῦ οὐδεμία ἐδόθη προσοχή, καὶ ἡ τῶν τόπων ἐκείνων κατάστασις διατελεῖ μένουσα, ὅπως τότε, ἐλεεινὴ. Τόσον. Νομίζομεν, ὅτι εἵπομεν τὰ κυριώτερα τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Συμ-

βουλίου, ἐξ ὧν ἡ ὀλομέλεια τῶν ἐταίρων καὶ σήμερον ἀκούσασα τὰ ρηθέντα καὶ μεθ' ἡμέρας δεκαπέντε πάλιν τὴν ὑποβληθησομένην αὐτῇ ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, θὰ δυνηθῆ νὰ κρίνη περὶ τοῦ πῶς διεχειρίσθη τὰ τῆς Ἑταιρίας τὸ τοῦδιανυθέντος ἔτους Συμβούλιον.

Ἀναγνωσθείσης τῆς λογοδοσίας ὑπὸ τοῦ γραμματέως καὶ ὑποβληθέντων τῶν ἰσολογισμῶν ὑπὸ τοῦ ταμίου, οἱ ἐταῖροι προέβησαν εἰς ἐκλογὴν τῆς τριμελοῦς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐξελέγησαν δὲ οἱ Π. Παπαναστασίου, Ι. Μαρκόπουλος καὶ Γ. Κεφάλας.

Ἡ συνεδρίασις διελύθη περὶ μεσημβρίαν.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ

A. ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ. Τακτικά	Δρ.	4,024	—	
» » Έκτακτοι	»	2,021	90	
» » Εἰδικαί	»	960	—	7,005
B. ΤΟΚΟΙ ΕΚ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ. Ἐξ 64 ὁμολογιῶν τοῦ Παγίου δανείου καὶ 10 λαχειοφόρων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς . . . . . (α)	»			800
Γ. ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ. Ἐκ μετοχῶν Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 56	»			9,240
Δ. ΛΑΧΕΙΟΝ. Τῆς Β' ἑξαμηνίας τοῦ 1891	»	60		
» » Β' » 1892	»	4,485	—	
» » Α' » 1893	»	101,463	62	
» » Β' » 1893	»	97,542	28	203,350
Ε. ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ. Ἐκ πωλῆσεως τευχῶν τῆς ἀρχ. ἐφημερίδος	»	2,922	50	
» » Ἐκ πωλῆσεως τευχῶν τῶν ἐτησίων πρακτικῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας	»	251	60	3,174
Ζ. ΕΝΟΙΚΙΑ	»			200
Ζ. ΔΙΑΦΟΡΑ. Ἐκ νομισματικῆς διαφορᾶς	»	334	40	
» » Ἐκ προστίμων	»	45	—	
» » Ἐκ πωλῆσεως ὑλικοῦ ἐξ Ἐλευσίνος	»	34	—	413

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

H. ἘΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἀπόληψις ἀτόκων καταθέσεων	»			28,500
Θ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἐξ ἀλληλογρέου λογαριασμοῦ	»			30,500
Ι. ΑΠΟΛΗΨΙΣ. Προκαταβολῶν Δημοσίου	»			3,040
» » » Ἐταιρίας	»			4,600
ΙΑ. » Χρέους Γιαννοπούλου	»			280
Τὸ ὅλον τῶν εἰσπράξεων	»			291,304
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ ΤΑΜΕΙΟΥ. Τὴν 31 Δεκεμβρίου 1892	»			2,506

(α) Δὲν εἰσπράχθη ὁ τόκος τῆς Β' ἑξαμηνίας τῶν 64 ὁμολογιῶν τοῦ Παγίου Δανείου.

Δρ.

293,811

ΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1893.

Π Λ Η Ρ Ω Μ Α Ι

ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν	Δρ.	6,300	—		
» Γραφική ύλη, χαρτης, τυπωτικά, ταχυδρομικά κλπ.	»	2,233	40		
» Βιβλιοθήκη, αγορά βιβλίων και δετικά	»	3,009	80	11,543	20
ΜΟΥΣΕΙΑ. Προσωπικόν	»	5,245	—		
» Αρχαιοθηκαι, συγκολλήσεις και απεικονίσεις αρχαίων	»	3,675	80		
» Αγορά αρχαίων	»	4,241	30	13,162	10
ΔΙΑΣΚΑΦΑΙ. Γενικά. (μισθός γενικού επίστατου)	»	2,400	—		
» Έλευσίνος	»	17,033	10		
» Έπιδαύρου	»	8,667	25		
» Μυκηνών	»	5,548	80		
» Έν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἰλισσοῦ	»	8,776	90		
» Θορικοῦ	»	3,922	30		
» Θηβῶν	»	633	35		
» Βαυρώνος και Πρασιῶν	»	326	35	47,308	05
ΔΑΚΙΝΗΤΑ. Δαπάναι διὰ τὸ Μουσεῖον Ἐλευσίνος και ἀγορά ἀγρῶν ἐν Ἐλευσίνῃ	»			1,674	—
ΞΠΑΡΧ. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. Προσωπικόν ἐφόρων και φυλάκων	»	10,036	—		
» Ἐπιμισθία ἐφόρων	»	1,231	90		
» Ἀντιμισθία ἐπίστατου ἐν Ἐπιδαύρῃ	»	1,759	80	13,027	70
ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ και ἀναστηλώσεις ἀρχαίων οἰκοδομημάτων	»	6,220	39		
» τῶν ψηφοθετημάτων τῆς ἐν Δαφνίῳ Μονῆς	»	4,716	30	10,936	69
ΔΙΑΦΟΡΑ Συδρομή συγγραμμάτων	»	6,977	—		
» Βοήθειαι	»	200	—		
» Ποσοστά και ἐτήσιον δῶρον εἰσπράκτορος	»	201	20		
» Φόροι οἰκοδομῶν	»	45	65	7,423	85
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ	»			14,007	50
ΤΟΚΟΙ. Εἰς Βιομηχανικὴν Τράπεζ. ἀπέναντι ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ	»			208	60
ΔΑΧΕΙΟΝ. τῆς Β' ἑξαμηνίας τοῦ 1892 (ἐξόφλησις κερδισάντων λαχειῶν και δικαίωμα και ἔξοδα τῶν πωλησ. τὰ λαχεῖα).	»	1,789	16		
» τῆς Α' ἑξαμηνίας 1893 (ὄρα λεπτομέρειαν εἰς λογ/σμόν τοῦ λαχείου)	»	48,402	63		
» τῆς Β' ἑξαμηνίας 1893 (ὁμοίως)	»	48,113	67	98,305	46
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ					
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Εἰς ἀλληλόχρεων λογαριασμόν	»			217,597	15
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Εἰς ἄτοκον κατάθεσιν	»			11,000	—
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμῶ Δημοσίου	»	3,040	—		
» » Ἐταιρίας	»	4,700	—	7,740	—
Τὸ ὄλον τῶν ἐξόδων					
»	»			291,837	15
ΣΠΟΛΙΣΜΟΝ τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1893 μεταφερόμενον εἰς τὰ βιβλία τοῦ 1894.	»			1,973	93
				293,811	08

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡ

ΜΕΡΙΔΕΣ	Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1892		Πράξεις κατά τὸ 1893	
	Χρέωσις	Πίστωσις	Χρέωσις	Πίστωσις
Α. ΑΚΙΝΗΤΑ. Οικόπ. οἰκίαι κλπ. ἐν Ἀθήναις, Κηφισίᾳ, Ἐλευσίνι, κλπ. καὶ μουσεῖα ἐν Ἐλευσίνι, Τανάγρα, Ἐπιδαύρῳ . . .	65,603	34	1,674	—
Β. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Μετοχαὶ αὐτῆς 56 (α) . . .	194,593	10	—	γ) 63,273
Γ. » » Λαχειοφ. ὁμολ. αὐτῆς 10 (β) . . .	5,120	—	(ζ) 660	—
Δ. ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. Ὁμόλογα Παγίου δονείου 125 ἑκαταμμυρίων 64 (6) . . .	24,960	—	—	δ) 11,200
» Ὁμόλογα τοῦ Πατριωτικοῦ δανείου 42 (μένουν εἰς χεῖρας τοῦ Ταμ. τῆς ἐταιρ.) . . .	420	—	—	ε) 315
Ε. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Καταθέσεις ἄτοκοι . . .	—	—	55,500	—
Ζ. ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠ. Ἀλληλόχρ. λο/σμὸς . . .	19,750	—	11,000	—
Ζ. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμῶν Δημοσίου . . .	82,390	57	3,040	—
» » » Ἐταιρίας . . .	1,300	—	4,700	—
Η. ΧΡΕΟΣ Γιαννοπούλου . . .	32,590	75	—	—
ΤΑΜΕΙΟΝ τοῦ 1892 . . .	426,727	76	76,574	—
	2,506	78	291,304	30
	429,234	54	367,878	30
			429,234	54
			797,112	84
			433,545	25
			363,567	59
				ἰσοζύγιον

α) Αἱ 56 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐξ ὧν αἱ 10 προέρχονται ἐκ τῆς κληρονομίας Ρώμα εἶναι κατατεθειμέναι, αἱ μὲν 46 εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν αἱ δὲ 10 εἰς τὴν Βιομηχανικὴν χάριν τοῦ ἀλληλοχρέου μετ' αὐτῆς λογαριασμοῦ

β) Αἱ 10 λαχειοφόροι ὁμολογίαι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ αἱ 46 ὁμολογίαι τοῦ Παγίου δανείου εἶναι ἐπίσης κατατεθειμέναι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

γ) Τὸ ποσὸν τῶν κονδυλίων ὑπὸ τὰ στοιχεῖα γ) δ) καὶ ε) ἀνερχόμενον ἐν ὅλῳ εἰς δραχ. 74,788.11 ἐξεπέσθη ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρίας τῆς 31 Δεκεμβρίου 1892 διότι κατὰ τοσοῦτον ἠλαττώθη ἡ ἀξία τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν χρεωγράφων, σημειωθεῖσα ἐν τῷ ὑπολοίπῳ τῆς 31 Δεκεμβρίου 1893 μετ' τὴν τιμὴν εἰς ἣν ἐσημειοῦντο εἰς τὸ ἐπίσημον δελτίον τοῦ Χρηματιστηρίου τῆς 31 Δεκεμβρίου 1893 τ' ἀπαρτιζόντα αὐτὴν χρεώγραφα.

δ) Τὸ ποσὸν τοῦ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον ζ) κονδυλίου προσετέθη ἀυξηθέντος τοῦ ὑπολοίπου τῆς περιουσίας τοῦ 1892 κατὰ δραχ. 660· διότι ηὐξήθη ἡ τιμὴ τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ χρεωγράφων· συμφώνως μετ' τὸ ὡς ἀνωτέρω δελτίον τοῦ Χρηματιστηρίου.

ΡΑΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1893.

Λογισμ. 31 Δεκεμ. 1893

Έξοδα	Πίστωση
5,277	34 (α)
5,320	(β)
5,780	(γ)
5,760	(δ)
105	(ε)
1,000	(ς)
250	(ζ)
390	57 (η)
1,400	(θ)
310	75
593	66
373	93 (ι)
3,567	59
3,567	59

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

		Διαφορα	
		Έπι πλέον	Έπι Έλαττων
(α)	Λογαριασμός τοῦ 1892 Δο. 65,603.34		
	» 1893 » 67,277.34	1,674	
(β)	» 1892 » 194,593.10		
	» 1893 » 131,320.—		63,273 10
(γ)	» 1892 » 5,120.—		
	» 1893 » 5,780.—	660	
(δ)	» 1892 » 24,960.—		
	» 1893 » 13,760.—		11,200
(ε)	» 1892 » 420.—		
	» 1893 » 105.—		315
(ς)	» 1832 »		
	» 1893 » 27,000.—	27,000	
(ζ)	» 1892 » 19,750.—		
	» 1893 » 250.—		19,500
(η)	» 1892 » 1,300.—		
	» 1873 » 1,400.—	100	
(θ)	» 1892 » 32,590.75		
	» 1893 » 32,310.75		280
(ι)	» 1892 » 2,506.78		
	» 1893 » 1,973.93		532 85
		29,434	95.100 95
			29,434 —
			65,666 95
	Έλάττωσις τῆς περιουσίας τῆς εταιρίας κατά δραχμάς.		

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ

Λογαριασμός τοῦ ἔτους 1892	Δρ.	429,234.54
» » 1893	»	363,567.59
Διαφορά ἐπι πλέον, ὡς ἀνωτέρω.	Δρ.	<u>65,666.95</u>

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ

Α'. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	1858 - 1892		1893		᾽Όλοι
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ					
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ Ἐτήσιοι . . . . Δρ.	200,915	10	4,024	—	204,939
» Ἐκτακτοί . . . . »	76,739	11	2,021	90	78,761
» Εἰδικὰ . . . . »	61,905	53	960	—	62,865
ΤΟΚΟΙ καὶ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ. Ἐν γένει. »	504,133	71	10,040	—	514,173
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. . . . . »	432,961	52			432,961
ΜΟΥΣΕΙΑ. Ἐξ εἰσιτηρίων . . . . »	22,690	25			22,690
ΑΚΙΝΗΤΑ. Πώλησις ἀκινήτων . . . . »	10,258	93			10,258
» Ἐνοίκια. . . . . »	8,130	08	200	—	8,330
ΚΑΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ . . . . . »	19,920	72			19,920
ΔΙΑΦΟΡΑ . . . . . »	24,444	84	413	40	24,858
ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ (παλαιὰ καὶ κα- τάλογοι τῶν ἐν τοῖς Μουσείοις ἀρχαίων. »	4,845	58			4,845
» Νέα τῆς Γῆς Περιόδ. »	21,779	20	3,174	10	24,953
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ . . . . . »	1,720	09			1,720
ΛΑΧΕΙΟΝ . . . . . »	1,686,686	55	203,550	90	1,890,237
	3,077,131	21	224,384	30	3,301,515
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ					
ΔΑΝΕΙΑ καὶ ἀπόληψις καταθέσεων . . . »	211,827	24	28,500	—	240,327
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Ἀποληφθεῖσαι . . . »	713,730	93	7,640	—	721,370
ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἀλληλόχρεος λογαριασμός . . . . . »	951,116	92	30,500	—	981,616
ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Πώλησις μετοχ. τῆς . . »	22,220	—			22,220
ΑΠΟΔΗΨΙΣ ΧΡΕΟΥΣ Γιαννοπούλου. »	36,801	43	280	—	37,081
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ . . . . . »	12,722	59			12,722
	5,025,550	32	291,304	30	5,316,854
ΤΑΜΕΙΟΝ. Ὑπόλοιπον τῆς 31 Δε- κεμβρίου 1892 . . . . . »			2,506	78	2,506
	5,025,550	32	293,811	08	5,319,361

ΠΑΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1858-1893.

Β'. ΠΛΗΡΩΜΑΙ	1858 - 1892		1893		"Όλοσ	
ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ						
ΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν, τυπωτικά, έξοδα διάφορα και Βιβλιοθήκη. Δρ.	143,100	19	11,543	20	154,643	39
ΓΕΣΙΑ. Προσωπικόν, αρχαιοθηκαι, φυλακεία, επισκευαί και συγκολλήσεις αρχαίων . . . . . »	208,666	59	8,920	80	217,587	39
ΡΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ . . . . . »	278,763	14	4,241	30	283,004	44
ΑΙΑ. Άνασκαφαί εν γένει . . . . . »	797,258	16	47,308	05	844,566	21
Επισκευαί και αναστηλώσεις μνημείων . . . . . »	28,150	71	10,936	69	39,087	40
ΛΕΧ. ΑΡΧΑΙΟΤ. Προσωπ. εφόρων και φυλάκων επαρχ. Μουσείων και μνημείων . . . . . »	127,139	23	13,027	70	140,166	93
Περισυναγωγή και μεταφορά αρχαίων . . . . . »	3,305	83			3,305	83
ΚΟΙ. Εν γένει . . . . . »	31,841	22	208	60	32,049	82
ΙΝΗΤΑ . . . . . »	61,360	76	1,674	—	63,034	76
ΦΟΡΑ. Ποσοστά εισπράκτορ., εκμαγεία αρχαίων κτλ. . . . . »	23,850	34	7,423	85	31,274	19
» Προτομαί προέδρ. Έταιρ. . . . . »	1,696	43			1,696	43
» Συνδρομαί εις ξένους προς συντέλεσιν ανασκαφών . . . . . »	446	43			446	43
ΡΟΒΛΕΠΤΑ . . . . . »	1,886	18			1,886	18
ΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ . . . . . »	276,132	30			276,132	30
ΤΟΧΑΙ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ και λαχειοφόροι όμολογια αúτης . . . . . »	185,002	43			185,002	43
ΚΕΙΟΝ . . . . . »	717,497	46	98,305	46	815,802	92
ΙΝΗΤΑ. Έπισκευαί . . . . . »	671	15			671	15
ΧΜΙΟΛ. ΕΦΗΜ. (Νέα Γης Περίοδ.) . . . . . »	80,816	45	14,007	50	94,853	95
	2,967,615	—	217,597	15	3,185,212	15
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ						
ΝΕΙΑ . . . . . »	65,625	—			65,625	—
ΟΚΑΤΑΒΟΔΑΙ. Άποληπτέαι . . . . . »	848,287	14	7,740	—	856,027	14
ΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ . . . . . »	970,866	92	11,000	—	981,866	92
ΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ . . . . . »	10,928	57			10,928	57
ΙΗ ΔΟΡΕΤΙΚΑ . . . . . »	267	87			267	87
Ν. ΤΡΑΠΕΖΑ. Καταθέσεις . . . . . »	147,095	10	55,500	—	202,595	10
ΜΕΙΟΝ. Υπόλ. του Ταμ. του 1893 . . . . . »			1,973	93	1,973	93
	5,010,685	60	293,811	08	5,304,496	68

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΥΠΕΡ

ΤΗΣ Α'. ΕΣ

ΧΡΕΩΣΙΣ				
Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1889 Β. Διατάγματος ἐξεδόθησαν γραμμάτια τοῦ Λαχείου ἀνὰ δραχ. 2 ἕκαστον φέροντα	50,000	δρ.	100,000	—
Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γραμματίων τ' ἀποσταλέντα εἰς τὸν Σχολάρχην Καλαβρύτων 100 γραμμάτια ἔκαστον κατὰ τὴν προπολήσιν τοῦ Γυμνασίου Καλαβρύτων	Γραμ. 100			
Ἐπεστράφησαν μετὰ τὴν κλήρωσιν	» 79 179 »		358	—
Διετέθησαν γραμμάτια	49,821 »		99,642	—
Ἐκ διαφορᾶς νομισμάτων εἰσεπράχθησαν	»			99,642
Αἵτινες εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον ὡς ἑξῆς :				2,065
διὰ διπλοτύπου ὑπ' ἀριθ. 12	δρ. 2,000.—			101,707
» » 17	» 6,456.61			
» » 19	» 2,550.25			
» » 20	» 18,894.46			
» » 21	» 9,097.55			
» » 22	» 12,532.50			
» » 24	» 45,386.63			
» » 30	» 1,100.—			
» » 32	» 1,967.47			
» » 39	» 760.—			
» » 55	» 98.15			
» » 58	» 620.—			
᾿Ωφείλοντο ὑπὸ ἀνταποκριτῶν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1893	»		101,463	62
			244	—
				101,707

διαφορὰ μηδὲν

ΤΗΣ Β'. ΕΣ

Ἐξεδόθησαν ἐπίσης ὡς ἀνωτέρω Γραμμάτια φέροντα	50,000	δρ.	100,000	—
Ἐκ τούτων ἐπεστράφησαν ὑπὸ διαφορῶν ἀνταποκριτῶν μετὰ τὴν κλήρωσιν	γραμ. 125			
Καυστερήσαν οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀποδιδώσαντος ἑλλειμματίου Ταμίου Φθιώτιδος	» 24			
Ἀπωλέσθησαν κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν	» 60 206 »		412	—
Διετέθησαν γραμμάτια	49,794 »		99,588	—
Εἰσεπράχθησαν ἐκ διαφορᾶς νομισματος	»			99,588
Αἵτινες εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον ὡς ἑξῆς :				1,409
διὰ διπλοτύπου ὑπ' ἀριθ. 42	δρ. 7,628.95			100,997
» » 43	» 7,271.93			
» » 46	» 9,707.10			
» » 46	» 10,384.80			
» » 49	» 13,696.60			
» » 57	» 48,852.90			
᾿Ωφείλοντο ὑπὸ ἀνταποκριτῶν τὴν 31 Δεκεμβρίου 1891	»		2,050	—
᾿Υπῆρχον εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Λαχείου πρὸς πληρωμὴν κερδῶν	»		1,405	27
				100,997

διαφορὰ μηδὲν

Ν ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1893
 ΝΙΑΣ 1893.

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Μισθός τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 28, 52, 85, 23, 159, 190 καὶ 229 . . . . . Δρ.	1,940	—		
Δμοιβὴ τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὸ ἐντάλμα 237 . . . . . »	200	—		
Προμήθεια καὶ ἔξοδα τῶν πωλησάντων τὰ Γραμματία καὶ ποσοστὰ διαχειριστοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα 192, 233, 236, 316 καὶ 426 . . . . . »	10,646	08		
Ἐξοδα διάφορα. εἰς λιθογράφειαν, τύπωσιν, χάρτην καὶ δετικά τῶν γραμματίων, ἀποστολὴν γραμματίων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὑλικόν τοῦ Γραφείου κλ. ὡς τὰ ἐντάλματα 34, 35, 38 καὶ 193 . . . . . »	1,716	55		
Ἐξαργύρωσις 58 ἐκ τῶν κερδησάντων γραμματίων ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 191, 232 καὶ 354 . . . . . »	23,900	—	48,402	63
Προμήθεια κρατηθησομένη ἀπὸ τοὺς πωλητὰς τῶν γραμματίων ὧν καθυστερεῖται τὸ τιμῆμα . . . . . »			24	40
Κέρδη τῆς Ἑταιρίας ἐκ τοῦ λαχείου τῆς Α' ἑξαμητίας τοῦ 1893· ἦτοι ἐκ τῶν μὴ παρουσιασθέντων ἐμπροθέσμως πρὸς πληρωμὴν 5 γραμματ. »	1,400	—	48,427	03
Ἐκ τῶν διατεθέντων 49,821 γραμματίων . . . . . »	52,180	59	53,280	59
Ἴσοζύγιον. . . . . »			101,707	62

ΝΙΑΣ 1893

Μισθός τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀρ. 228, 267, 302, 346, 382 καὶ 418. . . . . Δρ.	2,340	—		
Προμήθεια καὶ ἔξοδα τῶν πωλησάντων τὰ γραμματία καὶ ποσοστὰ διαχειριστοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα 431, 439. . . . . »	10,528	32		
Διάφορα ἔξοδα εἰς λιθογράφειαν, τύπωσιν, χάρτην καὶ δετικά τῶν γραμματίων, εἰς ἀποστολὴν γραμματίων εἰς τὸ ἐξωτερικόν, εἰς κατασκευὴν νέας κληρωτίδος καὶ νέων κλήρων, εἰς γραφικὴν ὕλην κλπ. ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 197, 198, 235, 248, 329 καὶ 427 . . . . . »	2,245	35		
Ἐξαργύρωσις 52 κερδησάντων γραμματίων ὡς τὸ ἐντάλμα ὑπ' ἀρ. 432. . . . . »	33,000	—	48,113	67
Τὰ μὴ παρουσιασθέντα μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1893 ἐκ τῶν κερδησάντων γραμματίων πρὸς εξαργύρωσιν ἦτοι:				
1 τῶν δραχ. 500 δρ. 500				
2 » 300 » 600				
9 » 100 » 900	2,000	—		
Προμήθεια κρατηθησομένη ἀπὸ τοὺς πωλητὰς τῶν καθυστερουμένων. . . . . »	205	—	2,205	
Κέρδη τῆς Ἑταιρίας ἐκ τῆς πωλήσεως 49,794 γραμματίων . . . . . »			50,318	67
Ἴσοζύγιον. . . . . »			50,678	88
			100,997	55

Μετὰ τρεῖς ἐβδομάδας (ἐπειδὴ οἱ ἐλεγκταὶ ἐβράδυναν νὰ τελέσωσιν τὸ ἀνατεθὲν αὐτοῖς ἔργον) τῇ 13 Μαρτίου 1894 ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 $\frac{1}{4}$ π. μ. ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ συνελθόντων ἐταίρων περὶ τοὺς ἑκατὸν προήδρευσε τῆς συνελεύσεως ὁ ἀντιπρόεδρος Σπ. Φιντικλῆς καὶ προσεκάλεσε τὸν εἰσηγητὴν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς Παναγ. Παπαναστασίου ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν, ἣν ἀναγνοὺς οὗτος δὲν κατέθεσεν, ὡς εἴθισται, ὑπογεγραμμένην ἀμέσως εἰς τὸ προεδρεῖον, ἀλλ' ὑπεσχέθη ὅτι θὰ τὴν παραδώσῃ μεθαύριον.

Ἡ ἔκθεσις περιεῖχε πολλὰς ἐπικρίσεις καὶ μομφὰς τῆς ὅλης διοικήσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ τρόπου τῆς τηρήσεως τῶν λογιστικῶν βιβλίων τοῦ ταμείου καὶ τοῦ λαχείου. Ἐν ἐπιλόγῳ δὲ ὁ εἰσηγητὴς ἐκ μέρους μὲν τῶν δύο μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς προέτεινε τὴν ἔγκρισιν τῶν λογαριασμῶν καὶ ὀρισμὸν ἡμέρας ἄλλης πρὸς συζήτησιν τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει παρατηρήσεων καὶ ἀποδοχὴν ἢ ἀπόρριψιν αὐτῶν, ἐκ μέρους δὲ ἑαυτοῦ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐγκρίσεως καὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, παράτασιν τῆς ἐντολῆς τοῦ νῦν συμβουλίου καὶ σύγκλησιν ἐτέρας συνελεύσεως, μετὰ προηγουμένην τύπωσιν καὶ διανομὴν τῆς ἐκθέσεως εἰς τοὺς ἐταίρους, ὅπως ἐν αὐτῇ συζητηθῇ ἡ ἔκθεσις καὶ ἀναθεωρηθῇ ὁ ὀργανισμὸς τῆς Ἑταιρίας, εἶτα δὲ γείνωσιν αἱ ἀρχαιρεσίαι.

Ἐπὶ τούτοις ἄλλοι μὲν τῶν ἐταίρων (πολλοὶ δὲ ἔλαβον τὸν λόγον) ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως καὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν (ἐν οἷς ὁ Δ. Φίλιος, Π. Καβάδιας καὶ Δ. Μακκᾶς) μετὰ τὴν τύπωσιν τῆς μακρᾶς καὶ πολλὰ περιεχούσης ἐκθέσεως, ἄλλοι δὲ (ὡς ὁ κ. Δραγούμης) ἐγνωμάτευσαν στηριζόμενοι εἰς τὸ 10^{ον} ἄρθρον τοῦ Ὄργανισμοῦ, νὰ ἐγκριθῶσι μὲν νῦν οἱ λογαριασμοί, καθ' ἃ καὶ οἱ δύο τῶν ἐλεγκτῶν ἐπρότειναν, καὶ νὰ προβῇ ἡ συνέλευσις εἰς

τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Συμβουλίου, νὰ ὀρισθῆ δὲ ἀπὸ τοῦδε ἡμέρα πρὸς συζήτησιν τῆς Ἐκθέσεως καὶ μεταρρυθμίσει τοῦ τῆς Ἐταιρίας ὀργανισμοῦ. Πρότερον δὲ ὁ κ. Στ. Δραγούμης ἐδήλωσεν ὅτι πρὸ πολλοῦ ἀπέσχε τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου παραιτηθεὶς διὰ τὴν μὴ γενομένην τροποποίησιν τοῦ ὀργανισμοῦ, δὲν ἔννοεῖ δὲ νὰ συμμετάσχη καὶ τοῦ λοιποῦ καὶ παρακαλεῖ τοὺς ἐταίρους νὰ μὴ τὸν ἐκλέξουν.

Ἡ συζήτησις διήρκεσε πολὺ ἄνευ ἀποτελέσματος, ὃ δὲ Προεδρεύων καίπερ πλεονάκις κηρύξας τὴν λῆξιν αὐτῆς καὶ καλέσας τὴν συνέλευσιν κατὰ τὸ 10^{ον} ἄρθρον τοῦ Ὄργανισμοῦ νὰ ἀποφανθῆ ἐὰν ἀποδέχεται ἢ μὴ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ νὰ προβῆ ἢ μὴ εἰς τὰς ἀρχαιεσίας καὶ μὴ ἀκουόμενος διέλυσε τὴν συνεδρίασιν περὶ ὥραν δωδεκάτην τῆς μεσημβρίας.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἐπὶ τῶν πεπραγμένων
ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῇ Ἐταιρίᾳ
κατὰ τὸ 1893, ἀναγνωσθεῖσα τῇ 13 Μαρτίου 1894.

Ἀξιότιμοι ἐταῖροι,

Ψῆφῳ ὑμετέρῳ κληθέντες πρὸς ἔλεγχον τῶν κατὰ τὸ λῆξαν (1893) ἔτος πεπραγμένων ἐν τῇ Ἐταιρίᾳ ἡμῶν κατενοήσαμεν ὅτι ἀναλαμβάνομεν ἔργον ὀχληρόν. Ἡ ἔρευνα καὶ γνῶσις τέως ἀγνώστων πραγμάτων γεννᾷ ἀληθῶς χαρὰν παρὰ τῷ ἐρευνητῇ, λαμβάνοντι ἀφορμὴν νὰ μάθῃ πολλὰ καὶ χρήσιμα. Ὁ ἔλεγχος ὁμῶς πεπραγμένων ὑπ' ἀνδρῶν ἐπὶ μακρὸν ἀσχολουμένων ἔν τι

ἔργῳ καὶ αἰ πιθαναὶ ἐλλείψεις ἢ καὶ κατάδηλοι παραβάσεις οὐ μόνον τὸν ἔρευνητὴν λυποῦσιν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐταίρους, τοὺς δ' ἐλεγχομένους καθιστῶσι δυσμενεῖς. Ἀληθῆ ταῦτα, εἶχομεν ὅμως καθῆκον νὰ ἀναδεχθῶμεν τὸ τοῦ ἐλέγχου ἔργον ἐφ' οἰφδῆποτε κινδύνῳ, διότι, ἂν πᾶς ἐταῖρος διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπειχε τοῦ ἔργου, ἠδύνατο νὰ μένωσιν ἀνεξέλεγκτα τὰ τῆς ἐταιρίας ἡμῶν.

Τὸν ἔλεγχον ἠδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ περιστείλωμεν, ὡς συνήθως ἐγένετο κατὰ τὸ παρελθόν, ἐν τοῖς ἐτησίοις λογαριασμοῖς τῆς ἐταιρίας, ὅπερ καὶ ἀκοπώτερον καὶ μᾶλλον ἀκίνδυνον, ἀλλ' ὁ ἀπλοῦς καὶ ξηρὸς τῶν λογαριασμῶν ἔλεγχος δὲν ἄγει ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἀλήθειαν. Οἱ λογαριασμοὶ τῆς ἐταιρίας, ὡς προτίθενται ἡμῖν, δὲν ἔχουσι θεμελιώδη τινὰ βάσιν καὶ ἀφετηρίαν, δὲν στηρίζονται ἐπὶ καθορισμοῦ τινος ἐσόδων καὶ ἐπὶ προϋπολογισμοῦ ἐξόδων, εἶνε ἀπλῆ ἀντιγραφὴ ἀπὸ τῶν λογιστικῶν βιβλίων, ἢ δὲ παραβολὴ τῶν λογαριασμῶν πρὸς τὰ βιβλία δὲν ἀποδεικνύει πραγματικὴν ἀλήθειαν, εἶνε ἀπλῆ σύγκρισις πρὸς ἑαυτὸ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος. Ἄν τὰ ἔσοδα καὶ ἐξοδα ἦσαν καθωρισμένα, τότε βεβαίως ἠδύνατο νὰ ἐξευρεθῇ ἡ ἀλήθεια διὰ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν λογαριασμῶν καὶ τῶν βιβλίων πρὸς ἐκεῖνα. Διὰ τοῦτο ἡ ἀπλῆ τῶν λογαριασμῶν ἔρευνα δὲν ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐπομένως ἡμεῖς τὴν ἀλήθειαν ζητοῦντες ἀνεσκάψαμεν εἰς τὸ δυνατὸν βάθος τὰ γενόμενα δι' ὅλου τοῦ ἔτους καὶ μετὰ προσοχῆς ἐρευνήσαντες συνελέξαμεν τὰ ἀνευρεθέντα καὶ δὴ τὰ μᾶλλον σπουδαῖα, ἃ προσάγομεν ὑμῖν σήμερον, ἵνα τὴν δυνατὴν ἀλήθειαν μαθόντες ἀποφασίσητε ὅ,τι ἂν κρίνητε λυσιτελεῖς τῇ ἐταιρίᾳ.

Ὁ ἰσολογισμὸς, ὡς ὑπεβλήθη ἡμῖν, δὲν εἶνε πιστὸν καὶ ἀκριβὲς ἀπεικόνισμα τῆς ἀληθοῦς τῆς ἐταιρίας καταστάσεως. Τοιοῦτοι ἰσολογισμοὶ εἶχον σπουδαιότητα ἐν παλαιοῖς χρόνοις, ὅτε ἡ ἡμετέρα ἐταιρία ἐν νηπιῳδαὶ καταστάσει διατελοῦσα ὑλικῶς ἦν λίαν εὐέλεγκτος, σήμερον ὅμως, ὅτε καὶ ἡ ἐταιρία ἠδρῶθη ὑλικῶς διὰ τοῦ λαχείου, ἐπιβάλλεται ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς πλήρης, ἀκριβῆς καὶ ἐπιστημονικὴ ἔκθεσις. Πᾶσα ἐταιρία σχετιζομένη μετὰ χρηματικῆς διαχειρίσεως διακρίνει ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐνεργητι-

κὸν καὶ παθητικὸν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀναλελυμένας τὰς μερίδας τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, οὕτω δὲ διὰ τῆς ἐξισώσεως ἐκάστης δεόντως καταφαίνεται ἡ ἀλήθεια. Εἰς τὸν στοιχειώδη τοῦτον κανόνα ὀφείλει νὰ ὑποβληθῆ καὶ ἡ ἡμετέρα ἐταιρία ὡς πρὸς τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν, ἀσχέτως πρὸς τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος, ἀφοῦ ἑκατοντάδας χιλιάδων δραχμῶν ἐτησίως εἰσπράττει καὶ δαπανᾷ κατὰ τὸν ἰσολογισμόν. Διὰ τοιούτου ἰσολογισμοῦ οὐ μόνον ἡ ἀληθὴς τῆς ἐταιρίας περιουσία δηλοῦται καὶ ἐν τῷ ὄλῳ καὶ ἐν τῷ μέρει, ἀλλὰ καὶ αἱ δαπάναι καταφαίνονται πρὸς ἀληθῆ λογοδοσίαν τῶν ὑπολόγων, ἄλλως ἡ ἀλήθεια μένει κεκρυμμένη καὶ δυσεύρετος. Τοιοῦτο ἐλάττωμα περιβάλλει τὸν προσαχθέντα ἰσολογισμόν καὶ δὲν δύναται δι' αὐτοῦ καὶ μόνον νὰ ἐξευρεθῆ εὐχερῶς ἡ ἀλήθεια. Τὰ ἀμέσως λεχθησόμενα θὰ δικαιώσωσι τὸν ἰσχυρισμὸν ἡμῶν.

Κάτωθι τοῦ ἰσολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων εὐρίσκετε ἀναγεγραμμένην τὴν κατάστασιν τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρίας τὴν 31 Δεκεμβρίου 1893. Ἐν τῇ ἀναγραφῇ ταύτῃ ἅπανα ἡ ἀκίνητος τῆς ἐταιρίας περιουσία φέρεται ἐν σωρῷ ἀτάκτως ἐρριμμένων πραγμάτων, ὥστε οὐδὲν διακρίνεται· διότι τί νὰ διακρίνη τις, ὅταν βλέπη «οἰκόπεδα, οἰκίαι κ.λ.π. ἐν Ἀθήναις, Κηφισία κ.λ.π.» οὐδὲν ἐν τοῖς λογιστικοῖς ἀπαγορεύονται τὰ κ.λ.π. κ.λ.π., πρέπει τὰ πάντα νὰ εἶνε σαφῆ, πλήρη καὶ συγκεκριμένα. Τὰ ἀκίνητα ἀνάγκη νὰ ἀναγράφονται καὶ ἐν τῷ καθολικῷ καὶ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἐν ἑκαστον ἰδίῳ μετὰ τῆς ἀξίας, ἵνα συγχρόνως διδῆ λόγον τῆς διὰ τὸ ἀκίνητον δαπάνης ὁ ὑπόλογος καὶ ἵνα γνωρίζωνται τοῖς ἐταίροις συγκεκριμένως τὰ ἀκίνητα, φυλαττομένων ἐν ἰδίῳ φακέλλῳ τῶν τίτλων. Ταῦτα εἶνε τὰ κανονικὰ ἡ ἐταιρία ὁμως ἡμῶν ἐξαιρεῖται τοῦ κανόνος, φαίνεται ἀγροοῦσα τὴν ἑαυτῆς ἀκίνητον περιουσίαν καὶ τὴν δαπάνην τῆς προσκλήσεως ταύτης, δι' ὃ οὐδαμοῦ ἐν βιβλίῳ τινὶ καταγράφει τὰ κτηθέντα καὶ κτώμενα καὶ ἔχει πρὸ αὐτῆς τοιαύτην πλημμελῆ ἀναγραφὴν τῶν ἀκινήτων, ἐξ ἧς οὐδὲν δύναται νὰ νοήσῃ τις οὐδὲ νὰ ἐξελέγξῃ. Τὴν σπουδαίαν ταύτην ἔλλειψιν διέγνω καὶ ἡ τοῦ παρελθόντος ἔτους 1892 ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία καὶ συνέστησε τὴν σύνταξιν ἀκριβοῦς κτηματολογίου, τὸ

δὲ συμβούλιον ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς α' Μαρτίου 1893 (Πρακτικῶν 1892 σελ. 81) ἀποδεξάμενον τὴν σύστασιν ἀπεφάσισεν ἐπὶ λέξει τάδε « α' νὰ συντάσσεται τοῦ λοιποῦ ἀναλυτικώτερος ὁ ἰσολογισμὸς, σημειουμένων διακεκριμένως τῶν κτημάτων, γὰ γίνῃ δὲ καὶ κτηματολόγιον ἐν γένει, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν οἰκοδομῶν τῶν μουσείων ». Αὕτη ἡ ληφθεῖσα καὶ δημοσιευθεῖσα ἀπόφασις· ἀλλ' ἔμεινε χάρτης, διότι αὐτὸ τὸ οὕτως ἀποφάσισαν συμβούλιον μετέβαλε γνώμην καὶ ἄλλα μετὰ μῆνας ἔνδεκα ἀπεφάσισεν· ἀκούσατε· τῇ 6' Φεβρουαρίου 1894 τὸ αὐτὸ συμβούλιον παρασκευαζόμενον πρὸς λογοδοσίαν ἀπεφάσισεν ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς· « Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Νικολαΐδης εἶπε· τὸ προσεχὲς Σάββατον θὰ εἶνε ἔτοιμος ὁ ἰσολογισμὸς, ἵνα ὑποβληθῇ εἰς τὸ συμβούλιον καὶ ὕστερον τυπωθῇ. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ ἀκίνητα κτήματα τῆς ἐταιρίας θὰ σημειωθοῦν ἐν αὐτῷ περιληπτικῶς, ὅπως μέχρι τοῦδε ἐγίνετο, ἀλλὰ κατάλογος κτημάτων ὑπὸ τοῦ ταμίου δὲν εἶνε δυνατὸν γὰ γίνῃ, διότι δὲν γνωρίζει τὰ κτήματα ὁ ταμίαις. Ἐρρήθησαν ἐπὶ τούτων πολλά. Ὁ γραμματεὺς εἶπεν, ὅτι οὔτε νὰ ἀναιρέσῃ τὴν γνώμην τοῦ ταμίου δύναται ἐντελῶς, οὔτε τὴν παραδέχεται, ὅτι δηλ. εἶνε τοῦ γραφείου τῆς ἐταιρίας τοῦτο ἔργον. Μετὰ πολλὰ ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ συμβουλίου γὰ ρηθῇ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ γραμματέως συντασσομένη νῦν ἐπιτελῶ λογοδοσία ὅτι ἡ τοῦ κτηματολογίου κατασκευὴ ἀπαιτεῖ χρόνον καὶ ἐγένετο μὲν προκαταρκτικὴ ἐργασία δι' αὐτὸ θὰ συνεχισθῇ δὲ ἀπὸ τὸ προσεχὲς συμβούλιον ». Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι τὸ συμβούλιον ἀνέθηκεν, ὡς προσῆκε, τῷ ταμίᾳ τὴν σύνταξιν τοῦ κτηματολογίου, οὗτος δὲ μετὰ πάροδον ἐνός ἔτους εἶπεν ὅτι ἀγνοεῖ τὰ κτήματα καὶ ἀρμόδιος πρὸς σύνταξιν τοῦ κτηματολογίου εἶνε ὁ γραμματεὺς, ὅς οὔτε ἀνῆρσεν οὔτε ἐδέχθη τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ταμίου, συνεφώνησεν ὅμως καὶ ἀνέγραψεν ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς λογοδοσίας τὰς ἀνωτέρω δικαιολογίας καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι οὔτε κτηματολόγιον ἔχομεν καὶ ἀγνοοῦμεν τὰ κτήματα τῆς ἐταιρίας, οὔτε ἰσολογισμὸν ἀναλελυμένον.

Ἄλλη τῆς ἐταιρίας σπουδαία περιουσία, ἡ βιβλιοθήκη, δι' ἣν δεκάδες ὅλαι χιλιάδες δραχμῶν ἐδαπανήθησαν, παραλείπεται ὅλως ἀπὸ τοῦ ἰσολογισμοῦ. Τὴν σπουδαιότητα τῆς περιουσίας

ταύτης διέγνω και ή τοῦ 1892 ἐλεγκτική ἐπιτροπεία και ἠτήσατο τήν ἀναγραφὴν ταύτης ἐν τῷ ἰσολογισμῷ, ἀπεδέξατο τοῦτο τὸ συμβούλιον και διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς α' και γ' Μαρτίου 1892 ὤρισεν ἐπὶ λέξει «*να ἀναγράφηται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τὸ διὰ τὴν βιβλιοθήκην ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἐταιρίας δαπαρηθὲν ποσὸν εἰς ἀγορὰν βιβλίων και δετικά, διακρινομένων τῶν ἀπὸ δωρεᾶς προερχομένων*» Ἡ ἀπόφασις αὕτη, χαρακτηρισθεῖσα ἀξία πολλοῦ λόγου, ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ τεύχει τῶν πρακτικῶν τοῦ 1892 πρὸς χαρὰν τῶν ἐταίρων και ἡσυχίαν τῶν μεταρρυθμίσεις ζητούντων μεψιμοίρων. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως μεταβάλλοντα, πάντα, δι' ὃ και ἐν τῷ πρακτικῷ τοῦ συμβουλίου τῆς β'. Φεβρουαρίου 1894 εὐρίσκομεν ἐπὶ λέξει τάδε, «*προτάσει τοῦ κ. Νικολαΐδου, Ε', ἐπειδὴ ἡ ἐξεύρεσις τοῦ ποσοῦ τοῦ δαπαρηθέντος δι' ἀγορὰν βιβλίων, ἀφ' ἧς ἐποχῆς εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀπαιτεῖ χρόνον, νὰ ρηθῇ ἐν τῇ λογοδοσίᾳ, ὅτι ἀναβάλλεται ἡ σημείωσις τοῦ ποσοῦ τῶν προτέρων ἐτῶν ἐν τῷ ἰσολογισμῷ*». Ἀρκούμεθα εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην, ἧς ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι ἀπλῆ σημείωσις τῆς δαπάνης δὲν κατωρθώθη νὰ συνταχθῇ ἐντὸς ἐνὸς ἔτους και οὐδὲν γινώσκομεν περὶ βιβλιοθήκης.

Ἡ τοῦ 1892 ἐλεγκτική ἐπιτροπεία εὐλόγως παρετήρησε τότε ὅτι και τὰ ἀπομένοντα τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος τεύχη ἀποτελοῦσι μέρος τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρίας και πρέπει νὰ ἀναγράφωνται ἐν τῷ ἐτησίῳ ἰσολογισμῷ. Ἡ παρατήρησις και σύστασις αὕτη τῆς ἐπιτροπείας ἐκείνης ἔμεινεν ἀνεκτέλεστος, ἐνῶ και τὰ ἀπομένοντα τεύχη ἔπρεπε νὰ ἀναγραφῶσιν ἐν τῇ περιουσίᾳ και αἱ ἀποκείμενα ἐκεῖ δεσμίδες χάρτου πρὸς τύπωσιν τῆς ἐφημερίδος ἐν τῷ ἀρξαμένῳ ἔτει και πολλαὶ εἰκόνας οὐ μικρᾶς ἀξίας προπαρασκευασθεῖσαι διὰ τὰ δημοσιευθησόμενα τῆς ἐφημερίδος τεύχη. Δὲν εἶνε δὲ μικρὰ ἢ διὰ τὴν ἐφημερίδα δαπάνη, ὥστε νὰ παροραῖται και νὰ μὴ ἀναγράφηται τὸ ἐκ ταύτης μένον ἀπώλητον, ἀρκεῖ νὰ μάθωμεν ὅτι διὰ τὴν τῆς Γ'. περιόδου μόνον ἐδαπανήθησαν δρ. 94,853,95. ἑκατὸν περίπου χιλιάδες δραχμῶν, ἀνθ' ὧν οὐδὲν σημειοῦται ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς ἐταιρίας. Πλὴν τούτων τὰ πρὸ πολλοῦ δαπάνη τῆς ἐταιρίας ἀγορασθέντα ἀντὶ χιλίων δραχμῶν τυπογραφικὰ στοιχεῖα ἀρχαίκοῦ τύπου διὰ

τὰς δημοσιευομένας ἐπιγραφὰς παρεδόθησαν τῷ τυπογράφῳ καὶ δὲν φαίνονται οὐδαμοῦ, καὶ ταῦτα εἶνε περιουσία τῆς ἐταιρίας καὶ πρέπει νὰ ἀναγράφωνται.

Καὶ τὰ ἐπιπλά καὶ σκευή, καὶ αἱ προσκτώμεναι ἀρχαιότητες δι' ἀνευρέσεως ἢ ἀγορᾶς ἢ δωρεᾶς, τὰ νομίσματα καὶ πάντα τὰ σκευή εἶνε περιουσία ἢ μᾶλλον τὸ σπουδαιότερον τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρίας μέρος. Πάντα ταῦτα ἔπρεπεν ἀπ' ἀρχῆς νὰ ἀναγράφωνται ἐν τῇ περιουσίᾳ, ἵνα φαίνεται ἡ πρόοδος καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς ἐργασίας, διὰ δὲ τῆς πᾶραδόσεως καὶ δωρεᾶς τούτων πρὸς τὸ ἐθνικὸν μουσεῖον νὰ καταφανῆ ὅποια καὶ ὅποσα προσήνεγκεν ἡ ἐταιρία ἡμῶν, ἀνθ' ὧν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Κράτους συνδρομῶν ἠθικῶν ἢ ὑλικῶν.

Ταῦτα κεφαλαιώδη περὶ τῆς περιουσίας τῆς ἐταιρίας, ἡ ὁποία ἐλλιπέστατα καὶ ἀορίστως ἀναγράφεται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ καὶ οὐδαμοῦ ἐν ἰδίῳ τῆς περιουσίας βιβλίῳ ἢ τῷ καθολικῷ, ὥστε ἀπομένει ὄλως ἄγνωστος αὕτη, ὅπερ οὐχὶ ὀρθόν. Προβαίνομεν νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

Ἐν τῇ ἐρεῦνῃ ταύτῃ παρετηρήσαμεν ὅτι τὰ λογιστικὰ τῆς ἐταιρίας βιβλία, ἅτινα εἶνε δύο, διακρινόμενα κατ' εἶδος ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, εἶνε γεγραμμένα κατὰ μέθοδον ἰδίαν μὴ διπλογραφικὴν, δι' ἧς καὶ μόνης οὐδὲν λανθάνει καὶ τὰ πάντα εὐχερῶς ἀνευρίσκονται. Τὸ καθολικὸν τῆς ἐταιρίας βιβλίον μόνον τὸ ὄνομα φέρει καθολικοῦ, διότι οὔτε κατ' ἐπιστημονικὴν τινα τάξιν καὶ ἀκρίθειαν εἶνε κατανενημημένοι αἱ μερίδες, οὔτε κατέχει ἐκάστη μερίς ἴδιον φύλλον δι' ἕκαστον ἔτος, ἀλλὰ καὶ ἀτάκτως εἶνε ἀναγεγραμμένα αἱ μερίδες καὶ ἐλλιπῶς καὶ τὸ σπουδαιότατον πάντων ἀναγράφονται ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι μερίδες τριῶν ἐτῶν, ὅπερ πρωτότυπον καὶ πρωτοφανές. Τὸ ἡμερολόγιον, τὸ καὶ καθημερινὸν λεγόμενον, ἀναπληροῖ καὶ τὸ βιβλίον ταμείου, δὲν γράφεται κατὰ τὴν ὀρθὴν διπλογραφικὴν μέθοδον καὶ ἄλλας πλημμελείας παρουσιάζει. Τριῶν βιβλίων ἔχομεν ἀνάγκην, διπλογραφικῶς καὶ ἐν πάσῃ ἀκρίθειᾳ τηρουμένων, α'.) τοῦ ταμείου, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον ἀναγράφονται πᾶσα εἰσπραξις καὶ πᾶσα πληρωμή, β'.) τοῦ ἡμερολογίου, ἐν ᾧ διπλογραφικῶς ἀναγράφονται ἐκ τῶν στοιχείων πᾶσαι αἱ δοσοληψίαι ἀντιπαραβαλλόμεναι πρὸς τὰ ἐν

τῷ βιβλίῳ ταμείου καὶ γ'.) τοῦ καθολικοῦ, ἐν ᾧ δι' ἐπιστημονικῆς διαίρεσεως καὶ κατανομῆς τῶν μερίδων πασῶν γίνεται καθ' ὠρισμένον χρόνον ἢ ἀναγραφῆ. Διὰ τῶν τριῶν τούτων βιβλίων, κλειομένων κατ' ἔτος, γίνεται ὁ ἰσολογισμὸς, ἐξακριβοῦται πᾶσα εἴσπραξις καὶ πᾶσα πληρωμὴ, γίνεται ἡ ἐπαλήθευσις καὶ συντάσσεται ὁ ἐτήσιος ἰσολογισμὸς. Ἄνευ τοιούτων βιβλίων, διπλογραφικῶς τηρουμένων, ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθῇ εὐχερῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ διαχειρίσις.

Πρὸ δὲ τῆς ἐπὶ μέρους ἐρεύνης τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τάσσομεν τὰς ἐπομένους γενικὰς παρατηρήσεις. Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι πρὸ τῆς ἀρχῆς ἔτους τινὸς οἱ διευθύνοντες ἐταιρίαν τινὰ ἢ διαχειρίσιν καθόλου ἔχουσι καθῆκον νὰ βεβαιώσωσι τὰ ἔσοδα τοῦ ἐπομένου ἔτους καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων νὰ προϋπολογίσωσι τὰ ἐξόδα· ὁ ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς τῶν ἐσόδων φέρει εἰς δαπάνας ὀρθὰς καὶ λελογισμένας, ἄνευ τοῦ ἀκριβοῦς συσχετισμοῦ καὶ τῆς βεβαιώσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων εἰσπράττεται ὅ,τι ἂν δοθῇ καὶ πληρόνεται ὅ,τι ἂν ζητηθῇ. Ὁ πίναξ τῶν ἐσόδων καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων εἶνε ἡ βάσις, ἐφ' ἧς δύναται νὰ γίνη ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἡ πραγματικὴ ἐξέλεξις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἔτους, ἄνευ τῶν δύο τούτων δὲν ὑπάρχει βάσις, δὲν ὑπάρχει ἀφετηρία, δὲν ὑπάρχει ὄρος συγκρίσεως, ὡς εἴπομεν, καὶ ὁ ἔλεγχος εἶνε τυπικός. Ἐὰν ἔχωμεν προϋπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τί εἰσπράχθη καὶ τί καθυστερεῖται, διὰ τί ἡ καθυστέρησις καὶ ἂν θὰ εἰσπραχθῇ ἢ διαγραφῇ ἀπὸ τῶν εἰσπρακτέων τοῦ ἐπομένου ἔτους· ἐπίσης θὰ ἀνεύρωμεν τί ὀρθῶς ἐδαπανήθη καὶ εἶνε ἐγκριτέον καὶ τί κατὰ παράβασιν καὶ ὑπέρβασιν καὶ τίς ὁ καταλογιστέος. Ὁ προϋπολογισμὸς ὁ ἀληθὴς ρυθμίζει πᾶσαν δαπάνην, διακωλύει πᾶσαν ὑπέρβασιν καὶ τηρεῖ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν, ἄλλως ἐπέρχεται νόσος καὶ..... θάνατος, ἂν μὴ καταβληθῇ ἡ προσήκουσα θεραπεία.

Ἐν πάσῃ διαχειρίσει, δημοσίᾳ ἢ ἰδιωτικῇ, κατὰ τὴν λήξιν ἐκάστου ἔτους γίνεται ἔλεγχος τοῦ ταμείου καὶ βεβαιοῦται ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων τῶν υπόλοιπων, κλειομένων τῶν βι-

βλίων τοῦ ἔτους, οὕτω καὶ ἐπαλήθευσις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων γίνεται καὶ αἱ διαχειρίσεις διακρίνονται κατὰ τὰ ἔτη.

Ἐναντίον τῶν καθολικῶν τούτων κανόνων, τῶν παντὶ διαχειριστῇ ἐπιβεβλημένων, δὲν ἔχομεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐταιρίᾳ οὔτε προϋπολογισμόν τινα οὔτε ἐπίσημόν τινα τοῦ ὑπολοίπου τῆς 31 Δεκεμβρίου βεβαίωσιν. Αἱ εἰσπράξεις γίνονται ἄνευ βάσεως καὶ αἱ δαπάναι ἄνευ ὑπολογισμοῦ, τοῦτο εἶνε ἀληθῶς ἀκατανόητον καὶ κατ' εἶδος πρωτότυπον. Οὔτε ὑπὸ τῆς συνελεύσεως οὔτε ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐγένετο ὑπολογισμὸς καὶ προϋπολογισμὸς, τὰ ἔσοδα λαμβάνονται ὅταν δοθῶσι καὶ αἱ δαπάναι ἐγκρίνονται ὅταν συντελεσθῶσι. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπεύθυνος οὐδεὶς φαίνεται. Πλάνη καὶ μεγίστη πλάνη εἶνε τὸ λεγόμενον ὅτι ἐν τῇ ἐταιρίᾳ ἡμῶν δὲν χωρεῖ προϋπολογισμὸς, τοῦτο δύνανται νὰ τὸ λέγωσιν οἱ διατελοῦντες ἐν τελείᾳ ἀγνοίᾳ τῶν διαχειρίσεων. Ὁ προϋπολογισμὸς εἶνε δυνατὸς καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐταιρίᾳ καὶ ἀπαραίτητος, ἵνα τεθῇ φραγμὸς καὶ κώλυμα πάσης ὑπερβασίας. Πολλάκις καὶ ὑπὸ πολλῶν ὑπεδηλώθη ἡ ἀνάγκη προϋπολογισμοῦ ἀλλ' ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων, τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῆς ἄνευ προϋπολογισμοῦ διαχειρίσεως θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Κεφάλαιον ἐσόδων. Τὰ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἀναφερόμενα ποσὰ ἐσόδων δὲν ἠδύναντο νὰ διαφέρωσιν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς βιβλίοις ἀναγεγραμμένων, δὲν δηλοῦται ὅμως καὶ ἂν ταῦτα ἦσαν τὰ εἰσπρακτέα ἢ καὶ ἄλλα καὶ διὰ τί δὲν εἰσπράχθησαν. Πρῶται ἀναγράφονται αἱ τακτικαὶ τῶν ἐταίρων συνδρομαὶ τοῦ 1893, ἀνερχόμεναι εἰς δρ. 4024, τούτων αἱ χίλια δραχμαὶ εἶνε συνδρομὴ τοῦ Ἐθνικοῦ μας Πανεπιστημίου καὶ ἔπρεπε νὰ γράφονται διακεκριμένως ἀπὸ τῶν ἄλλων, προερχομένων ἀπὸ συνδρομᾶς τῶν ἐταίρων, ἀλλὰ καὶ τούτων δρ. 45.90 (ἀποδ. 14, 89, 92 καὶ 95) προέρχονται ἐκ πωλήσεως τευχῶν τῆς ἐφημερίδος τῆς Β' περιόδου καὶ ἐξ ἐπιστροφῆς δικαιωμάτων ἐταίρου γράψαντος διατριβὴν τινα ἐν τῇ ἐφημερίδι, αἱ δραχμαὶ αὗται πρέπει νὰ ἀφαιρηθῶσιν ἀπὸ τῶν τακτικῶν συνδρομῶν καὶ νὰ προστεθῶσιν εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἐφημερίδος, οὕτω δὲ ἀπομένουσιν ἐκ τακτικῶν συνδρομῶν τῶν ἐταίρων δρ. 2978.10. Εἰς ταύτας πρέπει νὰ προστεθῶσι δραχμαὶ δεκαπέντε, ἑτησίᾳ συνδρομὴ τοῦ

εταίρου και νυν έλεγκτοῦ κ. Γ. Μαρκοπούλου, ὅς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 176 τῆς 16 Δεκεμβρίου 1893 ἀποδείξεως κατέβαλε τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν, ἀλλὰ δὲν εἰσῆχθη εἰς τὸ ταμεῖον οὐδ' ἐνεγράφη ἐν τῷ ἡμερολογίῳ αὐτῇ. Αἱ συνδρομαὶ αὗται νυν 2993.10 ἐν ὄλῳ κακῶς ἀναγράφονται ὡς συνδρομαὶ τοῦ 1893, διότι τοιαῦται εἶνε μόνον δρ. 1704.15, αἱ ἄλλαι δὲ εἶνε τοῦ 1892, μία συνδρομὴ τοῦ 90, μία τοῦ 91, μία τεσσάρων ἐτῶν και μία τοῦ 1899, ἐν ἄλλαις ἀποδείξεσι δὲν σημειοῦται ἔτος και ἄλλαι εἶνε ὄλως ἀχρονολόγητοι. Πλὴν τῶν ἀταξιών τούτων παρατηροῦμεν ὅτι γίνεται παράβασις ἀσύγγνωστος τῶν θεμελιωδῶν λογιστικῶν διατάξεων. Πᾶς ὑπόλογος ὀφείλει νὰ εἰσάγη ἀμέσως εἰς τὸ ταμεῖον πᾶν ἔσοδον ληφθέν, ὁ κανὼν οὗτος ὁ θεμελιώδης, ἡ παράβασις τοῦ ὁποίου συνεπάγεται ἄμεσον ἔκπτωσιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς και καταδιώξιν ποινικὴν, δὲν τηρεῖται. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπόδειξις, δηλοῦσα τὴν ἀρχὴν τῆς εἰσπράξεως, φέρει χρονολογίαν 28 Δεκεμβρίου 1892, αἱ ἐκ συνδρομῶν εἰσπράξεις τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1893, ὅτε τὸ πρῶτον παρεδόθησαν χρήματα τῷ ταμίᾳ, ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς 1635, τούτων παρεδόθησαν τότε διὰ μιᾶς δρ. 1000 (ἀποδ. 40), ἐκρατήθησαν ἐπομένως ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος δρ. 635, ἐνῷ ὀφείλειν ὁ ταμίας τοῦλάχιστον τότε νὰ θεωρήσῃ τὸ βιβλίον τοῦ εἰσπράκτορος και νὰ λάβῃ ἅπαν τὸ εἰσπραχθέν. Τὸ ὑπόλοιπον μετὰ τῶν μετὰ ταῦτα εἰσπραχθέντων παρεδόθη τῇ τελευταίᾳ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ. Τοῦτο και ἔκτροπον και ἐπικίνδυνον εἶνε.

Ἄλλο ἄτοπον εἶνε ὅτι αἱ ἀποδείξεις τοῦ 1892 διακόπτονται τῇ 27 Δεκεμβρίου, τῇ 28 Δεκεμβρίου ἄρχονται εἰσπράξεις ἀπὸ ἀριθμοῦ πρώτου και ἀναγόμεναι εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ 1893, ἐνῷ τὸ ὀρθὸν εἶνε τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ ἔτους νὰ παραδίδηται τὸ στέλεχος τῶν ἀποδείξεων, ὅπερ θεωρούμενον νὰ φυλάττηται ὡς λογιστικὸν στοιχεῖον ἐν τῷ ἀρχεῖῳ, και ἐν νέῳ βιβλίῳ και διὰ νέου ἀριθμοῦ νὰ γίνηται ἀρχὴ εἰσπράξεων ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους, αἱ δὲ εἰσπράξεις τοῦλάχιστον καθ' ἑβδομάδα νὰ παραδίδωνται τῷ ταμίᾳ. Πᾶσα ἄλλη ἐνέργεια εἶνε ἀσύγγνωστος και ἐπικίνδυνος πλὴν τῆς ἐκ τοῦ τόκου ζημίας.

Ἡ ἕκτακτος συνδρομὴ εἶνε ἐνὸς μόνου τοῦ Ζαφ. Ζαφειροπού-

λου εκ δρ. 2000 και ἔπρεπε νὰ ἀναγράφηται διακεκριμένως και πρὸς τιμὴν και πρὸς εὐγνωμοσύνην, αἱ δὲ 21.90 εἶνε ἐπιστροφὴ δικαιωμάτων συγγραφέως διὰ διατριβὴν ἐν τῇ ἔφημερίδι, ἐπομένως κακῶς χαρακτηρίζονται ὡς ἔκτακτος συνδρομὴ και ἀναγράφονται ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ, κανονικὸν εἶνε νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἔφημερίδος, ἵνα ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τῶν ἐξόδων ταύτης ὡς μὴ πληρωθεῖσαι.

Ἡ εἰδικὴ συνδρομὴ τῶν 960 δραχμῶν, οὔσα τοῦ δημοσίου ἀπέναντι προκαταβαλλομένων ὑπὸ τῆς ἐταιρίας διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἐν Ἀθήναις και ἐν Πειραιεὶ ἀρχαιοτήτων, ἔπρεπε νὰ ἀναγράφηται ἐπίσης διακεκριμένως και ἀντιστοίχως πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐξόδα. Ἀγνοοῦμεν δὲ διὰ τί βραδέως τόσον (τὸν Νοέμβριον λήγοντα) εἰσεπράχθη ἡ συνδρομὴ αὕτη.

Ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἀπὸ τῶν χρεωγράφων τόκων και τῶν ἀπὸ τῆς Τραπεζῆς μερισμάτων πρέπει νὰ γίνηται μετὰ διακρίσεως τῆς ἑξαμηνίας, τὸ ὅποῖον δὲν γίνεται οὐδ' ἐν τῷ ἡμερολογίῳ πλὴν τῶν διὰ τὰς λαχειοφόρους. Οὕτω και διάκρισις ἐσόδων κατὰ τὰ ἔτη γίνεται και ἐξακριβωσις τοῦ χρόνου τῆς εἰσπράξεως. Πλὴν τούτου ὁ ταμίας ἔχει παρ' ἑαυτῷ πεφυλαγμένην ὁμολογίαν (σκριπ) εἴκοσι λιρῶν, ἐκ τόκου τοῦ παγίου δανείου, ἀλλ' αὕτη δὲν σημειοῦται ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς ἐταιρίας οὐδὲ ἐν τοῖς ἐσόδοις, διὰ τῆς ὑποσημειώσεως ὅτι δὲν εἰσεπράχθη ὁ τόκος τῆς Β' ἑξαμηνίας τοῦ 1893 δὲν αἴρεται ἡ ἔλλειψις αὕτη. Καὶ οἱ τῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἀριθμοὶ πρέπει νὰ ἀναγραφῶσιν ἐν τοῖς βιβλίοις και ἐν τῷ δημοσιευομένῳ ἰσολογισμῷ, δὲν ἀρκεῖ ἡ σημείωσις μόνον ἐν τῇ παρὰ τῷ ταμίᾳ ἀποδείξει τῆς Τραπεζῆς.

Τῶν 56 μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς πρέπει νὰ ἀναγραφῶσι διακεκριμένως αἱ ἐκ δωρεᾶς τοῦ Ρώμα δέκα ἀναπαλλοτρίωτοι μένουσαι.

Τὰ χρεώγραφα εἶνε κατατεθειμένα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ, ὡς βεβαιοῦται ἐκ τῶν ἐπιδειχθεισῶν ἡμῖν ἀποδείξεων.

Τὸ λαχεῖον διαχειρίζεται ὁ βοηθὸς τοῦ ταμίου λαμβάνων διὰ τὴν πρόσθετον ταύτην ἐργασίαν ἴδιον μισθὸν και ποσοστὰ ἐν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων ἀπὸ τῶν πωλουμένων γραμματίων. Τὸ λαχεῖον εἶνε ὁ σπουδαιότατος τῆς ἐταιρίας πό-

ρος, ἂν μὴ ὁ μόνος, διότι δι' αὐτοῦ εἰσάγονται εἰς τὸ ταμεῖον καθαραὶ ἑκατὸν περίπου χιλιάδες δραχμῶν ἐτησίως, δίκαιον ἐπομένως καὶ ὀρθὸν ἢ διαχειρίσις τοῦ λαχείου νὰ ἐπισπᾶται σύντονον τὴν προσοχὴν καὶ τοῦ συμβουλίου καθόλου καὶ τοῦ ταμίου ἰδίᾳ καὶ τῆς ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπείας. Καὶ ὅμως ὁ ταμίας ἰσχυρίζεται ὅτι οὐδεμίαν ὑπέχει εὐθύνην διὰ τὴν διαχείρισιν ταύτην ἀλλ' εὐθύνεται ὁ διαχειριστὴς μόνος. Τὸν τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν δὲν εὐρίσκομεν ὀρθὸν καὶ ἔχομεν γνώμην ὅτι ὁ ταμίας εὐθύνεται διὰ πᾶσαν τῆς ἐταιρίας χρηματικὴν διαχείρισιν καὶ δὴ τὴν τοῦ λαχείου, ὁ διαχειριστὴς εἶνε ὑπάλληλος τῆς ἐκλογῆς τοῦ συμβουλίου, ἔαν οὗτος φέρῃ μόνος τὴν εὐθύνην, τότε πρέπει νὰ κανονισθῶσι τὰ καθήκοντα τούτου καὶ νὰ ζητηθῇ ἀνάλογος ἐγγύησις. Ἐκτὸς τῶν γενικῶν τούτων παρατηροῦμεν καὶ τὰ ἑξῆς. Διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ λαχείου ὑπάρχει ἔν καὶ μόνον βιβλίον, ἐν ᾧ ἀναγράφονται ἄνω μὲν ἐκάστου φύλλου ἢ διαχειρίσις τῶν δύο ἑξαμηνιῶν τοῦ 1892, καὶ κάτω ἢ τῶν τοῦ 1893, ἢ δὲ ἀναγραφὴ περιορίζεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν σταλέντων γραμματίων καὶ εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς παραλαβῆς, πότε καὶ διὰ τίνος τρόπου ἐστάλησαν τὰ χρήματα, πότε εἰσепράχθησαν καὶ εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἐταιρίας, ταῦτα δὲ ἀναγράφονται, συνάγονται ἐκ τῶν φακέλλων τῆς ἀλληλογραφίας καὶ ἐκ τῶν ἀποδείξεων τῆς παραδόσεως πρὸς τὸν ταμίαν. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τούτων φαίνεται ὅτι ἡ ἀποστολὴ χρημάτων ἐκ πωλήσεως γραμματίων τῆς Α' ἑξαμηνίας ἤρξατο ἀπὸ Ἰανουαρίου 1893, καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον ἀπεστάλη πρὸς τὸν διαχειριστὴν τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον, μέρος δὲ καὶ τὸν Μάιον, τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ ὁποῦ γίνεταί ἡ Α' κλήρωσις, τὸ δὲ μεγαλείτερον ποσὸν τῶν εἰσπράξεων τούτων ἐκ δρ. 45,386.63 εἰσάγεται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἐταιρίας τῇ 1 Ἰουλίου ὁμοίως καὶ αἱ ἀπὸ τῶν γραμματίων τῆς Β' ἑξαμηνίας εἰσπράξεις ἄρχονται ἀπὸ Ἰουλίου μηνὸς καὶ περατοῦνται τὸν Νοέμβριον, τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ ὁποῦ γίνεταί ἡ Β' κλήρωσις, εἰς δὲ τὸ ταμεῖον τῆς ἐταιρίας εἰσάγεται τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῶν ὅλων εἰσπράξεων, δρ. 48,852.90 τῇ 30 Δεκεμβρίου. Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι τὰ χρήματα τοῦ λαχείου δὲν εἰσάγονται ἅμα τῇ λήψει εἰς τὸ ταμεῖον ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον,

ὄπερ ἔκτροπον, ἐπιζήμιον καὶ κινδυνῶδες. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ἀρθῶσι τὰ ἔκρυμμα ταῦτα, ὄπερ εὐχερέστατον. Δι' ἐκάστην ἐξαμηνίαν ἢ τὸ πολὺ δι' ἕκαστον ἔτος νὰ κρατῆται ἴδιον βιβλίον μετὰ μερίδων ἰσαριθμῶν πρὸς τοὺς καταναλωτὰς τῶν γραμματίων ἐν ἐκάστη μερίδι νὰ σημειῶνῃται 1) πόσα γραμμάτια στέλλονται, 2) πόσα διετέθησαν, 3) πότε καὶ εἰς τί νόμισμα ἀπεστάλη τὸ ἀντίτιμον (ἵνα διευκρινίζηται ἡ νομισματικὴ διαφορὰ τῶν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ), 4) πότε ἐγένετο ἡ εἰσπραξις καὶ πότε ἡ εἰσαγωγή εἰς τὸ ταμεῖον καὶ 5) πόσα ποσοστὰ ἐκρατήθησαν ὑφ' ἐκάστου πωλητοῦ, ἐπιστρέφοντος τῷ διαχειριστῇ ἀποδείξιν ἀποκεκομμένην ἀπὸ στελέχους ἰδίου καὶ ἀπεσταλμένην μετὰ τῶν γραμματίων. Διὰ τοῦ ἀπλουστάτου τούτου τρόπου ἐπέρχεται πλήρης τάξις καὶ ἀκρίβεια, τὸ χρῆμα δὲν μένει ἀργὸν καὶ ἐν χερσὶ τρίτου καὶ ὁ ἔλεγχος ἀληθής.

Τὰ λοιπὰ ἔσοδα εὐρομεν σύμφωνα πρὸς τὰς ἀποδείξεις, πρὸς ἃς ἐγένετο ἡ παραβολή.

Κεφάλαιον ἐξόδων. Καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ εὐρίσκομεν τὰς αὐτὰς καὶ μεγαλειτέρας ἀταξίας. Αἱ δαπάναι συνήθως δὲν βασίζονται εἰς προϋπολογισμόν τινα ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ἢ ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐψηφισμένον, ἀλλὰ γίνονται ἄνευ διακανονισμοῦ τινος καὶ γενόμεναι καὶ τετελεσμέναι πλέον διὰ τῶν προκαταβολῶν προσάγονται καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ συμβουλίου.

Καὶ ἄλλοτε προϋτάθη καὶ ἐγένετο ἀποδεκτὸν νὰ ἀναγράφωνται ἀναλελυμένως τὰ ἔξοδα, ὥστε νὰ καθορᾶται πᾶσα δαπάνη. Τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ εἶνε ἐπιβεβλημένον ἐν δὲ τῇ ἡμετέρᾳ εταιρίᾳ, τῇ ἐστερημένῃ παντὸς προϋπολογισμοῦ, εἶνε ἀπαραίτητον, ἀλλὰ δὲν γίνεται δυστυχῶς. Ὀδοιπορικὰ π.χ. καὶ ἄλλαι δαπάναι τίθενται ἐν ταῖς τῶν ἡμερομισθίων καταστάσεσι τῶν σκαφείων, τὰ ἐπιμίσθια τῶν ἐπιτηρούντων ἐφόρων καὶ οἱ μισθοὶ τῶν ἐφόρων καὶ ἐπιστατῶν ἀποχωρίζονται τῆς εἰδικῆς δαπάνης, αἱ διὰ μουσεῖα δαπάναι συγχωνεύονται μετ' ἀγορᾶς ἀγρῶν, συνεπτυγμένως γράφεται δαπάνη τῆς ἐφημερίδος δρ. 14,007.50 καὶ πᾶς ὑπολαμβάνει ὅτι ἀφορᾷ εἰς δαπάνην χάρτου καὶ τυπωτικῶν, τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ἀκριβές, διότι περιέχεται τριακοντάδραχμον ἐπιμίσθιον μηνιαῖον ἐνὸς ὑπαλλήλου, χιλιόδραχος περίπου δαπάνη δι' ἐπι-

πλα και σκευη του ιδιαιτερου γραφειου της εφημεριδος. Ίδου τα ατοπα εκ της αναλυσεως των εξοδων και της μη καταλληλου τοποθετησεως. Ήν τούτω ανακοινοουμεν οτι η αρχαιολογικη εφημερις εξεδόθη τακτικως το 1893 και η διαχειρισις ταύτης ην εν τάξει, κρινομεν ομως ορθον να συντάσσεται υπό του εκδότου ετησια εκθεσις περι της εφημεριδος και να δημοσιεύηται εν τοις πρακτικοις της εταιρίας. Ήν τέλει προσαρτάται πίναξ της διαχειρίτης εφημεριδος της Γ' περιόδου.

Τα του μισθολογίου ως προς τους εν άδεια άπουσιάζοντας, τους άνευ άδειας, τα όδοιπορικά και αποζημιώσεις των εκτός του τόπου της ύπηρεσιακής διαμονής των αποστελλομένων μάλλον συμφέρει να κανονίζονται συμφώνως προς τα περι δημοσίων υπαλλήλων κεκανονισμένα. Τηρουμένων τοιούτων διατάξεων δέν θα ελάμβανον πλήρη μισθόν υπάλληλοι εν άδεια διατελούτες επί μακρόν, δέν θα έδιδοντο επιμίσθια δυσανάλογα προς τους μισθούς και όδοιπορικά υπερβολικά, δέν θα έδιδετο εις εν και το αυτό πρόσωπον μισθός, επιμίσθιον και ποσοστά, εις άλλο μισθός, ποσοστά και άμοιβή, εις άλλο μισθός και ένδύματα κ.τ.τ. Διά τουτο κρινομεν αναγκαιότατον να εφαρμοσθώσιν εν τή εταιρία ήμων αι διατάξεις αι επιβεβλημέναι ως προς τους δημοσίους υπαλλήλους.

Αι άνασκαφαί, ως επί το πολύ, γίνονται άνευ προτέρας άποφάσεως του συμβουλίου και ως προς το είδος και την έκτασιν του έργου και τον καθορισμόν του άνωτάτου όρου του ήμερομισθίου. Ήντι τούτων οι επί των άνασκαφών λαμβάνοντες χιλίοδραχμον προκαταβολήν από του ταμίου άνευ ούδεμιās άποφάσεως άπέρχονται εις την ώρισμένην χώραν, άνασκάπτουσι δι' όσων θέλουσιν έργατών και με οίονδήποτε ήμερομισθιον και μεθ' ήμέρας συντάσσουσι καταστάσεις, λαμβάνουσιν άποδείξεις, προσερχόμενοι ζητοῦσι την πληρωμήν εν ιδίω όνόματι και λαμβάνοντες άπέρχονται. Τουτο επαναλαμβάνεται. Ήνεκα του μη καθορισμού των άνασκαφών συνέβη ώστε διά τας άνασκαφάς της Ήλευσίνοσ εδαπανήθησαν το έτος τουτο μετά του έπιστάτου κ.λ.π. εξοδων εικοσι χιλιάδες δραχμών και πλέον, ήτοι το ήμισυ του όλου των δι' άνασκαφάς δαπανών του έτους ήνεκα τούτου

προς τῷ ὑπάρχοντι ἐκεῖ ἀγραμμάτῳ ἐπιστάτῃ μὲ μισθὸν δραχμῶν διακοσίων μεταβαίνει καὶ εἰς σύμβουλος, συντάσσει ἐν ἰδίῳ ὀνόματι τὰς καταστάσεις καὶ ἐπανερχόμενος μετέχει τῆς ἐγκρίσεως λαμβάνων καὶ ὁδοιπορικὰ πεντήκοντα σχεδὸν δραχμὰς τὸν μῆνα· διὰ τοῦτο πάντα σχεδὸν τὰ ἐντάλματα ἐκδίδονται ἐπ' ὀνόματι οὐχὶ τῶν δικαιοῦχων καὶ ἐξοφλοῦνται ὑπὸ τρίτων ἄνευ πληρεξουσίου· διὰ τοῦτο οὐδ' ἐξετάζεται διὰ τίνα λόγον τὰ ἡμερομίσθια ἐν μὲν Ἐλευσίνι ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς τέσσαρας, εἰς Ἴλισσὸν 3,50, εἰς δὲ τὴν Ἐπίδαυρον καὶ τὰς Μυκήνας εἰς ποσὸν κατώτερον τῶν τριῶν δραχμῶν, πρόκειται δὲ περὶ χιλιάδων ἡμερομισθίων. Ὅτι προσήκων ἔλεγχος δὲν γίνεται τῶν καταστάσεων ἀποδεικνύεται ἐκ δύο γεγονότων τῶν ἐξῆς· πρῶτον αἱ ἀποδείξεις εἶνε γεγραμμέναι ἐπὶ χαρτοσήμου ἀκαταλλήλου, αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀγραμμάτων ἐργατῶν ὑπ' οὐδενὸς κυροῦνται, μόνον τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις εἶνε κεκυρωμέναι ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς· δεύτερον ἐν δυσὶν ἀνασκαφαῖς, τῇ ἐν Ἐλευσίνι καὶ τῇ ἐν Ἴλισσῷ, καὶ ἐν τρισὶ καταστάσεσιν ἐκάστης φέρεται ἐργάτης ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ἐργασθεὶς τὰς αὐτὰς ἡμέρας ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἀνασκαφαῖς (ὄρα ἐντάλματα 250, 251, 270, 274, 280, 283 καὶ τὰς συνημμένας καταστάσεις) μόνη διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο ἀνασκαφῶν εἶνε ὅτι ἀγράμματος ὢν ὁ ἐργάτης οὗτος ὑπογράφεται δι' ἄλλου ἐν τῇ ἀποδείξει τοῦ ἐνὸς καὶ δι' ἄλλου ἐν τῇ ἀποδείξει τοῦ ἐτέρου τόπου. Ἐὰν ἐγένετο ἔλεγχος τῶν καταστάσεων, βεβαίως θὰ ἀνεκαλύπτετο πῶς συνέβη ἡ ταυτότης ὀνόματος καὶ ἐπιθέτου.

Πλὴν τούτων εὐρίσκομεν οὐχὲν ὀρθὸν καὶ τὸ ὅτι μισθοὶ φυλάκων τοῦ 1892 πληρόνονται δι' ἐντάλματος εἰς ὑπάλληλον τῆς ἐταιρίας καὶ οὐχὶ τὸν δικαιοῦχον· δι' ἐνὸς ἐντάλματος πληρόνονται εἰς φύλακὰ τινα μισθοὶ τριῶν τοῦ 1892 μηνῶν καὶ ἐνὸς τοῦ 1893, ἐν δὲ τῷ ἡμερολογίῳ ἀναγράφονται μισθοὶ τριῶν μηνῶν τοῦ 1892. Τοιαῦται τυπικαὶ ἀταξίαι εἶνε καὶ ἄλλαι, ἃς παραλείπομεν, ἵνα μὴ καταπονήσωμεν ὑμᾶς.

Ἐπιζημίους λίαν διὰ τὴν ἐταιρίαν εὐρίσκομεν καὶ τὰς διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου προκαταβολάς, αἱ ὁποῖαι κατὰ μικρὸν αὐξήθεισαι ἀνῆλθον εἰς τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 82,390,57, ἀνα-

γραφόμεναι μάλιστα ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ὡς περιουσία τῆς ἐταιρίας, ἐνῶ εἶνε γνωστὸν ὅτι οὐδὲν θέλομεν λάβῃ, μὴ ὑπάρχοντος νόμου περὶ τούτων. Διὰ τῶν προκαταβολῶν τούτων, τῶν ἄνευ λόγου γενομένων, κατὰ τὸ πλεῖστον ἠγοράσθησαν οἰκίαι ὧν μία ἢ τοῦ Τυπάλδου ἀντὶ τεσσαράκοντα χιλιάδων δραχμῶν, καὶ οἰκόπεδα, ἐπὶ τούτων οὐδὲν δικαίωμα ἔχει ἡ ἐταιρία οὐδὲ ἐνήργησέ τι χρήσιμον τῷ ἑαυτῆς σκοπῷ. Μόνος ὁ προϋπολογισμὸς τῶν δαπανῶν, ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ψηφιζόμενος, θὰ κλεισῇ διὰ παντὸς καὶ ἐρμητικῶς τὰς πύλας τῆς ἐξόδου ἀνεπιστρεπτὴ χρημάτων τῆς ἐταιρίας, τὰ ὅποια κατὰ δραχμὴν εἰσέρχονται καὶ κατὰ χιλιάδας ἐξέρχονται.

Καὶ αἱ ἐπισκευαὶ καὶ ἀνάστηλώσεις ἐγένοντο κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν οὐχὶ μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς καὶ φειδύς.

Ἐγοράσθησαν βιβλία χιλιάδων τινῶν δραχμῶν ἄνευ οὐδέμιαις τοῦ συμβουλίου ἀποφάσεως οὔτε πρὸ τῆς ἀγορᾶς οὔτε μετ' αὐτὴν· ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐπιμελητοῦ ὅτι παρελήφθησαν καὶ ἡ θεώρησις ὑπὸ τοῦ γραμματέως οὐδὲν κῦρος λογιστικὸν ἔχουσιν οὐδὲ δικαιολογοῦσι τὴν δαπάνην. Κακῶς δὲ τὰ ἐντάλματα ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι ὑπαλλήλων τῆς ἐταιρίας, ἀφοῦ οἱ βιβλιοπῶλαι εὐρίσκονται ἐν Ἀθήναις. Δηλοῦμεν δ' ὅτι τὴν βιβλιοθήκην εὐρομεν ἐν τάξει ὡς καὶ τὰ ἀγορασθέντα τὸ λῆξαν ἔτος βιβλία· εἰς οὐδὲν ὁμῶς χρησιμεύει ἡ σπουδαία αὕτη βιβλιοθήκη εὐρισκομένη ἐκεῖ μακρὰν ἐν τῷ πολυτεχνεῖῳ ἀπρόσιτος καὶ τοῖς ἐταίροις καὶ παντὶ ἄλλῳ.

Ἡ ἀγορὰ ἀρχαίων ὑφ' ἐνὸς ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ συμβουλίου στηρίζεται ἐφ' ἐνὸς πρακτικοῦ τοῦ 1887. Ἀλλὰ τὸ πρακτικὸν τοῦτο ἰσχύει κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν μόνον τὸ ἔτος ἐκεῖνο, πλὴν δὲ τούτου μετὰ τὰς γενομένας ἐν τῷ συμβουλίῳ συζητήσεις καὶ παρατηρήσεις δίκαιον καὶ ὀρθὸν πᾶσα ἀρχαίου ἀγορὰ νὰ γίνηται μόνον μετ' ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου. Ἀνακοινοῦμεν δ' ὅτι ἡ πρὸς τὸ ἐθνικὸν μουσεῖον παράδοσις τοῦ μουσεῖου τῆς ἐταιρίας περατοῦται ἐντὸς ὀλίγου καὶ οὕτως ἐλλείπει τὸ μουσεῖον τῆς ἐταιρίας.

Ὡς πρὸς τὰ ἐξόδα τοῦ λαχείου παρατηροῦμεν α') τὰ ποσὰ τῶν κερδησάντων ἀριθμῶν πρέπει νὰ πληρόνωνται πρὸς αὐτοὺς

τούς κερδήσαντας καὶ οὐχὶ δι' ἐντάλματος ἐπ' ὀνόματι τοῦ διαχειριστοῦ· β') ἀνάγκη κατὰ τὰ ρηθέντα νὰ κρατῶνται βιβλία κανονικῶς καὶ νὰ λαμβάνωνται ἀποδείξεις διὰ τὴν προμήθειαν· γ') αἱ εἰσπράξεις νὰ εἰσάγωνται ἄνευ ἀναβολῆς· δ') αἱ ἀπώλειαι νὰ βεβαιῶνται ἐπισήμως καὶ νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸν ὑπαίτιον· τοῦτο λέγομεν διότι εἶδομεν ἐν πρακτικῷ τινι ἀναφέροντα τὸν ταμίαν πρὸς τὸ συμβούλιον ὅτι ἀπωλέσθησαν γραμματία ἐν Γυθείῳ καὶ ἐν Λαμιάῳ χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὸ ποσὸν καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἀπολεσθέντων, ἐπίσης ὅτι ἀπωλέσθη μετὰξὺ Ἀθηνῶν καὶ Κορίνθου φάκελλος καὶ δὲν ἀναφέρει οὔτε τὸ ποσὸν τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ γραμματίων, οὔτε τοὺς ἀριθμοὺς, οὔδὲ ποία ἐνέργεια ἐγένετο ὥστε νὰ εὐρεθῇ ὁ ὑπαίτιος τῆς ἀπωλείας καὶ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀνακοινοῦται τοῦτο πολὺ μετὰ τὴν κλήρωσιν καὶ ἅπαντα τὰ οὕτως ἀπολεσθέντα πίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐταιρίας (ὄρα πρ. Ζ', 14 Δεκεμβρίου 1893).

Ἰδίας μνείας κρίνομεν ἀξίαν καὶ τὴν δαπάνην εἰς συνδρομὰς συγγραμμάτων, ἀνελθοῦσαν τὸ ἔτος τοῦτο εἰς δραχμὰς 6977 καὶ εἰς τρεῖς ἐν προτέρῳ ἔτει. Ἀσχέτως πρὸς τὸ δικαίωμα τοιαύτης συνδρομῆς ἐπὶ τοῦ καταστατικοῦ στηριζόμενον δυνάμεθα πρὸς στιγμὴν νὰ δεχθῶμεν ὅτι δύναται νὰ παρασχεθῇ συνδρομὴ ἀνάλογος πρὸς ἔκδοσιν συγγραμμάτων ὠφελίμων τῇ ἀρχαιολογίᾳ, ἀλλ' ἐπεθυμοῦμεν ἢ τοιαύτη συνδρομὴ νὰ δοθῇ ὄχι ὡς ἀντάλλαγμα ἰσαξίων ἀντιτύπων, τὸ συμβούλιον ὅμως εἶχεν ἀλλοίαν γνώμην, ἥτοι ἀντὶ τῶν δεκακισχιλίων δραχμῶν ἔλαβεν ἰσάξια ἀντίτυπα, ὧν τινὰ ἐτιμῶντο ἑκατὸν καὶ πλέον δραχμῶν ἕκαστον. Μετὰ τὴν πληρωμὴν καὶ τὴν παραλαβὴν τῶν ἀντιτύπων τὰ βιβλία ἦσαν πλέον ἀναφαιρέτος τῆς ἐταιρίας περιουσία καὶ ἔπρεπε νὰ φυλάσσηται ἀσφαλῶς, δυναμένη νὰ ἀπαλλοτριωθῇ μόνον ἀποφάσει τῆς συνελεύσεως δι' ἀνταλλαγῆς βιβλίων ἢ δι' ἄλλου τρόπου. Τοῦτο τὸ κατὰ πάντα ὀρθὸν καὶ νόμιμον δὲν ἐγένετο ἀλλὰ τὸ συμβούλιον διένειμε δι' ἰδίας ἀποφάσεως ἅπαντα τὰ ἀνήκοντα πλὴν δύο ἐξ ἑκάστου.

Ἐναντὶ τῶν ἐν Τραπεζῇ ἀτόκων καταθέσεων φρονοῦμεν ὅτι συμφέρει μᾶλλον τῇ ἐταιρίᾳ ἢ δι' ἐντόκων τοῦ δημοσίου γραμματίων

διάθεσις, τὰ ὁποῖα καὶ προεξοφλοῦνται ἐν ἀνάγκῃ, οὕτω δὲ μένουσι κεφάλαια ἄγωνα.

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβρίου βεβαιούται μόνον ὑπὸ τοῦ διαχειριζομένου τὰ τῆς ἐταιρίας, ἡμεῖς δὲ εἶχομεν τὸν απαιτούμενον χρόνον πρὸς ἐξακριβωσιν. Ἐκ τούτου λαμβάνοντες ἀφορμὴν συνιστῶμεν τὴν ὑπαρξίν ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπείας μονίμου δι' ὅλου τοῦ ἔτους, ἀσκούσης διαρκῆ ἔλεγχον, βεβαιούσης τὸ ὑπόλοιπον τῆς 31 Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους καὶ κλειούσης τὰ βιβλία καὶ τὰ στελέχη τῶν ἀποδείξεων καὶ ἐνταλμάτων.

Πλὴν τῶν ἐν τῇ διαχειρίσει ἀταξιῶν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποσιωπήσωμεν καὶ τινὰ εἰς τὴν διοίκησιν ἀποβλέποντα. Οὐδέποτε ἐν οὐδεμιᾷ συνεδρίᾳ, τῶν δεκαεννέα γενομένων δι' ὅλου τοῦ ἔτους, παρίστανται πάντες οἱ τὸ συμβούλιον ἀποτελοῦντες, ἀλλὰ τὸ πολὺ ὀκτῶ καὶ συνηθέστατα ἔξ ἀποτελοῦσι τὴν ἀπαρτίαν ἐπὶ ἔνδεκα, τινὰ δὲ πρακτικὰ φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς πέντε μόνον μελῶν. Σπουδαιότατον εἶνε ὅτι ὁ πρόεδρος ἀπὸ τῆς 26 Νοεμβρίου 1892, ὅτε προέτεινεν οἰκονομίας καὶ δὲν ἐγένοντο δεκταί, ἀπέσχε τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων καθ' ὅλον τὸ 1893, εἰς δὲ σύμβουλος ἐν ἀγνοίᾳ τῆς συνελεύσεως παρητήθη καὶ δὲν μετεῖχε τοῦ συμβουλίου ἀπὸ τριετίας, οὕτω τὸ συμβούλιον ἀπὸ ἔνδεκαμελοῦς ἐγένετο πράγματι ἔννεαμελές. Τὸ ἄτοπον τοῦτο προέρχεται καὶ ἐκ τῆς ἀτελείας τοῦ καταστατικοῦ, διότι δὲν προβλέπεται τοιαύτη περίπτωσις οὐδὲ ὀρίζεται τὸ πρακτέον οὐδὲ ἐκλέγονται ἀναπληρωματικὰ μέλη, ὅπως ἐν παντὶ τοιούτῳ σωματείῳ. Εὐχόμεθα νὰ ἀρθῶσι τὰ κωλύματα ταῦτα καὶ αἱ συνεδρίαὶ νὰ γίνωνται συχναὶ καὶ πλήρεις καὶ νὰ ἐρευνῶνται μετὰ τῆς προσηκούσης σοβαρότητος τὰ εἰς τὴν προκοπὴν τῆς ἐταιρίας καὶ τῆς ἐπιστήμης συντελοῦντα.

Αὕτη ἡ τῆς ἐταιρίας ἡμῶν κατάστασις, ἐξεθήκαμεν ταύτην ἐν πιστῇ ἀκριβείᾳ κατὰ τὸ δυνατόν. Καταλήγοντες δὲ ἀπὸ κοινῆς μὲν ψήφου προτεινόμεν νὰ τεθῇ ἐπὶ τέλους τελεία εἰς τὰς

παρατηρηθείσας ἀνωμαλίας καὶ δὴ α') νὰ συνταχθῆ ἄνευ ἀναβολῆς πλήρες καὶ ἀκριβῆς κτηματολόγιον· β') νὰ καταρτισθῶσι τὰ τρία ὑποδειχθέντα λογιστικὰ βιβλία καὶ νὰ τηρῶνται διπλογραφικῶς καὶ ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ καὶ κανονικότητι· γ') νὰ ἀνευρεθῆ καὶ ἀναγραφῆ τὸ ὅλον τῶν δαπανηθέντων διὰ τὴν βιβλιοθήκην εἰς ἀγορὰν βιβλίων καὶ δετικά· δ') νὰ μὴ συγχέωνται αἱ δαπάναι κατὰ τὴν ἀναγραφὴν ὥστε νὰ συμφύρωνται τὰ ἀνόμοια καὶ νὰ ἀποχωρίζωνται τὰ συμφυῆ· ε') νὰ καταρτισθῶσι τὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ λαχείου βιβλία ὡς διετυπώσαμεν σαφῶς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν· ς') ἐπὶ τῶν μισθῶν, ἐπιμισθίων καὶ ὁδοιπορικῶν νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις· ζ') νὰ μὴ παρέχεται οὐδεμίᾳ δωρεὰ ἢ διανομὴ οἰασδήποτε περιουσίας τῆς ἐταιρίας ἄνευ ἀποφάσεως τῆς συνελύσεως· η') νὰ ὀρίζηται πρότερον ἢ ἐκτέλεσις πάσης ἀνασκαφῆς ἢ ἐργασίας καὶ πάσης δαπάνης· θ') πᾶσα πληρωμὴ νὰ γίνηται πρὸς αὐτοὺς τοὺς δικαιοῦχος καὶ οὐδέποτε πρὸς ὑπαλλήλους τῆς ἐταιρίας· ι') πᾶν ἔσοδον νὰ εἰσάγηται ἀμέσως εἰς τὸ ταμεῖον καὶ νὰ διατίθηται ὡς τάχιστα ἀπὸ ὠρισμένου ποσοῦ· ια') αἱ ἀποδείξεις νὰ εἶνε κανονικαὶ καὶ νὰ συνάπτονται καὶ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά· ιβ') νὰ μισθωθῆ ἰδία οἰκία, ἐν ἣ νὰ τεθῶσι καὶ τὰ γραφεῖα καὶ ἡ βιβλιοθήκη καὶ τὸ ἀρχεῖον, τοῦτο νῦν εὐκόλον, ὅτε θὰ παύσῃ ἢ διὰ τὸ μουσεῖον δαπάνη· ιγ') νὰ συντάσσεται προϋπολογισμὸς πλήρης, ἄνευ τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ἐπιτρέπηται μηδὲ νὰ ἐκτελῆται πληρωμὴ· καὶ ιδ') νὰ ἐκτελεσθῶσιν οἰκονομίαι προσήκουσαι ἐν πᾶσιν.

Μετὰ τὴν ὁμόφωνον ταύτην γνώμην οἱ δύο μὲν τῶν ἐλεγκτῶν, οἱ κκ. Ἰ. Μαρκόπουλος καὶ Γ. Κεφάλας προτείνουσι α') τὴν ἔγκρισιν τῶν ὑποβληθέντων ἐτησίων λογαριασμῶν καὶ β') τὴν σύστασιν ἐπιτροπείας μετὰ τῆς ἐντολῆς νὰ συντάξῃ ἐν τακτῷ χρόνῳ νέον καταστατικὸν τῆς ἐταιρίας, ἄνευ τοῦ ὁποίου ὀποβαίνουσιν, ὡς ἀπεδείχθη, μάταιαι αἱ καθ' ἕκαστον ἔτος παρατηρήσεις καὶ συστάσεις τῶν ἐπιτροπῶν. Ὁ τρίτος δὲ τῶν ἐλεγκτῶν, ὁ καὶ εἰσηγητῆς, φρονεῖ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῷ μετὰ τὰ λεχθέντα νὰ προτείνῃ ἔγκρισιν λογαριασμῶν οὐδὲ ἔχει δικαίωμα νὰ πράξῃ ἄλλο τι, ἀφίνει νὰ πράξῃ ἢ συνέλυσιν ὅ,τι ἂν κρίνῃ ὀρ-

θὸν καὶ συμφέρον μετὰ τὰ ἐκτεθέντα. Ὁ αὐτὸς ἐλεγκτὴς καὶ εἰσηγητὴς, τὸ παρελθὸν ἔχων ὀδηγόν, καθ' ὃ μετὰ τὰς ἀρχαιρεσίας ἀναβαλλομένων τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων δὲν καθρωθῶθη νὰ ἐπιτευχθῆ ἀγαθόν τι οὐδὲ νὰ γείνη τροποποίησις τις, πιστεύων δ' ἀδιστακτικῶς ὅτι καὶ τώρα, ἐὰν προταχθῶσιν αἱ ἀρχαιρεσίαι, δὲν θὰ γείνη τι, προτείνει νὰ μὴ προβῶμεν εἰς ἀρχαιρεσίας σήμερον ἀλλ' ἐπιτρέποντες εἰς τὸ συμβούλιον νὰ διοικῆ μέχρι νέων ἀρχαιρεσιῶν νὰ ἐκλέξωμεν ἀμέσως σήμερον τριμελῆ ἢ πενταμελῆ ἐπιτροπείαν πρὸς σύνταξιν νέου ὀργανισμοῦ τῆς ἐταιρίας, ὀρίζοντες χρόνον τῆς συντάξεως καὶ ἐπιψηφίσεως τούτων ὑπὸ τῆς συνελεύσεως, ὅποτε μετὰ τὴν κύρωσιν τοῦ νέου ὀργανισμοῦ νὰ προβῶμεν εἰς ἀρχαιρεσίας. Ἐὰν σήμερον προβῆ ἢ συνέλευσις εἰς ἀρχαιρεσίας, δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμέν τι πλέον, ἢ ἐταιρία θὰ βαδίζη ὡς ἐδείχθη ἐν τῇ ἐκθέσει, τὰ πάντα θὰ εἶνε κυκεῶν ἀνεξερευνήτος καὶ μάταιος πᾶς ἐν τῷ μέλλοντι ἔλεγχος, διότι πάντα γενήσονται ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Μαρτίου 1894.

Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπεία

Π. Ι. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ι. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

Γ. ΚΕΦΑΛΑΣ.

Αξίων ἀριθμ.	Λογαριασμὸν ἡμερημίαν	Πωληθέντα κατ' ἔτη												Ἔξιον συνμάτων	Ἐξό- πραχθέντα		μέσον τιμῆ	
		1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	δραχ.		λ.	δραχ.	λ.	
1	..... 1884.....	123	120	137	171	171	172	164	171	172	179	180	123	1771	20	14	40	
2	6 Μαίον 1885.....	21	20	26	41	5	7	9	17	17	231	199	141	1804	80	»	»	
3	16 Ὀκτωβρίου 1886.....	10	20	137	171	5	6	8	7	11	231	199	167	2137	60	»	»	
4	30 Ἰουνίου 1887.....	25	26	26	171	171	172	164	171	172	179	180	248	3174	40	»	»	
5	1 » 1888.....	7	8	11	11	11	172	164	171	172	179	180	208	2806	40	14,40-12	80	
6	27 Δεκεμβρίου 1889.....	5	5	5	5	5	7	9	17	17	217	203	203	2737	—	»	»	
7	18 » 1890.....	5	6	6	8	7	164	17	17	17	217	203	199	2659	20	»	12	
8	20 » 1891.....	5	5	5	4	4	17	17	17	17	217	203	199	3064	—	»	»	
9	28 » 1892.....	5	5	5	4	4	17	17	17	17	217	203	199	2912	—	»	»	
10	26 Διγούστου 1893.....	3	4	3	4	3	17	17	17	17	217	203	199	2905	70	»	»	
11	Ὅμ. ἀπὸ λήγῃτα παρὰ Μπρέκ.	7	5	5	5	4	2	2	2	2	28	28	28	2905	—	»	»	
	ἐκπένονται τὰ κατὰ τὸν λογαριασμὸν Μπρέκ τῆς 27 Δεκεμβρίου 1889 πωληθέντα φυλ- λάδια τῆς Β' περιόδου	216	204	204	212	208	195	195	190	180	180	1984	25972	30	13	26		
12	δωρηθέντα.....	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	660	—	—	—	—	
13	παρὰ τῷ Κ. Μυλωνᾷ.....	212	222	134	123	133	144	143	147	158	160	160	4576	—	—	—	—	
14	ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς ἐταιρείας.....												160	—	—	—	—	
15	παρὰ Μπρέκ.....												180	—	—	—	—	
	ἔξοδος.....	488	486	398	395	401	399	398	397	398	400	400	4560	—	—	—	—	
	ἐπισυλλεγμένων.....	500	500	400	400	400	400	400	400	400	400	400	4600	—	—	—	—	
	διαφορά σὺμ.....												40	—	—	—	—	
	ἐκπένονται τὰ 44 τεύχη τὰ παραδοθέντα τῷ Μυλωνᾷ τῆς 23 Ἀπριλίου ἢ σὺμματα.....												11	—	—	—	—	
	τελικὴ διαφορά μεταξὺ τυπωθέντων ἀφ' ἑνὸς καὶ διατεθέντων ἀφ' ἑτέρου σὺμματα.....												29	—	—	—	—	

Ἐν Ἀθῆναις τῆς 12 Μαρτίου 1894.

Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπὴ
Π. Ι. Παπαναστασίου
Ι. Μαγκρόπουλος

Ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς παρεδόθη εἰς τὸ Συμβούλιον τῆ 15 Μαρτίου, τοῦτο δὲ αὐθημερόν συνελθὼν εἰς συνεδρίαν ἀπεφάσισε νὰ ἀποταθῆ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἐξαιτούμενον παρ' αὐτοῦ νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ ἐξελέγξῃ τὰ τῆς Ἑταιρίας, νὰ συντάξῃ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον ἀπάντησιν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑποβάλλῃ αὐτὴν εἰς τὴν προσεχῆ συνέλευσιν τῶν ἐταίρων, ἀφοῦ πρῶτον διανεμηθῆ εἰς αὐτοὺς ἔντυπος ἢ ἔκθεσις ἐκείνη. Τὸ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ἔγγραφον συνετάχθη καὶ ἐνεκρίθη ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει τῆς 15 Μαρτίου, ἀπεστάλη δὲ τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ, ἢ δὲ ἀπάντησις εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κατηρτίσθη καὶ ἐνεκρίθη ἐν τῇ κς' συνεδριάσει τῆ 30 Μαρτίου.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἑταιρίας
εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας.

Ἀξιότιμοι συνάδελφοι,

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας κατὰ τὴν δευτέραν ἡμῶν γενικὴν συνέλευσιν τὴν γενομένην τὴν 13ην λήξαντος μηνὸς ἐγεννήθη, ὡς γινώσκετε, ἀμφιβολία ἂν ἠδύνατο πλέον ἢ συνέλευσις τῶν ἐταίρων νὰ προβῆ εἰς τὰς νέας ἀρχαιρείας, ὡς κελεύει ὁ ὀργανισμός, ἢ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῶσιν αὐταί, μέχρις οὗ τὸ συμβούλιον ἀποκρούσῃ τὰς κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἐπιρριφθείσας μομφὰς καὶ παράσχῃ εἰς τὴν συνέλευσιν ἐξηγήσεις, εἴπου τοιαῦται ἦσαν ἀναγκαῖαι, ἵνα οὕτω καὶ ἡ συνέλευσις ἐν πλήρει γνώσει τῶν

πραγμάτων εξενέγκη τὴν κρίσιν τῆς. Ἐφάνη δὲ ἐκνικήσασα ἡ δευτέρα γνώμη καὶ ἡ συνέλευσις ἐκείνη διελύθη ἄπρακτος.

Τὸ συμβούλιον ἐμφανιζόμενον καὶ αὐθις ἐνώπιόν σας ἠδύνατο, ἀφοῦ ἀπλῶς σᾶς ὑπεμίμησεν, ὅτι ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε εἰς τὰ τῆς Ἐταιρίας μας πράγματα ἐπεχύθη ἄπλετον φῶς διὰ τε τῶν λογοδοσιῶν τοῦ συμβουλίου καὶ τῶν ἐπακολουθησασῶν ἐξελέγξων, σᾶς παρέπεμπε δὲ ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν διαχειρίσιν τῶν τῆς Ἐταιρίας μας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὴν λεπτομερῆ περὶ τῶν πεπραγμένων ὑπ' αὐτοῦ λογοδοσίαν, τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ γραμματέως κατὰ τὴν πρώτην συνέλευσιν, καὶ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν, τῶν εὐρεθέντων συμφῶνων πρὸς τὰ βιβλία κατὰ τὴν ὁμόφωνον μαρτυρίαν αὐτῆς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, σᾶς ὑπεμίμησεν δὲ προσέτι καὶ τὸν διέποντα ἡμᾶς ὄργανισμὸν τὸν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν ἰσχύϊ, ἀπορριφθείσης τῆς περὶ μεταβολῆς αὐτοῦ προτάσεως ὑπὸ τῆς συνελεύσεως, ἠδύνατο, λέγομεν, τὸ συμβούλιόν σας ταῦτα καὶ μόνον ἀπλῶς ποιῆσαν νὰ ἀφίση εἰς ὑμᾶς τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀνασκευὴν αἰτιάσεων καὶ μομφῶν, ἐφ' αἷς οὐδεμίαν ὑπέχει τὸ συμβούλιον εὐθύνην.

Καὶ τῶ ὄντι περὶ τίνος ἐπὶ τέλους πρόκειται, ἀξιότιμοι συνάδελφοι, ὥστε τόσος νὰ ἐγερθῆ πάταγος; Ἐχετε ἤδη τετυπωμένην ὑπ' ὄψιν σας τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας καὶ θὰ συνομολογήσητε ἡμῖν πάντες, ὅτι μεθ' ὅλον τὸ φλογερὸν αὐτῆς προοίμιον δι' οὗ, πάσης κατὰ τοῦ συμβουλίου σας διεγειρομένης εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπονοίας, προαγγέλλεται ἡ ἀποκάλυψις οὐχὶ μόνον νέων καὶ πρωτοφανῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν χρησιμότητα τῆς διαχειρίσεως ἀναφερομένων ἐλλείψεων, ἐν τοῖς μετέπειτα πᾶσαι αἱ καχιζόμεναι ἐλλείψεις εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀφορῶσιν ἢ εἰς καθαρὰ ζητήματα τάξεως καὶ τύπων, περὶ ὧν οὐχὶ νῦν τὸ πρῶτον ἐγένετο λόγος, ἀλλὰ καὶ πρότερον πολλάκις ἐν ταῖς γενικαῖς συνελεύσεσιν, ὥστε περιττὴ πάντως ἀπέβαινεν ἡ εἰς ἡν ἐπεδόθη ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα, εἰς βάθος ἀνασκαφῆν τῶν γενομένων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἐλλείψεων.

Καὶ ἀληθῶς οὐδεμία εἰς βάθος ἀνασκαφὴ ἦτο ἀναγκαία, ἵνα ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα ἀνακαλύψῃ ὅτι ἡ Ἐταιρία μας, σύμφωνα

ἄλλως πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ ὀργανισμόν αὐτῆς, δὲν ἔχει προϋπολογισμόν δαπανῶν καὶ ἐσόδων· καὶ ὁμως ἡ κυριωτάτη τῶν ἐλλείψεων καὶ ἡ βᾶσις πασῶν τῶν ἄλλων, ἐφ' αἷς κατακρινόμεθα, εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄλλὰ τὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ζήτημα ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν καὶ πολλάκις προταθὲν ἐν ταῖς γενικαῖς συνελεύσεσι τῶν ἐταίρων καὶ συζητηθὲν δὲν ἔτυχε μέχρι τοῦδε λύσεως καταφατικῆς παρ' αὐτῶν, ὥστε οἰανδήποτε καὶ ἂν εἶχεν ἡ ἔχει περὶ αὐτοῦ τὸ συμβούλιον γνώμην, ἀδίκως καταλογίζεται εἰς βᾶρος αὐτοῦ ἡ ἔλλειψις αὕτη, ἀποτελοῦσα δέ, ὡς ἐρρήθη, τὴν βᾶσιν καὶ ὄλων σχεδὸν τῶν ἄλλων ἐλλείψεων ἀποδεικνύει καὶ τὴν ὡς πρὸς ταύτας μομφὴν ὄλως ἀδικαιολόγητον. Ἀδύνατον νὰ ἀναζητηθῆ καὶ εὐρεθῆ ἡ ἀλήθεια εἰς τὴν παραβολὴν τῶν λογαριασμῶν πρὸς τὰ βιβλία, λέγει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία· προϋπολογισμοῦ μὴ ὑπάρχοντος τὰ τῆς διαχειρίσεως διατελοῦσιν ἐν τῷ σκότει, καὶ πᾶσα πρὸς ἐξέλεξις προσπάθεια τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ματαιοῦται. Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν εἶναι ἡμῖν πᾶν σαφῆς ἡ ἔννοια, ἣν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία ἀποδίδει εἰς τὴν ἀπαύστως ὑπ' αὐτῆς ἐπιζητουμένην ἀλήθειαν. Λέγομεν δὲ ταῦτα, διότι ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς μόνον ἡ αὐστηρὰ καὶ ἀκριβῆς ἐξέλεξις τῶν λογαριασμῶν εἶναι ἰκανὴ νὰ ἀποδείξῃ τῶν δαπανῶν τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀφ' ἑτέρου μόνον αἱ ὑπερβασίαι τῶν πιστώσεων οὐχὶ δὲ καὶ ἡ πιστὴ αὐτῶν χρῆσις θὰ ἠδύνατο νὰ βεβαιωθῆ. *Περὶ τούτου δὲ κυρίως πρόκειται.*

Ταῦτα ἠδύνατο, ἐπαναλαμβάνομεν, νὰ εἴπη πρὸ ὑμᾶς τὸ συμβούλιον καὶ αὐθις ἐνώπιόν σας ἐμφανιζόμενον καὶ νὰ σιωπήσῃ, νὰ ἀφίση δέ, ὡς ἐρρήθη, εἰς ὑμᾶς τὴν κρίσιν· ἀλλὰ λόγοι γενικωτέρου συμφέροντος ἐπιβάλλουσι τῷ συμβουλίῳ νὰ ἀποκρούσῃ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς κατ' αὐτοῦ, ἐξ ἀταλαιπώρου τῆς ἀληθείας ζητήσεως, ἐπιρριφθεῖσας ἀδίκους ὄλως μομφὰς καὶ αἰτιάσεις. Ἐπειδὴ δὲ αὐταὶ ἀναφέρονται αἱ μὲν εἰς τὴν χρηματικὴν διαχείρισιν καὶ τὰ τοῦ ταμείου ἐν γένει, αἱ δὲ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ λαχείου, ἄλλαι δὲ εἰς τὴν ὅλην διοίκησιν τοῦ συμβουλίου, θὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ πράγματα τὴν αὐτὴν ἀκολουθοῦντες τάξιν.

Ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν. Περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐρρήθη-

σαν τὰ δέοντα ἀνωτέρω· μέμφεται ὁμως ἡμῖν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, ὅτι καὶ τὰ βιβλία τοῦ ταμείου δὲν κρατοῦμεν διπλογραφικῶς· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖ τοῦτο ὁ ὑπάρχων ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν (ἀπὸ τοῦ 1862, ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν μὴ μεταβληθεῖς) ὄργανισμός, τὰ διπλογραφικῶς κρατούμενα βιβλία εἶναι δυσεξέλεγκτα καὶ μόνον τῷ εἰδότη διπλογραφίαν, προσιτά, ἐνῶ τὰ ἀπλογραφικῶς κρατούμενα εἶναι καὶ τῷ μὴ περὶ τὰ λογιστικὰ ἐμπείρῳ εὐνόητα· διπλογράφοι δὲ καὶ λογιστικοὶ ἄνθρωποι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἐταιρίᾳ μας πολλοί. Ταῦτα δὲ ἂν εἶχε ὑπ' ὄψιν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία καὶ πρὸς τούτοις καὶ τὸ ἄρθρ. 143 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου δὲν ἤθελε ζητεῖ καὶ βιβλίον ταμείου, διότι τὸ καθημερινὸν εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου. Κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον οἱ δημόσιοι ταμίαι πρέπει νὰ κρατῶσι τὰ ἐξῆς βιβλία·

α') Βιβλίον πρωτοσημειώσεων, ὅπερ χρησιμεύει εἰς τὸν ταμίαν, ἵνα μὴ τοῦ διαφύγη εἰσπραξίς τις ἢ πληρωμὴ κατὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῆς εἰς τὸ καθημερινόν.

β') Καθημερινόν, ὅπερ εἶναι καὶ βιβλίον ταμείου.

γ') Καθολικὸν καὶ

δ') Βοηθητικὰ βιβλία ὅσα ἡ ὑπηρεσία τοῦ διαχειριζομένου θεωρήσῃ ἀναγκαῖα.

Τὰ ἀνωτέρω δύο κύρια βιβλία, τὸ καθημερινόν καὶ τὸ καθολικόν κρατοῦνται ὑπὸ τῶν δημοσίων ταμιῶν καθ' ὃν τρόπον καὶ τὰ ἐξελεγχθέντα ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας βιβλία τῆς Ἐταιρίας μας καὶ εὐρεθέντα πλημμελῆ. Κρατοῦνται δὲ τὰ βιβλία τοῦ ταμείου τῆς Ἐταιρίας μας παρ' ἀνδρὸς οὐκ ἀγνώστου τῇ κοινωνίᾳ καὶ περὶ τὰ λογιστικὰ ἐμπειροτάτου, ὃν τὸ συμβούλιον ταῖς εὐχαῖς τῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπειῶν ἐπόμενον παρέλαβεν ἔμμισθον τοῦ ταμίου βοηθὸν ἀπὸ ἐτῶν, ἀφοῦ ὁ παντελής τῆς ταμιακῆς διαχείρισεως χωρισμὸς προταθεῖς καὶ οὗτος ἄλλοτε δὲν ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν συνελεύσεων.

Πλημμελὲς ὁμως εὐρεν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία καὶ τὸ ὅτι εἰς τὴν αὐτὴν σελίδα τοῦ καθολικοῦ σημειοῦνται δύο καὶ τριῶν ἐτῶν ἐγγραφαὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου. Ἐρωτᾶται ὁμως ποῖον πρόσκομμα ἐπήνεγκε τοῦτο εἰς τὴν ἐξέλεξιν, ἀφοῦ ἐκάστου

ἔτους αἱ ἐγγραφαὶ φέρουν ἰδίαν ἄθροισιν καὶ ἐγγράφονται εἰς ἰκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους· τοῦτο δὲ ἐγένετο πρὸς οἰκονομίαν βιβλίων καθ' ὅσον εἰς πολλὰς σελίδας αἱ ἐγγραφαὶ εἰσὶν ἀσήμαντοι.

Τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου λήξαντος ἔτους πολὺ εὐχερῶς ἠδύνατο ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία νὰ ἐξακριβώσῃ, ἂν ἤθελε, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς τοῦ ἀρξαμένου ἔτους μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐξελέξεως, ὡς τοῦτο καὶ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ἐγένετο, εἰθίσται δὲ νὰ γίνηται εἰς πάσας τὰς ἐταιρίας.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς εἰσπράξεως εὐρὴν ἀνωμαλίας ἡ ἐπιτροπεία· καὶ ὅτι μὲν ὁ εἰσπράκτωρ εἰσήγαγεν εἰς τὸ ταμεῖον ὡς τακτικὴν συνδρομὴν μικρὰ τινα κονδύλια (δρ. 24 τὸ ὅλον) προερχόμενα ἐκ πωλήσεως τευχῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος Β' περιόδου εἶναι ὄντως ἀνωμαλία ἐξ ἀπλῆς παραδρομῆς προελθοῦσα, οὐχὶ ὁμως καὶ τὸ λεχθὲν ὅτι κακῶς ἐνεγράφη εἰς τὰς ἐκτάκτους συνδρομὰς ὡς δωρεὰ ἢ ἐκ δραχμῶν 21. 90 ἀμοιβῆ ἐταίρου γράψαντος διατριβὴν εἰς τὴν Ἐφημερίδα· ἡ ἀμοιβὴ ἐπληρώθη καὶ ἐλήφθη παρὰ τοῦ δικαίουχου, ἐπεστράφη δὲ κατόπιν ὡς δωρεὰ πρὸς τὴν Ἐταιρίαν καὶ ὀρθῶς ἐσημειώθη εἰς τὰς ἐκτάκτους συνδρομὰς. Ὡς δὲ πρὸς τὴν μὴ τακτικὴν εἰσαγωγὴν ὀλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος εἰς τὸ ταμεῖον παρατηροῦμεν, ὅτι τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἐκδίδει, ἀτόπως τὸ ὁμολογοῦμεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ ζήμια πολλάκις, ἰκανὰ διπλότυπα διὰ συνδρομὴν ἐταίρων, παρ' ὧν δὲν εἰσπράττει εὐθὺς ἀμέσως καὶ τὸ τίμημα, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον καὶ παράδειγμα αὐτῆ ἡ συνδρομὴ τοῦ ἐνὸς τῶν κυρίων ἐλεγκτῶν, τοῦ κ. Μαρκοπούλου, ἣτις ἐπληρώθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν εἰσπράκτορα τὸν Ἰανουάριον τρέχοντος ἔτους (1894) ἐνῶ τὸ διπλότυπον ἐξεδόθη τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου 1893 ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος καὶ καλῇ τῇ πίστει ἐδόθη εἰς τὸν κύριον ἐταῖρον. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1892 ὁπότε ὁ κ. Μαρκόπουλος ἐπλήρωσε τὴν συνδρομὴν του τὴν 29ῃν Δ/βρίου ὁ δὲ εἰσπράκτωρ τὴν προτεραιάν, ἥτοι τὴν 28ῃν, εἶχε κλείσει τοὺς λογαριασμούς του μὲ τὸν ταμίαν, τότε δὲ ἐλεγκτῆς καὶ πάλιν ὦν ὁ κ.

Μαρκόπουλος οὐδεμίαν ἔκαμε παρατήρησιν ἀναφέρομεν τοῦτο ἐκ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων, ἅπερ ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν δικαιολογοῦν, ἐξηγοῦν ὁμῶς τὰ γινόμενα. Ἐπειτα δὲ συμβαίνει νὰ κρατῆ εἰς χεῖράς του ὁ εἰσπράκτωρ μέρος τοῦ ποσοῦ τῶν εἰσπράξεων, διότι εἶναι ἠναγκασμένος νὰ προκαταβάλλῃ μικρά τινα ἔξοδα τοῦ γραφείου τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ μουσείου. Κλείει δὲ τοὺς λογαριασμοὺς του ὁ εἰσπράκτωρ μὲ τὸν ταμίαν δύο ἕως τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους, ἤτοι πρὸ τῆς 31ης τοῦ Δεκεμβρίου, διότι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ὄλων τῶν λογαριασμῶν τοῦ ταμείου τὸ κλείσιμον, πρέπει δὲ ὁ ταμίαις κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου νὰ ἔχῃ αὐτοὺς κεκλεισμένους.

Πλανᾶται ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία φρονοῦσα ὅτι αἱ 960 δρ. τοῦ Δημοσίου δοθεῖσαι ἀπέναντι προκαταβολῆς τῆς Ἑταιρίας ὑπὲρ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν ἐν Πειραιεῖ καὶ Ἀθήναις ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν συλλογῶν αὐτῆς, ἐκεῖ ἔπρεπε καὶ νὰ σημειωθῶσι. Τὸ Ὑπουργεῖον λόγῳ μὲν συνδρομῆς εἰς τὴν Ἑταιρίαν ὑπεσχέθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10960 τῆς 31ης Αὐγούστου 1890 ἐγγράφου του νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν τὰ ὅσα αὐτὴ δαπανᾷ εἰς μισθοὺς ἀρχαιοφυλάκων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, λόγῳ δὲ τῆς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἐπιτηρήσεως τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν συλλογῶν αὐτῆς ἐξέδοτο τὸ ὑπ' ἀριθ. 4969 ἔνταλμα ἐκ 4000 δρ. Ἡμεῖς ὀρθῶς, ὡς νομίζομεν, κατελογίσσαμεν εἰς τὸ κεφάλαιον «ἀπόληψις προκαταβολῶν» τὰς δαπανηθείσας 3040 δρ. πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν συλλογῶν αὐτῆς, εἰς τὰς ἐκτάκτους δὲ συνδρομὰς τὰς ἐναπολειφθείσας δρ. 960. Βεβαίως τὸ ποσὸν δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ καλύψῃ τὰς δαπάνας τῆς Ἑταιρίας, τὰς εἰς μισθοδοσίας φυλάκων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἀλλὰ τόσον εἶναι καὶ τόσον ἐσημειώθη. Εἰσεπράχθη δὲ τὴν 24ην Νοεμβρίου λήξαντος ἔτους τὸ ποσὸν τῶν 4000 δραχ. διότι τότε ἐξεδόθη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τὸ ἔνταλμα. Νὰ ἀφίση δὲ τὸ συμβούλιον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιτηρήσεως τὰς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαιοτήτας δὲν ἐθεώρησε φρόνιμον. Ἐλπίζει δ' ἄλλως τὸ συμβούλιον νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ κράτους ἡ Ἑταιρία καὶ ταῦτα καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ὑπὲρ ἀγορᾶς τόπων ἀρχαιολογικῆς σημασίας ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου προκατέβαλε. Οὐδὲν

ἤττον παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, περὶ οὗ ἡ ἐξέ-
λεξις, οὐδεμία τοιαύτη ἐγένετο προκαταβολὴ ὑπὲρ τοῦ Δημο-
σίου ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας.

Ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἀπὸ τῶν χρεωγράφων τόκων καὶ τῶν ἀπὸ
τῆς Τραπεζῆς μερισμάτων γίνεται ἐν τῷ ἡμερολογίῳ καθ' ἑξα-
μηνίαν· ἐπίσης αἱ ἐκ δωρεᾶς τοῦ Ῥώμα 10 μετοχαὶ τῆς Ἐθني-
κῆς Τραπεζῆς ἀναγράφονται διακεκριμένως καὶ ἐν τῷ ἰσολο-
γισμῷ. Ὁ δὲ τόκος τῆς Β' ἑξαμηνίας τῶν ὁμολογιῶν τοῦ πα-
γίου δανείου δὲν εἰσπράχθη ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους (1893).
διότι εἶχεν ἀναβληθῆ ἡ πληρωμὴ, μετεβλήθη δὲ τὸ τοκομερίδιον
αὐτοῦ εἰς Σκρίπ· δὲν ἐσημειώθη δὲ ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς Ἐται-
ρίας, διότι ἡ ἀξία αὐτοῦ ἦτο ἄγνωστος, μηδεμιᾶς Τραπεζῆς
ἐξοφλοῦσης αὐτό· ἐγένετο ὁμως περὶ αὐτοῦ λόγος ἐν τῷ ἰσολο-
γισμῷ καὶ ἐδόθη εἰς τὴν συνέλευσιν καὶ προφορικῆ ὑπὸ τοῦ τα-
μίου ἐξήγησις καὶ πρότερον εἰς τὴν ὀλομέλειαν τοῦ συμβουλίου,
ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πρακτικῶν. Φέρονται δὲ καὶ αἱ λαχειοφό-
ροι ὁμολογίαι τῆς Τραπεζῆς ὡς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρεώγραφα,
καὶ τὰ πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐξαργυρωθέντα, μὲ τοὺς ἀριθμούς των
καταγεγραμμένα εἰς βοηθητικὸν βιβλίον, ὅπερ ἠδύναντο οἱ κ.
ἐλεγκταὶ νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν, ἂν ἤθελον· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀπό-
δειξις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, εἰς ἣν κατετέθησαν καὶ αὐταὶ
πρὸς ἀσφάλειαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀγοράν των, ἀπόδειξις, εἰς ἣν
εἰσὶ καταγεγραμμένα κατ' ἀριθμὸν αἱ ὁμολογίαι καὶ ἥτις ἐπε-
δείχθη τοῖς κυρίοις ἐλεγκταῖς, εἶναι ἰκανὴ ἐγγύησις καὶ ἀσφαλί-
ζει τὴν Ἐταιρίαν ἀπὸ παντὸς κινδύνου, ἀφοῦ εἰς τὴν Ἐθνικὴν
Τράπεζαν εἶναι κατατεθειμένοι καὶ αὐταὶ ὡς καὶ πάντα τὰ
λοιπὰ χρεώγραφα, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἐταιρίας, ὁ δὲ ταμίης οὐ-
δὲν δύναται νὰ ἀποσύρῃ ἐκείθεν ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐν-
τολῆς τοῦ ὄλου συμβουλίου. Ἡ δ' ἄτοκος παρὰ τῇ Ἐθνικῇ
Τραπεζῇ κατάθεσις χρημάτων (ἐφ' ἣ ἐπίσης κακίζει ἡμᾶς ἡ ἐξε-
λεγκτικὴ ἐπιτροπεία) φέρει μὲν τινα ἀπώλειαν τόκου, ἔστω καὶ
μικροῦ, καὶ περὶ τούτου ἐγένετο λόγος καὶ ἄλλοτε πολλάκις ἄλ-
λων ἄλλα προτεινάντων, ἀλλ' ἐν τοῖς νῦν καιροῖς τὸ συμβούλιόν
σας τοῦτο τὸ μέτρον ἔκρινεν ἀσφαλέστατον· ἡ ἀγορὰ ἐντόκων
γραμματίων τοῦ Δημοσίου, ἣν συμβουλεύει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπι-

τροπεία, θὰ ἦτο διὰ τὴν Ἑταιρίαν βάσανος, μὴ δυναμένην νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὰ χρήματά της ἢ κατὰ τὴν τακτικὴν αὐτῶν προθεσίαν καὶ τοῦτο μετὰ δυσκολιῶν, ἢ δὲ προεξόφλησις τῶν γραμματίων (ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ καὶ διὰ μεσιτῶν βεβαίως) ἀνάγκης ἐπιστάσης, ἤθελεν ὑποβάλλει ἡμᾶς εἰς πολλῶ μείζονας ζημίας.

Καὶ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα εὐρέ τινας ἀνωμαλίας ἢ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία. Ἄτοπον λέγει δι' ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐντάλματος νὰ πληρόνωνται μισθοὶ δύο διαφόρων ἐτῶν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ τρέχοντος. Τοῦτο ὅμως ἤθελεν εἶναι ὄντως ἄτοπον ἂν αἱ δαπάναι ἐκάστης χρήσεως ἐστηρίζοντο ἐπὶ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' ἢ Ἑταιρία μας, ὡς ἐρρήθη προϋπολογισμὸν δὲν ἔχει, διατηρεῖ δὲ ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔσοδα οὐχὶ χρῆσιν ἀλλὰ διαχειρίσιν.

Ἄλλὰ λέγει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία (καὶ αὕτη εἶναι μία τῶν κυριωτάτων κατὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ συμβουλίου αἰτιῶσεων) ἐν τῷ ἰσολογισμῷ δὲν σημειοῦται ἡ κτηματικὴ περιουσία τῆς Ἑταιρίας διακεκριμένως, ἀλλὰ δι' ἐνὸς ἀορίστου κονδυλίου πάντα τὰ κτήματα αὐτῆς. Παραλείποντες νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ἐν τοῖς ἰσολογισμοῖς πάντων σχεδὸν τῶν καθιδρυμάτων οὕτω συνήθως γίνεται τὸ πρᾶγμα, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ κτηματικὴ περιουσία τῆς Ἑταιρίας μας ἀποτελεῖται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῶν μουσειῶν Τανάγρας, Ἐπιδαύρου καὶ Ἐλευσίνος, ἔπειτα ἐκ μιᾶς οἰκίας ἐν Κηφισίᾳ ἀποφερούσης ἐτήσιον ἐνοίκιον δρ. 200 καὶ ἐτέρας ἐν Ἐλαιοτριβείοις Ἀθηνῶν ἐνοικιασμένης ἀντὶ 60 δραχμῶν ἐτησίως καὶ διαφόρων οἰκοπέδων καὶ ἀγρῶν, ἐν οἷς ἐγένοντο ἢ πρόκειται νὰ γίνωσιν ἀνασκαφαί. Κατ' οὐσίαν οὔτε τὰ οἰκόπεδα καὶ οἱ ἀγροί, ἀγορασθέντες πρὸς ἀνασκαφικὸν σκοπὸν, οὔτε τὰ μνημονευθέντα μουσεῖα, ἀπαξ πληρωθέντα ἀρχαιοτήτων, δύναται πλέον νὰ λογιζῶνται κτῆμα τῆς Ἑταιρίας. Καὶ ὅμως τὸ συμβούλιον λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τούτου ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν καὶ τῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καταστρώσῃ ἀκριβῆς κτηματολόγιον καὶ δὲν τὸ ἐπραξε, διότι τὸ πρᾶγμα παρεῖχε τινας δυσκολίας, συνέπεσε δὲ νὰ ἀσθενήσῃ μὲν ἐπὶ τινα χρόνον ὁ βοηθὸς τοῦ ταμίου, νὰ ἦναι δὲ ἀπησχολημένος σχεδὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ

μίουσειού μας, ὁ καὶ ἐπιμελητὴς τοῦ γραφείου συγχρόνως, εἰς τὴν παράδοσιν καὶ μετακόμισιν τῶν ἀρχαιοτήτων ἐκ τοῦ ἡμετέρου εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον. Οὐδὲν ἤττον ὁμως ἐμφανίζεται σήμερον τὸ συμβούλιόν σας μὲ πλήρες κτηματολόγιον ἐν χερσὶν πρὸς καθησύχασιν τῆς συνειδήσεως τῶν τὰ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας φρονούντων. Ἄλλην δὲ περιουσίαν ἀξίαν λόγου (τὰ σκεύη τῆς εἶναι ἀνάξια λόγου, ἀφοῦ τὰς ἀρχαιοτήκας τῆς παρεχώρησεν μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἀρχαιοτήτων εἰς τὸ δημόσιον) δὲν ἔχει ἡ Ἐταιρία, ἢ τὴν βιβλιοθήκην τῆς καὶ τὰ ἐναπομένοντα ἀπόλητα τεύχη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος.

Καὶ περὶ μὲν τῆς βιβλιοθήκης, ἣν καὶ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία εὗρεν ἐν τάξει ὡς καὶ πάντα τὰ ἀγορασθέντα κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος βιβλία καὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἀκριβὴς χειρόγραφος κατάλογος, ἐσκέφθη τὸ συμβούλιον ἐπίσης καὶ ἠθέλησεν ἀναδιφῶν τὰ διάφορα βιβλία καὶ ἔγγραφα ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐταιρίας νὰ καταστρώσῃ ἀκριβῆ λογαριασμὸν τῶν μέχρι τοῦδε δαπανηθέντων εἰς ἀγορὰν καὶ δέσιμον βιβλίων (ἀγοράζονται δὲ βιβλία τινὰ μὲν μετὰ ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, τινὰ δὲ, ἀναγκαῖα πάντως, ὡς ἔθος ἐκράτησε, τῇ ἐγκρίσει τοῦ γραμματέως, εἰς ὃν εἶναι ἰδίως κατὰ τὸν ὄργανισμὸν ἀνατεθειμένη ἡ ἐπιμελητεία αὐτῆς καὶ τοιαῦτα ἡγοράσθησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἰκανά· ἐξεδόθησαν δὲ τὰ ἐντάλματα τῆς πληρωμῆς εἰς ὀνόματα ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας, διότι, προκειμένου νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ εἰς χρυσόν, ἐγένετό τις οἰκονομία ἂν ἡγοράζετο οὗτος ἐν τῇ ἀγορᾷ ὑπὸ ὑπαλλήλων τῆς Ἐταιρίας καὶ ἐδίδοτο τῷ βιβλιοπώλῃ, ἢ ἂν ἐπληρόνητο οὗτος ἀπ' εὐθείας κατὰ τὴν συναλλαγματικὴν διαφορὰν εἰς χαρτονόμισμα· οὐδὲν ἤττον εἰς τὸ ἐντάλμα εἶναι προσηρηθέντος ἐξωφλημένος ὁ λογαριασμὸς τῶν βιβλιοπωλῶν. Εἰσὶ δὲ καὶ τινὰ αὐτῶν ὁμως, ἅπερ ὡς συνέχεια συγγραμμάτων περιοδικῶς ἀπὸ ἐτῶν ἐκδιδομένων οὐδεμιᾶς δέονται νεωτέρας ἐγκρίσεως· δημοσιεύεται δὲ ἐκάστοτε ἀκριβὴς κατάλογος ἐν τοῖς Πρακτικοῖς, πάντων τῶν κατ' ἔτος εἴτε δι' ἀγορᾶς εἴτε ἄλλως προσκτωμένων βιβλίων) περὶ τούτου λέγομεν τῆς ἀνευρέσεως δηλ. τοῦ ὅλου δαπανηθέντος ποσοῦ εἰς ἀγορὰν καὶ δέσιμον βιβλίων ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς βιβλιοθήκης, ἐσκέφθη τὸ συμβούλιον ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι εὐ-

κατόρθωτον ὡς μακροῦ χρόνου δεόμενον οὐδὲν ἦττον, καίπερ μὴ φέροντες μόνοι τῆς παραλείψεως ταύτης τὴν εὐθύνην, ὁμολογοῦμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ὅτι τὸ πρᾶγμα δεόν νὰ γίνη ὡς τάχιστα καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τὸ μεθ' ἡμᾶς συμβούλιον θὰ φέρῃ τὸ ἔργον εἰς πέρας.

Ὡς δὲ πρὸς τὰ μένοντα ἀπώλητα τεύχη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος παρατηροῦμεν, ὅτι δὲν σημειοῦνται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἡ ἀξία αὐτῶν εἶναι ἄγνωστος, ἀφοῦ εἰς ἄλλην μὲν τιμὴν πωλεῖται ἡ ἐφημερίς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἰς ἄλλην δὲ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ταύτην πάλιν διάφορον διὰ τοὺς ἐταίρους. Ὁ ἀριθμὸς ὁμῶς αὐτῶν εἶναι ἀναγεγραμμένος εἰς τὸ παράρτημα τοῦ ἰσολογισμοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τῆς ἐφημερίδος καταρτισθὲν καὶ μάρτυς αὐτὸς ὁ πίναξ, ὃν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία κατέστρωσεν. Ἐκ λάθους δὲ λογιστικοῦ προῆλθεν ἡ ἐν αὐτῷ παρατηρουμένη μεταξὺ τυπωθέντων καὶ διατεθέντων σωμάτων διαφορά, τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ὑπολογισάσης ὡς δωρηθέντα σώματα καθ' ὅλα τὰ ἔτη τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, ὅπερ ὁμῶς δὲν εἶναι ἀκριβές, διότι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἐδωροῦντο πλείονα ἀντίτυπα ἢ ἐν τοῖς μετέπειτα. Ὁ δὲ ἀγοραζόμενος ἐκάστοτε χάρτης καὶ οἱ προπαρασκευαζόμενοι πίνακες δὲν εἶναι περιουσία, ἀλλὰ δαπάνη γινομένη πρὸς ὠρισμένον σκοπόν. Ὁρθὴ λοιπὸν ἴσως μόνον εἶναι ἡ παρατήρησις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, ὅτι δὲν σημειοῦνται ἐν τῇ περιουσίᾳ τῆς Ἐταιρίας τὰ εἰς τὸν τυπογράφον ἐπὶ ἀποδείξει παραδοθέντα ἀρχαῖα στοιχεῖα. Τοῦτο δύναται νὰ γίνηται εἰς τὸ μέλλον, ἂν καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν διάφορος κατὰ τὰ διάφορα ἔτη πρέπει νὰ σημειῶται, ὡς φθειρομένων διὰ τῆς χρήσεως καὶ τῶν στοιχείων τούτων.

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς αἰτιάσεως, ὅτι δὲν σημειοῦνται εἰς τὰ βιβλία τοῦ ταμείου τῆς Ἐταιρίας ὡς περιουσία αὐτῆς αἱ εἰς χειρὰς τῆς περιελοῦσαι εἴτε ἐξ ἀνασκαφῶν, εἴτε ἐξ ἀγορᾶς, εἴτε ἐκ δωρεᾶς ἀρχαιοτήτες; Ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὐταὶ δὲν εἶναι κτῆμα τῆς Ἐταιρίας ἀλλὰ τοῦ Κράτους, εἰς ὃ καὶ παρεδόθησαν ἤδη αἱ πλείοσαι κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ὀργανισμοῦ, ἡ ἀναγραφή τριάκοντα χιλιάδων ἀρχαιοτήτων ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ ταμείου εἶναι τι ὅλως ἀνέφικτον, ἡ δὲ ἐκτίμησις τῶν μὴ ἐξ ἀγορᾶς προελθουσῶν ἀδύ-

νατος. Ὑπάρχει ὁμῶς καὶ τούτων λεπτομερῆς περιγραφικὸς κατά-
λογος ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Ἑταιρίας εἰς τόμους ὀγκώδεις ὀλο-
κλήρους πολλοὺς (16) καὶ εἰς τοῦτον καὶ τὰ μουσεῖα μας δύναται
νὰ προσφύγη πᾶς ὁ βουλόμενος νὰ μάθῃ ὁποίας καὶ ὁπόσας ἀνεῦρε
ἢ ἄλλως διέσωσε ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία ἀρχαιοτήτας, ἄλλως δὲ εἶ-
ναι καὶ πασίγνωστον, ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν ἐν τοῖς ἐθνικοῖς ἡμῶν
μουσεῖοις ἀρχαιοτήτων πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐξηκονταετοῦς καρπο-
φόρου δράσεως τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας.

Ἐν τέλει δ' ἀναφέρομεν, ὅτι καὶ ἄλλοτε προὔταθῃ καὶ ἐγένετο
καὶ παρὰ τοῦ συμβουλίου δεκτόν, ὡς μὴ ἀντιβαῖνον εἰς τὸν ισχύ-
οντα ὀργανισμόν, ἡ ἐκλεγομένη ἐκάστοτε πρὸς ἐξελέγξιν τῶν ἐτη-
σίων λογαριασμῶν ἐπιτροπεῖα νὰ εἶναι διαρκῆς, νὰ παραμένῃ
δηλ. καὶ καθ' ὅλον τὸ ἐπόμενον ἔτος ἔχουσα τὸ δικαίωμα νὰ
ἐξελέγῃ ὁπόταν καὶ ὁσάκις θέλει τὰ τοῦ ταμείου. Ἀλλὰ τὸ
πρᾶγμα ἀπεδείχθη ἀνεφάρμοστον· τοῦλάχιστον τὸ συμβούλιον
ἔγραψε πρὸς τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπεῖαν τὴν κατὰ τὸ προπα-
ρεθὸν ἔτος ἐκλεχθεῖσαν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν εὐχὴν ταύτην
τῆς συνελεύσεως, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶχε νὰ ἀπαντήσῃ τὸ συμβούλιόν σας εἰς τὰς
αἰτιάσεις καὶ μομφὰς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας ὡς πρὸς τὴν
ταμιακὴν διαχείρισιν.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ λαχείου παρατηρεῖ τὰ ἐξῆς.
Τὸ λαχεῖον εἶναι ξεχωριστὴ ἀπὸ τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας διαχεί-
ρισις, διαχειρίζεται δὲ αὐτὸ εἰδικὸς διαχειριστής, καθ' ὃν τρόπον
διαλαμβάνει τὸ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1889 κανονιστικὸν βασιλικὸν
διάταγμα. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ἐξαμηνίας παραδίδονται τῷ
διαχειριστῇ πεντήκοντα χιλιάδες γραμμᾶτια διὰ τὰ ὁποῖα ὀφείλει
νὰ δώσῃ ἐν καιρῷ λόγον. Ὁ διαχειριστής παραλαβὼν τὰ γραμμᾶ-
τια ἀποστέλλει ἐξ αὐτῶν ὅσα νομίζει ὅτι δύναται νὰ πωληθῶσιν
εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ δημοσίους ὑπαλλή-
λους τοὺς κατωνομασμένους ἐν τῷ μνημονευθέντι βασιλικῷ δια-
τάγματι, κρατεῖ δὲ βιβλίον διηρημένον εἰς μερίδας καθ' ὑπάλλη-
λον, εἰς ἃς σημειοῦνται τὰ ἀποσταλέντα γραμμᾶτια καὶ οἱ ἀριθ-
μοὶ αὐτῶν· μετὰ τὴν πώλησιν ὅλων ἢ μέρους τῶν ἀποσταλέν-
των γραμματίων μέχρι τῆς 15ης τοῦ μηνός, καθ' ὃν θὰ γίνῃ ἡ

ἐκκύβευσις (ἤτοι τῆς 15ης Μαΐου καὶ τῆς 15ης Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους καθ' ὅσον ἡ 15η εἶναι ὠρισμένη καὶ ἐν τῇ ἐντύπῳ ἐγκυκλίῳ τῇ συνοδευούσῃ τὴν ἀποστολὴν τῶν γραμματίων ὡς ἔσχατον ὄριον ἐπιστροφῆς τῶν μὴ πωληθέντων ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ τμήματος τῶν πωληθέντων) μέχρι τῆς 15ης λέγομεν τοῦ μηνός, καθ' ὃν ἡ κλήρωσις, οἱ ἀνταποκριταὶ ὀφείλουσι νὰ ἀποστέλλωσι καὶ ἀποστέλλουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ (διότι ἐπέρχονται ἐνίοτε καὶ καθυστερήσεις ἔνεκα διαφόρων προσκομμάτων) τὰ τε μὴ πωληθέντα γραμμάτια καὶ τὸ τμήμα τῶν πωληθέντων δι' ἐγγράφου τῶν ἐν ᾧ ἐμφαίνονται τὰ πωληθέντα καὶ μὴ πωληθέντα καὶ ἐπιστρεφόμενα γραμμάτια, τὸ ἀποστελλόμενον ποσὸν καὶ τὰ κρατηθέντα λόγῳ δικαιώματος (10 τοῖς $\frac{0}{10}$) ἢ ἐξόδων ἐπιταγῶν κτλ. πιστομένης τῆς μερίδος ἐκάστου αὐτῶν ἀναλόγως, τὰ δὲ ἐγγραφα ταῦτα διατηροῦνται κατὰ σειρὰν ὅπως χρησιμεύσωσιν ἐν καιρῷ ὡς στοιχεῖα ἐξελέγξουσ· τὸν μῆνα δὲ τῆς κληρώσεως ἰδίως καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἡμέρας ἐνεργεῖται καὶ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ τῷ Πειραιεῖ ζωνρὰ πώλησις γραμματίων, καθ' ἣν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξοδεύονται τὰ τυχὸν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιστρεφόμενα γραμμάτια. Τὴν ἡμέραν τῆς κληρώσεως συνέρχεται ἡ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου διατάγματος κατονομαζομένη ἐπιτροπεῖα καὶ παραλαμβάνουσα τὰ μὴ τυχὸν πωληθέντα γραμμάτια σφραγίζει ἐν ἰδιαίτερω κιβωτίῳ, συντασσομένου καὶ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαίου πρωτοκόλλου, ἐν ᾧ σημειοῦνται καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῶν μὴ τυχὸν πωληθέντων γραμματίων.

Εὐρίσκει ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα ἄτοπον τὸ ὅτι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν σελίδα σημειοῦνται πράξεις τεσσάρων κληρώσεων, ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν ἐνέχει τὸ ἄτοπον, ἀφοῦ ἐκάστη σελὶς περιλαμβάνει ἓνα καὶ μόνον ἀνταποκριτὴν, αἱ δὲ κληρώσεις διακρίνονται διὰ τῆς μεσολαβήσεως ἀποστάσεως καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφῆς· ἀπασαὶ δὲ αἱ μερίδες ἐκάστης κληρώσεως συγκεντροῦνται εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου εἰς εἰδικὸν πίνακα, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἀναλελυμένως καὶ κατ' ἄτομον τὸ ποσὸν τῶν πωληθέντων γραμματίων, τὸ τμήμα αὐτῶν, τὰ πληρωθέντα ἀπέναντι, τὰ κρατηθέντα λόγῳ δικαιώματος καὶ ἐξόδων καὶ τὰ εἰσπραχθέντα ἐκ νομισματικῆς διαφορᾶς, ἀποστελλόντων τινῶν τῶν ἐν τῷ ἐξωτε-

ρικῶ ὑπαλλήλων τὸ τίμημα εἰς χρυσόν. Ἐὰν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα ἐνήργει πραγματικὸν ἔλεγχον τῶν βιβλίων καὶ τῶν ὑπ' ὄψιν τῆς ὑποβληθέντων ἐγγράφων ἤθελε πληροφορηθῆ ὅτι ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ λαχείου τῆς Α'. καὶ Β'. ἑξαμηνίας τοῦ λήξαντος ἔτους (1893), τὸ τίμημα τοῦ ὁποίου ἀνέρχεται μετὰ τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν εἰς χρυσόν εἰσπραχθέντων εἰς 200 χιλιάδας δραχμῶν καὶ ἄνω, οὐδὲν καθυστερεῖται ἐκτὸς τοῦ τιμήματος 100 γραμματίων τῆς Α'. ἑξαμηνίας ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ πρώην Σχολάρχου τοῦ Δ'. ἐν Πάτραις ἑλλην. Σχολείου ἀπολυθέντος κατὰ Μάιον π. ἔ. ἀλλὰ καὶ μετὰ τούτου διατελοῦμεν εἰς ἀλληλογραφίαν διανεκῆ καὶ ἐλπίζομεν ἐπὶ τέλους νὰ λάβωμεν τὰ ὀφειλόμενα· ἐάν, λέγομεν, ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα ἐνήργει πραγματικὸν ἔλεγχον ἀντὶ μομφῆς ἔπαινον ἤθελεν ἐξενέγκῃ διὰ τὰ εὐχάριστα ὄντως ἀποτελέσματα. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ σελίδι ἐσημειώθησαν τεσσάρων κληρώσεων πράξεις, τοῦτο ἐγένετο καὶ πρὸς οἰκονομίαν βιβλίων καὶ πρὸς εὐχερέστερον ἔλεγχον.

Ἐπλανήθη δὲ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα γράψασα ὅτι αἱ εἰσπράξεις ἐκ πωλήσεως γραμματίων τῆς μὲν Α'. ἑξαμηνίας ἤρξαντο τὸν Ἰανουάριον τῆς δὲ Β'. τὸν Ἰούλιον, ἀφοῦ τὰ γραμμάτια τῆς μὲν Α'. ἑξαμηνίας κατηρτίσθησαν καὶ ἀπεστάλησαν περὶ τὰ τέλη Φεβρουαρίου, τὰ δὲ τῆς Β'. περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου, πλὴν τῶν εἰς τοὺς Γυμνασιάρχας, ἅτινα ἀπεστάλησαν ἔτι βραδύτερον περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, ὅτε ἐβεβαιώθη ὅτι οὗτοι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς θέσεις των. Ἡ δὲ ἀποστολὴ τοῦ τιμήματος παρὰ τῶν ἀνταποκριτῶν, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, γίνεται τὸν Μάιον καὶ Νοέμβριον καθ' ὅσον, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη ἡ 15ῃ τῶν μηνῶν τούτων ὀρίζεται ὡς τελευταία προθεσμία πωλήσεως γραμματίων ἔξω τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ χρημάτων ἐξακολουθεῖ καὶ καθ' ὅλον ἐνίστε τὸν μῆνα τῆς κληρώσεως καὶ τὸν ἐπόμενον κάποτε, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ βραδύτερον, ὅπερ ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῆ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα ἂν εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀναγνώσῃ τὰ ἔγγραφα· ἡ πλάνη δ' αὕτη τὴν παρήγαγεν εἰς τὸ ὅλως ἄτοπον συμπέρασμα ὅτι αἱ εἰσπράξεις δὲν εἰσάγονται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐταιρίας ἐμπροθέσμως καὶ εἰς ἀπόδειξιν φέρει ὡς παράδειγμα τὰ διπλότυπα ὑπ' ἀριθ. 24 τῆς 1ης Ἰουλίου (ἐκ

δραχμῶν 45, 386. 63) καὶ ὑπ' ἀριθ. 57 τῆς 30ης Ὀκτωβρίου (ἐκ δραχ. 48,852.90) ἐνῶ ἂν ἐνήργει ἀκριβῆ ἔλεγχον ἤθελε πληροφορηθῆ, ὅτι ὀλόκληρον τὸ ποσὸν καὶ τῶν δύο διπλοτύπων προέρχεται ἐκ τοῦ συμφητισμοῦ ἐνταλμάτων, ἅτινα ἐπλήρωσεν ὁ διαχειριστὴς κατ' ἐντολὴν καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ταμίου εἰς τοὺς κατόχους κερδησάντων λαχνῶν, εἰς τακτοποίησιν τῶν κρατηθέντων λόγῳ δικαιώματος ὑπὸ τῶν πωλητῶν γραμματίων καὶ διαφόρους ἄλλας ἀνάγκας τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦτο οὕτω γινόμενον γίνεται, διότι τὸ εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀνάγκας πληρωθὲν ποσόν, ἂν μὴ τὸ ὅλον, κατὰ τὰ $\frac{4}{5}$ ἀναμφιβόλως, ἀποτελεῖται ἐκ μονοδράχμων καὶ διδράχμων χαρτονομισμάτων καὶ χαλκοῦ προερχομένων ἐκ τῆς ἐνταῦθα πωλήσεως γραμματίων, ὑπὸ τῶν γνωστῶν τῆς πρωτεύουσας ἀγιοπαιδῶν· τὰ δὲ νομίσματα ταῦτα οὔτε εἰς κατάρθεις παρὰ τῇ Τραπεζῇ εἶναι δεκτά, οὔτε εὐκόλως καὶ ἄνευ ζημίας δύνανται νὰ ἀνταλλαχθῶσι πρὸς ἄλλα κατ' ἐκεῖνας μάλιστα τὰς ἡμέρας· ἄλλως δὲ τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀντιπροσωπευόμενον ποσὸν ἀνάγκη νὰ μένη παρὰ τῇ διαχειριστῇ ὑποχρεωμένῳ, ὡς ἐρρήθη, νὰ ἐξοφλῆ ἅμα τῇ προσαγωγῇ τὰ κερδήσαντα γραμμάρια κατ' ἐντολὴν καὶ ὑπ' εὐθύνην τοῦ ταμίου. Ἐννοεῖται δ' οἴκοθεν ὅτι ἐκράτησεν ἡ ἀρχὴ οὐ μόνον νὰ ὑποβάλλωνται οἱ προσάγοντες κερδήσαντας λαχνούς εἰς τὸ νόμιμον τοῦ χαρτοσήμου τέλος, ἀλλὰ καὶ νὰ προσυπογράψωσι τὸ ἐξοφλούμενον γραμμάρτιον, κρατεῖται δὲ πῖναξ τῶν ἐξωφλημένων λαχνῶν, ἐμφαινῶν τὸν τόπον τῆς πωλήσεώς των, τὸν ἀριθμὸν των, τὸ πρόσωπον εἰς ὃ, οὗτος ἐπληρώθη, τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ καὶ τὸ πληρωθὲν ἔτι ποσόν, ἀπόσπασμα δὲ τοῦ πίνακος τούτου μετὰ τῶν κερδησάντων λαχνῶν προσαρτᾶται εἰς τὸ ἐκδιδόμενον κατόπιν ἐντάλμα, ὅπερ εἶναι ἐντάλμα οὐχὶ πληρωμῆς διὰ τοὺς κερδήσαντας λαχνούς, ἀλλ' ἀπλῶς ἐντάλμα τακτοποιήσεως τῶν λογαριασμῶν μετὰξὺ ταμίου καὶ διαχειριστοῦ τοῦ λαχείου καὶ ταῦτα τὰ ἐντάλματα ἀνάγκη νὰ ἐκδίδωνται εἰς ὄνομα ἐκεῖνου, ὅστις ἔκαμε τὴν πληρωμὴν τῶν κερδησάντων λαχνῶν, ἀνάγκη δὲ εἶναι κατόπιν νὰ συμφηφίσῃ τὸ ποσόν. Ὁ τρόπος οὗτος εὐκολίαν παρέχων εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως τοῦ λαχείου ἐπεκράτησεν ἀνέκαθεν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ.

Ἀποδείξεις τῆς χορηγουμένης τοῖς πωληταῖς προμηθείας διὰ

τοὺς ἀνταποκριτὰς ὑπάρχουσιν αὐτὰ τὰ ἔγγραφα τῶν ἄλλὰ τίνι τρόπῳ ἀξιοὶ ἢ ἐξελεγκτικῆ ἐπιτροπεία νὰ λαμβάνωνται ἀποδείξεις καὶ παρὰ τῶν ἀγυιοπαίδων τῶν πωλούντων ἐν τούτοις τὰ πλείονα γραμμάτια καὶ τοῦτο κατὰ τὰς ὀλίγας πρὸ τῆς κληρώσεως ἡμέρας; Ἄς ἐπισκεφθῆ ἢ ἐξελεγκτικῆ ἐπιτροπεία, παρακαλοῦμεν, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Μαΐου τὸ γραφεῖον τοῦ λαχείου καὶ ἐσμέν βέβαιοι ὅτι καὶ μόνη τῆς θὰ ἀπορήσῃ πῶς τοιαύτην προὔβαλλεν ἀξίωσιν. Χάριν δὲ τοῦ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας θορύβου καὶ τῆς ζάλης καὶ τῶν ἐνδεχομένων ζημιῶν τὸ συμβούλιον ἐνέκρινε νὰ λαμβάνῃ καὶ ποσοστὰ ὁ διαχειριστής, ὡς τοῦτο ἄλλως εἴθισται πανταχοῦ ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν.

Ὡς δὲ πρὸς τὰ ἀπολεσθέντα γραμμάτια ἐὰν ἢ ἐξελεγκτικῆ ἐπιτροπεία ἐλάβανε τὸν κόπον νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐν τῷ βιβλίῳ μερίδας ἤθελε πληροφορηθῆ, ὅτι τὰ τοῦ Γυθείου 21 γραμμάτια δὲν ἀπωλέσθησαν κυρίως, ἀλλὰ πωληθέντα παρὰ τοῦ λαβόντος αὐτὰ ταμίου, τοῦ καὶ ἀπολυθέντος κατόπιν, δὲν ἐπληρώθησαν εἰς τὸν διάδοχον αὐτοῦ, εἰς ὃν ὁμως παρεδόθησαν τὰ μὴ πωληθέντα ἕτερα 79. Ἐπίσης τὰ τοῦ ταμίου Φθιώτιδος 21 γραμμάτια δὲν ἀπωλέσθησαν, ἀλλ' ἐπωλήθησαν καὶ ταῦτα καὶ μόνον τὸ τίμημα αὐτῶν δὲν ἐπληρώθη παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθανόντος ταμίου εἰς τὸν διάδοχον του, εἰς ὃν ὁμως παρέδωκαν οἱ κληρονόμοι τὰ λοιπὰ 179 γραμμάτια τὰ μὴ πωληθέντα ἠμειωθῆτω δ' ἐν παρόδῳ, ὅτι ἀμφοτέρω οἱ ταμίαι οὗτοι ἀπεδείχθησαν ἐλλειματῖαι, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ ἐλπίζομεν νὰ μὴ κακίση ἡμᾶς ἢ ἐξελεγκτικῆ ἐπιτροπεία. Μόνον λοιπὸν τὰ παρὰ τοῦ ἐν Κορίνθῳ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἐπιστραφέντα 60 γραμμάτια ἀπωλέσθησαν πιστοῦται δὲ καὶ τοῦτο τὸ γεγονός, ὡς καὶ τὰ ἀνωτέρω, ὑπὸ ἐπισήμων ἐγγράφων.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν διοίκησιν μέμφεται ἢ ἐξελεγκτικῆ ἐπιτροπείας τῷ συμβουλίῳ πρῶτιστα πάντων, ὅτι παρανόμως συνεδρίαζε καὶ ἀπεφάσιζε παρόντων πλειστάκις ἔξ μόνον μελῶν αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ἐν ἰσχύϊ ὄργανισμὸς δὲν ὀρίζει ποσῶς πόσων συμβούλων ἀπαιτεῖται ἢ παρουσία, ἵνα ἔχῃ κῦρος ἢ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου. Τοῦ ὄργανισμοῦ δὲ σιωπῶντος ἐπεκράτησεν ἀνέκαθεν, ἥτοι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐταιρίας, ἢ πλειοψηφία τοῦ συμβουλίου νὰ θεω-

ρῆται ἰκανὴ πρὸς νόμιμον αὐτοῦ ἀπαρτισμόν, διότι πᾶς σύλλογος ἐκφράζεται διὰ τῆς πλειοψηφίας, κατὰδηλον δὲ ὅτι ἐξ μέλῃ ἐπὶ ἑνδεκα ἀποτελοῦσι τὴν πλειοψηφίαν τοῦ συμβουλίου. Ὅτι δὲ οὐδέποτε ἐλήφθη ἀπόφασις μὴ παρόντων ἐξ τοῦλάχιστον μελῶν τοῦ συμβουλίου, μάρτυρες τὰ πρακτικὰ ἀναγράφοντα ἐν ἀρχῇ ἐκάστης συνεδρίας ὀνομαστὶ πάντα τὰ ἀπόντα μέλη· ἂν δὲ πρακτικὰ τινα φέρωσι κάτωθεν πέντε ὑπογραφὰς τοῦτο προέρχεται κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι οὐχὶ τὰ αὐτὰ πάντοτε πρόσωπα εἰς πάσας τὰς συνεδρίας λαμβάνουσι μέρος, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλα (ἐννοεῖται ὁμως οἰκοθεν κατ' ἐλάχιστον ὄρον πάντοτε ἐξ), ὑπάρχει δὲ γνώμη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπογράψωσι τὰ πρακτικὰ τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου, ὅσα τυχὸν δὲν ἦσαν παρόντα κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν, εἰσὶν ὁμως παρόντα κατὰ τὴν ἐπομένην, ὅπότεν ἀναγινώσκονται καὶ πρόκεινται εἰς ὑπογραφὴν τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίας· ἀλλ' ἀδύνατον δὲν εἶναι νὰ προῆλθῃ ποτε τὸ πρᾶγμα καὶ ἐξ ἀπλῆς παραδρομῆς. Τὸ δὲ λεγόμενον ὅτι ὁ πρόεδρος μας ἀπέσχε τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων του καθ' ὅλον τὸ 1893, διότι προέτεινεν οἰκονομίας καὶ αὐταὶ δὲν ἐγένοντο δεκταί, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ οὐχὶ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ καὶ ὑμῖν πιστεύομεν ἀκατάληπτον. Ἐνώπιον καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας παρόντων ἀνεγνώσθη ἡ περὶ παραιτήσεως τοῦ προέδρου ἐπιστολή, ἐν αὐτῇ δὲ ῥητῶς ἐλέγετο ὅτι ὡς ἐκ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθῇ ὡς πρόεδρος καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἀλλὰ μέμφεται ἔτι ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεῖα τῷ συμβουλίῳ ὅτι ἐνηργήθησαν ἀνασκαφαὶ καὶ προκατεβλήθησαν χρήματα τοῖς ἀνασκάψασιν ἄνευ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ καὶ ὅτι δὲν καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων οὔτε αἱ ἀνασκαφαὶ κατ' εἶδος καὶ ἔκτασιν οὔτε τὸ ἡμερομίσθιον καὶ ἐκ τούτου μύρια ὅσα ἐπῆλθον ἄτοπα, ἃ καὶ ἀπαριθμοῦνται· καὶ ὁμως τὰ χειρόγραφα πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν τοῦ συμβουλίου, ἅτινα εἶχεν ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, πιστοῦσι διαρρήδην τὰ ἐναντία ὅτι δηλ. οὔτε ἀνασκαφὴ οὐδεμία (οὔτε κἂν ἐπανάληψις ἀνασκαφῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κατ' ἐξακολουθήσιν γινομένης) ἐγένετο, οὔτε προκαταβολὴ ἐδόθη ἄνευ γνώσεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀποφάσεως τοῦ

συμβουλίου. Ὑπολαμβάνει δὲ τὸ συμβούλιον ἀναγκαίαν τὴν χιλιόδραχμον προκαταβολὴν εἰς τοὺς ἐφορεύοντας ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφὰς πρὸς ὀμαλὴν καὶ εὐστοχον διεξαγωγὴν τοῦ ἀνασκαφικοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρίας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Οἱ ἐργάται πρέπει νὰ πληθρῶνονται κατὰ δεκαπενθημερίαν τοῦλάχιστον, πᾶσα δ' ἄλλη ἀναγκαία εἰς τὸ ἀνασκαφικὸν ἔργον δαπάνη νὰ ἐκτελεῖται ἄνευ ἀναβολῆς· τοῦτο δὲ δὲν ἐννοεῖ τὸ συμβούλιον πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἄνευ τῆς προκαταβολῆς, οὐδὲ τίνι τρόπῳ θὰ ἐξεδίδοντο τὰ ἐντάλματα ἐν Ἀθήναις εἰς ὄνομα τῶν δικαιοῦχων, ἐργατῶν ἢ ἄλλων, ἄνευ πληρεξουσίων ἐπισήμων καὶ μυριάων ἄλλων δυσυπερβλήτων τύπων, οἵτινες, πλὴν τῶν εἰς τὸ ἔργον δυσχερειῶν, ὡς ἐκ περισσοῦ ἀπώλειαν χρόνου καὶ ζημίαν ἤθελον ἐπιφέρει, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δικαιοῦχους. Τούτων δ' ἕνεκα καὶ ἐκράτησεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐταιρίᾳ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον τὸ σύστημα τῶν προκαταβολῶν. Νόμος δέ, ὅσον ἡμεῖς ἠξέυρομεν, ἀπαιτῶν τὴν κύρωσιν τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἐργατῶν ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς (πράγματος ἄλλως ἐν πολλοῖς τῶν ἀνασκαπτομένων τόπων ὄλως ἀνεφίκτου) δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ μόνον ἀπαιτεῖται ἡ πιστοποιήσις τῆς ταυτότητος τῶν ἀγραμμάτων ἐργατῶν διὰ τριπλῆς ὑπογραφῆς ἐγγραμμάτων, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀνελλιπῶς γίνεται· ἂν δὲ τυχὸν εὐρέθησαν καὶ τινες ἀποδείξεις ἐπὶ χαρτοσήμου, οὐ τὸ χρῶμα δὲν ἦτο πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ζητούμενον ὁμοιον, εἶναι τοῦτο ἀπόδειξις ὅτι αἱ καταστάσεις δὲν ἐξελέγχονται προσηκόντως; Τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς αἰτιάσεως τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, ὅτι δὲν καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων οὔτε τὸ ἡμερομίσθιον, οὔτε αἱ ἀνασκαφαὶ κατ' εἶδος καὶ ἔκτασιν; Τῇ ἀληθείᾳ ἀποροῦμεν πῶς ἄνδρες τῶν τοῦ κόσμου οὐκ ἄπειροι, ἀπὸ πολλῶν δ' ἐτῶν ἑταῖροι τῆς ἡμετέρας Ἐταιρίας ἀγνοοῦσιν ὅτι πᾶσα ἀνασκαφὴ (πλὴν ἴσως ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, οἷαι εἶναι λόγου χάριν αἱ ἐν Ἀκροπόλει γινόμεναι) ἀδύνατον νὰ ὀρισθῇ ἐκ τῶν προτέρων κατ' ἔκτασιν, οὐδὲ κατὰ προσέγγισιν πολλακίς, ἀλλὰ καθόσον τὸ ἔργον προχωρεῖ αὐτὸ τοῦτο καθορίζει ἑαυτὸ καὶ ὀδηγεῖ τὸν ἀνασκάπτοντα πῶς πρέπει νὰ σκάψῃ, μέχρι ποίου βάθους, ὁποῖον καὶ ὁπόσον νὰ ἀποκομίσῃ χῶμα καὶ ὁποῖον καὶ ὁπόσον ὄχι καὶ ὡς ποῦ πρέ-

πει νὰ ἐκταθῆ. Ὁ δὲ καθορισμὸς κατ' εἶδος ἀνασκαφῆς τινος, ἂν μὴ ἦναι κενὴ φράσις, εἶναι τι ἡμῖν ὄλως ἀσαφὲς καὶ ἀκατάληπτον· πῶς δ' ἀξιοὶ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα νὰ καθορίζηται ἐκ τῶν προτέρων καὶ τὸ ἡμερομίσθιον μὴ ἀγνοοῦσα, ὅτι οὔτε αἱ συνθῆκαι τοῦ βίου εἶναι πανταχοῦ καὶ πάντοτε αἱ αὐταί, οὔτε πανταχοῦ οἱ ἐργάται οἱ αὐτοί, οὔτε τὰ ἐκτελούμενα ἔργα τὰ αὐτὰ πάντοτε, ἀλλὰ ποικίλα, δεόμενα ἐμπείρων καὶ δεξιῶν σκαφέων, οἵτινες, ὡς εἰκός, δὲν εὐρίσκονται πολλάκις ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἀνασκαφῆς, ἀλλαχόθεν δὲ μετακαλούμενοι δέον καὶ νὰ πληρώνονται μεῖζον ἡμερομίσθιον; Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο πολλάκις ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἐν Κορίνθῳ, ἐν Γυθείῳ, ἐν Βαφειῷ, καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ἐλευσίνι. Ἐννοεῖται ὁμως οἰκοθεν ἐν γνώσει τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ οὐδέποτε ἤθελεν ἐπιτρέψει ὑπερβασίας ἀδικαιολογήτους. Ἄν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεὶα ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν πάντα ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις ὅτι ἡ Ἑταιρία μας, ἀνασκάπτουσα εἰς ἀνεύρεσιν καὶ διάσωσιν τῶν κειμηλίων τῆς προγονικῆς μας εὐκλείας καὶ δόξης, δέον νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν φροντίδα περὶ τὴν εὐρεσιν δεξιῶν, ἐμπείρων καὶ τιμίων σκαφέων καὶ ἂν εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τὰ γενόμενα ἔργα, τοῦλάχιστον τὰ ἐν μέσαις Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἰλισσόν, δὲν ἤθελε βεβαίως κακίσει τὸ συμβούλιον, ὅτι διατηρεῖ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μὲ μισθὸν δραχμῶν 200 κατὰ μῆνα ἐπιστάτην, ὅστις ἀγράμματος μὲν εἶναι, σπανίας ὁμως φυσικῆς νοημοσύνης, ἀπὸ τριάκοντα δὲ ἔτων μετ' ἀπαραδειγματίστου τιμιότητος ὑπηρετῶν τῇ Ἑταιρίᾳ μας ἀπέκτησε πείραν πολύτιμον. Τί δὲ ἐγένετο τὸ ψεκτόν, ἂν, ὑπαρχόντων εὐτυχῶς χρημάτων, ἔδαπανήθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐν Ἐλευσίνι περὶ τὰς 17,000 δραχ. ἀφοῦ τὰ γενόμενα ἐκεῖ καλῶς, μετὰ σκέψεως καὶ μετὰ τῆς δυνατῆς φειδοῦς καὶ οἰκονομίας ἐγένοντο, αἱ δὲ τῆς Ἐλευσίνος ἀνασκαφαί, ἔργον οὔσαι καὶ αὐταί, ἴσως οὐχὶ τῶν ἀσημοτάτων τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας, πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἀποπερατωθῶσιν πρὸς τιμὴν οὐχὶ τοῦ ἐποπτεύοντος τὰς ἀνασκαφὰς συμβούλου ἀλλὰ αὐτῆς τῆς ἀνασκαπτούσης Ἑταιρίας; Τίς ἐσκέφθη ποτὲ νὰ μεμφθῆ τὸ συμβούλιον ὅτι ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει (κατὰ τὸ 1888) ἔδαπάνησεν ὑπὲρ τὰς 58,000 δραχμῶν,

ἵνα ὡς τάχιστα ἀποπερατωθῇ τὸ ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν ἀνασκαφικὸν τῆς Ἑταιρίας μας ἔργον; Ὅτι δὲ ἀσύγγνωστος εἶναι ἡ πλάνη, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, προκειμένου περὶ τοῦ ἐφορεύοντος τὰς ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφὰς συμβούλου, θὰ συνομολογήσητε ἡμῖν πάντες, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν ὅτι δὲν μετέβαινεν ἐκεῖσε ὁ ἐποπτεύων τὰς ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφὰς σύμβουλος ἐξ Ἀθηνῶν, ἀλλὰ παραμένει ἐκεῖ καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀνασκαφῆς ἐφορεύων τὰ ἔργα καὶ τὰς εἰς τὸ ἐκεῖ Μουσεῖον ταξινομῶν καὶ καταγράφων ἀρχαιότητας, δωρεὰν δὲ τὰς ὑπηρεσίας παρεχόμενος ἀπὸ ἐξ ἡδὴ ἐτῶν καὶ ἔχων ἀνάγκην νὰ κατέρχεται εἰς τὴν πόλιν 3^{ῆς} ἢ 4^{κῆς} τοῦ μηνός, καὶ τοῦτο χάριν ὑπηρεσίας, δὲν ἔπρεπεν οὐδὲ τὰ ὁδοιπορικά του νὰ πληροῦνται ἐξοδα; Ἡ εἶναι ταῦτα ὑπέρογκα 50 δραχμαὶ κατὰ μῆνα ὅσας δηλ. ὑπελόγησε ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία, εἰ καὶ ἴσως οὐδὲ τόσα δὲν εἶναι; Ὁμολογοῦμεν ὁμως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναγράφωνται ταῦτα συγκεχυμένως μετὰ τῶν ἄλλων τῆς ἀνασκαφῆς δαπανῶν· ἀλλ' ὡς βλέπετε ἡ παρατυπία αὕτη οὐδόλως ἠμπόδισε τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν νὰ ἀνεύρη τὴν ἀλήθειαν. Τὸ δὲ ῥηθέν, εἰς ἀπόδειξιν καὶ τοῦτο τῆς μὴ προσηκούσης ἐξελέγγεως τῶν καταστάσεων, ὅτι ἐν δυοῖς τούτων δύο διαφόρων ἀνασκαφῶν, τῆς ἐν Ἐλευσίνι καὶ τῆς ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἰλισσόν, φέρεται ἀναγεγραμμένος ὡς τὰς αὐτὰς ἐργασθεῖς ἡμέρας ἐργάτης τὸ αὐτὸ φέρον ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἀνάξιον ἀνασκευῆς. Ὀλίγη καλὴ θέλησις καὶ θὰ ἠδύνατο κάλλιστα καὶ ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπεία νὰ ἐννοήσῃ ὅτι πρόκειται περὶ ἀπλῆς ταυτωνυμίας δύο Θηραίων ἐργατῶν, πρωτεξαδέλφων ἄλλως, τοῦ μὲν ἐν Ἐλευσίνι τοῦ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐργασθέντος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μομφὴ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ παροχῆς συνδρομῆς εἰς ἐκδοσιν ἀρχαιολογικῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς διανομῆς τῶν ἀντὶ τῆς παρασχεθείσης συνδρομῆς ληφθέντων ἀντιτύπων τῶν ἐν λόγῳ συγγραμμάτων, τῆς γενομένης, ὡς αὕτη ἐγένετο, εἶναι ὅλως ἀβάσιμος. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1^{ον} τοῦ ὄργανισμοῦ ἡ Ἑταιρία ἔχει σκοπὸν νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῶν ἀρχαιοτήτων, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 8^{ον} τὸ συμβούλιον χορηγεῖ χρηματικὸν ποσὸν εἰς ὄντινα ἐγκρίνει

χάριν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν ἀρ-
 θρων τούτων ἐναργῶς προκύπτει, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς τὸ συμβού-
 λιον νὰ κάμῃ δωρεὰς πρὸς τὸν ἐν τῷ ὄργανισμῷ ἀναγεγραμμέ-
 νον σκοπὸν ἡδύνατο λοιπὸν νὰ παράσχη συνδρομὴν πρὸς ἔκδο-
 σιν συγγραμμάτων ὠφελίμων τῇ ἀρχαιολογίᾳ (ἀπαλλάττον
 τοὺς συγγραφεῖς ζημιῶν ὡς ἐκ τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν ἀγορα-
 στῶν τοιοῦτου εἶδους συγγραμμάτων)· διότι αἱ ἀρχαιολογικαὶ
 ἐρευναι, περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ ὄργανισμός, ἤτοι ὁ νόμος, δὲν
 περιορίζονται μόνον εἰς τὰς ἀνασκαφὰς πρὸς εὗρεσιν ἀρχαιοτή-
 των, ἀλλὰ περιλαμβάνουσιν ἀναντιρρήτως καὶ τὴν ἐπιστημονι-
 κὴν αὐτῶν ἐπεξεργασίαν διὰ καταλλήλων συγγραμμάτων καὶ
 τοιαῦτα ἐκρίθησαν παρὰ τοῦ συμβουλίου τὰ περὶ Μυκηνῶν,
 Ἐπιδαύρου καὶ ἀρχαίων νομισμάτων τῆς Κρήτης, τὰ βραβευ-
 θέντα καὶ ὑπὸ ξένων ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων. Ἡ ἐξελεγκτικὴ
 ἐπιτροπεία, εἶναι ἀληθές, οὔτε ἀπορρίπτει, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀπο-
 δέχεται ὠρισμένως τὰ ἀνωτέρω, ἰσχυρίζεται δὲ ἰδίως ὅτι μετὰ
 τὴν παραλαβὴν τῶν ἀντιτύπων δὲν ἡδύνατο νὰ διατεθῶσι ταῦτα
 ὑπὸ τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Τὸ νό-
 μιμον ὁμῶς τῆς διαθέσεως αὐτῶν προκύπτει ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὄργα-
 νισμοῦ ἐπιτρέποντος τὴν δωρεάν. Ὅθεν μένει νὰ ἐξετασθῇ ἂν
 ὀρθῶς διετέθησαν τὰ ἀντίτυπα ταῦτα (ἄτινα ἀνωφελῶς θὰ ἐφυ-
 λάσσοντο εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἐταιρίας) ὑπὸ
 τοῦ συμβουλίου διανείμαντος τὰ πλεῖστα μὲν αὐτῶν εἰς κοινω-
 φελῆ καὶ γνωστὰ τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς δούλης Ἑλλάδος
 καθιδρύματα, οὐ μόνον πρὸς χαρὰν τῶν δούλων μάλιστα Ἑλ-
 λήνων, μανθανόντων οὕτως ὅτι σφίζονται καὶ ἐπαναβλέπουσι καὶ
 πάλιν τὸ φῶς πολλὰ τῆς προγονικῆς ἡμῶν δύξης κειμήλια, καὶ
 πρὸς ἀμιλλαν καὶ ἐνθάρρυνσιν εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας καὶ
 σπουδὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης μας καὶ μι-
 κρόν, οὕτως εἰπεῖν, ἀντάλλαγμα τῶν ὄσων παρ' ἐκείνων λαμ-
 βάνομεν, ἀφοῦ ὡς γνωστὸν ὁ τε ἔσω καὶ ὁ ἔξω ἑλληνισμὸς ἀπο-
 στέλλει εἰς τὴν Ἐταιρίαν μας τὸ χρῆμά του καὶ ἀλλέως καὶ
 διὰ τοῦ λαχείου, τινὰ δὲ καὶ εἰς ἄνδρας λογίους περὶ τὰ ἀρ-
 χαιολογικὰ καταγινομένους καὶ δυναμένους διὰ τῆς μελέτης τῶν
 ἐν λόγῳ ἔργων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῶν κρίσεως νὰ συντελέσωσιν εἰς

διευκρίνησιν τῶν γενομένων ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν, ἢ εἰς πρόσωπα ὠφελήσαντα τὴν ἀρχαιολογικὴν Ἑταιρίαν καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι συνδρομὴν τῶν ὁποίων δικαίως ἐλπίζει αὕτη. Μὴ τάχα διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, τῆς καθ' ὀλοκληρίαν δαπάνῃ τῆς Ἑταιρίας ἐκδιδομένης, δὲν διανέμονται δωρεὰν εἰς καθιδρύματα καὶ πρόσωπα ἰκανὰ ἀντίτυπα καὶ οὐδέποτε ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ οὐδεμιᾶς κατεκρίθη τὸ συμβούλιον ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας; Ὅπως δὲ ταύτης, τῆς Ἀρχαιολογικῆς δηλ. Ἐφημερίδος, λαμβάνουσιν οἱ σύμβουλοι ἀντίτυπον δωρεάν, οὕτως ἔλαβον καὶ τῶν ἐν λόγῳ συγγραμμάτων ἕκαστος ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον, διότι ἀληθῶς, εἴπερ τις καὶ ἄλλος οἱ σύμβουλοι πρέπει νὰ γινώσκωσι τὸ περιεχόμενον τοιούτων βιβλίων, οἷα τὸ περὶ νομισμάτων τῆς Κρήτης, τὸ περὶ Ἐπιδαύρου, τὸ περὶ Μυκηνῶν κ.τ.λ. ἵνα ἐν γνώσει ἀποφαίνωνται γνώμην περὶ τῶν προτεινομένων εἰς ἀγορὰν νομισμάτων ἢ ἀκριβῶς γινώσκωσι τί ἐγένετο καὶ τί δέον ἔτι γενέσθαι ἐν τόποις ἐνθα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀνασκάπτει ἡ Ἑταιρία μας. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας, ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔπρεπε νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἐν λόγῳ ἀντιτύπων εἶναι ἀβάσιμος, ἀφοῦ τὸ συμβούλιον λαμβάνει ὑπαρξίν διὰ τῆς ψήφου τῶν ἐταίρων· ἀπαξ δ' οὗτοι ἐκλέξαντες τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας, τὸ ἀντιπροσωπεῦον αὐτοῦς, ἐξήντησαν τὸ δικαίωμα τῆς ἐνεργείας τῶν ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν καὶ δὲν συνέρχονται εἰς γενικὰς συνελεύσεις πρὸς σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν περὶ λεπτομερειῶν ἀναγομένων εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν τῆς Ἑταιρίας συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 80ν τοῦ ὀργανισμοῦ.

Καὶ ἡ μομφὴ ὅτι καὶ ἡ ἀγορὰ ἀρχαίων ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ συμβουλίου, ἀλλὰ τῇ ἀπλῇ τοῦ γραμματέως ἐγκρίσει, στηριζομένη ἐπὶ μιᾶς ἀποφάσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ συμβουλίου γενομένης κατὰ τὸ 1887, δὲν εἶναι νόμιμος, διότι ἡ ἀπόφασις ἐκείνη δὲν ἠδύνατο νὰ ἰσχύη κατὰ τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπείαν ἢ κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἔτος μόνον, οὔτε δικαία, οὔτε ὀρθὴ εἶναι· πᾶσα τοῦ συμβουλίου ἀπόφασις ἔχει ἰσχὴν ἐνόσφ δὲν καταργηθῆ ὑπὸ ἄλλης νεωτέρας· εἶχε δὲ προβῆ τὸ συμβούλιον εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην, (μετὰ περιορισμοῦ ἐννοεῖται ἐξουσιο-

δοτήσαν τὸν γραμματέα νὰ ἀγοράζῃ ἀρχαῖα ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ συμβουλίου μέχρι χιλίων δραχμῶν) πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς τῆς Ἐταιρίας, ἵνα μὴ δηλ. φυγαδεύωνται ἄξια λόγου πολλάκις ἀρχαιότητες ἕνεκα τῆς βραδύτητος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀγορᾶς. Καὶ ὁμως τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχεν ἀνακινήθῃ καὶ αὐθις ἐν τῷ συμβουλίῳ καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις, νομίσματα τοῦλάχιστον νὰ μὴ ἀγοράζωνται ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τοῦ συμβουλίου.

Ἐπίσης ὅλως ἄδικος εἶναι ἡ μομφὴ τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας περὶ ἀναστηλώσεων καὶ ἐπισκευῶν ἀρχαίων κτιρίων. Τὴν τῶν ἐπιστυλίων τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐξετέλεσε τῇ παρακλήσει τῆς Ἐταιρίας μας ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Τμήματος τῶν δημοσίων ἔργων καὶ διὰ μειοδοσίας· ἡ Ἐταιρία μὴ δυναμένη ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἔργου νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην ἀπετάθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπλήρωσε δὲ τὴν δαπάνην, ἣν εἶχεν ὑποσχεθῆ, μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ ἐγκρισιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν δημοσίων ἔργων. Τὴν δὲ γενομένην ἐν Μυκῆναις ἐν τῇ πύλῃ τοῦ λεγομένου τάφου τῆς Κλυταιμίστρας στερέωσιν δὲν εἶδον οἱ κύριοι ἐλεγκταί· πῶς λοιπὸν ἀποφαίνονται γνώμην ὅτι δὲν ἔγινεν ὡς ἔδει καὶ μετὰ τῆς προσήκουσας φειδοῦς; Τὸ ἔργον, εἶναι ἀληθές, πολλὰ παρέσχε τῷ συμβουλίῳ πράγματα, μὴ δυνατῆς οὔσης τῆς κατασκευῆς σιδηρᾶς ἐσχάρας ἐν Ναυπλίῳ, δις δὲ μετέβη ἐκεῖσε ἐπιτροπεία τοῦ συμβουλίου μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Μούση, δωρεὰν τὰς ὑπηρεσίας του παρασχόντος, πρὸς ἐξέτασιν καὶ παραλαβὴν τοῦ ἔργου καὶ δὲν τὸ παρέλαβεν ἢ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι καλῶς ἐξετελέσθη· ἡ δὲ δαπάνη ὑπῆρξε μικροτέρα τῆς ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ Ἀργολιδοκορινθίας ὑπολογισθείσης.

Γλίσχρον δὲ εἶναι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συμβουλίου καὶ τὸ νῦν διδόμενον παρὰ τῆς Ἐταιρίας ἐπιμίσθιον εἰς τοὺς Ἐφόρους ἀρχαιοτήτων, ὅσάκις ἐκτελῶσιν ἔργα αὐτῆς, ἀνθρώπους ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους κακοπαθοῦντας ἐν τόποις πολλάκις ἐρήμοις, γλίσχρως ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἀμειβομένους, προάγοντας ὁμως, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, τὴν ἐπιστήμην καὶ πλουτίζοντας τὰ Μουσεῖά μας καθ' ἐκάστην δι' ἔργων τῆς προγονικῆς ἡμῶν δόξης. Αἱ εἰς τὸ κατώτερον προσωπικὸν ἀμοι-

βαί ἐπὶ ἐκτάκτοις ὑπηρεσίαις εἶναι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συμβούλιου μικρολόγου μερίμνης ἄξια. Οὐδένα δὲ γινώσκει τὸ συμβούλιον ὑπάλληλον τῆς Ἑταιρίας ἐπ' ἀδείᾳ μακρὸν χρόνον διατελέσαντα καὶ πληρωθέντα τὸν μισθὸν του παρὰ τὰ ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ εἰθισμένα.

Τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα εἶχε νὰ εἴπῃ τὸ συμβούλιον εἰς ἀποκρουσιν τῶν κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπείας ἐπιρριφθεῖσῶν μομφῶν. Τὰ μετέπειτα εἶναι ἰδικόν σας ἔργον. Ἄλλὰ πρὶν ἢ προβῆτε εἰς τοῦτο ἐπιτρέψατέ μας, ἀξιότιμοι συναδελφοί, νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσίν σας καὶ τὰ ἐξῆς.

Τὰ γενόμενα ἐν τῇ συνελεύσει τῆς 13ης Μαρτίου εὖρον, ὡς μὴ ὄφειλε, καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡχώ, ὁ δὲ τύπος ἐπιλαβόμενος καὶ αὐτὸς ἀταλαιπώρως πάνυ τῆς ἐξετάσεως τῶν πραγμάτων ἐξήνεγκεν ἔτι βαρυτέρας μομφὰς καὶ ἄρθρα ἐγράφησαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, «*Σκάνδαλα καὶ ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρίᾳ*», ὥστε ὁ πολὺς κόσμος ἤρχισε νὰ κλονίζεται εἰς τὴν ἀγαθὴν ὑπόληψιν, ἣν μέχρι τοῦδε πρὸς αὐτὴν πάνυ δικαίως ἔτρεφεν, ἀφοῦ ἐπὶ ἐξηκονταετιᾶν ἐργαζομένη ἡ Ἑταιρία μας ὑπὲρ τῆς ἀνευρέσεως δι' ἀνασκαφῶν καὶ τῆς διασώσεως ἀπὸ καταστροφῆς ἢ ἀπεμπολήσεως δι' ἀγορᾶς τῶν κειμηλίων τῆς προγενεστέρας ἡμῶν δόξης καὶ εὐκλείας πολλὰ ὄντως καὶ καλὰ διέπραξεν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τῆς καὶ τούτου ἕνεκα καὶ παρὰ τῶν ξένων ἀκόμη εὐφήμου ἔτυχε πάντοτε μείας. Τούτων δὲ οὕτως κατὰ κακὴν μοῖραν γενομένων, τὸ συμβούλιον ὅπως μὴ διασύρηται δωρεὰν ἢ ὑπόληψις τῆς Ἑταιρίας πρὸ πάντων, μὴ τίθηται δ' ὅλως ἀβασανίστως καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὡς ἀτόμων, καὶ αὐτὴ ἡ χρηστότης περὶ τὴν διαχείρισιν ἐν ἀμφιβολίᾳ, ὅπως ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐκλείψῃ πᾶσα ὑπόνοια «*περὶ σκανδάλων*», ἀποδειχθῆ δ' ἀριδῆλως ὅτι τὸ πολὺ πολὺ περὶ οὐδενὸς ἄλλου πρόκειται ἢ περὶ παραλείψεων τυπικῶν καὶ τούτων οὐχὶ οὐσιωδῶν καὶ ἀδικαιολογῆτων, τὸ συμβούλιον, λέγομεν, ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ν' ἀσκήσῃ τὸ ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμά της, νὰ διορίσῃ δηλ. δημοσίους ἐλεγκτὰς εἰς ἐξέλεξις τῆς διαχειρίσεώς μας· τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο καὶ οἱ ἐλεγκταὶ διορίσθησαν.

Ἡ Γ' Γενική συνέλευσις τῶν ἐταίρων ἐγένετο τῇ 10 Ἀπριλίου 1894 ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10 πρὸ μεσημβρίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ παρόντων τῶν συμβούλων πλὴν τοῦ κ. Στ. Δραγούμη καὶ 46 ἐταίρων. Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κ. Σπ. Φιντικλῆς ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα εἶπεν· « Ἀξιότιμοι ἐταῖροι· Συμφώνως τῇ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ὑμῶν προσκλήσει, σήμερον θὰ ἀναγνωσθῆ ἡ ἀπάντησις τοῦ Συμβουλίου εἰς τὰ τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας· θ' ἀναγνωσθῆ δὲ ἡ ἀπάντησις κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ συμβούλου κ. Φιλίου· ἔπειτα δὲ θέλει ὀρισθῆ ὑφ' ὑμῶν ἡ ἡμέρα πρὸς ἐκλογὴν τοῦ νέου Συμβουλίου».

Ὁ Δ. Φίλιος λαβὼν τὸν λόγον ἀνέγνω τὴν ἀπάντησιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς Π. Παπαναστασίου ζήτησας καὶ λαβὼν τὸν λόγον ἀνταπαντᾷ εἰς τινὰ μέρη τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Συμβουλίου ἰσχυρίζομενος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἠθέλησε νὰ δεῖξῃ ἀτοπίας μόνον περὶ τὴν διοίκησιν τῶν τῆς Ἐταιρίας προερχομένης ἐκ τῆς ἐλλείψεως προϋπολογισμοῦ, χωρὶς νὰ θελήσῃ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ Συμβούλιον καταχρήσεις περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων. Ἐπιμένει εἰς τὸ ὅτι ἐκ τοῦ ἰσχύοντος ὀργανισμοῦ δὲν πηγάζει δικαίωμα τοῦ Συμβουλίου νὰ διανείμῃ βιβλία εἰς ἃ παρεσχέθη χρηματικὴ συνδρομὴ ἐκ χρημάτων τῆς Ἐταιρίας. Ἐπαναλαμβάνει καὶ ἄλλας παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπείας, εἰς ἃς θεωρεῖ τὰς ἀπαντήσεις τοῦ Συμβουλίου ὡς ἀνεπαρκεῖς καὶ ἰδίως ὅτι τὴν ἀπαρτίαν ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ Συμβουλίου δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποτελοῦν ἕξ μέλη αὐτοῦ, καθὼς ἐγένετο ἕκτοτε, ἀλλὰ ἐπτὰ τοῦλάχιστον, καὶ καταλήγει ἀναγνώσας ἔγγραφον πρότασιν τὴν ἐξῆς·

« Νὰ ἐκλεχθῆ σήμερον ἐπιτροπεῖα ἐκ τριῶν ἢ πέντε ἐταίρων ἐκ τῶν παρισταμένων (ἐὰν δηλώσωσιν ἂν ἀποδέ-

χωνται τὴν ἐκλογὴν)· καὶ νὰ δοθῆ τῇ ἐπιτροπείᾳ ταύτῃ ἢ ἐντολὴ νὰ συντάξῃ ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου πλήρη νέον τῆς Ἑταιρείας ὄργανισμὸν καὶ παραδώσῃ τοῦτον πρὸς τὸ Συμβούλιον, διοικοῦν τὴν Ἑταιρείαν μέχρι τῶν νέων ἀρχαιρεσιῶν κατὰ τὸν νέον ὄργανισμὸν.

Τὸ Συμβούλιον νὰ τυπώσῃ καὶ διανείμῃ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου τοῖς ἐταίροις τὸ σχέδιον τοῦ νέου ὄργανισμοῦ καλοῦν πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὀκτῶ ἡμέρας μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ σχεδίου.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐπιψήφισιν τοῦ σχεδίου νὰ ὑποβάλλῃ τάχιστα τὸ Συμβούλιον τὸ σχέδιον πρὸς ἔγκρισιν διὰ Β. Δ. καὶ μετὰ τὴν κύρωσιν νὰ καλέσῃ τοὺς ἐταίρους πρὸς ἀρχαιρεσίας. Ἐὰν ὅμως ἐπὶ ἓνα τὸ πολὺ μῆνα ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς δὲν ἐκδοθῆ τὸ προσῆχον Β. Δ., τότε καλοῦνται ἐντὸς ὀκτῶ τὸ πολὺ ἡμερῶν οἱ ἐταῖροι πρὸς ἀρχαιρεσίας».

Μετὰ τοῦτο ἐρωτηθεῖσα ἡ Συνέλευσις ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου ἐνέκρινε μὲν τοὺς λογαριασμοὺς ὁμοθύμως, ἀλλ' ἀπέρριψε τὴν πρότασιν περὶ ὀρισμοῦ ἡμέρας πρὸς ἐκλογὴν νέου Συμβουλίου. Ἀπεφάσισε δὲ δι' ἀναστάσεως νὰ ἀναβληθῶσι μὲν τώρα αἱ ἀρχαιρεσίαι καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ παρὸν Συμβούλιον διοικοῦν κατὰ τὸν ἰσχύοντα ὄργανισμὸν, νὰ κληθῆ δὲ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Συνέλευσις τῶν ἐταίρων τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, ὅπως ἐκλεχθῆ ἐπιτροπὴ πενταμελῆς πρὸς σύνταξιν σχεδίου νέου ὄργανισμοῦ. Ἡ συνέλευσις διελύθη περὶ ὥραν 12 ¹/₄.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑΒΑΛΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1893 (1)

(Ὅσων ἑταίρων τὰ ὀνόματα γέρονται ἀστερίσκον, αὐτοὶ πρὸς τῇ ἐτησίᾳ συνδρομῇ καὶ καθυστεροῦσαν ἄλλην κατέβαλον, ἢ τὴν τοῦ προσεχοῦς ἔτους).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ Γ. . . Δρ.	15.—	ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ ΑΝ. . . Δρ.	15.—
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Χ.	15.—	ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ ΝΙΚ.	15.—
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΝΙΚ.	15.—	ΔΑΜΙΡΑΛΗΣ Μ.	15.—
ΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ.	15.—	ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ΑΛ.	25.—
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΝΤ. Ι.	15.—	ΔΗΛΙΠΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔ.	15.—
ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Κ.	15.—	ΔΗΜΙΤΣΑΣ ΜΑΡΓ.	15.—
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. Π.	15.—	ΔΙΓΕΝΗΣ ΜΙΧ.	15.—
		ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ Χ.	15.—
ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ ΙΩ.	15.—	DÖRPFELD W.	15.—
ΒΑΡΟΥΧΑΣ ΑΛ.	15.—	ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ ΑΘ.	15.—
ΒΑΣΗΣ ΣΠΥΡ.	15.—	ΔΡΑΓΟΥΜΗ ΕΛΙΖΑ Σ.	15.—
ΒΕΣΚ ΚΑΡΛ.	15.—	ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΕΜ.	15.—
ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ ΣΠ.	15.—	ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΜΑΡΚ.	25.—
ΒΛΑΓΚΑΛΗΣ Ν.	15.—	ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΣΤΕΦ.	15.—
ΒΛΑΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤ.	15.—		
ΒΟΡΤΖΕΛΑΣ ΙΩ.	15.—	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ Σ.	15.—
ΒΟΥΚΡΑΣ ΔΗΜ.	15.—	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΔΗΣ Μ.	15.—
ΒΟΥΡΟΣ ΑΝΤ.	25.—	ΕΥΚΑΒΙΔΗΣ ΙΩ.	15.—
ΒΟΥΤΖΙΝΑΣ ΕΜ.	15.—		
		ΖΑΧΑΡΙΟΥ Δ. Π.	15.—
ΓΑΖΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓ.	15.—	ΖΕΓΚΙΝΗΣ ΙΩ.	15.—
ΓΙΑΝΝΟΥΔΗΣ ΒΑΣ.	15.—	ΖΗΛΙΩΤΗΣ ΝΙΚ.	15.—
ΓΡΗΓΟΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΧ.	15.—	ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ Π.	15.—

(1) Ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ περιέχονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μετὰ τὴν κλείσιν τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἔτους καταβαλόντων τὴν συνδρομὴν τῶν ἑταίρων.

ΖΩΛΩΤΑΣ ΕΜ. . . . Δρ.	15.—	ΛΒΟΝΑΡΔΟΣ ΔΗΜ. . . Δρ.	15.—
ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ ΑΝΤ. . . . »	15.—	ΛΙΒΑΣ ΑΘΑΝ. . . . »	15.—
ΘΑΛΗΣ ΜΙΛΤ. . . . »	15.—	†ΛΟΛΛΙΝΓ Η. . . . »	15.—
ΘΕΟΔΩΡΑΚΑΚΗΣ ΣΤ. . . »	15.—	ΛΟΝΤΟΣ Α. . . . »	15.—
ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ ΙΩ. . . . »	15.—	ΛΥΡΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
		ΛΥΡΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ ΠΑΝ. . . . »	15.—	ΜΑΓΓΙΩΡΟΣ Γ. . . . »	15.—
ΚΑΖΑΖΗΣ ΝΕΟΚΛ. . . . »	15.—	ΜΑΚΚΑΣ ΔΗΜ. . . . »	15.—
ΚΑΔΑΠΟΘΑΚΗΣ Μ. . . . »	15.—	ΜΑΚΚΑΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΚΑΛΔΙΓΑΣ ΠΑΥΛ. . . . »	15.—	ΜΑΛΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . »	15.—
ΚΑΛΔΙΣΠΕΡΗΣ Ν. . . . »	15.—	ΜΑΝΙΑΚΗΣ Κ. . . . »	15.—
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . »	15.—	ΜΑΝΤΖΑΚΟΣ ΧΡ. . . . »	15.—
ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΛΟΥΣ Δ. . . »	15.—	ΜΑΡΙΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Α. . . »	15.—
ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΛΟΥΣ ΙΩ. . . »	15.—	ΜΑΡΙΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . »	15.—
ΚΑΝΑΚΗΣ ΠΕΤΡ. . . . »	15.—	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. . . »	15.—
ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΑΝΤ. . . . »	15.—	ΜΑΥΡΟΥΑΡΔ Λ. . . . »	15.—
ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ Γ. . . . »	15.—	ΜΕΛΑΣ ΜΙΧ. . . . »	25.—
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . »	25.—	ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΟΣ Γ. . . »	15.—
ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ Π. . . . »	15.—	ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ ΣΠ. . . . »	15.—
ΚΑΡΤΕΡΑΚΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—	ΜΙΕΤΡΙΩΤΗΣ Γ. . . . »	15.—
ΚΑΞΩΝΗΣ ΓΕΩΡΓ. . . . »	15.—	ΜΙΕΤΡΑΝΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΚΑΞΩΝΗΣ ΣΩΚΡ. . . . »	15.—	ΜΟΜΦΕΡΡΑΤΟΣ ΑΝΤ. . . »	15.—
ΚΑΞΤΡΙΩΤΗΣ ΠΑΝ. . . . »	15.—	†ΜΟΕΧΑΚΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΚΑΞΤΡΩΜΕΝΟΣ ΑΔ. . . . »	15.—	ΜΟΕΧΟΒΑΚΗΣ Ν. . . . »	15.—
ΚΑΤΣΑΡΑΣ ΜΙΧ. . . . »	15.—	ΜΟΥΡΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΚΕΤΣΕΛΑΣ ΘΕΜ. . . . »	15.—	ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ ΕΥΑΓΓ. . . »	15.—
ΚΕΦΑΛΑΣ ΓΕΩΡ. . . . »	15.—	ΜΠΑΛΤΗΣ ΘΕΟΦ. . . . »	15.—
ΚΟΖΑΚΗΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ Γ. . »	20.—	ΜΠΟΡΙΑΤΖΟΓΛΟΥΣ Μ. . . »	15.—
ΚΟΛΥΒΑΣ ΑΛΕΞ. . . . »	15.—	ΜΥΛΩΝΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ. . . »	15.—
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Ν. . . . »	100.—		
ΚΟΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . . »	15.—	ΝΕΓΡΗΣ ΦΩΚΙΩΝ. . . . »	15.—
ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ ΑΔ. Α. . »	15.—	ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Γ. . . . »	15.—
ΚΟΠΑΝΙΤΣΑΣ ΣΤ. . . . »	15.—	ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΚΟΡΟΜΑΝΤΖΟΣ ΘΕΜ. . . . »	15.—	ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΛΟΥΔ. . . . »	20.—
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ ΣΤ. Α. . . »	15.—	ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. . . . »	15.—
ΚΟΦΙΝΙΩΤΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—	ΝΟΜΙΚΟΣ ΑΝΔΡ. . . . »	15.—
ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓ. . . . »	15.—		
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . . »	15.—	ΕΛΘΘΑΚΗΣ ΠΕΤΡ. . . . »	15.—
ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν. . . . »	15.—	ΕΥΘΑΛΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΛΑΚΩΝ ΒΑΣ. . . . »	15.—		
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔ. . . . »	15.—	†ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΒΑΣ. . . . »	15.—
ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ Μ. . . . »	15.—	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΠΡΟΚ. . . »	15.—
ΛΒΟΝΑΡΔΟΣ Β. Ι. . . . »	15.—	ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΝΤ. . . . »	15.—

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΚΩΝΣΤ. . Δρ.	15.—	ΣΒΟΡΩΝΟΣ ΙΩ. . . Δρ.	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΠΑΝ. . . »	15.—	ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ ΔΗΜ. . . »	15.—
		ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. . . »	15.—
ΠΑΓΑΝΕΛΛΗΣ ΣΠ. . . »	15.—	ΣΚΙΑΣ ΑΝΔΡ. . . . »	15.—
ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΑΝΗΣ ΑΡ. . . »	15.—	ΣΚΟΥΖΗΣ ΑΛΕΞ. Γ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. . . »	15.—	ΣΚΟΥΖΗΣ ΠΑΥΛ. Γ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. . . »	15.—	ΣΚΟΥΔΟΥΔΗΣ ΣΤ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Ν. »	15.—	ΣΟΥΤΣΟΣ ΑΛΕΞ. . . . »	50.—
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛ. Θ. »	15.—	ΣΤΑΝΗΣ ΒΑΛΕΡ. . . . »	15.—
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. . . »	15.—	ΣΤΑΝΗΣ ΣΠΥΡ. . . . »	15.—
ΠΑΠΑΔΟΥΚΑΣ Κ. . . . »	15.—	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΛΩΝ . . . »	15.—
ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ ΧΑΡ. . . »	15.—	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΥΡ. . . . »	15.—
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Π. . . »	15.—	ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΧΑΤΖΗΣ ΕΥΑΓΓ. . . »	15.—	ΣΤΡΕΪΤ ΣΤΕΦ. . . . »	15.—
ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ Γ. . . . »	15.—		
*ΠΑΠΠΟΣ ΔΗΜ. . . . . »	60.—		
ΠΑΞΧΑΛΗΣ ΔΕΩΝ. . . . . »	15.—	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ Ν. »	15.—
ΠΑΤΥΧΑΣ ΓΕΩΡΓ. . . . . »	15.—	ΤΡΟΥΜΠ ΕΥΓ. . . . . »	15.—
†ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ ΠΑΝ. . . . . »	15.—	ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Δ. . . »	15.—
ΠΕΡΡΗΣ ΠΕΤΡ. . . . . »	15.—	ΤΣΟΥΝΤΑΣ ΧΡ. . . . . »	15.—
ΠΕΡΡΗΣ ΣΠΥΡ. . . . . »	15.—		
ΠΟΛΙΤΗΣ Ν. Γ. . . . . »	15.—	ΦΕΡΜΠΟΣ ΠΑΝ. . . . . »	15.—
ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΣ ΑΧ. . . . . »	15.—	ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ ΘΕΜ. Ν. »	15.—
ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΣ ΙΩ. . . . . »	15.—	ΦΙΛΙΟΣ ΔΗΜ. . . . . »	15.—
		ΦΙΛΙΠΠΙΑΝΗΣ Λ. . . . »	15.—
QUELLENES ED. . . . . »	30.—	ΦΙΝΤΙΚΑΝΗΣ ΣΠ. . . . »	15.—
		ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. . . »	15.—
ΡΑΛΛΗΣ ΚΩΝΣΤ. . . . . »	15.—		
ΡΑΛΛΗΣ ΠΑΝΤ. . . . . »	15.—	ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΧ. . . »	15.—
ΡΕΝΙΕΡΗΣ ΜΑΡΚ. . . . . »	15.—	ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ Γ. . . . . »	15.—
ΡΟΪΛΟΣ ΔΑΜΠΡ. . . . . »	15.—	ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ ΙΩ. . . . . »	15.—
ΡΩΜΑΪΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤ. . . . »	15.—	ΧΩΡΕΜΗΣ ΙΩΑΝ. . . . . »	25.—
ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠ. »	15.—	WOLTERS PAUL. . . . . »	15.—
ΣΑΜΠΟΣ Κ. . . . . »	15.—		
ΣΒΟΡΩΝΟΣ ΑΝΤ. . . . . »	15.—	ZILLER ERNST. . . . . »	15.—

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΝΤΩΝΙΑΝΗΣ ΑΝΔΡ. . . . . »	Δρ.	15.—
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. . . . . »	»	15.—
ΔΡΑΓΑΤΕΝΗΣ ΙΑΚ. . . . . »	»	15.—
ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ ΧΡ. . . . . »	»	15.—
ΚΟΥΜΒΑΣ ΓΕΩΡΓ. . . . . »	»	15.—

ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΣ ΑΧ.	Δρ. 15.—
ΣΕΦΕΡΑΝΗΣ ΝΙΚ.	» 15.—

ΕΝ ΑΙΓΙΝῃ

ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ ΚΥΡ.	Δρ. 20
--------------------------	--------

ΕΝ Τῷ ΕΞΩΤΕΡΙΚῷ

ΒΛΑΣΤΟΣ ΣΤΕΦ. ΕΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑ	Δρ. 25.—
* LUDLOW THOM. ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚῃ	» 40.50
* RÉCSEI VICTOR ΕΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ	» 24.25
ROBERT CARL ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	» 15.—
* ΣΚΕΝΔΡΑΝΗΣ Γ. ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ	» 50.—

BIBΛΙΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ

(Ἐν τούτοις περιλαμβάνονται καὶ τὰ κατ' ἀνταλλαγὴν ληφθέντα.)

- American journal of archaeology. Vol. VIII. 1893.
Annales de la Société academique d'architecture de Lyon.
Tom. X. Exercice 1889-90. Lyon, 1891.
Antike Denkmäler herausgegeben vom kaiserlich deutschen archaeologischen Institut. Bd. II Heft I (1889-92). Berlin, 1893.
Arch.-Epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn. XVI. Wien, 1893.
Archaeological Institute of America. Fourteenth annual report, 1892-93. Boston, 1893.
— Eleventh annual report of the menaging committee of the amer. School of class. studies at Athens, 1891-92. Cambridge, 1893.
'Αρχεῖα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐκδιδόμενα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Κοραῆ. Τόμ. Α. Τεύχ. Α-Δ. Ἐν Ἀθήναις, 1892.

- Architektonische Studien von Sergius Andrejewitsch Iwanoff mit Erläuterungen von R. Bohn, herausgegeben vom kaiserl. deutschen archaeol. Institut. Berlin, 1892.
- Ἄθηνᾶ. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιστημονικῆς Ἑταιρίας. Τόμ. 4 φυλ. 4. Τόμ. 5. Ἀθήνησιν, 1892-93.
- Berliner philologische Wochenschrift. 1893. Berlin, 1893.
- Bollettino delle opere moderne straniere acquistate dalle biblioteche governative del regno d'Italia. Vol. VII, 1892. Roma, 1893.
- Bruck, S., Ueber die Organisation der athenischen He-liastengerichte. 1893 (ἀπόσπασμα).
- Bulletin de correspondance hellénique, XVII. Athènes, 1893.
- Bulletino di archeologia e storia dalmata. XVI, 6, 7, 8. Spalato, 1893.
- Cambridge antiquarian Society. Proceedings and Communications. Vol. VII (New Series vol. I) 1888-91. Vol. VIII. 1. 1891-2. Cambridge, 1893.
- Capps, Edw., Vitruvius and the greek stage. Chicago, 1893 (ἀπόσπασμα).
- Cartailhac, Ém., L'âge de la pierre en Égypte, 1892 (ἀπόσπασμα).
- Les monuments primitifs des îles Baléares. Toulouse, 1892. Texte et 80 planches.
- Χριστιανικὴ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. Δελτίον Α περιέχον τὰς ἐργασίας τῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1891. Ἐν Ἀθήναις, 1892.
- Comité de conservation des monuments de l'art arabe. Exercice 1891. Le Caire. 1892.
- Corpus inscriptionum atticarum. Vol. II, 4. Indices. Berolini, 1893.
- inscriptionum graecarum Graeciae septentrionalis. Vol. I. Inscriptiones graecae Megaridis, Oropiae, Boeotiae, consilio et auctoritate academiae litterarum

regiae borussicae edidit Guil. Dittenberger. Berolini, 1892.

Danielson, O., De voce αἰζηός quaestio etymologica. Upsala, 1892.

Δελτίον ἀρχαιολογικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ γενικοῦ ἐφόρου Π. Καββαδία. Τόμ. Η, 1892 σελ. 81-126 (τεύχη Ἰουνίου-Δεκεμβρίου). Ἐν Ἀθήναις 1892.

Δελτίον τῆς ιστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. 4 φυλ. 14. Ἐν Ἀθήναις, 1893.

Die attischen Grabreliefs herausgegeben im Auftrage der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien. Lieferung IV. Taf. LXXXI-C. Berlin, 1893.

Ἐκθεσις τῶν κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1890-91, 1891-92, 1892-93 πεπραγμένων ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις δημοσίοις σχολείοις Χίου. Ἐν Χίῳ, 1893.

Eranos vindobonensis. Wien, 1893.

Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. Τὰ κατὰ τὴν πρυτανεῖαν Γεωργ. Μιστριώτου. 1890-91. Ἐν Ἀθήναις, 1892.

— Τὰ κατὰ τὴν πρυτανεῖαν Παύλου Ἰωάννου. 1891-92. Ἐν Ἀθήναις, 1893.

— Παράρτημα τῶν κατὰ τὴν πρυτανεῖαν Παύλου Ἰωάννου. 1891-92. Ἐν Ἀθήναις, 1893.

Fehr, Em., Studia in oracula sibyllina. Upsaliae, 1893.

Forhandlinger i videnskabs-selskabet i Christiania. Aar 1891. 1892. Christiania, 1892-93.

Frankfurter, S., Graf Leo Thun-Hohenstein, Franz Exner und Hermann Bonitz. Wien, 1893.

Granit, J. M., De infinitivis et participiis dialectorum graecarum quaestiones syntacticae. Helsingforsiae, 1892.

Hagfors, Edv., De praepositionum in Aristotelis politicis et in atheniensium politia usu. Helsingforsiae, 1892.

Jahrbuch des kaiserlich deutschen archaeologischen Institutes. Bd. VIII. Berlin, 1893.

Journal of hellenic studies (The), Vol. XIII, 1. 1892-93,

- London.—Supplementary papers N° 2. Ecclesiastical sites in Isauria by A. Headlam. London, 1892.
- Καστωμένου, Π., Τὰ μνημεία τῶν Ἀθηνῶν. Ἀθήνησιν, 1893.
- Kinch, K. F., Beretning om en archaeologisk Rejse i Makedonien. Köbenhavn, 1893 (ἀπόσπασμα).
- Κοτσοβίλη, Νικ., Χάρτης τῆς νήσου Σύρου. Ἐν Σύρῳ, 1892.
— Χάρτης Ψαρῶν. Ἐν Σύρῳ, 1893.
- Lagerlöf, Erl., Om dialogen sofistens. Lund, 1892.
- Lind, Jos., De dialecto pindarica I. Lundae, 1893.
- Loch, Ed., De titulis graecis sepulcralibus. Regimonti, 1890.
- Mémoires de l'Académie des sciences, inscriptions et belles-lettres de Toulouse. 9ème série, tom. III. Toulouse 1891.
- Mémoires de la Société royale des antiquaires du Nord. Nouvelle série, 1892. Copenhague, σελ. 137-224.
- Memorie della regia accademia di scienze, lettere ed arti in Modena. Serie II. Vol. VIII. Modena, 1892.
- Michaelis, Ad., Altattische Kunst. Rede zur Feier des Geburtstages Sr. Majestät des Kaisers. Strassburg, 1893.
- Mittheilungen des kais. deutschen archaeologischen Institutes. Athenische Abtheilung. XVIII. Athen, 1893.
- Mittheilungen des kais. deutschen archaeologischen Institutes. Römische Abtheilung. VIII Rom, 1893.
- Monuments grecs publiés par l'association pour l'encouragement des études grecques en France N° 19-20, 1891-92. Paris, 1893.
- Nordenstam, E., Studia syntactica. I. Syntaxis infinitivi plotiniana. Upsaliae, 1893.
- Nordin, R., Studien in der Themistoklesfrage. Upsala, 1893.
- Nordiske Fortidsminder udgivne af det kgl. nordiske Oldskriftselskab. 2. Hefte. Köbenhavn, 1893.
- Nicolson, W., Myth and Religion. Helsingfors, 1892.

Πανταζίδου, Ίω.. Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις πολιτικῶν ἑταιριῶν.
Ἐν Ἀθήναις, 1892.

Παρνασσός. Σύγγραμμα περιοδικόν. Ι-ΙΓ. ΙΕ. Ἐν Ἀθήναις,
1886-1890.

Φιλαρμονικὴ Ἑταιρεία Κερκύρας. Λογοδοσία τῶν κατὰ τὰ ἔτη
ΝΑ καὶ ΝΒ γενομένων. Ἐν Κερκύρᾳ. 1893.

Φιλολογικοῦ Συλλόγου Παρνασσοῦ λογοδοσίαι τῶν ἐτῶν 1882/
83-1891/92. Ἐν Ἀθήναις, 1884-1893.

Philostrati majoris imagines. Recensuerunt seminariorum
vindobonensium sodales. Lipsiae, 1893.

Πλάτων. Σύγγραμμα περιοδικόν. Τόμ. Β-Δ, ΙΒ, ΙΓ. Ἐν Ἀ-
θήναις, 1880-82, 1890-91.

Récsei, Victor, Ἐπιγραφαὶ τῆς ἐν Παννονίᾳ ῥωμαϊκῆς ἀποί-
κίας Σακρβαντίας. Sopron, 1887 (Οὐγγριστί).

Revue des études grecques. Tom. V. Paris, 1893.

Rey-Pailhade, J. de, Essai sur l'unification internationale
de l'heure. Toulouse, 1893.

Risberg, B., De non nullis locis Agamemnonis Aeschy-
lei scribendis et interpretandis. Upsaliae, 1891.

Scamozzi, Ottav., L'origine dell' accademia olimpica di
Vicenza con una breve descrizione del suo teatro.
Vicenza, 1822.

Schriften der Universität zu Kiel aus dem Jahre 1892-93.
Kiel, 1893.

Sittl, C., Parerga zur alten Kunstgeschichte. Würzburg,
1893.

Schneider, R. von, Die Erzstatue vom Helenenberge.
Wien, 1893.

Τσουντα, Χρ. Μυκῆναι καὶ μυκηναῖος πολιτισμός. Ἀθήνησιν,
1893.

University Studies. Vol. I N° IV. July, 1892.

Uppsala universitets Arsskrift. 1891. 1892. Uppsala, 1892-
1893.

Virchow Rud., Ueber griechische Schädel aus alter und
neuer Zeit. Berlin, 1893 (ἀπόσπασμα).

- Wählin, L., De usu modorum apud Apollonium Rhodium. Lundae, 1891.
- Wide, Sam., Lakonische Kulte. Leipzig, 1893.
- Om Taciti källor för teckningen af romeska senaten i Annal I-VI. Upsala, 1892.
- Wilhelm, Ad., Zur Geschichte von Thasos. Wien, 1893 (ἀπόσπασμα).

BIBΛΙΑ ΑΓΟΡΑΣΘΕΝΤΑ

- Aegyptische Urkunden aus den königlichen Museen zu Berlin, Griechische Urkunden. Heft 2 - 6. Berlin, 1892 - 93.
- Ancient greek inscriptions in the british Museum. Part IV. Section I. by Gustav Hirschfeld, London, 1893.
- Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques en France. 6ème année 1872. Paris, 1872.
- Archaeologische Ehren-Gabe zum siebenzigsten Geburtstage de Rossi's herausgegeben von A. de Waal. Roma, 1892.
- Archaeologische Studien ihrem Lehrer H. Brunn dargebracht von Ad. Furtwängler, Gust. Körte, Arthur Milchhöfer. Berlin, 1893.
- Aristotelis Πολιτεία 'Αθηναίων. Edidit Fr. Blass. Lipsiae, 1892.
- Baedeker, K., Griechenland. Handbuch für reisende. Dritte Auflage. Leipzig, 1893.
- Bapst, Germ., Les métaux dans l'antiquité et au moyen âge. L'étain. Paris, 1884.

- Barracco, G.-Helbig, W., La collection Barracco. Munich, 1893. Livr. I-V.
- Belger, Chr., Die mykenische Localsage von den Gräbern Agamemnonns und der Seinen. Berlin, 1893.
- Βενιζέλου, Θεοδ., Περὶ Ἀρείας Ἀθηνᾶς. Ἐν Βερολίῳ, 1854.
- Bendorf, Otto - Niemann, G., Das Heroon von Gjölbaschi-Trysa. Wien, 1889-90.
- Bodensteiner, Ern., Szenische Fragen über den Ort des Auftretens und Abgehens von Schauspielern und Chor im griechischen Drama. Leipzig, 1893.
- Boehlau, J., Quaestionum de re vestiaria graecorum specimen. Vimariae, 1884.
- Brunn, H., Griechische Kunstgeschichte. Erstes Buch. Die Anfänge und die älteste decorative Kunst. München, 1893.
- Brunn, H. - Arndt, P., Griechische und römische Porträts. Lief. 10-14. München, 1893.
- Bürchner, Ludw., Das ionische Samos. Amberg, 1892.
- Bulle, H., Die Silene in der archaischen Kunst der Griechen. München, 1893.
- Busolt, G., Griechische Geschichte bis zur Schlacht bei Chaeroneia. Bd. I. Gotha, 1893.
- Byzantinische Zeitschrift. Bd. II. Leipzig, 1893.
- Cavvadias, P., Fouilles d'Épidaure. Vol. I. Athènes, 1893 (ἐπὶ τοῦ χρωματιστοῦ ἐξωφύλλου) καὶ 1891 (ἐπὶ τοῦ λευκοῦ).
- Cesnola, Al., Salamina. The history, treasures and antiquities of Salamis in the island of Cyprus. London, 1882.
- Χάρτης τῆς νήσου Τήνου ὑπὸ Μ. Εὐγενίου, Ν. Εὐγενίου, Ν. Κλάψη, Π. Μαρκουίζου καὶ Ι. Μοσχονᾶ. 1892.
- Collitz, H., Sammlung der griechischen Dialekt-Inschriften. 2^{or} Bd. IV. Heft (2 Teil). Göttingen, 1892.
- Commentariorum Cyriaci Anconitani nova fragmenta notis illustrata. Pisauri, 1763.

- Curtius, Ernst., Griechische Geschichte. I-III. Berlin, 1887-89.
- Curtius, E. -Kaupert, J. A., Karten von Attika. Bl. XX-XXI. Berlin, 1893.
- Darenberg, Ch. -Saglio, Edm., Dictionnaire des antiquités grecques et romaines. Fasc. 18. Paris, 1893.
- Dissertationes philologicae halenses. Vol. VIII, XII, 1. Halis Saxonum, 1887. 1891.
- Dittenberger, W., Commentatio de inscriptione thisbensi ad emphyteuseos jus spectante. Halis, 1892.
- Dressler, F., Triton und die Tritonen in der Litteratur und Kunst der Griechen und Römer. I-II. Wurzen, 1892-93.
- Eckinger, Th., Die Orthographie lateinischer Wörter in griechischen Inschriften. München, 1892.
- Escher, Jak., Triton und seine Bekämpfung durch Herakles. Leipzig, 1890.
- Etruskische Spiegel herausgegeben von Ed. Gerhard. 5er Bd. bearbeitet von A. Klügmann und G. Körte. 11^{es} Heft. Berlin, 1893.
- Fallmerayer, J., Welchen Einfluss hatte die Besetzung Griechenlands durch die Slaven auf das Schicksal der Stadt Athen und der Landschaft Attika. Stuttgart. 1835.
- Förster, R., Der Raub und die Rückkehr der Persephone. Stuttgart, 1874.
- Foucart, F., Des associations religieuses chez les grecs. Paris, 1873,
- Friederichs, C., De Iride dea veterum artificium monumentis illustrata. Gottingae, 1892.
- Furthwängler, Ad., Meisterwerke der griechischen Plastik. Leipzig, 1893.
- Gaedeckens, Rud., Unedirte antike Bildwerke. Heft I. Jena, 1873.

- Gilbert, G., Handbuch der griechischen Staatsalterthümer. I Bd. 2° Auflage. Leipzig, 1893.
- Girard, P., L'Asclépieion d' Athènes. Paris, 1882.
- Guhl und Koner, Das Leben der Griechen und Römer. 6° Auflage I-XIII. Berlin, 1893.
- Haggenmüller, Hans., Ueber den Fünfkampf der Hellenen. München, 1892.
- Hamdy bey-Reinach., Une necropole royale à Sidon. Livraison II-III. Paris, 1893.
- Haussoullier, B., La vie municipale en Attique. Paris, 1884.
- Hermes, Bd. XXVII, 1893. Berlin, 1893.
- Hesiodi quae feruntur carmina. Recensuit Joan. Flach. Lipsiae, 1891.
- Hesychii milesii de viris illustribus. Rec. Jo. Flach. Lipsiae, 1880.
- Hieroclis synecdemus. Rec. Aug. Burckhardt. Lipsiae, 1893.
- Hoffmann, Ern., Sylloge epigrammatum graecorum quae ante medium a. chr. n. seculum tertium incisa ad nos pervenerunt. Halis Saxonum, 1893.
- Jahn, Otto., Ueber Darstellungen griechischer Dichter auf Vasenbildern. Leipzig, 1861.
- Jahresbericht über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft. Bd. XXI, 1893. Berlin, 1893.
- Joseph, D., Die Paläste des homerischen Epos. Berlin, 1893.
- Kekulé, R., Hebe. Eine archaeologische Abhandlung. Leipzig, 1867.
- Kietz, G., Der Diskoswurf bei den Griechen. München, 1893.
- Kondakof, N.-Tolstoi, J.-Reinach. S., Antiquités de la Russie méridionale. Paris, 1892.
- Κορινιώτου, Κ. Ι., Ἱστορία τοῦ Ἄργους μετ' εἰκόνων. Φυλ. Α-ΙΓ. Ἐν Ἀθήναις, 1892.

- Krause, Ernst., Die Trojaburgen Nordeuropas. Glogau, 1893.
- Kühner, R., Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache. 3e Auflage von Fr. Blass. Bd. I-II Hannover, 1890-92.
- Le Bas, Ph., Voyages et recherches archéologiques en Grèce et en Asie mineure. Huitième rapport. Paris 1844 (ἀπόσπασμα).
- Lenormant, Fr., Études sur l'origine et la formation de l'alphabet grec. Paris, 1873 (ἀπόσπασμα).
- Monnaies et médailles. Paris.
- Letronne, M., Observations philologiques et archéologiques sur les noms de vases grecs. Paris, 1833 (ἀπόσπασμα).
- Lobeck, Chr. Aug., Aglaophamus. Vol. I-II. Regimontii, 1829.
- Maass, Ern. De Lenaeo et Delphinio commentatio. Gryphiswaldiae, 1891.
- Martin, F. R., L'âge du bronze au Musée de Minoussinsk. Stockholm, 1893.
- Marquardt, J.-Mommsen, Th., Handbuch der römischen Alterthümer. Bd. I-VII. Leipzig, 1881-87.
- Μαυρογιάννη, Γ., Βυζαντινή τέχνη και βυζαντινοί καλλιτέχναι. Ἐν Ἀθῆναις, 1893.
- Mommsen, Th.-Blümner, H., Der Maximaltarif des Diocletian. Berlin, 1893.
- Mordtmann, A., Esquisse topographique de Constantinople. Lille, 1892.
- Sur les sceaux et plombs byzantins. Constantinople. 1873.
- Muret, Ch.-Λιμπρίτου, Θ., Πίναξ ἔκτυπος Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. 1884.
- Murr, Jos., Die Pflanzenwelt in der griechischen Mythologie. Innsbruck, 1890.

- Neue Jahrbücher für Philologie und Paedagogik. Bd. 147. Leipzig. 1893.
- Overbeck, Joh., Geschichte der griechischen Plastik. Vierte Auflage. I Bd. Leipzig, 1893.
- Παρίση, Στ., Συλλογή τῶν διεπόντων τὴν ἀνωτέραν καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν νόμων, β. διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου. Τόμ. 3. Ἐν Ἀθήναις, 1893.
- Paris, P., Élatée. La ville, le temple d'Athéna cranaia. Paris, 1892.
- Παρνασσός. Σύγγραμμα περιοδικόν. Τόμ. Η. Ἐν Ἀθήναις, 1884.
- Partsch, Jos., Die Insel Zante. Gotha, 1891.
- Passow, Fr., Handwörterbuch der griechischen Sprache. Leipzig, 1857.
- Pickard, John., Der Standort der Schauspieler und des Chors im griechischen Theater des fünften Jahrhunderts. München, 1892.
- Pridik, Al., De Cei insulae rebus. Berolini.
- Reitz, De praepositionis ὑπὲρ apud Pausanian periegetam usu locali. Friburgi Brisigaviae. 1891.
- Revue archéologique. Troisième série. Tom. XXI-XXII. Paris, 1893.
- Rheinisches Museum für Philologie. Bd. 48. Frankfurt, 1893.
- Richter, Otto., Ueber antike Steinmetzzeichen. Berlin, 1885.
- Robert, Carl., Die Nekyia des Polygnot. Halle a/S. 1892.
- Roscher, W., Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie. Lief. 24-26. Leipzig, 1893.— Supplement. Epitheta deorum quae apud poetas graecos leguntur. Ed. C Bruchmann. Leipzig, 1893.
- Rüger, Ant., Die Praepositionen bei Pausanias. Bamberg, 1889.
- Schaarschmidt, Ulr., De ἐπὶ praepositionis apud Pausaniam periegetam vi et usu. Lipsiae, 1873.

- Σχέδιον τῆς νέας πόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐπικυρωμένον ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, διαγραφὴν παρὰ τῶν Ἑδ. Σχάουβερτ καὶ Κλεάνθους. München.
- Schreiber, Th., Apollon pythoktonos. Leipzig, 1879.
— Die hellenistischen Reliefbilder. Lief. 10. Leipzig, 1893.
- Schulthess, Otto., Vormundschaft nach attischen Recht. Freiburg i. B. 1886.
- Spratt, T. A. B., Travels and researches in Crete. I-II. London, 1865.
- Spruner-Sieglin., Atlas antiquus. 1 Lief. Gotha, 1893.
- Sybel, Lud. v., Kritik des aegyptischen Ornaments. Marburg, 1883.
— Wie die Griechen ihre Kunst erwarben. Marburg, 1892.
- Texier, Ch., Phiale ou fontaine de l'Hippodrome à Constantinople. Paris, 1844 (ἀπόσπασμα).
- Thalheim, Th., Zu den griechischen Rechtsalterthümern. Schneidemühl, 1892.
- Τοπογραφία τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς ἰχνογραφηθεῖσα ἐπὶ τὸ 20000 μόριον ὑπὸ Φερδ. Ἀλδενχόβεν καὶ λιθογραφεῖσα ὑπὸ Α. Φόρστερ. 1837.
- Waldstein, Ch., Excavations of the american School of Athens at the Heraion of Argos 1892. N° 1. London, 1892.
- Weismann, K., Die scenische Aufführung der griechischen Dramen des 5ten Jahrhunderts. München. 1893.
- Wilisch, E., Die altkorinthische Thonindustrie. Leipzig, 1892.
- Zeitschrift für ethnologie. Jhrg. 24-25. Berlin, 1892-93.
-

ΑΡΧΑΙΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ

Κεφαλή γυναικεία μετὰ τοῦ λαιμοῦ, ἔχουσα τὴν κόμην ὀπίσω ἀναδεδεμένην. Ἄκρα ρίς καὶ τὸ ἄνω χεῖλος ἀποκεκρουσμένα. Λίθου λευκοῦ. Ὑψ. 0,17. Κρήτης. Λίθ. 5027. Δῶρον Μιχ. Τσιβουράκη.

Εἰδώλιον πήλινον Σειρήνος κατ' ἐνώπιον ἰσταμένης μὲ τὰς πτέρυγας ἀνεωγμένας. Ἡ ὀπίσω ὄψις ἐπίπεδος. Ὑψ. 0,41. Κρήτης (ἐπαρχίας Σελίνου). Μ. Π. 2138. Δῶρον Μιχ. Τσιβουράκη.

Φακοειδὲς πήλινον σωματίον μὲ δύο τρήματα καὶ σφραγίδα ΙΑΘΟΧ. Διαμ. 0,08 (ἐπαρχίας Σελίνου). Ἄρτ. 29. Δῶρον Μιχ. Τσιβουράκη.

Τεμάχιον ἄνω μέρους πηλίνου πυραύνου μὲ τὴν συνήθη ἔκτυπον γενειοφόρον καὶ πιλοφόρον κεφαλὴν. Ὑψ. 0,12. Κρήτης. Π. Ἄγγ. 5939. Δῶρον Μιχ. Τσιβουράκη.

Νόμισμα χαλκοῦν.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑΣΘΕΝΤΑ

Ἀθήνα.

Στήλη ἐπιτυμβία κολοβὴ ἄνω καὶ κάτω μὲ ἀνάγλυφον παράστασιν μορφῆς γυναικείας καθημένης πρὸς ἄρ. καὶ δεξιουμένης ἐτέραν πρὸ αὐτῆς ἰσταμένην. Ἄνωθεν τῆς παραστάσεως ἐπι-

γραφὴ δίστιχος : ΠΥΝΕΤΗ | ΤΙΤΘΗ+ΡΗΞΤΗ. Ὑψ. 0,43.
Κριεκοῦκι (ὁδὸς Θηβῶν). Λιθ. 4983.

Τεμάχιον ἀναγλύφου, ἐφ' οὗ σφάζεται ἄνω ἥμισυ μέρος ἀνδρὸς καθεστηκυίας ἡλικίας πλὴν τῆς ἀρ. χειρὸς. Ἐκ τῆς διαθέσεως τῆς δεξ. χειρὸς φαίνεται ὅτι ἐκράτει τι ὡσεὶ δόρυ. Σφάζεται προσέτι καὶ πρόσθιος ἄκρος ποὺς ἵππου. Ὑψ. 0,45. Ἀθηνῶν (ἐλαιοτριβεῖα). Λιθ. 4984.

Ἀνάγλυφον κολοβὸν κάτω, ἀπολῆγον ἄνω εἰς τοξοειδῆ προεξοχὴν. Παράστασις ἐν βαθυτέρᾳ ἐπιφανείᾳ περιοριζομένη οἰονεὶ ἐν πλαισίῳ γυναικὸς καθημένης καὶ δεξιουμένης ἄνδρα πρὸ αὐτῆς ἰστάμενον. Παρὰ τοὺς πόδας τῆς γυναικὸς παιδίον. Ἐπιγραφή : Ἀρτίμας Μανυκα-. Ὑψ. 0,46. Πειραιῶς. Λιθ. 4985.

Ἀνάγλυφον μετ' ἀετώματος ἐπιτύμβιον, κολοβὸν ἄνω καὶ κάτω. Σφάζεται νῦν κεφαλὴ γυναικεῖα μετὰ τοῦ στήθους κατ' ἐνώπιον. Ἐπιγραφή : Ἀφροδίσιος | Ἐπαφροδίτου | Μελιτεύς. Ὑψ. 0,47. Κηφισίας. Λιθ. 4986.

Στήλη ἐπιτυμβία κολοβὴ ἄνω καὶ κάτω. Σφάζεται κεφαλὴ γυναικεῖα πρὸς ἀρ. καὶ ἡ ἑτέρα τῶν χειρῶν, δι' ἧς διανοίγει τὸν πέπλον (;), ἀντικρὺ δὲ ταύτης τὸ ἄνω ἥμισυ περίπου μέρος γυναικὸς κρατούσης ἐν χερσὶ βρέφος. Ἐπιγραφή : Π(ραξ)ΑΓΟΡΑ. Ὑψ. 0,37. Ἀμαρουσίου. Λιθ. 4987.

Ὀκτώ στήλαι ἐπιτύμβιοι μετ' ἐπιγραφῶν ἐκ Πειραιῶς.—*Εὐξένης Σιω* . . Ὑψ. 0,40.—*ΕΥΓΑΛΙΝΟΣΟΙΝΟΒΙΟ* . | *ΜΑΤΡΙΧΑ*. Ὑψ. 0,35. Λιθ. 4988-4989.—*Ἀπολλόδωρος* | *Σμυρναῖος*. Ὑψ. 0,50.—*Διονύσιος*. Ὑψ. 0,99.—*Μαλθάκη* | *Διονυσίο* | *Χολαργέος*. Ὑψ. 0,87.—*Ἡράκλειος, Ζεύξιδος* | *Μεγαρέως*. Ὑψ. 0,53.—*ΣΑΓΑΡΙΣ*. Ὑψ. 0,67.—*Ἀφροδισία*. Ὑψ. 0,63. Λιθ. 4993-4998.

Στήλη ἐπιτυμβία κολοβὴ κάτω. Ἐπιγραφή : *Ξερόκλεια χρηστή*. Κάτωθεν ταύτης δύο ἐπιγράμματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν αὐτὴν Ξερόκλειαν. Ὑψ. 0,85. Πειραιῶς. Λιθ. 4990.

Ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον κολοβὸν κατὰ τὸ ἥμισυ πρὸς τὰ κάτω. Σφάζεται κεφαλὴ πρὸς δεξ. γυναικεῖα καὶ μετ' αὐτὴν ἄνω ἥμισυ μέρος ἀνδρὸς ἐν ἱματίῳ καταλείποντι γυμνὸν τὸ στήθος, ὅστις τῇ ἀρ. κρατεῖ ὡσεὶ δόρυ, τῇ δὲ δεξιᾷ δεξιούται γυναῖκα καθη-

μένην. Ἐπιγραφή: *Ἡγεσίμαχος Λαμπροκλῆς Εὐ. . . | Καλλιστῶ Μησιόκλεια*. Ὑψ. 0,59. Ἀθηνῶν. Λιθ. 4991.

Ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον ἔχον παράστασιν ἀποχαιρετισμοῦ γυναικὸς καθημένης πρὸς δεξ. καὶ ἀνδρὸς ἱσταμένου. Μεταξὺ αὐτῶν παιδίον ἱστάμενον, ἕτερον δὲ ὑποκάτωθεν τῆς ἔδρας. Ἐπιγραφή: *Κλεαρίστη*. Ὑψ. 0,56. Ἀθηνῶν. Λιθ. 4992.

Ἀναθηματικὸν ἀνάγλυφον κολοβὸν πρὸς ἀρ. ἐν ᾧ εἰκονίζονται τέσσαρες μορφαὶ ἱστάμεναι καὶ ποδῆρη ἱμάτια φέρουσαι καὶ ἡ κεφαλὴ πέμπτης. Ὑψ. 0,31. Ἀθηνῶν. Λιθ. 4999.

Στήλη ἐπιτυμβία μετὰ χριστιανικῆς ἐπιγραφῆς ἑπταστίχου. Ὑψ. 0,20. Ἀθηνῶν. Λιθ. 5000.

Ἀέτωμα στήλης ἐπιτυμβίας ἔχον ἐπιγραφήν ἐπὶ μὲν τῆς βάσεως: *Ἀριστίων Πρεσβυχάρους Ἀλιμούσιος*, κάτωθεν δὲ ὀλίγον ταύτης:

Τιμαγόρα	Ἀριστίων	Καλλιστράτη
Τιμοδήμου	Πείθου	Ἀριστίνου
Ἀλωπεκῆθεν	Ἀλιμουσίου	Ἀλιμουσίου.

Μῆκος 1,70. Ἀττικῆς (Τράχωνες). Λιθ. 5001.

Λήκυθος κολοβὴ τὴν βάσιν. Μορφὴ ἀνδρική πρὸς ἀρ. ἐπὶ ἔδρας καθημένη καὶ δεξιουμένη ἐτέραν πρὸ αὐτῆς ἱσταμένην, ἥτις φορεῖ ἐξωμίδα καὶ κρατεῖ τι διὰ τῆς ἀρ. Ἄνωθεν τοῦ καθημένου *Φιλίππος*, ἄνωθεν τοῦ ἱσταμένου *Σπενστάς*. Ὑψ. 0,95. Ἀττικῆς. Λιθ. 5002.

Λήκυθος κολοβὴ τὴν βάσιν καὶ τὸν λαιμόν. Γυνὴ καθημένη ἐπὶ ἔδρας δεξιούται ἐτέραν γυναῖκα πρὸ αὐτῆς ἱσταμένην. Ὅπισθεν τῆς καθημένης μορφῆ κατ' ἐνώπιον ὑποβαστάζουσα τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς δεξιᾶς ἐρειδομένης ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς καθημένης. Ὑψ. 0,50. Ἀττικῆς. Λιθ. 5003.

Λήκυθος κολοβὴ τὴν βάσιν καὶ τὸν λαιμόν. Ἄνῆρ καθήμενος ἐπὶ ἔδρας πρὸς ἀρ. δεξιούται γυναῖκα φέρουσαν ἱμάτιον καὶ χιτῶνα καὶ ἔχουσαν τὴν κόμην ὀπισθεν εἰς κόμβον δεδεμένην. Ὅ-

πίσω τῆς ἰσταμένης παῖς ἢ παιδίσκη ἰσταμένη. Ὑψ. 0,65. Ἀττικῆς. Λιθ. 5004.

Κεφαλή ἀνδρὸς γενειῶντος μετὰ τοῦ λαιμοῦ μικροτέρα τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, ἐξειργασμένη δὲ πρὸς ἔνθεσιν εἰς κορμόν. Τέχνη ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ἀττικῆς (Βουλιαγμένη;). Λιθ. 5005.

Λήκυθος κολοβὴ τὴν βάσιν καὶ τὸν λαιμόν. Γυνὴ πρὸς δεξ. καθημένη ἐπὶ ἔδρας δεξιούται ἀνδρα πωγωνοφόρον ἐν ἱματίῳ ἐκ δεξιῶν ἰστάμενον. Ἐπιγραφή: Θεοξένη τίθη χρηστή. Ἐπὶ τῆς ῥάχεως ἔχνη γραπτῶν κοσμημάτων. Ὑψ. 0,40. Ἀττικῆς (Μεσόγεια). Λιθ. 5025.

Ἀνάγλυφον κολοβὸν καὶ ἐφθαρμένον. Δύο γυναῖκες ἀκέφαλοι φοροῦσαι χιτῶνα καὶ ἱμάτιον καὶ δεξιούμεναι ἀλλήλας. Βαίνουσιν ἐπὶ τοῦ ἀρ. ποδὸς αἴρουναι μικρὸν τὸν δεξιόν. Ὑψ. 0,45. Λιθ. 5032.

Κεφαλή ἀνδρὸς μετὰ τοῦ λαιμοῦ ἐξειργασμένη πρὸς ἔνθεσιν εἰς κορμόν ἀγάλματος. Αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν δεδηλωμένοι. Λιθ. 5034.

Ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον κολοβὸν ναϊδιόμορφον. Ἄνω ἡμισυ μέρος ἀνδρὸς πρὸς δεξ. φέροντος ἱμάτιον. Ἐν τῷ ἐπιστυλίῳ ἐπιγραφή: ΟΚΡΑΤΗΣΦΑΙΝΩ. Ὑψ. 0,34. Λιθ. 5035.

Πλάξ ἐπιτυμβία χριστιανική, ἐφ' ἧς τρεῖς σταυροὶ ἐγκεχαραγμένοι καὶ ὑποκάτωθεν τούτων ἐπιγρ. Ἡρώδης. Ὑψ. 0,14. Λιθ. 5033.

Πλάξ ἐπιτυμβία χριστιανική, ἐφ' ἧς σταυρὸς καὶ γράμματα ΘΕΟΔ|ΩΡΟΥ. Ὑψ. 0,23. Λιθ. 5036.

Στήλη λίθου ὑμηπτείου βεβλαμμένη ἄνω μετὰ ἐπιγραφῆς στίχων εἴκοσι καὶ ἕξ συμπληρωτικῆς τοῦ ψηφίσματος τοῦ Φιλιππίδου. Ὑψ. 1 μ. Ἐλευσίνας. (Ἐξεδόθη ἐν Ἐφ. Ἀρχ. 1890 σελ. 69 ἐξ.). Λιθ. 5026.

Τεμάχιον μεγάλης ἐπιγραφῆς καταλόγου κυρίων ὀνομάτων. Σφύζονται πέντε στίχοι. Ὑψ. 0,32. Λιθ. 5030.

Τεμάχιον κιονίσκου μὲ γράμματα τοιαῦτα: Ο|ΑΝΤ. Λιθ. 5031.

Πήλινα.

ΑΓΓΕΙΑ. Κάλπη κυλινδρική ἄνευ βάσεως μετὰ πώματος. Ὑψ. ἄνευ τοῦ πώματος 0,59. Ἀθηνῶν (Ἐλαιοτριβεία). Π. Ἀγγ. 5931.

Κότυλος δίωτος τῶν λεγομένων καβειρικῶν μετὰ γραφῶν μελανῶν ἐπὶ ξανθοῦ ἐδάφους. Μορφή γυμνή καὶ ἰθυφαλλικὴ κλάδοις καὶ ταινία ἐστεμμένη καὶ φοροῦσα κωμικὸν προσωπεῖον ὀρχεῖται ἀσέμνως πρὸς αὐλόν, ὃν παίζει γυναικεῖα μορφή γονυκλιῶς καθήμενη. Ὑψ. 0,19. Θηβῶν. Π. Ἀγγ. 5934.

Λήκυθος. Γραφ. ἐρ. μελ. καὶ ἰώδ. ἐπὶ μελ. ἐδ. Γυνὴ κατὰ κρόταφον ἰσταμένη πρὸς δεξ. ἐν ποδῆρει καὶ πολυπτύχῳ χιτῶνι καὶ ἱματίῳ κρατεῖ τῇ ἄρ. φιάλην πλήρη ὑπερεκχειλιζόντος ὕγρου, ὃπερ ἐκχείει εἰς αὐτὴν δι' οἰνοχόης, ἣν κρατεῖ τῇ δεξ. Ἀπέναντι ταύτης ὀπλίτης φέρων κυνῆν βραχὺν χιτῶνα καὶ θώρακα δόρυ καὶ ἀσπίδα ἐκτείνει τὴν ἐτέραν τῶν χειρῶν, ἵνα λάβῃ τὴν ὑπὸ τῆς γυναικὸς προσφερομένην αὐτῇ φιάλην. Ὑψ. 0,37. Π. Ἀγγ. 5935.

Ἀγγεῖον μόνωτον σχῆμα ἔχον κεφαλῆς γυναικείας μετὰ τοῦ λαιμοῦ ἀρχαίζουσας τέχνης. Ὑψ. 0,145. Ἀττικῆς (;) (Ἀμαρουσίου ;). Π. Ἀγγ. 5936.

Λήκυθος. Γραφ. μελ. ἰώδ. καὶ λευκαὶ ἐπὶ κίρρου ἐδάφους. Κένταυρος μετ' ἀνθρωπείων τῶν προσθίων ποδῶν φέρων ἱμάτιον καὶ κλάδους ἐπ' ὤμου ἐπιθέτει τὴν ἄρ. χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου παιδὸς γυμνοῦ, παρ' ᾧ ἴσταται πῶλος, κρατοῦντος ἐν ἑκατέρῃ τῇ χειρὶ μεσάγκυλον ἀκόντιον. Ἀντικρὺ τοῦ παιδὸς ἴσταται σφηνοπώγων ἀνὴρ ἐν ἱματίῳ ἔχων ξίφος καὶ δύο δόρατα. Μετ' αὐτὸν ἐπέται Ἀθηναῖα, καὶ ὀπισθεν αὐτῆς ὁ Ἑρμῆς. Ὑψ. 0,35. Ἐρετρίας. Π. Ἀγγ. 5937.

Πελίκη μελαμβαφῆς ἄνευ γραφῶν. Ὑψ. 0,25. Χαλκίδος. Π. Ἀγγ. 5938.

Εἰδῶλια. Νέος ἰστάμενος κατ' ἐνώπιον, οὐ τὸ ἱμάτιον καταπίπτει ἀπὸ τῶν νώτων καταλείπον γυμνὸν τὸ πρόσθιον μέρος.

Κρατεί τῇ μὲν ἀρ. ἀλεκτρούνα, τῇ δὲ δεξιᾷ βαλάντιον. Ὑψ. 0,37. Θηβῶν. Π. Μορφ. 2135.

Δύο πρόσωπα Μεδούσης ὀπίσω ἐπίπεδα. Μ. 0,055. Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας. Π. Μορφ. 2136-2137.

Εἰδώλιον ἀρχαῖκόν γυναικείας μορφῆς ἱσταμένης φέρον καὶ γάνωμα μέλαν καὶ ἔχον τὴν ὀπίσω ὄψιν ἐπίπεδον. Ὑψ. 0,16. Εὐρέθη ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ δήμου Σκιλλοῦντος ἐν Πελοποννήσῳ. Π. Μορφ. 2139.

Ὅμοιον ἀρχαῖκόν εἰδώλιον ἀμελεστέρας ἐργασίας ἄνευ βαφῆς. Ὑψ. 0,18. Εὐρέθη ἔνθα καὶ τὸ ἀνωτέρω. Π. Μορφ. 2140.

Χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ.

Ζεῦγος ἐνωτίων. Ἐλκει γραμ. 3. Κρήτης (Ῥοδοβάνι, ἐπαρχία Σελίνου, ἀρχαία Ἐλυρος). Χρ. 284.

Τρία κοσμήματα ἐκ πετάλων, ἐφ' ὧν ἔκτυπος λέων βαδίζων πρὸς ἀρ. Μ. 0,02, πλ. 0,105. Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας. Χρ. 290.

Ἐπτὰ κοσμήματα ἐκ πετάλων, ἐφ' ὧν ἔκτυπος κεφαλὴ λέοντος. Μ. 0,018, πλ. 0,015. Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας. Χρ. 291.

Ζεῦγος ἐνωτίων ἐχόντων σχῆμα πυραμίδος ἀνεστραμμένης. Ἐλκουσι γρ. 3. Θεσσαλίας. Χρ. 292.

Δακτύλιος μετὰ σφενδόνης, ἐφ' ἧς ἐγγεγλυμμένη ἔλαφος βαινουσα πρὸς ἀρ. ἐπὶ γραμμῆς παριστώσης τὸ ἔδαφος. Ἐλκει γρ. 1,7. Θεσσαλίας. Χρ. 293.

Ἀλάβαστρον ἀργυροῦν ἔχον κατὰ τὸ στόμιον ἀντι λαβῆς δύο κεφαλὰς κύκνου ἐκτύπους. Μῆκ. 0,11. Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας. Εὐρέθη ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ, ἐφ' οὗ καὶ τὰ ἀνωτέρω ἀναγεγραμμένα χρυσᾶ κοσμήματα. Ἀργυρ. 90.

Χαλκᾶ καὶ μολύβδινα.

Δύο ὑδρῖαι χαλκαῖ ἔχουσαι ἐν ταῖς λαβαῖς κοσμήματα. Ὑψ. τῆς μὲν 0,38, τῆς δὲ 0,39. Αἰγίου. Χαλκ. 1503-1504.

Λαβὴ σκεύους μετὰ συμφυοῦς προεξοχῆς, ἐφ' ἧς παρίσταται ἐν

ἐκτύπων μορφή ἀνδρική γυμνή μετὰ πτερῶν (;) περιέργων. Μῆκ. 0,11, ὕψ. 0,11. Κρήτης (Χώρες ἢ Ἄγ. Ἀντώνιος τῆς ἐπαρχίας Μιραμπέλου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Δρήρῳ). Χαλκ. 1505.

Κάτοπτρον ἐκ δίσκου ἀπλοῦ συγκείμενον καὶ λαβῆς ἀπεσπασμένης νῦν ἀλλὰ συγκολλημένης, ἐφ' ἧς ἐκτυπος σφιγξ κατ' ἐνώπιον μὲ ἀνοικτὰς τὰς πτέρυγας. Διάμ. 0,20. Ἀσπένδου τῆς τῆς Παμφυλίας. Χαλκ. 1506.

Τρεῖς πεσσοὶ σφενδονῶν μετὰ ἐκτύπων ἐπιγραφῶν ὁ μὲν ΝΕ-ΑΡΧΟΥ ὁ δὲ ΤΡΩΓ|ΑΛΙΟΝ ὁ δὲ ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ. Μολ. 3189-3191. Ε

Ἐλασμα ἐπίμηκες μὲ ἐπιγραφὴν ἀρχαϊκὴν ΜΕΝΕΚΡΑΤΕΣ|ΣΤΡΑΤΟΚΛΕΟΥΣΧΑΙΡΕ. Μ. 0,15, πλ. 0,07. Ἀττικῆς. Μολ. 3192.

Εἴκοσι ἐπτὰ τετράγωνα μολύβδινα ἐλάσματα συνεπτυγμένα περιέχοντα πολυστίχους ἐπιγραφὰς καταρῶν. Ἀθηνῶν. Μολ. 3194-3196.

Ὑπὲρ τὰ δέκα τεμάχια ὁμοίων ἐλασμάτων συνεπτυγμένων ἐνεπιγράφων περιεχόντων κατάρας. Ἀθηνῶν. Μολ. 3222.

Μναῖ τετράγωνος ἔχουσα ἐκτυπον δελφίνα καὶ τὰ γράμματα ΞΔ — ΟΜ. Μ. 0,06, ἔλκει γρ. 448 1/2. Μολ. 3221.

Σύμβολα μολύβδινα δέκα πέντε. 1) Ἐν ἐγκοίλῳ τετραγωνικῷ σύμπλεγμα δύο ἀνδρῶν γυμνῶν βαινόντων μετὰ σπουδῆς πρὸς ἀρ. (Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων). — 2) Κέρας ἀμαλθείας τετανωμένον ἐντὸς στεφάνου. — 3) Τὸ γράμμα Δ. — 4) Ἀσπὶς στρογγύλη. — 5) Γοργόνειον)(Ἀνθέμιον. — 6) Κύων τρέχων πρὸς δεξ. — 7) Σφιγξ ὀκλάζουσα πρὸς δεξ. — 8) Στέφανος ἐλαίας ἐντὸς ἐγκοίλου τετραγωνικοῦ. — 9) Γοργόνειον. — 10) Γράμματα ΦΙ. — 11) Μορφή γυναικεία πρὸς ἀρ. κρατοῦσα κέρας ἀμαλθείας, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ Α. — 12) Μορφή γυναικεία μὲ περικεφαλαίαν κρατοῦσα κέρας ἀμαλθείας καὶ δόρυ πρὸς ἀρ., ἐν δὲ τῷ πεδίῳ ἀρ. μέλισσα. — 13) Πίλοι Διοσκούρων)(τροχός. — 14) Μορφή γυναικεία καθημένη πρὸς δεξ. — 15) Ἐκατέρωθεν ζῶν τετράποδον πρὸς δεξ. ἐπὶ γραμμῆς παριστάσης τὸ ἔδαφος, ἴσως κύων. Μολ. 3223, 3227-3240.

Μολυβδόβουλα βυζαντινὰ τρία 1) Θεοτόκος ὀρθία κατ' ἐνώ-

πιον, ἑκατέρωθεν δὲ λαμπάς) (Μονογράφημα. — 2) Προτομή
ἁγίου ἑκατέρωθεν. — 3) Παναγία ὀρθία) (. . . . | ΘΕΙΤΩΩ |
ΛΩΝΙΚΗΤ | ΡΔΣΙΛΕΙΚΩ | ΣΠΔΘΔΡΟ |

Διάφορα.

Ψηφιδωτὸν ἔδαφος ἐκ Πειραιῶς παριστάνον κεφαλὴν Μεδού-
σης. (Ἐξεδόθη ἐν Ἐφ. Ἀρχ. 1894 σελ. 99 ἐξ. πίν. 4).

Νομίσματα.

Χρυσοῦν ἐν Στατῆρ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. 19.
Γραμ. 8,57. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς μὲ κράνος πρ. δεξ.) (ΔΗΜΗ-
ΤΡΙΟΥ | ΒΑ | ΞΙΛΕΩΞ. Νίκη ἰσταμένη πρ. ἄρ. τῆ δεξιᾶ
κρατοῦσα στέφανον καὶ τῆ ἀριστερᾶ στυλίδα. Ἐν τῷ πεδίῳ
παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς μονογραφήματα.

Ἀργυρᾶ δέκα ὀκτώ. 1) Ῥόδου δραχμὴ μὲ ΡΟΔΙΟΝ Δ
καὶ σύμβολον κεραυνόν. — 2) Ῥόδου δραχμὴ, ΜΝΑΞΙΜΑΧΟΞ
καὶ σύμβολον Ἀθηνῶν. — 3) Καμείρου πόλεως δίδραχμον, φύλ-
λον συκῆς καὶ ὀπίσω ἔγκοilon τετρ. εἰς δύο διηρημένον. — 4)
Πιξωδάρου βασιλέως Καρίας δραχμὴ, Ζεὺς Λαβρανδεὺς ἰστάμε-
μενος πρ. δεξ. — 5) Κωνσταντίνου Ε' καὶ Εἰρήνης τῆς Ἀθη-
ναίας. — 6) Ῥόδου τριώβολον, ΤΙΜΟΞΤΡΑΤΟΞ. — 7) Βυ-
ζαντίου τετράδραχμον. Γρ. 14,55. ΠΥ ἄνωθεν βοὸς βαδιζού-
σης ἐπὶ δελφίνος πρ. ἄρ. Μεταξὺ τῶν προσθίων ποδῶν αὐτῆς
μονογράφημα. — 8) Βυζαντίου κλάσμα τετραδράχμου. Γρ. 5,02.
Ὁ αὐτὸς τύπος ἄνευ μονογραφήματος. — 9) Δίδραχμον ἀρχαί-
κον Αἰγίνης, Θήρας ἢ Δήλου. Δύο δελφῖνες ἀντιθέτως) (τετρά-
γωνον ἔγκοilon. — 11) Ἐτερον ὅμοιον. Γρ. 0,62. — 12) Ἐτε-
ρον ὅμοιον. Γρ. 0,30. — 13) Δίδραχμον Ἀνακτορίου Ἀκαρ-
νανίας. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς μὲ κράνος κορινθιουργές καὶ ὀπίσω αὐ-
τῆς τρίπους) (Πήγασος πρ. δεξ. καὶ ὑπ' αὐτὸν Α. — 14) Δί-
δραχμον Ἀμβρακίας Ἠπείρου. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρ. ἄρ. μὲ
κράνος κορινθιουργές καὶ ὀπίσω αὐτῆς ἀσπίς) (Πήγασος πρ. ἄρ.
καὶ ὑπ' αὐτὸν Α. — 15) Ἐρυθρῶν Ἰωνίας. Ἴππεὺς γυμνὸς κρα-

των ἀπὸ τοῦ χαλινῶ τὸν ἵππον πρ. ἀρ.) (Ψόδαξ ἐν ἐγκοίλῃ τετραγώνῳ. — 16) Κιστοφόρος Περγάμου. — 17) Δραχμὴ Κῶ νήσου μετὰ τοῦ ὀνόματος ΝΙΚΩΝ. — 18) Νόμισμα μικρὸν «Ἀριοβαρζάνου βασιλέως φιλορωμαίου» τῆς Καππαδοκίας.

Χαλκᾶ πεντήκοντα ἐννέα· 1-3) Ῥόδου χαλκᾶ νομίσματα μεγάλα 24-26 χιλιοστ. — α'. ΡΟ|ΞΦΑΙΡΟΞ. — β'. ΕΠΙΔΙ-ΟΔΩΡΟΥ-ΡΟΔΙΩΝ. — γ'. Νίκη πρὸς δεξ. καὶ ἐπιγραφή. — 4) Καρίας Ἀντιόχεια. Κεφαλὴ Δήμου πρ. δ.) (Διόνυσος πρὸς ἀρ. — 5) Ἀφροδισιάς. Κεφαλὴ Ἰεῤῥᾶς Βουλῆς πρ. δεξ.) (Πήγασος πρ. δεξ. — 6) Κεφαλὴ Αὐγούστου πρ. δεξ.) (Ἄρτεμις Ἐφεσία. — 7) Κεφαλὴ Αὐγούστου πρ. δεξ.) (Ἄρτεμις Ἐφεσία καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣΥΙΟΣ. — 8) ΓΑΙΟΞ—ΚΑΙΞΑΡ. Κεφαλὴ αὐτοῦ πρ. δεξ.) (Κεφαλὴ Ἀπόλλωνος πρ. δεξ. — 9) Γορδιανοῦ Γ' προτομὴ πρ. δ.) (Εἶδωλον Ἀφροδίτης πρ. δ. — 10) Νῦσα. Κεφαλὴ γυναικεία πυργοστεφῆς. πρ. δ., ΝΥΣΑ-ΕΩΝ) (Δέσμη σταχύων ΚΟ—ΡΟΣ. — 11) Κεφαλὴ Διονύσου πρ. δ.) (Πλούτων ἐπὶ τεθρίππου πρ. δ. ἀπάγων τὴν Περσεφόνην, ΣΙΜΩΝ. — 12) Πάρασα καὶ Ἀφροδισιάς. Προτομὴ Νεμέσεως πρ. δ.) (Πέλεκος διπλοῦς ΠΛΑ—ΡΑ|ΑΦ—ΡΟ. — 13) Ἰωνίας. Μαγνησίας. Ἴππεὺς πρ. δ.) (ταῦρος κερατιζῶν πρ. ἀρ. ΛΥΚΟΜΗΔ. — 14) Φρυγίας. Μητρόπολις. Προτομὴ Γορδιανοῦ Γ' μὲ ὑστερόσημον Ε) (Τύχη πρ. ἀρ. — 15) Συρίας. Κεφαλὴ Ἀπόλλωνος πρ. δ.) (ΑΧΑΙΟΥ—ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Ἀετὸς πρ. δ. — 16-45) Νομίσματα χαλκᾶ τριάκοντα. Τούτων ἐν Κλαζομενῶν — Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς πρὸς δεξ.) (Κεφαλὴ κριοῦ ΚΛΑ — τὰ δὲ λοιπὰ Ἐρυθρῶν Ἰωνίας, ἤτοι α'. 17 μὲ κεφαλὴν Ἡρακλέους ἀφ' ἐνὸς καὶ ὀνόματα ἀρχόντων ἀφ' ἐτέρου, β'. 4 μὲ κεφ. Ἀθηνᾶς καὶ ὀνόματα ἀρχόντων, γ'. 1 μὲ μορφὴν καθημένην πρ. ἀρ. ἐντὸς στεφάνου καὶ ὀνόματα ἀρχόντων, δ'. 1 μὲ κεφαλὴν Ἀπόλλωνος (;) καὶ ὄνομα ἄρχοντος, ε'. 1 μὲ κεφ. Ἡλίου κατ' ἐνώπιον καὶ ὄνομα ἄρχοντος, ς'. 2 μὲ ῥόπαλον καὶ ὄνομα ἀρχόντων, ζ'. 1 μὲ κεφ. Ἐρυθραίας πυργοστεφῆ πρ. δ. καὶ Σφίγγα πρ. ἀρ., η'. 1 μὲ κεφαλὴν Ἡρακλέους καὶ ὀπίσω φάρετραν ῥόπαλον καὶ τόξον χιαστί, θ'. 1 μὲ κεφαλὴν Αὐγούστου πρ. δ. καὶ ὀπίσω εἶδωλον πρ. δ. — 46) Ἀπολλωνιάδος. Κε-

φαλή Ἀπόλλωνος πρ. δ.) (ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΩΝ, κηρύ-
κειον. — 47) Ὅμοιον μὲ Ἀρτέμιδα Ἀγροτέραν πρ. δ. κοπὲν
ἐπὶ καίσαρος Οὐήρου. — 48) Φιλιππουπόλεως. Προτομὴ Φαυ-
στεΐνας πρ. δεξ.) (Ἀθηνᾶ ἰσταμένη πρ. δ. ΦΙΛΙΠΠΟ-ΠΟ-
ΛΕΙΤΩΝ. — 49 Ἀθηνῶν, 25. Κεφαλὴ Ἀθηνᾶς μὲ κράνος
κορινθιουργῆς πρ. δ.) (. . ΗΝΑΙ . . Διόνυσος καθήμενος πρ.
δεξ. — 50 - 59) Συμβολικὰ κέρματα χαλκᾶ ἑννέα, — α'. κε-
φαλὴ Ἀθηνᾶς (Ε, — β'. κεφαλὴ Ἀθηνᾶς) (Ε, — γ'. κεφαλὴ
Ἀθηνᾶς) (Κ, — δ'. κεφαλὴ Ἀθηνᾶς) (Ρ, — ε'. κεφαλὴ λέον-
τος) (Η, — ς'. ἐκατέρωθεν Ο, — ζ'. ἐτέρωθεν Κ, — η'. ἐτέ-
ρωθεν Λ, — θ'. κεφαλὴ νεανικὴ μετὰ πύλου θησσαλικοῦ πρ. δ.,
ὀπίσω αὐτῆς Α.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΤΗ ΚΟΙΤΗ
ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ

Ἡ ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἰλισοῦ κατὰ τὴν λεγομένην Καλλιρρόην ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἐπιστάσιαν ἀνασκαφὴ ἤρξατο κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου 1893 καὶ ἔληξε περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου, ἐξετελέσθη δὲ μετὰ πολλῶν δυσχερειῶν ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξαγωγῆς πλείστων ὀγκωδεστάτων λίθων ἐκ δύο βαθειῶν δεξαμενῶν, ἐν τῇ μιᾷ τῶν ὑποίων ἀνέβλυζε καὶ ἄφθονον ὕδωρ μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐξαντλούμενον. Βραχεῖαν ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἐδημοσίευσεν ἤδη κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἐν Ἐφημερ. Ἀρχαιολ. 1893 σελ. 103.

Διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἐπεδιώκετο ἢ κατὰ τὸ δυνατόν διευκρίνησις τοῦ πρὸς τὸ παρὸν λίαν διαμφισβητουμένου ζητήματος περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς Ἐννεακρούρου, προέκυψε δ' ἐξ αὐτῆς ὅτι κρήνη τις ὅπως οὖν σπουδαία καὶ δὴ ἡ Ἐννεακρούρος ἀδύνατον εἶνε νὰ ὑπῆρξεν αὐτόθι, πάντα δὲ τὰ ἀποκαλυφθέντα ἔργα τῶν ἀρχαίων ἦσαν κατεσκευασμένα πρὸς περισυναγωγὴν τοῦ ἐκ τῶν βράχων ἀναβλύζοντος ὕδατος καὶ διοχέτευσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Τὸ σπουδαιότατον δὲ τῶν πορισμάτων τῆς ἀνασκαφῆς εἶνε ὅτι ἐπειδὴ πολλὰ τῶν ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἰλισοῦ ἔργων τῶν ἀρχαίων δὲν ἔχουσιν οὐδένα λόγον ἐντὸς κοίτης ποταμοῦ ὑπάρχοντα, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποδεδειγμένον μετὰ μεγίστης πιθανότητος τοῦλάχιστον ὅτι ὁ Ἰλισὸς ἀρχῆθεν δὲν ἔρρεεν ἐντεῦθεν, ἀλλ' ὀλίγον βορειότερον, μόλις δὲ κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἢ μὲν ἀρχικὴ κοίτη αὐτοῦ περιελήφθη ἐντὸς τοῦ περιόλου τοῦ Ὀλυμπιείου, τὸ δὲ ῥεῦμα μετετράπη πρὸς τὴν νῦν κοίτην. Τὸ γεγονός δὲ τοῦτο συσχετιζόμενον πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων περὶ τῆς παρά τὸ Ὀλυμπιεῖον χώρας μεμαρτυρημένα ἐπι-

βάλλει νὰ δεχθῶμεν πολλὰς σπουδαίας μεταβολὰς τῆς παραδε-
δεγμένης τοπογραφίας τοῦ μέρους τούτου, περὶ ὧν διέλαβον ἐν
τῇ Ἐστίᾳ τῆς 17 Ἰουλίου 1894 σελ. 289 ἐξ. (1). Τὴν ἀπόδειξιν
τῶν ἤδη εἰρημένων θὰ παράσχη ἡ παροῦσα περιγραφή τῆς ἀνασκα-
φῆς, χάριν τῆς ὁποίας συνετάχθη καὶ ὁ ἐν Πίνακι Α΄. χάρτης τῆς
παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον κοίτης τοῦ Ἰλισοῦ ἀπὸ τῆς σημερινῆς γε-
φύρας τῆς πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ὁδοῦ μέχρι σχεδὸν τῶν προπό-
δων τοῦ Ἀρδηττοῦ, συνταχθεῖς ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. W.
Wilberg (2).

Πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς μόνον οἱ ἐν τῷ βράχῳ τῆς παρὰ τὴν
Ἀγίαν Φωτεινὴν στεφάνης λελαξευμένοι ὄχστοι Μ, μ, μ', μ'' ἦσαν
φανεροί, ἕκ τινων δ' ἐξ αὐτῶν καὶ ὕδωρ ἔρρεε πρὸ τινων δεκαε-
τηρίδων (3), τῶν δὲ ὑπὸ τὴν στεφάνην ἀποκαλυφθεῖσων δύο μεγά-
λων λαξευτῶν δεξαμενῶν Α καὶ Β οὐδὲν ἔχνος ὑπῆρχε φανερόν,
ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη ἦτο καθ' ὀλοκληρίαν κατακεχωσμένη, ἐν δὲ τῇ
δευτέρᾳ ὑπῆρχε παρὰ τὸν βράχον τῆς στεφάνης ἰκανῶς εὐμέγεθες
τέλμα βαθύτερον τοῦ ἐνὸς μέτρου, ὅπερ πρὸ τινων ἐτῶν ἦτο πολὺ
εὐρύτερον καὶ βαθύτερον, γνωστὸν τοῖς ἐπιχωρίοις ὑπὸ τὸ ὄνομα
Βούθουλας. Εἰς δὲ τὰς ἐκ τῶν μνημονευθέντων ὄχετῶν καὶ ἀλλα-
χοῦ ἐκ τῶν βράχων ἐκρεοῦσας μικρὰς πηγὰς ἀπεδίδετο ὑπὸ τῶν
ἐπιχωρίων Ἀθηναίων ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων τὸ ὄνομα
Καλλιρρόη, λαμβανόμενον πολλακίς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς στεφά-
νης ταύτης καταρρέοντος Ἰλισοῦ (4)· αὐτόθι δ' ἐτοποθετεῖτο μέχρι

(1) Ἡ διατριβὴ αὕτη ὑπὸ τὸν τίτλον *Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν τοπο-
γραφίαν* ἐξεδόθη καὶ εἰς ἰδιαίτερον φυλλάδιον ἐπὶ τῇ ὀδοηκοστῇ ἐπετείῳ τοῦ
Ἐρνέστου Κουρτίου.

(2) Χαρτογραφικὸν σχεδιάσμα τῆς κοίτης τοῦ Ἰλισοῦ ἀπὸ τῆς γεφύρας τῆς
πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ὁδοῦ μέχρι τῆς στεφάνης τῆς Καλλιρρόης καὶ ὀλίγον πε-
ραιτέρω παρέχει καὶ ὁ Curtius, *Stadtgesch. v. Athen* σελ. 87 σχεδιασθὲν ὑπὸ
τοῦ ἀρχιτέκτονος Herzog κατὰ τὸ 1890.

(3) Πρὸς Ziller, *Mittheil. d. d. arch. Inst. Athen.* II σελ. 110.

(4) Ὁ περὶ τὴν μεσαιωνικὴν ἀρχαιολογίαν τῶν Ἀθηνῶν διατριβὴν κ. Δ. Γ.
Καμπούρογλους ἔγραψεν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 20 Ἰουλίου 1893 τῆς ἐφημερίδος
"Ἀστειῶς" ὅτι κακῶς ἡμεῖς ἀπεδώκαμεν εἰς τὴν θέσιν ταύτην τὸ ὄνομα Καλλιρρόη,
ἐνῶ τὸ δημῶδες ὄνομα αὐτῆς εἶνε *Βούθουλας*, Καλλιρρόη δὲ λέγεται ἅπας ἐν
γένει ὁ Ἰλισός. Πρὸς ἀπόδειξιν τούτου ἐπάγεται τὰ ἐξῆς· «Ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς
μεταξὺ τῶν πολυπληθῶν παροιμιῶν του ἔχει καὶ τὴν ἐξῆς· *Κάθε μέρα δὲν κατε-
βάζει ἡ Καλλιρρόη κουτσούρια* ἐννοεῖ δὲ τὸ *Ῥέμμα τῆς Καλλιρρόης*, τὸν Ἰλισ-

πρὸ μικροῦ ὑπὸ πάντων τῶν ἀρχαιολόγων καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Πεισι-
στράτου κτισθεῖσα Ἐρνεάκρουος. Μέχρι τῶν μέσων σχεδὸν τοῦ
παρόντος αἰῶνος εἶχον αὐτόθι τὰ ὑπαίθρια ἐργαστήρια αὐτῶν
βυρσοδέψαι ἱκανὰ ἔχνη τῆς ἐργασίας αὐτῶν καὶ μέχρι τοῦ νῦν
καταλιπόντες (βόθρους, πίθους, ἄσβεστον κ.τ.τ.).

Διὰ τῆς σκαφῆς ἐξηρευνήθη κατὰ πρῶτον ἡ κοίτη καθ' ἅπαν
τὸ πλάτος αὐτῆς ὑπὸ τὴν παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Φω-
τεινῆς βραχώδη στεφάνην, ἐξ ἧς κατακρημνίζεται τὸ ὕδωρ τοῦ
ποταμοῦ. Τὰ ἀποκαλυφθέντα αὐτόθι ὑδραυλικά ἔργα ἀνήκουσιν
εἰς δύο περιόδους καὶ εἶνε πρὸς δύο διαφόρους ἀλλήλων σκοποὺς
πεποιημένα. Καὶ τῆς μὲν ἀρχαιοτέρας περιόδου τὰ ἔργα εἶνε
ὄχετοὶ (κ, Κ, Μ, μ, μ', μ'') σκοπὸν ἔχοντες τὴν περισυναγω-
γὴν τοῦ ἐκ τῶν βράχων πηγάζοντος ὕδατος καὶ τὴν διοχετεύσιν
αὐτοῦ εἰς τὸ κάτωθι τῆς γεφύρας τῆς πρὸς τὸ νεκροταφεῖον ὁδοῦ
διερχόμενον μέγα ὑδραγωγεῖον τὸ κοινῶς λεγόμενον τοῦ Βουνοῦ,
ὅπερ διοχετεύει τὸ ὕδωρ μεγαλυτέρων ἐκ τοῦ Ὑμηττοῦ πιθανῶς

σὸν δηλ. ὀλόκληρον, ὅστις ἐνίστε μετὰ ῥαγδαίαν βροχὴν, πλημμυρῶν παρασύρει
ξύλα καὶ ῥίζας δένδρων (κούτσουρα), ἅτινα οἱ ἐπὶ τούτῳ προσερχόμενοι τῶν κατοί-
κων εὐρίσκουσιν ὄχι μόνον κατὰ τὸν Βούθουλαν, ἐνθα σήμερον ἐνεργοῦνται αἱ
ἀνασκαφαί, ἀλλὰ καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῆς κοίτης τοῦ Ἰλισσοῦ.

«Εἰς τῶν ἀνωτέρω προστίθεμεν ἐκ τῶν γραπτῶν πηγῶν προχείρως καὶ τὸ παρὰ
τοῦ Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ εἰς τὸ Περιηγητικὸν αὐτοῦ τῷ 1772 σημειούμενον:
Ποταμοὶ δὲ ὁ Κηφισσὸς καὶ ὁ Εἰλισσὸς κοινῶς Καλλιρρόη, ἐφ' ἧς καὶ γέφυρα
πρὸ τῶν Κιόνων (Μνημ. Ἰστ. Ἀθ. τόμ. Β'. σελ. 7). Ἐννοεῖ δὲ τὴν κατὰ
τὸ στάδιον παλαιὰν γέφυραν τοῦ Ἰλισσοῦ σωζομένην τῷ 1772».

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι οὔτε ἡ λίαν δυσεξέλεγκτος προφορικὴ παράδοσις τῶν νῦν
αὐτοχθόνων Ἀθηναίων, οὔτε ἡ ἐκ τοῦ ἔτους 1772 προερχομένη σημείωσις τοῦ
ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ δύνανται νὰ ἀποδείξωσιν ἀληθῆ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ κ. Καμ-
πούρογλου, διότι ὄχι μόνον Εὐρωπαῖοι περιηγηταὶ παλαιότεροι τοῦ 1772, ὡς ὁ
Spon (II σελ. 209: *le peuple l'appelle encore du même nom*) καὶ ὁ Stuart
(I σελ. 7) εἰς τοὺς ἐγχωρίους Ἀθηναίους ἀποδίδουσι τὴν ὀνομασίαν τῆς Καλ-
λιρρόης, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ἕλλην Βιενναῖος Ἀνώνυμος (ὁ ὑπὸ Leake, Το-
pogr. v. Athen σελ. 346 καὶ ἄλλων ἐκδοθεῖς) ἤδη ἐν τῷ ΙΕ'. αἰῶνι γράφει
(§. 7): «πρὸς νότον δὲ τούτων (δηλ. τῆς Πύλης τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν κιόνων
τοῦ Ὀλυμπείου) ἔστιν οἶκος βασιλικὸς πλὴν ὤρατος, εἰς ὃν κατερχόμενος ὁ δούξ
κατὰ καιρὸν εἰς εὐωχίαν ἐκινεῖτο· ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ἡ Νεάκρουος, πηγὴ ἡ Καλλιρ-
ρὸη, εἰς ἣν λουόμενος ἀνήρχετο εἰς τέμενος τὸ τῆς Ἥρας λεγόμενον καὶ προσή-
χετο» Περὶ τῆς τοπογραφικῆς σημασίας τῆς μαρτυρίας ταύτης ἴδε ὅσα ἐγράψα-
μεν ἐν τῇ Ἐστία 1894 σελ. 290.

προερχομένων πηγῶν πρὸς τὸν Πειραιᾶ(1). Εἰς τὴν νεωτέραν περίοδον δ' ἀνήκουσιν αἱ δύο λαξευταὶ δεξαμεναὶ Α καὶ Β, αἵτινες οὐδεμίαν ἐκροὴν ἔχουσαι ἦσαν προωρισμέναι νὰ συλλέγωσιν ὕδωρ πρὸς κατανάλωσιν ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ, προσέτι δὲ καὶ ἄλλοι δευτερευούσης σημασίας ὄχετοὶ (η, γ, γ', γ''). Κρήνης τινὸς δὲ οἰασθήποτε οὐδὲν ἔχνος εὐρέθη· τούναντίον μάλιστα καὶ ἡ κατάστασις τοῦ τόπου, ὅπως ἀπεκαλύφθη διὰ τῆς ἀνασκαφῆς καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ γεωλογικὴ κατασκευὴ αὐτοῦ ἀποδεικνύει μετὰ τῆς μεγίστης βεβαιότητος ὅτι κρήνη τις ὅπως οὖν σπουδαία οὐδέποτε ὑπῆρξεν αὐτόθι οὔτε ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ οὔτε παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην ὑποκάτω τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς, ὡς ὑπετέθη ὑπὸ τινων (2). Τὸ ὕδωρ ῥέει ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἐπαφῆς τῶν δύο ἐπικρατούντων αὐτόθι γεωλογικῶν στρωμάτων, τοῦ ὑπερκειμένου ἀσβεστολίθου καὶ τοῦ ὑποκειμένου ἀδιαπόρου ἀργιλώδους ὑποστρώματος τοῦ παραχθέντος ἐξ ἀποσαθρώσεως τοῦ σχιστολίθου, τὰ στρώματα δὲ ταῦτα ἔχουσι κλίσιν ἀπότομον πρὸς τὰ ΒΔ, ὥστε ἡ ἐπιφάνεια τῆς ἐπαφῆς αὐτῶν ἐν τῇ βραχῶδει στεφάνῃ κατὰ μὲν τὴν δεξαμενὴν Β κεῖται σχεδὸν εἰς ἀνδρόμηκες ὕψος ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην κοίτης τοῦ ποταμοῦ, κατὰ δὲ τὸ φρέαρ π κατέρχεται περίπου εἰς τὸ αὐτὸ δάπεδον καὶ τέλος ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς Α παρὰ μὲν τὸν ὄχετόν κ κεῖται 1,60 μ. περίπου ἄνωτέρω τοῦ πυθμένος αὐτῆς (ἢ 3,20 μ. κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης) κατὰ δὲ τὴν ἀντικρυνὴν πλευρὰν αὐτῆς κατέρχεται καὶ αὐτοῦ τοῦ πυθμένος τῆς δεξαμενῆς κατωτέρω. Ὡς ἐκ τῆς τοιαύ-

(1) Ἴδε Ziller ἐν Mittheil. d. d. a. Inst. Athen II σελ. 108 ἐξ. Τὸ πρῶτον γνωστὸν τῷ Ziller φρέαρ τοῦ ὑδραγωγείου τούτου εἶνε τὸ εὐθὺς πρὸς νότον τῆς γεφύρας τοῦ νεκροταφείου κείμενον. Ἐκτὸς αὐτοῦ ὅμως σημειοῖ ἐν πίνακι VIII καὶ δύο ἕτερα φρέατα πρὸς βορρᾶν τῆς γεφύρας παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ καὶ ὄχετόν τινα διευθυνόμενον πρὸς τὴν ΝΑ γωνίαν τοῦ Ὀλυμπίου, περὶ ὧν οὐδὲν λέγει. Ἡμεῖς καίτοι δὲν ἐξηρευνήσαμεν τὸ μέρος τοῦτο καλῶς, δὲν πιστεύομεν ὅτι ὑπάρχουσι φρέατα αὐτόθι οὐδ' ὄχετός τις, πιθανῶς δὲ ὁ Ziller ἐσημείωσε ταῦτα ὅχι ἐξ αὐτοψίας, ἀλλ' ἐξ ἀνακριβοῦς ἀνακοινώσεως ἐργατῶν, ἀφορώσης τὰ ἀλλαχού εὐρεθέντα φρέατα π''' καὶ π''', ἅτινα καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς δὲν ἦσαν ἄγνωστα εἰς τοὺς χρησιμοποιούντας τὸ ὕδωρ κηπουροῦς. Ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ὁ κ. Ziller ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐνθυμεῖται πλέον.

(2) Lolling. Topogr. v. Athen σελ. 325.

της κλίσεως τῶν γεωλογικῶν στρωμάτων τὸ ὕδωρ συρρέει πρὸς τὰ ΒΔ, ἤτοι εἰς τὴν δεξαμενὴν Α, καὶ κατὰ μὲν τὸ θέρος εὐρίσκεται μόνον ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς ταύτης κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ, μόλις δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα ἀνέρχεται ἀνωτέρω τοῦ δαπέδου αὐτῆς ῥέον καὶ ἐκ τοῦ κατὰ τὴν δεξαμενὴν Β μέρους τῆς στεφάνης. Πρὸς κατασκευὴν λοιπὸν κρήνης ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους ῥεοῦσης μόνον τὸ ὕδωρ τῶν ὀχετῶν μ, μ' καὶ μ'' ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῆ, ὅπερ καὶ ὀλίγον εἶνε καὶ ἐκλείπει ὀλοσχερῶς κατὰ τὸ θέρος· βέβαιον δὲ εἶνε ὅτι οὐδὲ ἐχρησιμοποιήθη πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἀλλὰ συλλεγόμενον ἅπαν ἐντὸς τῶν ὀχετῶν διοχετεύετο ΒΔ κατὰ τὴν κλίσει τῶν γεωλογικῶν στρωμάτων πρὸς τὸ φρέαρ π' καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῶν φρεάτων π''' καὶ π'''' εἰς τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦ Βουνοῦ. Διοχέτευσις δὲ ὕδατος ἐκ τοῦ μέρους τῆς δεξαμενῆς Α πρὸς τὴν Ἀγίαν Φωτεινὴν εἶνε παντάπασιν ἀδύνατος διὰ τὴν κλίσει τῶν γεωλογικῶν στρωμάτων.

Οἱ συλλέγοντες τὸ ἐκ τῶν βράχων ἐκρέον ὕδωρ ὀχετοὶ κεῖνται ἐπὶ δύο ἀλλεπαλλήλων δαπέδων, ἤτοι οἱ μὲν μ καὶ μ' (πάσαι ἓνα καὶ τὸν ὀχετὸν ἀποτελοῦντες, τανῦν δὲ ἕνεκα ἀποκοπῆς μέρους τοῦ βράχου διηρημένοι) καὶ ὁ συγκοινωνῶν πρὸς αὐτοὺς Μ καὶ ὁ ἄδηλον ἔχων τὴν διεύθυνσιν μ'' εἶνε διωρυγμένοι ἐπὶ τῆς καθέτου πλευρᾶς τῆς στεφάνης μᾶλλον ἢ ἦττον ὑψηλότερον τοῦ δαπέδου τῆς ὑπ' αὐτὴν κοίτης τοῦ ποταμοῦ. Οἱ δὲ ὀχετοὶ Κ καὶ κ, κεῖνται 2-3 μ. κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην κοίτης (1). Εἰς τὸ αὐτὸ δάπεδον πρὸς τοὺς πρώτους ἀνήκουσι καὶ δύο μικρότατοι φυσικοὶ ὀχετοί, ὧν ὁ μὲν ἐκβάλλει κατὰ τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ ἐν τῇ δεξαμενῇ Α. τοίχου α'. ὑπὸ τὴν καμάραν τοῦ βυζαντινοῦ θόλου, ὁ δὲ ἐν τῇ μεταξύ τοῦ ἀναλήμματος τοῦ προαυλίου τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς καὶ τῆς στεφάνης γωνίᾳ. Πάντες οἱ μείζονες ὀχετοὶ ὡς ἐκ τῆς καλῆς κατασκευῆς αὐτῶν φαίνονται ἔργα τῶν καλῶν τῆς Ἑλλάδος χρόνων. Ἡ διεύθυνσις αὐτῶν εἶνε πάντοτε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον καμπύλη ἢ ὀφιοειδής, μόνου δὲ τοῦ Κ σχεδὸν εὐθεῖα, ἢ δὲ κατατομὴ αὐ-

(1) Τὸ παρά τὴν δεξαμενὴν Β στόμιον τοῦ ὀχετοῦ Κ κεῖται 2,10 μ. κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης.

τῶν διαφέρει κατὰ θέσεις οὔσα συνήθως μὲν κάτω ἐπίπεδος καὶ ἄνω καμπύλη, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐλλειψοειδῆς. Καὶ τὸ μέγεθος δ' αὐτῶν εἶνε ὡσαύτως διάφορον, διότι ὁ μὲν μμ' ἔχει ὕψος 0,90 καὶ πλάτος 0,50, ὁ δὲ M ὕψος 1,10 καὶ πλάτος ἄνω μὲν καὶ κάτω 0,30 κατὰ δὲ τὸ μέσον 0,50, οἱ δὲ κ καὶ K ὕψος 0,96 καὶ πλάτος 0,65· ὁ δὲ μ' ἴλιαν ἐπιμήκους ἐλλείψεως ἔχων σχῆμα ἔχει ὕψος 1,30 πλάτος δὲ 0,20 - 0,55. Ἐκ τῶν εἰς τὸ κατώτερον δάπεδον ἀνηκόντων ὀχετῶν κ. καὶ K μόνος ὁ κ συνέλεγεν ὕδωρ ἐκρέον κατὰ τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ἐκ τοῦ βράχου, διότι ὁ πυθμὴν αὐτοῦ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐπιφανείας, ἐν ἧ ὁ ἀσβεστόλιθος ἐπικάθηται τοῦ ἀργιλικοῦ σχιστολίθου (1). Ὁ δὲ K εἶνε ὀλόκληρος ἐσκαμμένος ἐντὸς τοῦ αὐτόθι ἀνύδρου στρώματος τοῦ ἀργιλικοῦ σχιστολίθου, ἐχρησίμευε δὲ ὄχι πρὸς συλλογὴν ὕδατος, ἀλλὰ μόνον πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὑπὸ τῶν ὀχετῶν τοῦ ἀνωτέρου δαπέδου συλλεγομένου μέχρι τοῦ φρέατος π', ἐξ οὗ διωχετεύετο περαιτέρω πρὸς νότον. Τὸ ὕδωρ τοῦ ὀχετοῦ M εἰσέρρεεν εἰς τὸν ὀχετὸν K διὰ τοῦ φρέατος π κατακρημνιζόμενον ἐξ ὕψους 3 μ. περίπου. Ἴνα δὲ μὴ τὸ καταπίπτον ὕδωρ βλάβη τὰς πλευρὰς τοῦ κάτω ὀχετοῦ, τὸ φρέαρ π εἶνε κατεσκευασμένον ὄχι ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ὀχετοῦ ὡς πάντα τὰ ἄλλα, ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν τινα πλαγίως, ἐν δὲ τῷ πυθμένι αὐτοῦ ὑπάρχει ἀναβαθμὸς τις κτιστὸς διὰ λίθων, ἐφ' οὗ ἐπιπτε τὸ ὕδωρ καὶ ἀποβάλλον τὴν ἐκ τῆς καταπτώσεως ὀρμὴν εἰσῆρχετο ὡς διὰ καταρράκτου εἰς τὸν ὀχετὸν K (2). Ὁ δὲ ὀχετὸς μμ' κατὰ μὲν τὸ μέρος μ' εἶνε τυφλὸς ἀπολήγων ἐντὸς τοῦ βράχου, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἄκρον αὐτοῦ ἐκβάλλει ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς B ἄδηλον ποῦ ἀπολήγων τὸ πάλαι, διότι τὸ πέρασ αὐτοῦ εἶνε κατεστραμμένον· ἀφ' ἑτέρου ὁμως συγκοινωνεῖ καὶ μετὰ τοῦ ὀχετοῦ M.

(1) Τὸ ἀρχικὸν ἄκρον αὐτοῦ ἀπεκόπη κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς δεξαμενῆς A, ὥστε νῦν εἶνε ἀνοικτὸς αὐτόθι, ἐπειδὴ ὁμως ὁ πυθμὴν διατηρεῖται ὀλόκληρος μέχρι τοῦ τέρματος, φαίνεται ὅτι δὲν προεχώρει πλέον τῶν 0,80 μ. ἐνδοτέρω τῆς πλευρᾶς τῆς δεξαμενῆς.

(2) Ὁ ὀχετὸς M. ἕνεκα ἀποκοπῆς τῶν βράχων εἶνε νῦν πολλαχοῦ ἀνοικτὸς καὶ ἡ ῥύσις δ' αὐτοῦ ἕνεκα τῆς καταστροφῆς τοῦ πυθμῆνος ἄδηλος κατὰ τὸ πλεῖστον, κατωρθῶθη δ' ὁμως ὑπὸ τοῦ Wilberg νὰ ὀρίσθῃ ἀσφαλῆστατα δι' ὑδροσταθμικῆς καταμετρήσεως ὅτι ἔρρεε πρὸς τὸ φρέαρ π. Ὁμοίως προσδιώρισθη καὶ τῶν ἄλλων ὀχετῶν ἡ ῥύσις.

Ἡ διπλῆ αὐτῆ ἐκβολὴ δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως, νομίζω, ἢ ἐὰν δεχθῆ τις ὅτι τὸ πρῶτον μὲν ἐξέβαλλε πρὸς τὸ μέρος τῆς δεξαμενῆς Β ἐντὸς φρέατος, ὅπως ἐκβάλλει καὶ ὁ Μ ἐντὸς τοῦ π, δι' αὐτοῦ δὲ εἰσέρρεεν εἰς τὸν ὀχετὸν Κ· μετὰ τὴν κατασκευὴν τῆς δεξαμενῆς Β ὁμως, ἐπειδὴ κατεστράφη καὶ τὸ φρέαρ καὶ τὸ παρ' αὐτὸ μέρος τοῦ Κ, ἠνοίχθη νέα ἐκβολὴ πρὸς τὸν ὀχετὸν Μ καὶ ἀπεφράχθη ἡ πρώτη (4). Ἄνευ τῆς ὑποθέσεως ταύτης δὲν δύναται οὐδὲ ἡ κατασκευὴ τοῦ ὀχετοῦ Κ ἀπὸ τοῦ φρέατος π μέχρι τῆς δεξαμενῆς Β νὰ ἐξηγηθῆ, διότι ὕδωρ αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ συλλέγη, ὡς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω, ὥστε ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἐδέχετο τὸ ὕδωρ τῶν ὀχετῶν τῶν ἀνωτέρου δαπέδου καὶ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος (2). Ὁ δὲ ὀχετὸς μ' εἶνε νῦν ὀλόκληρος πλήρης σκληροτάτου σταλακτίτου ὅλως ἀδύνατον καθιστῶντος τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ τῆς διευθύνσεως αὐτοῦ καὶ τῆς ρύσεως· ἀναμφιβόλως ὁμως καὶ αὐτὸς ἐξέβαλλε διὰ φρέατός τινος ἐντὸς τοῦ ὀχετοῦ Κ. Πάντες λοιπὸν οἱ ὀχετοὶ οὗτοι ἀκολουθοῦντες τὴν κλίσιν τῶν γεωλογικῶν στρωμάτων ἔχουσι κλίσιν πρὸς τὸ φρέαρ π', ἐν ᾧ συναγόμενον ἅπαν τὸ ὑπ' αὐτῶν διοχετευόμενον ὕδωρ ἔρρεε πρὸς τὰ φρέατα π'' καὶ π''' καὶ τέλος ὑπὸ τὴν γέφυραν τοῦ νεκροταφείου εἰς τὸ μέγα ὕδραγωγεῖον τοῦ Βουνοῦ (3).

(1) Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἀμφοτέροι αἱ ἐκβολαὶ αὐτοῦ εὐρέθησαν ἀπφοδομημένα δι' ὀπτοπλίνθων καὶ ἀμμοκονίας, καὶ μόνον πρὸς τὴν δεξαμενὴν Β ἐξέβαλλε μικρὸς πηλινὸς σωλὴν διερχόμενος διὰ τοῦ ἐξ ὀπτοπλίνθων τοιχίου. Ἡ ἀπόφραξις αὐτῆ ἐγένετο ἐξ ἄπαντος ἐν μεσαιωνικοῖς ἢ τουρκικοῖς χρόνοις, ἀφοῦ κατεστράφη ὁ ὀχετὸς Μ.

(2) Εἰς τὸ φρέαρ π'' οὐδεὶς ὀχετὸς ἐκβάλλει.

(3) Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἐν μὲν τῇ δεξαμενῇ Α τὸ ὕδωρ ἦτο ἀφθονώτατον καταστῆσαν τὴν ἐξαγωγὴν τῶν αὐτῆ λίθων καὶ χωμάτων δυσχερεστάτην. Ἐν τῇ δεξαμενῇ Β ἕνεκα τοῦ θέρους μόνον ὀλίγον ὕδωρ κατεστάλαζεν ἐκ τῶν βράχων, οἱ δὲ ὀχετοὶ τοῦ ἀνωτέρου δαπέδου ἦσαν πάντες ξηροί. Ἡ ποιότης τοῦ ὕδατος ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐπομένῃ ἀνάλυσις τοῦ καθηγητοῦ τῆς Χημείας κ. Χρηστομάνου, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ὕδωρ τῆς ἐν τῷ Λυκαθητιῶ κεντρικῆς δεξαμενῆς τοῦ σημερινοῦ ὕδραγωγείου τῶν Ἀθηνῶν δὲν εἶνε πολὺ καλῆ.

α" Ὑδωρ τῆς ἐν τῷ Λυκαθητιῶ δεξαμενῆς

β" Ὑδωρ Καλλιμρόης

Στερεὸν ὑπόλειμμα 1 λίτρου.....	0,3675	0,7965
Ἄσβεστος	0,4162	0,1325

Αἱ δὲ δεξαμεναὶ Α καὶ Β εἶνε ἰσκαμμέναι ἐντὸς τοῦ βραχώδους ἐδάφους τῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην κοίτης τοῦ ποταμοῦ μηδένα ἔχουσαι τοῖχον κατὰ τὰς πλευρὰς αὐτῶν οὔτε ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους οὔτε ὑπὸ τὸ ἐδαφος· ὁ δὲ πυθμὴν αὐτῶν καὶ αἱ πλευραὶ δὲν ἔχουσι κοπῆ κανονικῶς, ἀλλ' ἀνωμάλως, πολλαχοῦ δὲ προεξέχουσι μεγάλοι ὄγκοι ἐκ τοῦ βράχου ἄκοποι καταλειφθέντες. Τὸ βάθος τῆς δεξαμενῆς Α εἶνε 4,80 - 5,80, τὸ μέγιστον δὲ μῆκος αὐτῆς ἐν τῷ πυθμένι 21 μ., τὸ μέγιστον δὲ πλάτος 11 μ. τῆς δὲ δεξαμενῆς Β τὸ μέγιστον μὲν βάθος εἶνε 6,10 μ., τὸ μέγιστον δὲ πλάτος 18,60. Ὅτι εἶνε μεταγενέστεραι τῶν ἤδη περιγραφέντων ὀχετῶν, εἶνε καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων φανερόν, ἀποδεικνύει δ' ἄλλως καὶ ὁ ὀχετὸς κ ἔχων τὸν πυθμὲνα 1,60 μ. ἀνωτέρω τοῦ πυθμένος τῆς δεξαμενῆς, διότι μετὰ τὴν κατασκευὴν αὐτῆς κατεστράφη ἐν μέρει. Ὅτι δὲ τὰ κοιλώματα ταῦτα δὲν ἦσαν ἄλλο τι εἰμὴ δεξαμεναὶ ὕδατος, ἀποδεικνύεται ἐκ τούτου, ὅτι εἰς τὴν Α ἐκβάλλουσι τρεῖς μικροὶ ὀχετοὶ γ, γ' καὶ γ'' διοχετεύοντες ὕδωρ πιθανῶς ἐκ μικρῶν τινῶν πηγῶν παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην· ἕτερος δ' ὀχετὸς ὁ η διωχετεύει ὕδωρ ἐκ τῆς δεξαμενῆς περαιτέρω πρὸς νότον (1).

Ὁ ὀχετὸς η εἶνε μεταγενέστερος τῶν ἄλλων διότι τέμνει τὸ ἄκρον ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, τοῦ γ''. Ἀξίον δὲ παρατηρήσεως εἶνε ὅτι ἐκ τῶν τριῶν μικρῶν ὀχετῶν γ, γ' καὶ γ'' μόνος ὁ γ'' φαίνεται ὅτι ἐξέβαλλεν εἰς τὴν δεξαμενὴν διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ,

"Ὑδωρ τῆς ἐν τῷ Λυκαθητεῶ δεξαμενῆς		"Ὑδωρ Καλλιρρόης
Μαγνησία.....	0,0198	0,0827
Χλώριον.....	0,0639	0,1803
Θεϊκὸν ὄξύ.....	0,0120	0,0420
Νιτρῶδες ὄξύ.....	0	0
Ἀμμωνία.....	0	0
Ὅργανικαὶ οὐσίαι ἐλευθεραὶ ἀζώτου.....	0,0086	0,0201
Σκληρότης.....	14,40	24,80

Καθ' ὅλου εἶπετιν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ὕδωρ τοῦτο ὡς ἐπιπλαβὲς εἰς τὴν ὑγείαν τῶν πινόντων αὐτό, οὔτε ὡς ὀπωσθήποτε μεμολυσμένον δὲν εἶνε ὅμως καλὸν οὔτε ἀνώτερον τοῦ ὕδατος πολλῶν φρεάτων τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Πειραιῶς πίνουσι πρὸ πολλοῦ πολὺ χειρότερον δ.

(1) Παράβαλε τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ὑδροσταθμικῆς καταμετρήσεως ἐν τῷ χάρτη.

οί δ' ἄλλοι καίπερ παρ' αὐτὸ τὸ χεῖλος τῆς δεξαμενῆς ῥέοντες δὲν ἐκβάλλουσιν εἰς αὐτὴν εἰμὴ μετὰ διάστημά τι· ὁ γ δὲ οὐδ' ἐκβάλλει ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν μεγάλην δεξαμενὴν Α, ἀλλ' εἰς ἑτέραν μικρὰν τὴν ε, κειμένην ὀπισθεν τοῦ βυζαντινοῦ τοίχου α, ἐκβάλλουσιν δὲ εἰς τὴν μεγάλην διὰ πηλίνου σωλῆνος διερχομένου διὰ τοῦ τοίχου α. Ὁ πυθμὴν τῆς μικρᾶς δεξαμενῆς ε κείται μόλις 2 μ. κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης, αἱ δὲ πλευραὶ αὐτῆς εἶνε ἐπιμελῶς κεχρισμένα δι' ἀμμοκονίας· ὕψος αὐτῆς μέχρι τοῦ στεγάζοντος αὐτὴν βράχου 0,95, πλάτος 0,50, τὸ δὲ μῆκος δὲν σώζεται ὁλόκληρον. Τοῦ εἰς τὴν ε ἐκβάλλοντος ὕχου γ ὁ πυθμὴν δὲν εἶνε βαθύτερος τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ· οἱ δὲ γ' καὶ γ'' εἰς μικρὸν βάθος ἐσκαμμένοι, εἶνε κατὰ πρῶτον μὲν κλειστοὶ μικροτάτην ἔχοντες χωρητικότητα καὶ ἐπενδεδυμένοι πανταχόθεν δι' ὀπτοπλίνθων, μέχρις οὗ ἀπολήγουσιν εἰς ἐπιστόμια κτιστὰ διὰ λίθων καὶ ἀμμοκονίας εἰς μικρὸν ἀπὸ τῆς δεξαμενῆς διάστημα, ἀπὸ δὲ τῶν κτιστῶν τούτων ἐπιστομιῶν μέχρι τῆς δεξαμενῆς ἦσαν, ὡς φαίνεται, ἀνοικτοὶ ἄδηλον διατί. Ὅπως δὲ βέβαιον εἶνε ὅτι οἱ μικροὶ οὗτοι ὕχου εἶνε περίπου σύγχρονοι τῶν τοίχων α καὶ α', προερχομένων, ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς εἶνε φανερὸν ἐκ τῶν βυζαντινῶν χρόνων.

Κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ἡ δεξαμενὴ Α ἐπεχώσθη ἄδηλον ἐκ τίνος αἰτίας σχεδὸν ὁλόκληρος διὰ παντοίων κατεργασμένων λίθων ἐκ πολλῶν ἀρχαίων οἰκοδομημάτων εἰλημμένων (1),

(1) Ὅτι ἡ ἐπίχωσις δὲν ἐγένετο παλαιότερον τῶν βυζαντινῶν χρόνων, εἶνε βέβαιον, διότι ὅχι μόνον νομίσματα τοῦ Τσιμισκῆ εὑρέθησαν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πυθμῆνος, ἀλλὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια βυζαντινῶν κτιρίων. Τὸ μέγεθος δὲ τῶν ἐν τῇ δεξαμενῇ λίθων καὶ ἡ συνήθως καλὴ διατήρησις αὐτῶν ἀποδεικνύουσιν ὅτι δὲν παρεσύρθησαν ὑπὸ τοῦ ρεύματος τοῦ Ἰλισοῦ, ἀλλ' ἐρρίφθησαν ἐπίτηδες καὶ μάλιστα ἀρτίως ἀπὸ ἀρχαίων οἰκοδομημάτων ἀποσπασθέντες, διότι μετ' αὐτῶν εὑρέθησαν καὶ σιδηροὶ δεσμοὶ μετὰ τοῦ περιχευομένου μολύβδου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεγαλύτερων ἐξ αὐτῶν ἀνήρχετο εἰς 200 περίπου. Οἱ ἀξιολογώτατοι διὰ τὸ μέγεθος ἦσαν οἱ ἐξῆς· μαρμαρινὴ παραστάς θύρας σωζομένη εἰς μῆκος 3,30 μ., πᾶχος 0,60· σκληρὸς τιτανόλιθος μῆκος 2 μ. πλ. 0,90, πᾶχος 0,45· σπόνδυλος κίονος πώρινος ἀκατάξεστος διαμέτρου 1,20, ὕψους 0,80· κίων μαρμάρινος δωρικὸς σωζόμενος εἰς μῆκος 2,10, διάμετρος 0,65· βᾶθρον μαρμάρου πεντελησίτου μήκους 1,45, πᾶχους 0,70, ὕψους 0,55· κροκαλοπαγῆς λίθος μήκους 1,30, πᾶχ. 0,50, ὕψ. 0,70· μαρμαρινὴ παραστάς μῆκ. 2,65, πᾶχ. 0,60, ὕψ. 0,30. Ἐκ πολυγωνικῶν τοίχων μόνον ὀλίγοι λίθοι εὑρέθησαν, ὀλίγοι δ' ὡσαύτως ἦσαν καὶ οἱ

βραδύτερον δ' ὡς φαίνεται κατεσκευάσθη ὁ 1,70 μ. βάθος ἔχων ὀχετός η πρὸς ἐξαγωγήν ὕδατος πρὸς ἄρδουσιν καὶ ἔτι βραδύτερον πιθανῶς (1) ἐκτοπισθέντων τινῶν ἐκ τῶν ὑποκάτω λίθων ἐκτίσθη θολωτὴ δεξαμενὴ, ἐξ ἧς μέχρι τοῦ νῦν ἐσώθησαν οἱ πλάγιοι τοῖχοι α καὶ α'. Ἡ κτιστὴ βυζαντινὴ δεξαμενὴ δὲν εἶχε πυθμένα στεγανόν, διότι τὸ ὕδωρ ἀνέβρυνε κάτωθεν, ἦτο δὲ ἐστεγασμένη διὰ θόλου ἡμικυλινδρικοῦ, οὐ τὰ ἴχνη τῆς καμάρας εἶνε καὶ νῦν εὐδιάκριτα ἐπὶ τοῦ πλαγίου τοίχου α', τὸ στόμιον δ' αὐτῆς ὑπῆρχε πιθανῶς κατὰ τὸ πρὸς τὸν τοῖχον α ἄκρον, διότι οὗτος ὁ τοῖχος φαίνεται ὅτι δὲν συνεδέετο μετὰ τοῦ τοίχου τῆς προσθίας μακρᾶς πλευρᾶς αὐτῆς. Ἐκ τῶν τοίχων αὐτῆς ὁ μὲν α' εἶνε τεθεμελιωμένος ἐπὶ προεξέχοντος μέρους τοῦ βράχου τῆς στεφάνης, οἱ δὲ τοῖχοι τῶν μακρῶν πλευρῶν (2) καὶ ἐν μέρει καὶ ὁ α ἐπὶ τῶν παντοίων λίθων τῆς ἐπιχώσεως. Τὸ βάθος τῆς θολωτῆς δεξαμενῆς ταύτης εἶνε 2,90 κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης, ἦτοι 2 μ. περίπου ἀνωτέρω τοῦ πυθμένου τῆς δεξαμενῆς Α, τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς σχεδὸν 2 μ. Ἡ δὲ δεξαμενὴ Β φαίνεται ὅτι οὐδέποτε ἐπεχώσθη ἐπίτηδες, διότι ἦτο πλήρης ἄμμου καὶ χαλίκων καὶ βράχων ἀποκεκομμένων ἐκ τῆς ἄνωθεν στεφάνης, ὀλίγοι δὲ σχετικῶς ἦσαν οἱ κατειργασμένοι λίθοι καὶ πολὺ μικρότεροι τῶν ἐν τῇ δεξαμενῇ Α, τινὲς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ρεύματος ἐφθαρμένοι.

Ἐπερὰ τῆς δεξαμενῆς Α εἶνε λελαξευμένη ἐν τῷ βράχῳ ἡ διῶρυξ Δ, ἣτις ἐξετείνεται μέχρι τοῦ πέρατος τῆς στεφάνης ὑπερὰ τὸ φρέατος π', πιθανώτατα δὲ καὶ ὀλίγον ἐξωτέρω, διότι μέρος τι τοῦ βράχου ἔχει ἀποκοπῆ βεβαίως. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ δεξαμενὴ Α ἐσκάφη κατὰ τὸ πλεῖστον ὑποκάτω τοῦ βρά-

ἀκατέργαστοι οἱ ἐκ τῆς ὑπερκειμένης στεφάνης ἀποκοπέντες, τινὲς ἐξ αὐτῶν ὅμως ὑπερμεγέθεις. Μία παρὶν πλίνθος ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῆς κάτωθεν ἡμικυλικῆς ἐντομῆς ὡς προερχομένη ἐκ τοῦ περιόλου τοῦ Ὀλυμπίου. Οὐδὲν ὅμως τεμάχιον ἠδύνατο νὰ ἀποδειχθῇ ὡς ἀνήκον εἰς τὸν παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην ἀνασκαφέντα ἀρχαῖον ναόν.

(1) Δύναται ὅμως ἐπίσης νὰ ὑποθεθῇ καὶ ὅτι ὁ ὀχετός η κατεσκευάσθη μόλις μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς θολωτῆς δεξαμενῆς.

(2) Εἴς ἐκ τούτων ἀπεσπασμένος ἐκ τῆς ἀρχικῆς θέσεως αὐτοῦ εὐρέθη κατὰ μέγα μέρος σῶος.

χου τῆς στεφάνης, ἢ ἄνευ ἐπαρκοῦς ὑποστηρίγματος μένουσα βραχῶδης ὀροφῆ αὐτῆς ἢ φέρουσα τὴν διώρυχα Δ κατέπεσεν, ὥστε ἤδη ὀλόκληρος ἢ δεξαμενὴ Α εἶνε ὑπαιθρος, ἐνῶ τὸ πάλαι ἦτο σχεδὸν ἅπασα ἐστεγασμένη ὑπὸ τοῦ βράχου (1). Ὁ ἐπιστεγάζων τὴν δεξαμενὴν βράχος δὲν εἶχεν ἴσως καταπέσει καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατασκευῆς τῆς θολωτῆς βυζαντινῆς δεξαμενῆς, ὁ δὲ θόλος αὐτῆς κατασκευάσθη μᾶλλον πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ βράχου, διότι ἄλλως ἂν ὁ βράχος δὲν ὑπῆρχε, δυσκόλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντίσχη εἰς τὴν ὀρμὴν τοῦ ρεύματος ὁ κτιστὸς θόλος, ἐπ' αὐτῆς τῆς προχοῆς κείμενος. Ἡ κατασκευὴ τῆς διώρυχος Δ εἶνε περιεργωτάτη. Ἡ διεύθυνσις αὐτῆς δὲν εἶνε εὐθεῖα, ἀλλὰ καμπύλη κάμπτουσα πρὸς ἀριστερὰν μέχρι τοῦ νῦν σωζομένου τελευταίου ἄκρου αὐτῆς ὑπεράνω τοῦ φρέατος π', τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς βαίνει στενευόμενον καθ' ὅσον προχωρεῖ τὸ ρεῦμα. Πλάτος αὐτῆς παρὰ τὸν φραγμὸν δ 4, 30, παρὰ δὲ τὴν δεξαμενὴν Α 3,60. Τὸ δὲ κοῖλον μέρος αὐτῆς δὲν εἶνε ἀπλοῦν, ἀλλ' εἰς τρία μέρη ὁ βράχος τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς ἔχει ἀφεθῆ ἐπίτηδες ἄκοπος καὶ προεξέχων, ὥστε ἀποτελεῖ φραγμοὺς στενεύοντας ἐτι μᾶλλον τὴν κοίτην (δ, δ', δ'') (2). Ἄλλος φραγμὸς κατωτέρω τοῦ δ δὲν ὑπάρχει κατὰ τὸ σωζόμενον μέρος τῆς διώρυχος, οὐδαμῶς ἀπίθανον ὅμως εἶνε νὰ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ὑπεράνω τῆς δεξαμενῆς Α κειμένῳ μέρει αὐτῆς ἀρχόμενος ἐκ τῆς ὀλοσχερῶς κατεστραμμένης δεξιᾶς πλευρᾶς, καίτοι ἴσως ἢ βαθμηδὸν προϊοῦσα στένευσις τῆς κοίτης ταύτης δυνατὸν νὰ καθίστα ἄλλον φραγμὸν περιττόν. Κατὰ τὰ σημεῖα σ ὅμως ὑπάρχουσιν ἐν ἑκα-

(1) Ἡ βραχῶδης ὀροφῆ τῆς δεξαμενῆς σχεδὸν δὲν θὰ ἦτο ὑψηλότερα τοῦ δαπέδου τῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην κοίτης τοῦ Ἰλισοῦ.

(2) Ἐν τῷ φραγμῷ δ'' προεξέχει καὶ ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς διώρυχος, ὥστε σχηματίζεται μεταξύ τῶν δύο προεχοχῶν στενὴ ἐλικοειδῆς διόδος, ἱκανῶς νῦν βεβλαμμένη. Μεταξὺ δὲ τῶν φραγμῶν δ καὶ δ'' στενὴ τις λωρὶς ἐκ τῆς κοίτης παρὰ τὴν δεξιὰν πλευρὰν προεξέχει κατὰ τινα ἑκατοστόμετρα τοῦ πρὸς ἀριστερὰν πυθμένος αὐτῆς. Ὁμοίᾳ δ' ἀνύψωσις ἀποτελοῦσα οἰοεὶ βαθμῖδα ὑπάρχει καὶ μεταξύ τῶν φραγμῶν δ' καὶ δ'' παρὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν (Σ) Καὶ ὁ μὲν φραγμὸς δ ἔχει τόσον ὕψος, ὅσον καὶ αἱ πλευραὶ τῆς διώρυχος, οἱ δὲ δ' καὶ δ'' εἶνε ταπεινότεροι. Πόθεν ἄρχεται ἡ διώρυξ, δὲν ἐγένετο γνωστὸν, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνασκάψω αὐτὴν ὀλόκληρον. Τὸ ἀνασκαφέν μέρος ἔχει μῆκος 46 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς δεξαμενῆς.

τέρᾳ πλευρᾷ τῆς τεχνητῆς κοίτης· δύο μικραὶ στρογγύλαι ὅσαι ἀντικρίζουσαι πρὸς ἀλλήλας, ἄδηλον εἰς τί χρησιμεύουσαι (1).

Εἰς τί ἐχρησίμευσεν ἡ διῶρυξ Δ δὲν εἶνε εὐκολον νὰ ῥηθῆ, βεβαίωτατον ὅμως εἶνε ὅτι δὲν κατεσκευάσθη πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ρεύματος τοῦ ποταμοῦ, ὅχι μόνον διότι ἡ κλίσις τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους τῆς κοίτης πανταχοῦ ὑπερήρκει, ἵνα ὁ ποταμὸς ῥέῃ ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος, ὡς δύναται τις νὰ εἶδῃ ἐκ τῶν ἀριθμῶν τῆς ὑδροσταθμικῆς καταμετρήσεως ἐν πίνακι Α', ἀλλὰ καὶ διότι ἡ καμπύλη διεύθυνσις αὐτῆς καὶ οἱ ἐντὸς φραγμοὶ καθιστῶσι κατάδηλον ὅτι ἡ διῶρυξ αὕτη δὲν ἐσκόπει τὴν διευκόλυνσιν τοῦ ρεύματος, ἀλλὰ τούναντίον τὴν ἀναχαίτισιν τῆς ὀρμῆς αὐτοῦ. Τοιοῦτου δ' ἔργου, οἷα ἡ διῶρυξ Δ, ὁ σκοπὸς ἀδύνατον εἶνε νὰ κατανοηθῆ, ἐὰν δὲν δεχθῶμεν ὅτι ὑπὸ τὴν βραχῶδη στεφάνην ἐξ ἧς κατακρημνίζεται ὁ Ἴλισὸς ὑπῆρχέ τι, ὅπερ ἡδύνατο νὰ βλάψῃ τὸ ρεῦμα, ἐπομένως ὅτι τὸ μέρος τοῦτο δὲν ἦτο ἀρχῆθεν ἀπόλυτος τοῦ ποταμοῦ ἰδιοκτησία (2). Εἰς τὸ αὐτὸ δὲ συμπέρασμα ἄγουσι καὶ τὰ ὑποκάτω τῆς στεφάνης ἔργα τῶν ἀρχαίων, ἰδίως αἱ δεξαμεναὶ Α καὶ Β. Αὗται μὴ ἔχουσαι ἐκροὴν μηδεμίαν (3) καταδεικνύουσιν ὅτι τὸ ἐν αὐταῖς συλλεγόμενον ὕδωρ ἦτο προωρισμένον νὰ καταναλίσκηται ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ κατασκευάσῃ τοιαύτας δεξαμενάς, ἵνα ἀρδεύῃ στενὴν καὶ ὑπὸ ὑψηλῶν ὄχθων περιβαλλομένην κοίτην ποταμοῦ μὴ ἐπιτρέποντος μηδεμίαν ἐν αὐτῇ καλλιέργειαν τοῦ ἐδάφους; Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ παλαιὸν ὑδραγωγεῖον τοῦ Βουνοῦ κατωτέρω τῆς γεφύρας τοῦ νεκροταφείου παρακολουθεῖ

(1) Ὅτι εἰς αὐτὰς ἐστρηζόντο τὰ ἄκρα ξυλίνου τινὸς φραγμοῦ τιθεμένου, ἵνα κρατῆ τὰ ὑπὸ τοῦ ρεύματος φερόμενα μικρὰ ξύλα καὶ τὰ τοιαῦτα, δὲν εἶνε πιθανόν, διότι πρὸς τοῦτο ἦσαν ἀπαραίτητοι καὶ ἕτεροι δύο ὅπαι κατωτέρω αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν υποθέσωμεν ὅτι ὑπῆρχον ἐν τῷ πυθμένι, καὶ ἐξηφανίσθησαν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἀποτριβῆς τοῦ βράχου. Ἐτέρα ὀπὴ πολὺ μεγαλύτερα, ἀλλ' ἀβαθῆς ὑπάρχει κατὰ τὸ πέρασ τοῦ βράχου ὑπεράνω τοῦ φρέατος π'.

(2) Πρὸς πρόληψιν πλημμυρῶν δὲν δύναται τις νὰ ὑπολάβῃ τὴν διῶρυχα ταύτην κατεσκευασμένην, διότι κατωτέρω τῆς στεφάνης ἀμφότεραι αἱ ὄχθαι εἶνε πολὺ ὑψηλαὶ εἰς μακρὸν διάστημα.

(3) Ὁ ὄχετός η εἶνε πολὺ μεταγενέστερος τῆς δεξαμενῆς Α καὶ πολὺ ἀβαθέστερος αὐτῆς. Ὡσαύτως καὶ τὸ παλαιὸν ὑδραγωγεῖον κεῖται πολὺ ἀνωτέρω τοῦ πυθμένος τῶν δεξαμενῶν τούτων, ἰδίως τῆς Β.

πάντοτε τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, προδήλως ἵνα μὴ τὰ εἰς αὐτὸ ἄγοντα φρέατα βλάπτωνται ὑπὸ τοῦ ρεύματος· ἀνωτέρω τῆς γεφύρας ὁμοίως ὁ ἀρχαῖος ὄχετός δὲν διευθύνεται ἐκ τοῦ φρέατος π' διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ πρὸς τὴν δεξιὰν ὄχθην, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ παραμένων ἐν αὐτῷ τῷ μέσῳ τῆς κοίτης καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν προχοὴν μάλιστα τῆς διώρυχος Δ, μέχρις οὐ ἐνοῦται πρὸς τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦ Βουνοῦ. Ὡσαύτως δὲ καὶ τινὰ λάξεύματα τοῦ βράχου παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τῆς διώρυχος Δ καὶ πλησίον τοῦ τοίχου Γ, ἅτινα φαίνονται ὡς οἰκήματα ὁμοία πρὸς τὰ ἐν τοῖς παρὰ τὴν Πνύκα λόφοις ὑπάρχοντα, καὶ διακόσια περίπου μέτρα ἀνωτέρω τοῦ ρεύματος ἕτερον λάξευμα ρ, ὅπερ ἦτο πιθανῶς τάφος κατεστραμμένος νῦν κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους αὐτοῦ, οὐδεὶς βεβαίως θὰ προσεδόκα νὰ ἀπαντήσῃ ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ Ἴλισοῦ.

Ταῦτα πάντα ἡμεῖς τοῦλάχιστον νομίζομεν ὡς ἀναμφισβήτητα τεκμήρια ἀποδεικνύοντα ὅτι καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατασκευῆς τοῦ παλαιοῦ ὑδραγωγείου καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατασκευῆς τῶν δεξαμενῶν Α καὶ Β ὁ ποταμὸς δὲν ἔρρεεν ἐνταῦθα, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρχον αὐτόθι ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ἅτινα οἱ ἀρχαῖοι μὴ θέλοντες ἐγκαταλειψῶσιν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ποταμοῦ, ὅτε ἐκεῖνος ἐξ αἰτίας τινὸς ἐγένετο χρεῖα νὰ διέλθῃ ἐντεῦθεν, κατεσκεύασαν τὴν διώρυχα Δ, ἵνα ἀναστέλλῃ τὴν ὄρμην αὐτοῦ καὶ περιορίζῃ τὸ ρεῦμα ἐντὸς στενωπῶν ὀρίων. Ἐξ ὧν δ' ἔγραψα ἀλλαχοῦ (1) ἐρμηνεύων τὸ προοίμιον τοῦ πλατωνικοῦ Φαίδρου νομίζω ὅτι ἀποδεικνύεται ἀσφαλῶς, ὅτι ἐνταῦθα ἔκειτο τὸ ἐκεῖ μνημονεύομενον ἱερὸν τῶν νυμφῶν καὶ τοῦ Ἀχελῷου καὶ ἡ ποιητικώτατα περιγραφομένη σκηνὴ τοῦ διαλόγου τούτου, εὐλογώτατον δ' εἶνε νὰ ὑποτεθῇ ὅτι πρὸς προφύλαξιν τοῦ ἱεροῦ τούτου κατεσκευάσθη ἡ διώρυξ Δ.

Ἵπολείπεται νῦν νὰ δειχθῇ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ διέρχεται δι' ἄλλης κοίτης ὁ Ἴλισός. Οὗτος σήμερον προσπίπτων εἰς τοὺς βραχῶδεις πρόποδας τοῦ Ἀρδηττοῦ καὶ ἀποκρουόμενος ὑπ' αὐτῶν τρέπεται δεξιὰ πρὸς τὰ ΒΔ, μέχρις οὐ προσπίπτων εἰς τὸ παλαιὸν πρόχωμα Φ καὶ μετ' αὐτὸ εἰς τὸν βράχον Ρ ἀναγκάζεται νὰ

(1) Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἀθ. τοπ. σελ. 13-16 (= Ἔστια, 1894 σελ. 292).

τραπή πρὸς ἀριστερὰν καὶ νὰ κατακρημισθῇ ἐκ τῆς ὑπὲρ τὰς δεξιαμενὰς Α καὶ Β βραχίους στεφάνης εἰς τὴν κατὰ τινα μέτρα χαμηλοτέραν κάτωθι τῆς στεφάνης κοίτην, ἀφοῦ ὀλίγον πρότερον διαιρεθῇ εἰς δύο βραχίονας, ἐξ ὧν ὁ ἀριστερός ρέει πρὸς τὴν δεξιαμενὴν Β, ὁ δὲ δεξιὸς πρὸς τὴν Α. Πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ὁμοῦ ἔρρει διηρημένος εἰς δύο βραχίονας ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀρδηττοῦ, περιβάλλον δι' αὐτῶν ἐπίπεδον νησίδα, ἐν ἧ μετὰ μεγάλης πιθανότητος τοποθετεῖται τὸ ἱερόν τῆς ἐν Κήποις Ἀφροδίτης (1), ἡ δ' ἀπεξηραμένη κοίτη τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος εἶνε καὶ νῦν εὐδιάκριτος μῆπω συγχωθεῖσα. Ὁ νῦν ἀπεξηραμένος ἀριστερός βραχίων τοῦ ποταμοῦ ὁ ἄλλοτε παρ' αὐτοὺς τοὺς πρόποδας τῶν πρὸς νότον τῆς κοίτης λόφων ῥέων ἐθεωρήθη ὑπὸ πολλῶν ὡς ἡ παλαιὰ κοίτη τοῦ ποταμοῦ, ἐξ ἧς ἐξετράπη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους (2). Ἄλλ' ὁμοῦ ὅτι μὲν ὁ δεξιὸς βραχίων τοῦ ποταμοῦ ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἀποδεικνύει τρανότατα ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἐν ῥωμαϊκοῖς χρόνοις κατεσκευασμένου προχώματος Φ, ἕτερα δὲ τεκμήρια βεβαιοῦσιν ἀσφαλῶς ὅτι ὁ νῦν ἀπεξηραμένος ἀριστερός βραχίων ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα δὲν ὑπῆρχεν ἀλλ' οὐδ' ἐν αὐτοῖς τοῖς μεσαιωνικοῖς χρόνοις, καὶ μόλις ἐν χρόνοις τουρκικοῖς (ἴσως κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα) ἐπῆλθεν ἡ διαίρεσις τοῦ ποταμοῦ εἰς δύο βραχίονας ἀπὸ τῶν πρόποδων τοῦ Ἀρδηττοῦ. Περὶ τούτου ἀσφαλέστατον τεκμήριον εἶνε ὁ νότιος μακρὸς τοίχος τῆς ἐν τῇ νησίδι ἐκτισμένης παλαιότητας χριστιανικῆς ἐκκλησίας (3), διότι κείμενος παρ' αὐτὴν τὴν

(1) Lolling, Topogr. v. Athen ἐν Müller, Handbuch d. Kl. Alt. III σελ. 323.

(2) Ὡς οὕτω ῥέων σημειοῦται ὁ Ἰλιὸς ἐν τοῖς γερμανικοῖς Χάρταις τῆς Ἀττικῆς φύλλω II καὶ παρὰ Curtius Stadtgesch. πίνακι IV.

(3) Ἡ ἐκκλησίᾳ αὕτη καίπερ μέχρις ἐδάφους νῦν κατεστραμμένη, εἶνε διὰ τὸ ὅλως ἑκτακτον μέγεθος αὐτῆς καὶ τὴν ἐξαιρετον κατασκευὴν ἐν τῶν σπουδαιότατων χριστιανικῶν μνημείων τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀσύνηθες σχῆμα τῶν βασιλικῶν, ὅπερ ἔχει, καὶ ἡ ἐν αὐτῇ ὑπαρξίς κρύπτεις δύνανται νὰ γενήσῃσι τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ Φράγκων. Ἄλλ' ὄχι μόνον λίαν ἀπίθανος εἶνε ἡ κατασκευὴ τοσοῦτον μεγάλης ἐκκλησίας ἐν φραγκικοῖς χρόνοις, καὶ μάλιστα ἐν τόπῳ λίαν ἀπομεμακρυσμένῳ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀνακτόρων τῶν Φράγκων δεσποτῶν, ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ἐξαιρετος κατασκευὴ τῶν θύλων τῆς κρύπτεις καὶ ἡ τέχνη τμημάτων τινῶν τοῦ ψηφιδωτοῦ ἐδάφους τῆς ἐκκλησίας,

δεξιάν ὄχθην τῆς ἀπεξηραμένης κοίτης οὐδαμοῦ καθ' ἅπαν αὐτοῦ τὸ μῆκος φαίνεται ἔχων κανονικὴν πρόσοψιν· ἀπ' ἐναντίας δὲ τοσοῦτον ἀνώμαλος εἶνε κατεσκευασμένος, ὥστε οὐδεμίαν καταλείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι κατεσκευάσθη ἀρχῆθεν ὡς θεμέλιον μέλλον νὰ εἶνε κεκαλυμμένον διὰ παντός ὑπὸ τῆς γῆς, καὶ μόλις μετὰ μακρὸν χρόνον ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ διελθόντος ἐκείθεν ποταμοῦ ἀπὸ τῆς καλυπτούσης αὐτὸν γῆς. Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἑτέρα ἐκκλησία νεωτέρα ταύτης ἢ παλαιὰ Ἁγία Φωτεινὴ (1) ἔκειτο, ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, ἐντὸς σπηλαιῶ ἀκάτωι τῆς στεφάνης ἐν θέσει, ἔνθα ἔμελλεν ἀφεύκτως νὰ κατακλύζεται ὑπὸ πάσης πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ, ἂν οὗτος ἔρρεεν ἐκ τοῦ ὑπὲρ τὴν δεξαμενὴν Β μέρους τῆς στεφάνης. Ὁ δὲ τοῖχος Γ ἐν τουρκικοῖς χρόνοις προφανῶς κατεσκευασμένος δὲν δύναται νὰ εἶχεν ἄλλον σκοπὸν ἢ τὴν προφύλαξιν τῆς παλαιᾶς ταύτης ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐκκλησίας. Ὅτε δὲ οὗτος ἀπεδείχθη ἀνίκανος νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν ὀρμὴν τοῦ ρεύματος καὶ κατεστράφη ὀλοσχερῶς κατὰ μέγα μέρος, ἢ παλαιὰ Ἁγία Φωτεινὴ ἐγκατελείφθη κατ' ἀνάγκην, φκοδομήθη δὲ ἀντ' αὐτῆς ἄνωθεν τῆς στεφάνης ἢ νῦν σωζομένη νέα ἐκκλησία. Τὰ γεγονότα ταῦτα λοιπὸν οὐδεμίαν καταλείπουσιν ἀμφιβολίαν ὅτι μέχρις αὐτῶν τῶν χρόνων τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας ὁ ποταμὸς δὲν εἶχε διέλθει ἐκ τοῦ ὑπὲρ τὴν δεξαμενὴν Β μέρους τῆς στεφάνης καὶ ἐκ τῆς ἀπεξηραμένης παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν πρὸς νότον λόφων κοίτης.

Ἄφοῦ λοιπὸν ὁ Ἰλισὸς οὔτε ἐκ τούτου τοῦ μέρους διήρητό οὔτε ἐκ τοῦ ὑπὲρ τὴν δεξαμενὴν Α μέρους τῆς στεφάνης, ὡς ἀπεδείξαμεν ἄνωτέρω, οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται ἢ νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἔρρεε δεξιώτερον τῆς νῦν κοίτης καὶ πλησιέστερον πρὸς τὸ Ὀλυμπιεῖον. Ἄλλ' ἐντεῦθεν μὲν τοῦ Ὀλυμπιεῖου καὶ οἱ βράχοι φαίνονται πανταχοῦ ἀβλαβεῖς ἀπὸ ἐπηρείας ρεύματος καὶ ὁ κατὰ τὴν δεξιάν ὄχθην ὑπάρχων βράχος Ρ ἐκώλυε τὸν ποταμὸν νὰ

ἄτινα ἔτυχε νὰ ἴδω ἀποκεκαλυμμένα φαίνονται ἀποδεικνύοντα ὅτι ὄλως τούναντιον ἢ κατασκευὴ αὐτῆς δὲν ἀπέχει πολὺ τῶν βωμαϊκῶν χρόνων καὶ ἐπομένως ὅτι εἶνε ἴσως ἡ παλαιοτάτη τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκκλησιῶν.

(1) Σήμερον ἡ ἐκκλησία αὕτη εἶνε ἀφανής, διότι ἀποκρύπτει αὐτὴν τὸ ἀνάλημα τοῦ προσαυλίου τῆς νέας ἐκκλησίας.

διέλθη έντεϋθεν. Πρέπει νά δεχθῶμεν λοιπόν ὅτι ἐκεῖ ἔνθα ὁ ποταμὸς προσπίπτων πρὸς τὸ ῥωμαϊκὸν πρόχωμα Φ ἐξαναγκάζεται ὑπ' αὐτοῦ νά τραπῆ πρὸς ἀριστεράν, δὲν ὑπῆρχεν ἐν ἀρχῇ ἐμπόδιόν τι, ὥστε οὗτος ἐξηκολούθει ῥέων κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ ἐμπρὸς καταλείπων ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὄχθῃ τὸν βράχον Ρ. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν τοιαύτην πορείαν τοῦ ποταμοῦ ἐπιπροσθεῖ ὁ περίβολος τοῦ Ὀλυμπεῖου, εὐλογώτατον εἶνε νά ὑποθέσωμεν ὅτι οὗτος κεῖται ἐν μέρει ἐπὶ τῆς ἀρχαίας κοίτης τοῦ ποταμοῦ, ὅστις μετὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἐξηναγκάσθη διὰ τεχνητῶν μέσων νά παρεκτραπῆ ἐκ τῆς ἀρχικῆς κοίτης αὐτοῦ. Ὡς ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι τὸ Ὀλυμπεῖον τῶν χρόνων τοῦ Πεισιστράτου καὶ τῆς μετ' αὐτὸν ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἦτο σημαντικῶς μικρότερον τοῦ νῦν σωζομένου, προεξετάθη δὲ ὁ περίβολος αὐτοῦ κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους καὶ κατέλαβε τὴν πρότερον οὔσαν κοίτην τοῦ ποταμοῦ (1).

Τὸ παρεκτρέψαν τὸ ῥεῦμα τοῦ Ἰλισοῦ πρόχωμα Φ ἀναφέρει καθ' ὅσον γνωρίζω, μόνος ὁ Lolling (2) ὅστις ζῶν ἔτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνασκαφῆς καὶ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος παρακολουθῶν αὐτὴν μοι ἔλεγεν ὅτι ἐγνώριζεν αὐτὸ καὶ πρὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἠκοδομημένου ἀναλήμματος τῆς σημερινῆς παροχθίου ὁδοῦ, ἦτο δὲ τότε εἰς πολὺ μεγαλύτερον μῆκος καταφανές, ἐφαίνοντο δὲ καὶ ἀντηρίδες ὀπισθεν αὐτοῦ. Τὸ νῦν σωζόμενον μέρος αὐτοῦ εἶνε ὀλόκληρον κάλλιστα κατεσκευασμένον *opus incertum* ὅμοιον πρὸς τὸ ὀπίσθιον παραγέμισμα τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπεῖου, ἡ νῦν ἐλλείπουσα πρόσοψις αὐτοῦ ὁμως ἴσως ἀπετελεῖτο ἐκ μεγάλων λίθων. Ὁ Lolling ἐξέλαβεν αὐτὸ ὡς παρόχθιον κρηπίδωμα (*Uferquai*), ἀλλὰ τὸ μέγα πάχος αὐτοῦ ἐνισχυόμενον καὶ ὑπὸ τῶν ἀντηρίδων ἀποδεικνύει ὅτι ἦτο προωρισμένον νά ἀνθίσταται εἰς ὄλην τοῦ ποταμοῦ τὴν ὁρμὴν. Δὲν δύναται δὲ νά ὑποτεθῆ ὅτι κατεσκευάσθη τοσοῦτον στερεόν, ἵνα ὑποβαστάζῃ ἐπίχωσιν ἐκ τῶν ὀπισθεν, διότι ἡ παρ' αὐτὸ ὄχθη καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἦτο μέχρι πρὸ μικροῦ λίαν ταπεινή, ἀναμφιβόλως δὲ οὐδ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦτο ὑψηλοτέρα, ὡς ἀποδεικνύει ἡ διὰ τοῦ προχώματος διερχομένη θολωτὴ ὑπό-

(1) Ἴδε καὶ Συμβολ. σελ. 5 - 6 (= Ἐστία 1894 σελ. 289).

(2) Bädeker, Griechenland² σελ. 49.

νομος φ έχουσα μόλις 0,65 ὕψος ὑπὲρ τὸ δάπεδον τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ.

Εἰς τὸν ροῦν τοῦ Ἰλισοῦ διὰ τοῦ Ὀλυμπιείου οὐδὲν κώλυμα παρέχει τὸ ἔδαφος· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἡ σύστασις αὐτοῦ δεικνύει ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τῶν αἰώνων πολλάκις κατεκλύσθη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ εἰς μέγα πλάτος. Ἄπαν τὸ κοῖλον μέρος ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν ὑψωμάτων μέχρι τῆς νῦν κοίτης τοῦ ποταμοῦ πληροῖ στρῶμα ἀμμώδους χερᾶδος ἀναμειγμένης μετὰ ἐρυθροῦ ἀργιλώδους πηλοῦ, ὅπερ χαλαρὸν ὄν πρὸς τὰ ἄνω συμπήγνυται ἐπὶ μᾶλλον πρὸς τὸ βάθος, μέχρις οὐ ἀποτελεῖ μιγάδα λίθον εὐκόλως διαλυόμενον (1). Τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰλισοῦ ἐν παναρχαίοις χρόνοις κατενεχθὲν στρῶμα τοῦτο ἐκτείνεται καὶ ὑπὸ τὸ Ὀλυμπιεῖον καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ ὑπὸ τὰ θεμέλια τοῦ ὑφ' ἡμῶν ἀνασκαφέντος κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην Ῥωμαϊκοῦ ναοῦ. Τὸ πάχος αὐτοῦ κατὰ τόπους τοῦλάχιστον εἶνε ἰκανῶς μέγα, διότι ἡμεῖς σκάψαντες ὑπὸ τὸν στυλοβάτην τοῦ εὐρεθέντος Ῥωμαϊκοῦ ναοῦ μέχρι 5 μ. βάθους δὲν εὗρομεν ἕτερον στρῶμα. Κατὰ τὴν ὑδροσταθμικὴν καταμέτρησιν τοῦ κ. Wilberg τὸ σημερινὸν ἔδαφος παρὰ τὴν ΒΑ γωνίαν τοῦ περιβόλου τοῦ Ὀλυμπιείου κεῖται 78,63 ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ ὑπὸ τὴν ἐπίχωσιν φυσικὸν ἔδαφος εὐρέθη κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1888 γενομένην ἀνασκαφὴν ὑπὲρ τὰ 4 μ. βαθύτερον (2), ἤτοι μόλις ὀλίγον τι ὑπὲρ τὰ 5 μ. ὑψηλότερον τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ παρὰ τὸ πρόχωμα Φ, ἐχούσης ὕψος 69,01 μ. Ἐκ τῆς ΒΑ γωνίας τοῦ Ὀλυμπιείου ὁμως μέχρι τῆς νῦν κοίτης τοῦ Ἰλισοῦ τὸ

(1) Παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον ὁ μιγάς οὗτος λίθος σχεδὸν δὲν εἶνε συμπαγέστερος τεχνητῆς ὠμῆς πλίνθου, ἀλλαχοῦ ὁμως ὡς λ. χ. ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ ἀντικρὺ τοῦ Σταδίου εἶνε σκληρός. Ἐκ τοῦ μαλακοῦ τούτου λίθου ἴσως ἦτο κατεσκευασμένον καὶ τὸ παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον παλαιὸν τεῖχος τῆς πόλεως. Πρβλ. Vitruv. II, 8, 9: (latere structum) Athenis murum qui spectat ad Hymettum montem et Pentelensem. Plin. Hist. N. XXXV, 14, 172, Ross, *Arcæol. Aufs.* A'. σελ. 232. Ἐξ αὐτοῦ εὗρε κατεσκευασμένους καὶ τοίχους τινὰς ἐντὸς τοῦ Ὀλυμπιείου ὁ Penrose.

(2) Τὴν πληροφορίαν ταύτην ὄφειλω εἰς τοὺς κκ. Στέφανον Κουμανοῦδην καὶ Γ. Νικολαΐδην ἐφορεύσαντας τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1888 ἀνασκαφῶν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ τὸν ἐπιστάτην τῶν αὐτῶν ἀνασκαφῶν Ἐλευθέριον Καμπάνην. Πρβλ. καὶ Πραχτ. τῆς Ἀρχ. Ἐπ. 1888 σελ. 19.

ἔδαφος ἀποκλίνει πολύ, ὥστε οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι πολὺ πρὸ τῆς ΝΑ γωνίας τοῦ περιβόλου αὐτοῦ καθίσταται ταπεινότερον τῆς παρὰ τὸ πρόχωμα Φ κοίτης· ἐν δὲ τῷ ἀνακαλυφθέντι μικρῷ ναῷ ὄχι μόνον τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ποταμόχωστον κεῖται κατωτέρω τοῦ δαπέδου τῆς κοίτης παρὰ τὸ πρόχωμα Φ, ἤτοι 68,88 μ. ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Πόσον μέρος τοῦ Ὀλυμπιεῖου κατεῖχεν ἡ κοίτη δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ εἰμὴ δι' ἐκτεταμένης ἀνασκαφῆς ἐν αὐτῷ, τὰ βαθύτατα θεμέλια ὅμως τῶν κιόνων τοῦ ναοῦ τὰ κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Penrose ἀποκαλυφθέντα δεικνύουσιν ὅτι τὸ ἔδαφος εἶνε αὐτόθι λίαν ταπεινόν, ὥστε οὐδαμῶς ἀπίθανον φαίνεται νὰ διήρχετο τὸ ρεῦμα πλησίον αὐτῆς τῆς ΝΑ γωνίας τοῦ προνάου· βεβαίως ὅμως δὲν ἐχώρει πολὺ κατὰ μῆκος ἐντὸς τοῦ περιβόλου, διότι τὸ ὕψωμα τῆς γῆς τὸ ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος 1888 ἀνακαλυφθέντι προπύλῳ μέχρι τοῦ σημερινοῦ δαπέδου φθάνον καὶ περαιτέρω πρὸς βορρᾶν ἔτι μᾶλλον ἀνυψούμενον ἐκτείνεται καὶ πρὸς Ν δι' ἅπαντος τοῦ πλάτους τοῦ ἱεροῦ, ὥστε ἐξηνάγκαζε τὸν ποταμὸν νὰ τραπῆ πρὸς ἀριστερὰν χυνόμενος εἰς τὴν νῦν κοίτην ὄχι πολὺ κατωτέρω τῆς γεφύρας τοῦ νεκροταφείου.

Τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ φαίνεται ὅτι οὐδὲ μετὰ τὴν κατασκευὴν τῆς διώρυχος Δ ἐπιπτεν ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς Α, διότι ἂν ἡ διώρυξ αὕτη ἐσώζετο μέχρι τοῦ φαινομένου πέρατος αὐτῆς ὑπὲρ τὸ φρέαρ π', τὸ ὕδωρ μόλις θὰ ἐπιπτεν ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς πληττον αὐτὸ τὸ χεῖλος αὐτῆς. Ἐὰν δεχθῶμεν ὅμως ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὁ βράχος τῆς στεφάνης προεῖχεν ὀλίγον τι (δύο μέτρα περίπου) ἐντεῦθεν τοῦ φρέατος π', ὡς εἶνε πιθανώτατον καὶ σχεδὸν εἰπεῖν βέβαιον (1), ἡ διώρυξ Δ προεκτεινομένη καὶ ἐνταυτῷ ἀκολουθοῦσα τὴν καμπύλην διεύθυνσιν αὐτῆς ἐκβάλλει ἔξω τῆς δεξαμενῆς. Καὶ ἐκ τοῦ χείλους δὲ τῆς δεξαμενῆς ἔχουσιν ἀναμφιβόλως ἀποκοπῆ τεμάχια, ἀφ' ὅτου ὁ ποταμὸς εἰσέρρευσεν εἰς αὐτὴν ἀταπεσόντος μέρους τοῦ πυθμέ-

(1) Βράχοι ὑπερμεγέθεις ἐκ τῆς στεφάνης ἀποκεκομμένοι ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς ἱκανοὶ καλύπτοντες τὰ κάτωθι ἔργα τῶν ἀρχαίων, συνετρίψαμεν δ' αὐτοὺς ἡμεῖς πρὸς ἐξερεύνησιν τοῦ ἔδαφους. Σημειοῦνται ἐν τῷ χαρτογραφικῷ σχεδιάσματι παρὰ Curtius Stadtgesch. σελ. 87.

νος τῆς διώρυχός. Κτίρια ὑπὸ τὴν στεφάνην δὲν εὐρέθησαν πλὴν τοῦ μακροῦ καὶ ἴσως καθ' ἅπαν τὸ πλάτος τῆς κοίτης ἐκτεινομένου τοίχου Ζ, ὅστις ἴσως εἶνε τεχνητὸς καταρράκτης ἢ κατασκευὴ αὐτοῦ εἶνε κακὴ καὶ ἴσως δὲν εἶνε παλαιός. Τὸ δὲ παρὰ τὸ φρέαρ π''' γωνιῶδες ὄρυγμα Λ βάρους 1,60 μ. δὲν εἶνε φανερόν πρὸς τί ἐσκάφη ἐν τῷ βράχῳ, κεῖται ὁμως τόσον πλησίον τοῦ φρέατος π''', ὥστε πρέπει νὰ ὑποτεθῆ ὅτι ὁ τοῦτο ἀνορύξας ἢ δὲν ἐγνώριζε τὸ φρέαρ π''', ἢ δὲν ἐφρόντιζε νὰ μὴ καταστρέψῃ αὐτό.

Ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὄχθῃ ἠρευνήθη διὰ σκαφῆς τὸ παρὰ τὴν ἐκλησίαν τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς μέρος ἄνωθεν τῆς στεφάνης. Τὸ καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς γνωστὸν λαξευτὸν οἰκήμα Ο καθαρισθὲν οὐδὲν ἀπεκάλυψε πλὴν τάφου ἐσκαμμένου κατὰ τὴν ΝΑ γωνίαν αὐτοῦ καὶ οὐδὲν περιέχοντος. Ἀνωτέρω τοῦ οἰκήματος τούτου ὁ βράχος εἶνε ὠμαλισμένος καὶ ἔχει τετράγωνόν τινα ὀπήν πρὸς ἐνθεσιν ἀναθήματος πιθανῶς (1). Ἐν τισι δὲ μικραῖς τάφοις, ἃς ἀνωρύξαμεν κατωτέρω τοῦ οἰκήματος τούτου πρὸς τὴν γέφυραν τοῦ νεκροταφείου εὐρέθησαν μόνον τοιχία τινὰ τουρκικῶν χρόνων.

Ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ τὸ μὲν καὶ πρότερον γνωστὸν ἐντὸς τοῦ κτήματος Τσαουσοπούλου φρέαρ Θ, ὅπερ πιθανῶς εἶνε στόμιον ὑδραγωγείου παλαιοῦ πολὺ μετασκευασμένον ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, δὲν κατωρθώθη δυστυχῶς νὰ ἀνασκαφῆ (2).

Ὁ δὲ πλησίον τῆς διώρυχος Δ ὄχετος Ε εἶνε ὀλόκληρος ἐσκαμμένος ἐν τῷ βράχῳ ἐπὶ λίαν κατωφεροῦς ἐδάφους. Τὸν χρόνον τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ δεικνύει σαφῶς μικρὸν τμήμα αὐτοῦ (ε), ὅπερ εἶνε κατεσκευασμένον κτιστὸν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ῥωμαϊκοῖς ἢ τοῖς βυζαντινοῖς χρόνοις. Κατὰ πρῶτον ὑπέλαβον ὅτι ἦτό ὄχετος ἀκαθάρτου ὑδάτος καὶ ὅτι ἐπίτηδες ἢ διεύθυνσις αὐτοῦ δὲν εἶνε εὐθεῖα, ἵνα μὴ ἐκβάλλῃ εἰς τὴν δεξαμενὴν Α· καθαρισθεὶς ὁμως ἀπεδείχθη ὅτι ἔχει τὸν πυθμένα ἐστενωμένον διὰ μικρῶν

(1) Ἴδε καὶ τὸ παρὰ Curtius ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 87 σχεδιαγράφημα.

(2) Ὅσα λέγει ὁ Stark (παρὰ Wachsmuth, Stadt Athen I σελ. 275) δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τὸ φρέαρ τοῦτο, καίτοι δὲν δύναται νὰ ἐννοῆ ἄλλο, διότι τοιοῦτον τι, ὅποσον τὸ ὑπ' αὐτοῦ περιγραφόμενον δὲν ὑπάρχει ἐνταῦθα. Φαίνεται ὅτι ἐκ σφάλματος τῆς μνήμης συγχέει αὐτὸ πρὸς ἄλλο τι.

τοιχίων ἐκατέροθεν ἐκτισμένων, ὅπερ δὲν συμβιβάζεται πρὸς ὄχε-
τὸν ἀκαθάρτου ὕδατος. Ἐνεκα τῆς μεγάλης κλίσεως τοῦ ἐδά-
φους ὁ πυθμὴν αὐτοῦ δὲν εἶνε ἐπίπεδος, ἀλλ' ἔχει ἀκανονίστους
ἀναβαθμούς.

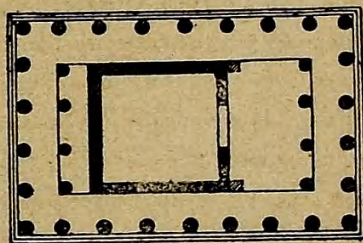
Ὀλίγον ἀνωτέρω τούτου ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς φα-
νερὰ λείψανα ἐρειπίου τινὸς ἐκ μεγάλων πωρίνων λίθων, ἅτινα
ἐνομίζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων ὡς λείψανα τοῦ τείχους τῆς
πόλεως. Ταῦτα ἀνασκαφέντα ἀπεδείχθησαν ὅτι ἦτο μικρὸς ναὸς
ἐν ῥωμαϊκοῖς χρόνοις κτισθεὶς, μεταβληθεὶς δὲ εἶτα εἰς ἐκκλησίαν.
Τὸ κατὰ τὸ πρὸς δεξιὰν ἄκρον τοῦ πίνακος Α σχεδιαγράφημα
τοῦ κ. Wilberg παριστᾷ αὐτὸν ἐν μείζονι μεγέθει. Τὰ θεμέλια
αὐτοῦ εἶνε ἐκτισμένα διὰ μικρῶν λίθων μετ' ἀμμοκονίας συνδεδε-
μένων (*opus incertum*), ὀλόκληρον δὲ τὸ ἐμβαδὸν αὐτοῦ εἶνε
πεπληρωμένον καὶ αὐτὸ διὰ μικρῶν λίθων καὶ ἀμμοκονίας· οἱ
τοιχοὶ τῶν θεμελίων ὁμως εἶνε ἐπιμελέστερον κατεσκευασμένοι καὶ
ἐκανῶς εὐδιάκριτοι ἀπὸ τοῦ παραγεμίσματος τούτου πρὸ πάντων
παρὰ τὴν δυτικὴν πλευράν. Τὰ ἀνώτερα μέρη εἶνε ἐκτισμένα διὰ
πωρίνων λίθων εἰλημμένων ἐκ παλαιότερων κτιρίων (1), ὅθεν καὶ
ἡ πληθὺς τῶν τόρμων καὶ τῶν ὀπῶν τῆς ὑπομοχλεύσεως. Ἡ ὅλη
κατασκευὴ αὐτοῦ εἶνε ἡμελημένη, οἷα ἐν χρόνοις παρακμῆς. Ὁ
ναὸς ἦτο περίπτερος, ἐκ τοῦ στυλοβάτου τῆς περιστάσεως ὁμως
σώζεται μόνον ἡ πρὸς βορρᾶν μακρὰ πλευρά, καὶ αὐτῆς ὄχι ὁ
ἀνώτατος ὑπ' αὐτοὺς τοὺς κίονας κείμενος δόμος τῶν λίθων, ἀλλ'
ὁ ὑπ' αὐτὸν (Α). Ἡ περίξ στοὰ ἦτο ἐπεστρωμένη διὰ πλακῶν
πάχους 0,23 μ. περίπου, ὡς εἶνε φανερόν ἐκ τῆς λαξεύσεως τῶν
λίθων τοῦ σηκοῦ, καίτοι οὐδὲν ἴχνος τῶν πλακῶν τούτων διε-
σώθη. Ὁπισθόδομος δὲν ὑπάρχει. Ἡ πρὸς νότον πλευρὰ τοῦ ση-
κοῦ εἶνε ὀλόκληρος κατεστραμμένη, αἱ δ' ἄλλαι σώζονται μόνον
μέχρις ἐδάφους. Ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Β σωζομένων γραμ-
μῶν α φαίνεται ὅτι ὁ τοίχος τοῦ σηκοῦ εἶχε πάχος 0,59. Ὁ-
ποῖαι ἦσαν αἱ παραστάδες τοῦ προνάου δὲν εἶνε σαφές, διότι αἱ
ἐπὶ τοῦ δαπέδου γραμμαὶ β καὶ β' εἶνε συγκεχυμένοι, ὑπάρχει
δὲ πλησιέστατα τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ καὶ τετράγωνος βαθεῖα

(1) Ὅχι ὁμως καὶ πολὺ παλαιότερων, ὡς εἶνε φανερόν ἐκ τοῦ σχήματος τῶν
δεσμῶν. Τινὲς ἐκ τῶν λίθων δὲν εἶνε πώρινοι, ἀλλ' ἐκ μιγάδος πέτρας.

ὅπῃ εὖ πρὸς στερέωσιν ἀναθήματός τινος ἴσως, ἥτις ὅμως ἀναμφιβόλως προέρχεται ἐκ παλαιότερας χρήσεως τοῦ λίθου πρὸ τοῦ νὰ χρησιμοποιηθῆ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ. Ἐὰν ἐκλάβωμεν τὰς γραμμὰς β ὡς ἀσφαλῆ ἔχνη τῆς παραστάδος, αὕτη θὰ ἦτο ἀσυμμέτρως βραχεῖα, τὸ δὲ πάχος αὐτῆς θὰ ἦτο 0,70. Πόθεν προέρχονται δὲ αἱ ἐν τῇ πλευρᾷ Η δύο γραμμαὶ δ, ἀγνοῶ.

Ἐν τῷ στυλοβάτῃ τοῦ προνάου διεσώθησαν τὰ ἔχνη τριῶν κίονων διαμέτρου 0,80, ἡ δὲ θέσις τοῦ τετάρτου δύναται νὰ εὐρεθῆ ἐξ ἀναλογίας τῶν ἄλλων. Ὡς ἐκ τῆς πλημμυλοῦς κατασκευῆς τοῦ κτιρίου τινὲς ἐκ τῶν κίονων τούτων δὲν στηρίζονται ὀλόκληροι ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου, ἀλλὰ καὶ ἔξω αὐτοῦ κατὰ 0,10. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἀντιστοιχῷ δυτικῇ πλευρᾷ μεταξὺ τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ καὶ τοῦ θεμελίου τοῦ στυλοβάτου τῆς στοᾶς ἡ ἀπόστασις εἶνε μεγαλυτέρα ἢ μεταξὺ τοῦ ἔχοντος τὰ ἔχνη τῶν κίονων στυλοβάτου τοῦ προνάου καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ στυλοβάτου τῆς στοᾶς, καὶ προσέτι ἐπειδὴ τὸ μεταξὺ τοῦ ὀπισθίου τοίχου τοῦ σηκοῦ καὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ στυλοβάτου τῆς στοᾶς διάστημα δὲν πληροῦται ἀπλῶς διὰ τοῦ εἰρημένου ἐκ μικρῶν λίθων καὶ ἀμμοκονίας παραγεμίσματος, ἀλλὰ διακρίνεται ἰδιαιτέρος τοίχος ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Κ, πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι καὶ ἐν τῷ ὀπισθίῳ μέρει τοῦ σηκοῦ ὑπῆρχε δευτέρα ἐνδοτέρα κιονοστοιχία ἀντίστοιχος τῇ ἐν τῷ προνάῳ. Ὁ δὲ κίων, οὗ τὰ ἔχνη φαίνονται ἐν τῷ δαπέδῳ τοῦ ὀπισθίου τοίχου τοῦ σηκοῦ ἐστήθη αὐτόθι ἀναμφιβόλως καθ' οὓς χρόνους ὁ ναὸς μετεβλήθη εἰς χριστιανικὴν ἐκκλησίαν. Τῆς θύρας τοῦ σηκοῦ τὸ πλάτος δὲν δύναται νὰ ὀρισθῆ ἀκριβῶς, καίτοι εὐδιάκριτοι εἶνε οἱ τόρμοι τῶν παραστάδων αὐτῆς ἐν τῷ τοίχῳ Ζ. Ἐξαιρουμένων λοιπὸν τῶν παραστάδων τοῦ προνάου καὶ τοῦ πλάτους τῆς θύρας τοῦ σηκοῦ ἢ κατὰ δάπεδον κατατομῇ τοῦ ναοῦ δύναται νὰ ὀρισθῆ κατὰ τὰ λοιπὰ ἀσφαλῶς, ὡς δεικνύει τὸ ἄνωθεν διάγραμμα.

0 5 10μ

Περὶ τῆς καθ' ὕψος κατασκευῆς αὐτοῦ οὐδὲν δύναται νὰ ρηθῇ ἀσφαλῶς, διότι οὐδὲν βέβαιον λείψανον δισώθη. Μικρότατά τινα τεμάχια μαρμαρίνου δωρικοῦ γείσου μετὰ σταγόνων εὐρεθέντα ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἐφαίνοντο δεικνύοντα ὅτι ἦτο δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ἐνόμισα μάλιστα κατὰ πρῶτον ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτὸν καὶ τεμάχιά τινα μικρῶν δωρικῶν κίωνων μετὰ εἴκοσι ραβδώσεων εὐρεθέντα ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς Α μετὰ τῶν ἄλλων λίθων, καίτοι οὐδενὸς αὐτῶν ἡ διάμετρος ὑπερβαίνει τὰ 0,65, καθ' ὅσον σώζονται. Βραδύτερον ὁμως παρετήρησα ὅτι τὰ εὐρεθέντα τεμάχια δωρικοῦ γείσου προέρχονται ἐκ δύο διαφόρων οἰκοδομημάτων, ὥστε δὲν δύναται μετ' ἀποχρώσεως πιθανότητος νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς τοῦτον τὸν ναόν.

Ὅτε ὁ ναὸς μετεβλήθη εἰς ἐκκλησίαν, ἡ στοὰ τοῦ προνάου φαίνεται ὅτι ἀπφοδομήθη μεταβληθεῖσα εἰς ἅγιον βῆμα, διότι ὁ βόθρος Γ, ἐν ᾧ ἀναμφιβόλως ὑπῆρχον τὰ ὑπὸ τὴν ἁγίαν τράπεζαν κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῶν ἐκκλησιῶν κατατιθέμενα ἅγια λείψανα, ὑπάρχει ἐν τῷ προνάῳ. Τὰ ἅγια λείψανα ὑπῆρχον κατατεθειμένα ἐντὸς παλαιᾶς ἐλληνικῆς νεκροδόχου κάλπης γ ἐκ λίθου μέλανος ἐχούσης τέσσαρα ὦτα. Λείψανά τινα κάκιστα ὑποδημένων τοίχων Β. καὶ Β' ἴσως ἀνῆκον εἰς τὰς ἀψίδας τοῦ ἁγίου βήματος. Ἡ ἐξωτερικὴ κιονοστοιχία ἐν μέρει τοῦλάχιστον θὰ ἦτο ἔκτοτε κατεστραμμένη, διότι ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ ἀνορυχθῇ ὁ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν μακρὰν πλευρὰν τάφος ὡς ἀνωρύχθη, ἂν ὑπεράνω ἴσταντο κίονες. Τάφοι χριστιανικοὶ ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ σχεδιαγραφῆματι σημειουμένων εὐρέθησαν καὶ ἄλλοι, ἦτοι τρεῖς μὲν πρὸς βορρᾶν τοῦ στυλοβάτου Α δύο δὲ κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν. Πάντες οὐδὲν ἄλλο περιεῖχον πλὴν ὀσῶν· μόνον ἐν τῷ ἐντὸς τοῦ σηκοῦ εὐρισκομένῳ εὐρισκομένῳ εὐρέθησαν δύο ἀργυρᾶ ἐνώτια καὶ δύο μικροὶ ὀστέϊνοι σταυροί.

Εἰς τίνα θεὸν ἀνῆκεν ὁ ναὸς οὗτος, δὲν δύναται νὰ γνωσθῇ, διότι οὔτε ὑπὸ τινος τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται, οὔτε ἡ ἀνασκαφὴ παρέσχε τεκμήριόν τι. Μετὰ τινος μόνον πιθανότητος ἠδύνατό τις νὰ ἀναφέρῃ εἰς αὐτὸν τὴν μαρτυρίαν τοῦ ὑπὸ Leake (1) καὶ ἄλλων ἐκδεδομένου Βιενναίου Ἀωνύμου, ὅτι πρὸς λόγον τοῦ

(1) Topogr. von Athen σελ. 346 ἐξ.

Ὁλυμπιείου αἴσιον οἶκος βασιλικὸς πλὴν ὄρατος, εἰς δὲ κατερχόμενος ὁ δούξ εἰς εὐωχίαν ἐκινεῖτο· ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ἡ Νεάκρονος πηγὴ, ἡ Καλλιρόη, εἰς ἣν λουόμενος ἀνήρχετο εἰς τέμενος τὸ τῆς Ἥρας λεγόμενον καὶ προσήχετο». Ὑπὸ τὰ θεμέλια αὐτοῦ παρὰ τὴν ΝΑ γωνίαν ὑπάρχει ἱκανῶς εὐρεία ὑπόνομος διωρυγμένη ἐντὸς τοῦ ἐξ ἀμμώδους χερᾶδος στρώματος, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω. Διευθύνεται πρὸς ἀνατολάς, ἡ δὲ χρῆσις αὐτῆς εἶνε ἄδηλος· ὅχετός ὕδατος ὅμως δὲν ἦτο, διότι τὸ στρῶμα τῆς χερᾶδος, ἐν ᾧ εἶνε διωρυγμένη, καίπερ ἱκανῶς συμπαγὲς διαλύεται εὐκολώτατα ὑπὸ τοῦ ὕδατος. Φαίνεται δὲ ὅτι εἶνε παλαιότερα τοῦ ναοῦ, διότι ὑπ' αὐτὰ τὰ θεμέλια εἶνε κατεστραμμένη.

Κάτωθι τοῦ ναοῦ τούτου εὐρέθη τμημά τι τοῦ ῥωμαϊκοῦ τείχους τῆς πόλεως. Εἶνε ἠκοδομημένον στερεώτατα ἐκ παντοίων λίθων καὶ ἀμμοκονίας· ἐν αὐτῷ δὲ εὐρέθη ἐνφοδομημένον καὶ τεμάχιον ἐκ γείσου δωρικοῦ οἰκοδομήματος πολὺ παλαιοῦ, οὗ παρέχομεν ἀπεικόνισιν ἐν πίνακι Α'. Εἶνε κατεσκευασμένον ἐκ μαλακοῦ πωρίνου λίθου καὶ σώζει εἰσέτι καὶ χρώματα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ λίθου ἄνευ ἐπιχρίσματος ἐπιβεβλημένα, ἧτοι βαθέος μὲν κυανοῦ ἐπὶ τῶν ἔχουσῶν τὰς σταγόνας πινακίδων, ἀλλαχοῦ δὲ ἐρυθροῦ. Αἱ σταγόνες εἶνε ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου πεποιημέναι (1).

Ἡ πρόσοψις τοῦ τείχους φαίνεται ὅτι ἦτο ἐκ μεγάλων λίθων, οἵτινες ἔχουσιν ἀφαιρηθῆ, φαίνεται ὅμως τὸ ὑπ' αὐτοῦ βραχῶδες ἔδαφος ὠμαλισμένον. Προέχει δὲ τοῦ τείχους πύργος τις οὗ σώζονται μόνον αἱ πλάγαι πλευραὶ, ἔχουσαι παραδόξως πάχος πολὺ μικρότερον τοῦ τείχους (2). Τοῦτο προέρχεται πιθανῶς ἐκ τούτου, ὅτι οἱ τὴν πρόσοψιν ἀποτελοῦντες λίθοι ἴσως ἐν μὲν τῷ πύργῳ ἦσαν τεθειμένοι *φορμηδόν* (γερμανιστὶ Binder), ἐνᾧ ἐν τῷ τείχει παρὰ μῆκος (γερμ. Läufer). Ὁπισθεν τοῦ πύργου ὑπάρχει κοιλὸς τις χῶρος ἄδηλον εἰς τί χρησιμεύων, παρὰ δὲ τὴν δυτικὴν πλευρὰν αὐτοῦ καὶ λεπτόν τι τοιχίον π' ἐπίσης ἀνεξήγητον.

(1) Καὶ τοῦτο καὶ πάντα τὰ παρὰ τὸν ναόν εὐρεθέντα ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια κατεχώσαμεν μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἐν τῷ βόθρῳ Γ, ἄλλα δὲ τινὰ τεμάχια ἀνάξια λόγου ἐν τῷ ὀρύγματι Λ ἐντὸς τῆς κοίτης.

(2) Νὰ ὑποτεθῆ ὅτι δὲν ἦτο πύργος δὲν φαίνεται πιθανόν.

Κινητὰ ἀρχαῖα ἐκτός τινων ἀναξίων λόγου ἀρχιτεκτονικῶν καὶ γλυπτῶν τεμαχίων εὐρέθησαν τὰ ἐξῆς·

Τέσσαρα ἀνάγλυφα καλῆς τέχνης ἐκδοθέντα ἤδη ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι (1894, σελ. 133 ἐξ.)· τὰ δύο εἶνε ἀναθηματικά καὶ καλῶς ὁπωσοῦν διατηρούμενα, τὰ δ' ἕτερα δύο ἀνήκουσιν εἰς βάρθρα καὶ εἶνε λίαν ἐφθαρμένα.

Δύο εὐμεγέθη τεμάχια λίαν ἐκτύπων ἀναγλύφων καλῆς τέχνης τὸ μὲν ἐκ τῶν σκελῶν νεανίου, τὸ δὲ ἐκ τοῦ ὤμου γυναιγείας μορφῆς ἐνδεδυμένης.

Εἰκονικὴ κεφαλὴ ρωμαϊκοῦ ἀνδριάντος.

Ἐπιγραφαι αἱ ἐξῆς·

1. Μάρμαρον ἀνῆκον εἰς μεγάλην βάσιν φέρον ἄνωθεν τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν δύο ἀνδριάντων τοῦ μὲν μεγαλυτέρου πρὸς δεξιάν, τοῦ δὲ μικροῦ πρὸς ἀριστεράν. Πλάτος αὐτοῦ 1,72, ὕψος 0,29, πάχος μέχρι 0,82. Ἀμφότεραι αἱ πρὸς τὰ ὀπισθεν γωνίαι εἶνε ἀποκεκομμέναι, φέρει δὲ καὶ ἄλλας βλάβας. Πρὸς δεξιάν ὁ λίθος ἔχει ἀναθύρωσιν, ἂν δὲ καὶ πρὸς ἀριστεράν εἶχεν ἀναθύρωσιν ἢ ὄχι, δὲν εἶνε φανερόν. Ἡ ἐπιγραφὴ ὑπάρχει ἐπὶ τῆς μακρᾶς πλευρᾶς ἱκανῶς οὕσα ἀποτετριμμένη καὶ λίαν δυσανάγνωστος πολ-
λαχοῦ.

ΔΙΟΚΛ. ΣΔΙ. ΛΛ. . . . Ι. ΟΙΙΙΛΙ. ΜΙΙΕΞΕΝΙΙΑΙ. Σ. . . . . ΔΙΟ	
ΣΥΠΑΛΗΤΤΙΟΣ	ΟΛΙΛΙΣΔΙΟΚΛΗΝΔΙΟΚΛΕΟΥ. . . ΣΥΠΑ
ΤΟΝΥΟΝΔΙΟΚΛΗΝ	ΣΥΠΑΛΗΤΤΙΟΝΝΛΥΑΡΧΗΣΑ. . . . ΛΥΤΟ
ΑΙ. ΟΗΚΕΝ	ΑΝΕΘΗ. ΑΝ
	ΟΝΕ.
	ΑΣ. .

Ἐν τῇ βάσει ὑπῆρχον ὡς φαίνεται, τρεῖς ἐπιγραφαι ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τρία ἀγάλματα, ἰστάμενα ἐπ' αὐτῆς. Τὰ χάσματα ἐπληρώσαμεν διὰ στιγμῶν πρὸς δήλωσιν τῆς μεταξύ τῶν σωζομένων γραμμάτων ἀποστάσεως καὶ διότι ἐνιαχοῦ δὲν εἶνε φανερόν πόσα γράμματα ὑπῆρχον καὶ ἠφανίσθησαν. Ἀναμφιβόλως ὁμως θέσεις τινὲς μεταξύ τῶν τριῶν ἐπιγραφῶν ἦσαν κεναί. Ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ἐπειδὴ τὰ γράμματα τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς πλησιάζουσι πολὺ πρὸς τὰ τῆς δευτέρας, φαίνεται ὅτι ἐτέθη κάθετος γραμμὴ πρὸς χωρισμὸν αὐτῶν, διότι αὕτη δὲν φαίνεται νὰ εἶνε γράμμα.

Στ. 1. Ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς δὲν δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ Ἡ Βουλῆ, ἀμφίβολος δὲ θὰ ἦτο καὶ ἡ ἀνάγνωσις [Ἄ]- (θηναί)[ω](r) διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπομένων. Μετὰ τὴν κάθετον γραμμὴν δύναται νὰ ὑπῆρχον δύο γράμματα, διακρίνεται ὁμως πρὸ τοῦ Ο ἐν μόνον ἀμφίβολον ἶχνος ὡς Λ. Τὸ Μ λίαν ἀμφίβολον. ΕΞΕΝ βέβαια. Ἐπειτα δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ ὄχι ἀπιθάνως παῖς ἢ πιθανώτερον ὁ σύνδεσμος καὶ

α'.

β'.

γ'.

Διοκλ[ῆ]ς Δ[ιοκ]λέ[ους]	- - - - -	- - - Διο[κλ.]
Συπαλήττιος	- - Διοκλῆν Διοκλέου[ς]	Συπα[λήττ.]
τόν υἱόν Διοκλῆν	Συπαλήττιον ν(α)υ(α)ρχή[σ]αντα]	- -
ἀ[νέ]θηκεν	ἀνέθηκ[α]ν	- -
		- -

2. Τεμάχιον ἐπιτυμβίου κιονίσκου, ὕψους 0,50, διαμέτρου 0,42

Φ Λ Α Β Ι Ο Σ
 \ Α Μ Η Δ Η Σ

Φλάβιος
 [Πα](λ)αμήδης

Ι Μ Ο Σ
 Ο Υ
 Ι Ο Σ

- ιμος
 . ου
 - ιος

Οἱ τρεῖς τελευταῖοι στίχοι εἶνε μεταγενέστεροι τῶν ἄλλων τὰ δὲ γράμματα αὐτῶν πολὺ μικρότερα.

3. Τεμάχιον εὐμεγέθους ἐπιτυμβίου κιονίσκου ὕψους 0,50.

Α Λ / Ο Σ
 Ο Λ Λ Ο . Α Ν Ο Υ
 = Ι Θ Ρ Α . . Ο Σ

- αλ[λ]ος
 [Ἄπ]ολλοφάνου
 [Τε]ιθράσιος

Τὸ πρῶτον γράμμα πιθανῶς ἦτο Ε.

4. Ἐπιτύμβιος κιονίσκος ὕψους 1,10, διαμέτρου 0,35

ΛΕΟΚΡΑΤΕΙΑ	[Κλ]εοκράτεια
ΥΚΛΕΟΥΣ	[Ε]υκλέους
ΝΕΜΕΕΩΣ	[Τρι]νεμεέως
ΘΥΓΑΤΗΡ	θυγάτηρ
ΑΜΦΙΟΥ	Ἀμφίου
ΑΦΙΔΝΑΙΟΥ	Ἀφιδναίου
ΓΥΝΗ	γυνή.

5. Τεμάχιον μαρμαρίνης πλακὸς ἐκ δεξιῶν μὲν φαινόμενον ἀκέραιον, τὰ δ' ἄλλοθεν ἑλλιπές. Ὑψος μέχρι 0,15, πλάτος μέχρι 0,12. Τὰ γράμματα ὑπάρχουσι πρὸς τὸ ἄνω μέρος, τὸ δὲ κατώτερον ἄγραφον.

ΛΝΩΟ	- (α)νώ(Θ)...
ΙΠΙΩ	[Ἀσκλη]πιῶ(;) .

6. Μάρμαρον ἐκ τῆς γωνίας βάσεως βάρθρου ἑλληνικῶν χρόνων. Πλάτος μέχρι 1 μ. ὕψος μέχρι 0,25, πάχος μέχρι 0,57. Ἐπὶ τῆς μικρᾶς πλευρᾶς ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς σημεῖα μεγέθους 0,09 - 0,10 ἐν χριστιανικοῖς χρόνοις προστεθειμένα :

С Ϙ Α

Ἄξιον ἀναγραφῆς εὕρημα εἶνε προσέτι καὶ πρόσθιον ἡμίτομον κεφαλῆς πηλίνου εἰδωλίου ἐξ ἐρυθρᾶς γῆς ἄνευ γανώσεως περι-
στῶντος αἰθίοπα.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ